

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV VA O'RTA MAXSUS TA'LIM
VAZIRLIGI

40211404

Maktabgacha ta'lim tashkiloti xoreografiyasi kasbi

O'QUV DASTURLARI TO'PLAMI

Toshkent – 2022

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIYVA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

Ta'lim sohasi : Xoreografiya (turlari bo'yicha) - 0211 400

40211404 - Maktabgacha ta'lim tashkiloti xoreografiyasi kasbi bo'yicha

O'QUV DASTURLARI

Kvalifikatsiya(lar) nomi: 1. Havaskorlik raqs to'garagi rahbari
2. Maktabgacha ta'lim tashkiloti raqs o'qituvchisi

Toshkent – 2022

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIYVA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

40211404- Maktabgacha ta'lim tashkiloti xoreografiyasi kasbi bo'yicha

Pedagogika va psixologiya asoslari fanidan

O'QUVDASTURI

Kvalifikatsiya(lar) nomi:

1. Havaskorlik raqs to'garagi rahbari
2. Maktabgacha ta'lim tashkiloti raqs o'qituvchisi

O'quv rejadagi tartibraqami: 1.01

Ajratilgan soat: 80

Toshkent – 2022

O'quv dasturi pedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi

yo`nalishlari bo`yicha o`quv metodik birlashmasining 2022 yil “ 29 ” avgustdagi 6- sonli majlis bayoni bilan ma`qullangan.

O`zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchilar:	Kamalova Nilufar Abduxapizovna	– Toshkent pedagogika kolleji katta o`qituvchisi
	Vadenova Shaxnoza Sobirjonovna	- Toshkent pedagogika kolleji o`qituvchisi
Taqrizchilar:	Axmedova Mukarram Tursunaliyevna	– TDPU“ Pedagogika va psixologiya“ fakulteti „Pedagogika“ kafedrasida dotsenti, p.f.n
	Ro`ziyeva Saodat Baxtiyarovna	– Shayxontohur tumaniga qarashli 171- sonli MTT mudirasi.
	Xalilova Nargiza Ikromaliyevna	- Nizomiy nomli TDPU dostenti

1. O`quv dasturi asosiy talablari

Dastur nomi	Pedagogika va psixologiya
Ajratilgan soat	80
Mavzular soni	46
Dasturning maqsadi	<p>Pedagogika va psixologiya fani bolalarga ta`lim-tarbiya berish, ularni har tomonlama rivojlantirish, sog`lom, yetuk shaxs qilib tarbiyalash qonuniyatlarini ta`lim oluvchilarga o`rgatish. Shu bilan birga u bo`lajak musiqa xodimi uchun pedagogika fanining nazariy va amaliy masalalarini yoritib berib, ularda pedagogik kasbga nisbatan qiziqishlarini shakllantirish</p> <p>O`quvchilarga ta`limda hozirgi zamon psixologlarining ilmiy yondashishlari bilan, shuningdek, turli yoshdagi insonlarda o`qish jarayonida shaxs fazilatlarini shakllantirish qonuniyatlari bilan, kasbiy malakalarni egallash xususiyatlari bilan tanishtirish.</p>
O`zlashtirish (o`qitish) natijalari	<ul style="list-style-type: none"> -pedagogikaning umumiy asoslari to`g`risida bilimlarni shakllantiradi; -ta`lim nazariyasini asoslarini o`rganadi; -tarbiya nazariyasini qonuniyatlari va tamoyillarini o`rganadi; -ta`lim tizimini boshqarish bo`yicha bilimlarni shakllantiradi. - psixologiya faninig maqsad va vazifalarini, bola shaxsining rivojlanishida ta`lim-tarbiya, muhit va shaxsiy faollikning tutgan o`rni haqida ma'lumot oladi; - psixik qonuniyatlar: psixik jarayonlar, psixik xususiyatlar, psixik holatlar, psixik hodisalar va ularning mexanizmlarini o`rganadi; - psixologiya faning tarixi: taraqqiyotning turli bosqichlarida psixika haqidagi turli ta`limotlarni o`rganadi; - bola shaxsining rivojlanishi haqidagi turli ta`limotlar va psixik taraqqiyot davrlari to`g`risida bilimlarni shakllantiradi; - kichik maktab yoshidagi bolalarda sezgi va idrok, diqqat jarayonlarini tarkib toptirish va rivojlantirish xususiyatlari haqidagi bilimlarini shakllantiradi; -kichik maktab yoshidagi bolalarning psixik jarayonlarining rivojlanishini o`rganish va unga tashxis qo`yish, test va metodikalarini o`tkazish. Bolalarning maktabga tayyorgarlik darajasini aniqlashni o`rganadi.
Bilimlar	<ul style="list-style-type: none"> - pedagogikaga oid tushunchalarning umumiyasoslari; - pedagogning kasbiykompetenstiyalari; - pedagogika fani va uning metodlari; - O`zbekiston Respublikasi ta`lim tizimi; - "O`zbekiston Respublikasining ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishigaqo`yiladigan davlat talablari", " ilk qadam " MTMning davlat o`quv dasturi"Bola xuquqlari to`g`risidagi konvensiya"; - shaxsning rivojlanishi, shakllanishi va tarbiyasi; - ta`lim nazariyasi maqsad vavazifalari; - ta`lim jarayoniningtamoyillari va metodlari; - ta`limni tashkil etish shakllari; - ta`limmuassasalaridamashgulotlarni tashkil qilish; - sinfdan va maktabdan tashqariishlar mazmuni; - bolalarga jismoniy,ma`naviy-ahloqiy,badiiy-estetik tarbiya berish; -ta`lim muassasasining oila bilan hamkorlik shakllari; -O`zbekistonda ta`lim tizimini boshqaruvi. -hozirgi zamon psixologiyasining vazifalari, tarmoqlari va metodlari; -psixologiya fani yuzasidan dunyo olimlarining tadqiqotlari;

	<ul style="list-style-type: none"> -miya va psixikaning o'rganish tamoyillari; -psixikaning ijtimoiy evolyustion taraqqiyoti ; -shaxs psixologiyasi; -shaxsga yo'naltirilgan ta'limda guruh va jamoalarning tutgan o'rni; -bolalarda faoliyatning psixologik tahlili asosida kasbiy kompetenstiyalarini shakllantirish; -bilish jarayonlari: sezgi, idrok, xotira, tafakkur, nutq, xayol, diqqat asoslari; -his-tuyg'ular, iroda, qobiliyatlar, temperament, xarakter xususiyatlari;
Ko`nikmalar	<ul style="list-style-type: none"> - bola shaxsiga yo'naltirilgan ta'lim asosida ta'lim-tarbiya jarayonini tashkil etish, bola huquqlarini himoya qilish; - bolalar jamoasi, bolalar bilan yakka tartibdaishlash; - mashgulotlarda talim metodlaridan samarali foydalanish; - mashgulotlarnirejalashtirish, mashgulot ishlanmalarini tuzish; - bolalar bilan olib boriladigan tarbiyaviy ishlarning shakllari (suhbat, axborot, ommaviy tadbirlar,ertaliklar) uchun manba tanlash; -o'z ishining natijalarini tahlil qilish, yutuq va kamchiliklarini aniqlash, kamchiliklarni yo'qotish yo'llari ustida ishlash - bolalar psixologik tasavvurga ega bo'lishlari va ularni o'z shaxsiy tajribalarida qo'llay bilish; -psixologiya metodlari asosida bolaning psixik xususiyatlarini aniqlab berish; -psixikaning ijtimoiy evolyustion taraqqiyoti jarayonidagi o'zgarishlarini tahlil qila olish; -“Men” obrazi va har bir bola shaxsida o'z-o'ziga nisbatan baholash tizimini shakllantirish; -bolalar guruhlarida shaxslararo munosabatlarni o'rganish malakalariga ega bo'lish; -faoliyat turlarini farqlay bilish va o'zining ichki imkoniyatlarini hisobga olish; -bilish jarayonlarini anglash va boshqarishga o'rgatish, o'z ustida ishlash
O`quv rejasiga muvofiq o`zaro bo`g`liq fanning nomi	Pedagogik amaliyot, Maktabgacha ta'lim muassasalarida uslubiyot
O`qitishning tashkiliy shakli	N-nazariy ta`lim A-amaliy ta`lim NA-birgalikda tashkil etilgan nazariy va amaliymashg`ulotlar
Dasturga qo`yilgan talab	Majburiy
O`qitish tili	Guruhga tayinlangan dars tili asosida
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asoslanib
O`quvchilarning bilim va ko`nikmalarini baholash	Yozma, savol-javob,munozara,test, amaliy topshiriq

2. O`quv dasturi mazmuni

№	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	o'quv	O'qitishning tashkiliy	Mustaqil ta'lim
I BO'LIM. PEDAGOGIKA					
1	Pedagoglik kasbining jamiyatda tutgan o'ri. Pedagogning kasbiy kompetensiyalari	Jamiyatda pedagog faoliyatining o'ri va zaruriyati. Pedagogik layoqatlar, pedagogik mahorat, uni egallash yo'llari. Pedagogik odob va etika. Pedagogning kasbiy kompetensiyalari. Tajribali musiqa rahbarlari bilan uchrashuv, "Kasbim- faxrim" mavzuda suhbat o'tkazish.	2	NA	
2	Pedagogika predmeti va uning vazifalari	Pedagogikaning fan sifatida shakllanishi. Pedagogika predmeti, maqsad va vazifalari. Asosiy pedagogik kategoriyalar. Pedagogika ilmiy-tadqiqot metodlari. Mutafakkirlarning pedagogikaga qo'shgan hissalari.	2	NA	
3	O'zbekiston Respublikasida ta'lim tizimi	Ta'lim tizimi haqida tushuncha. Ta'lim sohasidagi davlat siyosati va uning asosiy tamoyillari. O'zbekiston Respublikasida maktabgacha ta'lim, umumiy o'rta ta'lim, maktabdan tashqari ta'limning asoslanishi.	2	N	
4	Bola huquqlari to'g'risidagi konvensiya	"Bola huquqlari to'g'risidagi konvensiya"ning maqsad va vazifasi. Konvensiya huquqlarini toifalash. Konvensiyaning tamoyillari. "Bola huquqlarining kafolatlari to'g'risida" O'zbekiston Respublikasi Qonuni.	2	N	
5	Ilkva maktabgachayoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yilgan davlat talablari va "ILK QADAM" o'quv dasturi	Davlat talablari: umumiy qoidalar. Davlat talablarining maqsad, vazifa va asosiy tamoyillari. Davlat talablarining tarkibi. Yakuniy qoidalar. "ILK QADAM" MTMning davlat o'quv dasturi: umumiy qoidalar. MTMdagi ta'lim faoliyatining maqsad tamoyillari. Maktabgacha yoshdagi bolalar ta'limiga kompetensiyaviy yondashuv. O'quv-tarbiyaviy faoliyat.	2	N	
6	Bola shaxsining rivojlanishi, tarbiyasi va kamoloti	Shaxsni rivojlantirish haqida tushuncha, shaxsning shakllanishiga ta'sir etuvchi omillar, bola shaxsini rivojlantirishda tarbiyaning o'ri, bolani tarbiyalash va rivojlantirishda faoliyatning roli. Maktabgacha va maktab yoshidagi bola shaxsiga pedagogik-psixologik tavsivnoma yozish.	2	NA	2
7	O'yin faoliyatini tashkil etishning pedagogik shartlari	O'yin -bolalarning yetakchi faoliyati. Ijodiy va qoidalari o'yinlarning mazmuni va turlari. O'yinlarni tashkil etish va o'tkazishga qo'yilgan	2	NA	2

		talablar. Musiqiy o'yinlarni tashkil etish va o'tkazish.			
8	Ta'lim nazariyasi	Ta'lim nazariyasining maqsad va vazifalari. Ta'lim nazariyasini vujudga kelishi. Ta'lim jarayoni haqida tushuncha. Ta'lim jarayonini tashkil qilish.	2	N	1
9	Ta'lim jarayonining mazmuni	Davlat ta'lim standartlari haqida tushuncha. Ta'lim mazmunining bolalarning yoshi va bilim saviyasiga mosligi. Ta'lim mazmunini belgilovchi davlat hujjatlari: o'quv rejasi, o'quv dasturlari, o'quv darsliklari.	2	N	1
10	Ta'lim prinsiplari va metodlari	Ta'lim prinsiplari va ularning turlari. Ta'lim metodlari haqida tushuncha. Musiqa mashg'ulotlarida ta'lim prinsiplariga amal qilish va ta'lim metodlarini samarali qo'llash.	2	N	1
11	Ta'limni tashkil etish shakllari	O'quv ishlarini tashkil etish shakllari haqida tushuncha. O'qitishning shakllari: darslar, guruhli va yakka mashg'ulotlar, to'garaklar. Pedagogning mashg'ulotlarga tayyorlanishi. Mashg'ulotlarda o'quvchilarning bilim, ko'nikma, malakalarini tekshirish va baholash.	2	NA	2
12	Tarbiya nazariyasi	Tarbiya jarayonining mohiyati, Bola shaxsini tarbiyalash vazifalari. Tarbiya prinsiplari va metodlari. Ta'lim muassasasida bolalarni tarbiyalash turlari.	2	NA	2
13	Bolalarni jismoniy tarbiyalash	Jismoniy tarbiyaning maqsad va vazifalari. Jismoniy tarbiya shartlari. Jismoniy tarbiya vositalari.	2	N	
14	Bolalarni ma'naviy-ahloqiy tarbiyalash	Bolalarni axloqiy jixatdan tarbiyalash vazifasi va uni amalga oshirish vositalari. Ahloqiy tarbiya berishning asosiy tamoyillari, metodlari. Bolalarda vatanga muxabbat hissini uyg'otish. Ahloqiy tarbiyaga doir musiqa mashg'ulotini tashkil etish	2	NA	2
15	Bolalarni ekologik tarbiyalash	Ekologik tarbiya haqida tushuncha. Bolalarga ekologik tarbiya berish usullari. Sinfdan tashqari ishlar orqali ekologik tarbiya berish shakllari: suhbat, ertalik, bayramlar.	2	N	
16	Bolalarga mehnat tarbiyasini berish	Mehnat tarbiyasining maqsad va vazifalari. Mehnat turlari. Bolalar mehnatini tashkil etish metodlari.	2	N	
17	Bolalarni badiiy-estetik tarbiyalash	Estetik tarbiya, uning maqsad va vazifalari. Estetik tarbiyaning mazmuni, estetik tarbiya vositalari. Musiqiy tarbiya badiiy-estetik tarbiyaning bir qismidir. Bayramlar va ko'ngil ochish soatlarini tashkil etish va ularga qo'yilgan talablar	2	NA	2
18	Bola tarbiyasida ta'lim tashkilotlari, oila va	Ta'lim muassasasining oila bilan hamkorlikda ishlash shakllari: o'quvchilar oilasiga borish,	2	NA	2

	jamoatchilik o'rtasidagi hamkorlikning o'rni	guruh ota-onalar majlisini o'tkazish, musiqaga oid pedagogik ma'ruza va suhbatlar o'tkazish, tadbirlar va ertaliklarni ota-onalar uyushmasi bilan hamkorlikda tashkil qilish. Ta'lim muassasasi, oila va jamoatchilikning bola tarbiyasidagi hamkorligi. Ota-onalar majlisi bayonnomasini tuzish.			
19	Sinfdan va maktabdan tashqari tarbiyaviy ishlar. Barkamol avlod markazlari	Sinfdan va maktabdan tashqari ishlar haqida tushuncha. Sinfdan tashqari ishlarni tashkil etish shakllari: bayramlar, tadbirlar, uchrashuvlar, ertaliklar, musiqa to'garaklari. Barkamol avlod markazlari ish faoliyati.	2	NA	2
20	O'zbekistonda ta'lim tizimini boshqarish	Ta'lim tizimini boshqarish qoidalari. Ta'lim tizimini boshqarish tarmoqlari. Rahbarga qo'yiladigan ijtimoiy-pedagogik talablar. Ta'lim muassasalaridagi ma'muriyat tarkibi.	2	N	1
	JAMI		40		20
IIBO'LIM.PSIXOLOGIYA					
1	Psixologiyafanining maqsad vazifalari	Yangidavrvapsixologiya. Psixologiyafaninigta'rifivapsixika haqidatushu ncha. Psixik qonuniyatlar: psixik jarayonlar, psixik xususiyatlar, psixik holatlar, psixik hodisalar va ularning mexanizmlari. Psixologiya fanining tarixi: taraqqiyotning turli bosqichlarida psixika haqidagi turli ta'limotlar.	1	NA	
2	Hozirgi zamon psixologiyasining vazifalari, tarmoqlari va metodlari	Psixologiya fanining tarmoqlari va psixologik amaliyotdagi vazifalari. Amaliy psixologiyaning shaxs hayotidagi o'rni. Psixologiyaning fanlar tizimida tutgan o'rni, printsiplari va psixologiyaning metodlari: kuzatish, suhbat, test, eksperiment, modellashtirish, faoliyat mahsulini tahlil qilish, anketa, biografiya, sotsimetrik.	1	NA	
3	Miya va psixika	Miya va uning psixik hayotda tutgan o'rni. Oliy nerv faoliyati va uning tuzilishi. Bosh miya katta yarim sharining tuzilishi va vazifalari. Miyaning reflektorlik faoliyati va katta yarim sharidagi nerv jarayonlari. Birinchi va ikkinchi signallar sistemasi hamda ularning o'zaro bir-biriga bog'liqligi. Oliy nerv faoliyatining tuzilishini rasmda aks ettirish	1	NA	
4	Psixika va ongning rivojlanishi	Psixikaning yuzaga kelishi va evolyustiyasi. Voqelikni aks ettirish shakllari: instinkt, ko'nikma va intellektual xatti-harakatlar. Odam psixikasining ijtimoiy-tarixiy tabiati. Inson ongining tuzilishi va rivojlanishi. Odam	1	NA	

		ongning paydo bo'lishida mehnatning o'rni. Ongning yuzaga kelishi, rivojlanishi, tarixiyliigi va turli faoliyatlarning o'zaro bog'liqligi. Jonivorlarning instinkt, ko'nikma va intellektual xatti-harakatlarni kuzatish va misol keltirish.			
5	Shaxs psixologiyasi	Shaxsning tuzilishi va faolligi. Shaxs va jamiyat birligi. Shaxsni rivojlantiruvchi manbalar: muhit, faollik, ta'lim-tarbiya va irsiyat. Shaxsning ehtiyojlari, maqsadi, qiziqishlari va dunyoqarashi. Shaxs ideallari, uning shakllanishi va qo'llanishi. Hozirgi zamon shaxsiga xos milliy axloqiy xususiyatlar.	1	NA	1
6	Guruh va jamoalar	Shaxs va guruh. Guruhlar haqida tushuncha. Guruhlarning turlari. Guruhdagi psixologik muhit va uni o'rganish. Jamoa-guruhning eng yuksak shakli. Jamoatchilikni shakllantirishda mehnat va tarbiyaning roli. O'quvchi shaxsi va uning jamoadagi o'rnini aniqlash.	2	NA	1
7	Faoliyatning psixologik tahlili	Faoliyatning asosiy turlari: o'yin, o'qish, mehnat faoliyatlari. Mehnatning ijtimoiy mohiyati, maqsadi va vazifalari. Mehnat turlari. Jismoniy va aqliy mehnatning uzviyligi. Toliqish, charchash va ularni bartaraf etish yo'llari. Mehnatsevarlik xislatlarini tarkib toptirish va shakllantirish. Mehnat faoliyatida ijod va ilhomlanish. Ijod va ilhomlanishning uzviyligi, nerv fiziologik tabiati. Ko'nikma va malakalar haqida tushuncha. Ularning turlari, tuzilishi va nerv-fiziologik asoslari. Odatlar va ularning turlari. Inson hayoti va faoliyatida odatlarning ahamiyati. Odatlar insonning ma'naviy qiyofasini shakllantirishi. Faoliyat turlarini tahlil qilish.	2	NA	1
8	Sezgi	Sezgi haqida umumiy tushuncha. Sezgining inson faoliyatidagi roli. Sezgi aks ettirish asosi sifatida. Sezgining nerv-fiziologik mexanizmlari va ularning talqini. Reseptor va analizator tavsifi. Sezgi turlari va ularning tavsifi. Sezgi xususiyatlari. Sezuvchanlik. Adaptastiya. Sensibilizastiya va sinezteziya. Sezgini o'rganish metodlari. Sezgining rivojlanishi va uning o'ziga xos xususiyatlari. Sezgi turlarini taxlil qilish.	1	NA	

9	Idrok	<p>Idrok haqida tushuncha. Idrokning ahamiyati va nerv-fiziologik asoslari. Idrok xususiyatlari: predmetliligi, yaxlitligi, konstantligi, anglanganligi, strukturaliligi. Idrokning darajalari: persepsiya, appersepsiya. Idrok fenomenlari: gallyutsinatsiya, illyuziya, atraksiya xossalari. Idrok shakllari: fazoni idrok qilish, vaqtni idrok etish, harakatni idrok qilish. Idrokning buzilishi va shaxs faoliyatiga ta'siri. Odamni odam tomonidan idrok qilishning o'ziga xos xususiyatlari. Idrok va ta'lim jarayoni. Kuzatish va kuzatuvchanlik haqida tushuncha. Ta'limda kuzatuvchanlikning ahamiyati. Idrokning rivojlanishi. Idrok va texnik vositalar. Idrokni rivojlantiruvchi mashqlar.</p>	1	A	1
10	Xotira	<p>Xotira to'g'risida umumiy tushuncha. Xotira va kelajak. Xotiraning inson hayotida ahamiyati. Xotiraning nerv fiziologik asoslari. Xotira turlari va xotira tiplari. Xotira jarayonlari: esda olib qolish, esda saqlash, esga tushirish, unutish, tanish. Xotira jarayonlarining turlari. Xotira jarayonlarining o'zaro aloqadorligi. Xotiraning individual tiplari, xotiraning sifatlari va buzilishi. Puxta esda olib qolish shartlari. Xotirani rivojlantiruvchi va aniqlovchi treninglar.</p>	1	NA	1
11	Tafakkur	<p>Tafakkur haqida tushuncha. Tafakkurning bevosita hissiy bilishdan farqivavo qelikni aqsettirishning murakkab shakli ekanligi. Tafakkurning nerv fiziologik asoslari. Tafakkur shakllari: tushuncha, hukm, xulosachiqarish. Tafakkur operastiyalari: analiz va sintez, taqqoslash, mavhumlashtirish, umumlashtirish, konkretlashtirish, tavsiflash, sistemalashtirish. Tafakkur turlari: ko'rgazmali harakatli, ko'rgazmali obrazli, so'z-mantiq, amaliy, nazariy, ixtiyoriy, ixtiyorsiz, yaqqol, mavhum, ijodiy kabilar. Tafakkur sifatlari: mustaqilligi, tanqidiyligi, chuqurligi, kengligi, pishiqligi, sertashabbuskorligi, tezligi, mahsuldorligi, samaradorligi, ixchamligi. Muammo tafakkurning vujudga kelish sharti ekanligi. Muammoli vaziyat va uni echish. Tushunish, mulohaza yuritish, gipotezalar</p>	1	NA	1

		yaratish. Masala yechish. Psixologik masalalarni yechish. Fikriy masalalarni yechishda tafakkurning rolini aniqlash.			
12	Nutq	Nutqfaoliyatitog'risidaumumiytushuncha: nutqta'rifi. Nutqvatil. Nutqningasosiyvazifalari. Nutqningfiziologikasoslarivamexanizmlari. Nutqturlari: og'zaki, yozma, monologik, dialogik, ichkivatashqi, imo-ishorali, aks-sadoli, yig'iqvayoyiq, effektivkabilar. Nutq va tafakkurning o'zaro uzviyligi. Nutq sifatlari va nutq patologiyasi. Nutqni rivojlantirish. Shaxsning rivojlanishida nutqning tutgan o'rni. Nutqni rivojlantiruvchi treninglar.	1	A	
13	Xayol	Xayol voqelikni aks ettirishning eng murakkab psixik jarayoni. Xayolning ta'rifi va inson faoliyatida tutgan o'rni. Xayoliy obrazlar yaratilishining sabablari va unda inson ehtiyojlarining roli. Xayol turlari: ixtiyoriy, ixtiyorsiz, tiklovchi, ijodiy. Xayolning nerv fiziologik xususiyatlari.Xayol jarayonlari: agglutinastiya, giperbolizastiya, tipizastiya, sxematizastiya. Xayol va uning shakllari: fantaziya, orzu. Xayol sifatlari va xususiyatlari. Xayol va ijodiyot. Xayolning o'sishida mehnat va tasviriy san'at darslarining roli. Xayolni rivojlantirish shartlari.	1	NA	1
14	Diqqat	Diqqat haqida umumuy tushuncha va ta'rifi. Diqqat to'g'risida umumiy tasavvurlar. Diqqat va bilish jarayonlari. Diqqatning nerv-fiziologik asoslari. Diqqat turlari: ixtiyorsiz diqqat, ixtiyoriy diqqat, ixtiyoriydan so'nggi diqqat. Ularning mohiyati va tavsifi. Diqqatning xususiyatlari: ko'lami, barqarorligi, taqsimlanishi va ko'chuvchanligi. Parishonlik. Diqqat-e'tiborlilik shaxsning fazilatidir. Ta'lim faoliyatida diqqatning roli. Diqqatni tarbiyalash. Diqqat xususiyatlarini aniqlovchi tajriba.	1	NA	
15	His-tuyg'ular	Hissiyot va emostiyalarning psixologik tavsifi hamda ta'rifi. Emostiya va hissiyotlarning nerv fiziologik asoslari. Emostiyalarning namoyon bo'lish shakli: emostional ton, kayfiyat, ehtiros, affekt, stress, shijoat va boshqalar. His-tuyg'ularning turlari: axloqiy, aqliy, estetik. Burch hissi, vatanparvarlik,	1	NA	1

		insonparvarlik, vijdon, g'urur, iftixor, mas'uliyat kabi yuksak hislarning inson faoliyati va hayotidagi ahamiyati. Yuksak his-tuyg'ularni shakllantirish eng dolzarb muammo ekanligi. Milliy tuyg'ular va ularning millat o'zligini anglashdagi roli. His-tuyg'ularning komil inson tarbiyalashdagi ahamiyati.			
16	Iroda	Iroda to'g'risida umumiy tushuncha. Irodaning inson hayotidagi ahamiyati. Irodaviy harakatlar: maqsad belgilash, kurashish, irodaviy harakatlarni tanlash, qarshilikni engish, bajarishning qulay usullarini tanlash, ishni hal qilish, bajarish kabi. Iroda va bilish faoliyati. Shaxsning irodaviy sifatlari: maqsadga intiluvchanlik, mustaqillik, qat'iylik, jiddiylik, mas'uliyatlilik, o'zini tuta bilish, mardlik, matonat, intizomlilik, tashabbuskorlik. O'z irodasini o'zi tarbiyalash mashqlari va treningi. Komil insonni shakllantirishda irodaning ahamiyati. Bilimlarni o'zlashtirish va kasbiy fazilatlarni egallashda irodaning roli.	1	NA	1
17	Qobiliyatlar	Layoqatnishonalarivaqobiliyat. Qobiliyatlarningrivojlanibborishi, qobiliyatvafaoliyat. Qobiliyatijtimoiyjamiyatmahsulisifatida. Qobiliyatlarningnervfiziologikasoslari. Qobiliyatturlari. Talant va daholik. Layoqat va uning vujudga kelishi. Iste'dod va iqtidorlilik.	2	A	1
18	Temperament	Temperament haqida umumiy tushuncha va temperamentning ta'rifi. Temperament haqida Gippokrat nazariyasi va turli ta'limotlar. Oliy nerv faoliyati va temperament tiplari. Temperament tiplarining o'ziga xos xususiyatlari. Ta'lim jarayonida bolalarning temperament xususiyatlarini tarbiyalash va individual yondashuv. Amaliy mashg'ulot. O'quvchilar temperament tipini aniqlash	2	NA	1
19	Xarakter	Xarakter haqida tushuncha. Xarakter va shaxs. Xarakter shakllanishida oilaning roli. Xarakter qirralari va uni vujudga keltiruvchi omillar. Xarakterning nerv fiziologik asoslari. Xarakterda munosabatning ifodalanishi. Xarakter sifatlarini o'ziga xosligi. Xarakterning o'zgarishi va xarakter xislatlar. Ma'naviy	2	NA	

		ahloqiy xarakter fazilatlari va ularning shakllanishi. O'z xarakterini tarbiyalash. Shaxs akstentuatstiyasini tahlil qilish.			
20	O'qituvchi psixologiyasi. Pedagogik faoliyatda bilish jarayonlarining ahamiyati va mazmuni	Jamiyatda pedagogning o'rni va roli masalasi. Pedagogning mehnat natijasi ertangi jamiyatimiz tuzilishidir. O'qituvchi o'quvchilar hayoti va faoliyatining tashkilotchisi. O'qituvchining yuksak ahloqiy, ma'naviy fazilatlari. O'qituvchining vazifalari. Pedagogik qobiliyatlar va pedagogik qiziqishlar hamda ularni o'rganish. Ta'lim tarbiyaga bo'lgan qobiliyat ijodiy mehnat natijasidir. O'qituvchining qobiliyatiga xos bo'lgan sifatlar va ularni rivojlantiruvchi shartlar	2	NA	1
21	Qobiliyatlarni aniqlashga yo'naltirilgan psixodiagnostika metodikalari	Metodikalarni amalda qo'llash.	2	A	2
22	Bilish jarayonini aniqlashga doir metodikalar	Tafakkurni, diqqatni, xotirani psixologiya diagnostika metodikalari yordimida aniqlash	2	A	1
23	Bola shaxsining rivojlanish muammosi	Yosh psixologiya fanining maqsad va vazifalari. Bola shaxsining rivojlanishida ta'lim- tarbiya, muhit va shaxsiy faollikning tutgan o'rni. Bola shaxsining rivojlanishi haqidagi turli ta'limotlar va psixik taraqqiyot davrlari.	2	NA	2
24	Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar psixikasining asosiy xususiyatlari	Go'daklik yillariga xos xususiyatlar. Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar psixikasining asosiy xususiyatlarini metodikalar yordamida tekshirish	2	A	2
24	Kichikmaktabyoshidagibola larningjismoniyvapsixikxususiyatlarivamusiqiyqobiliyatlarinihakllanishi	Bog'cha va maktab yoshidagi bolalarning jismoniy va psixik rivojlanishi. Ular o'rtasidagi tafovut. Bolalarni maktabga psixik, ob'ektiv va sub'ektiv jihatdan tayyorlash va maktab muhit shart-sharoitiga moslashtirish. Maktabdagi ta'lim va unga o'quvchilarning munosabati. Bolalarga o'qituvchi, bolalar jamoasi va oilaning ta'siri.	2	NA	
25	Kichik maktab yoshidagi bolalarda psixik jarayonlarning tarkib topishi va musiqaning ahamiyati	O'yin faoliyati va uni bolaning psixik hamda jismoniy rivojlanishiga ta'siri. Bolalarning faoliyatiga tavsifnoma berish. Boladagi mavjud bo'lgan va musiqiy qobiliyatlarni rivojlantirish.	2	NA	1
26	O'smirlarpsixikasigaxosxususiyatlarvakasbgayo'llashishlari	O'smirlar to'g'risida umumiy tushuncha. O'smirlarning biologik o'sishi. O'smirlik davridagi inqiroz. Akseleratsiya nazariyalari.	2	NA	

		O'smir dunyoqarashining tarkib topishi. Kasbga yo'llash			
	JAMI		40		20

3.O`quvchilarning bilim va ko`nikmalarini baholash.

O`quv dasturi davomida o`quvchilar tomonidan o`zlashtirilgan bilim va ko`nikmalar ichki nazorat bo`yicha amaldagi tartib asosida baholanadi.

Baholash usullari yozma, og`zaki, savol-javob, test, amaliy topshiriqlardan iborat bo`lib, ular o`quv elementini o`zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo`yilgan maqsadga hamohang bo`lishi lozim

1. Tavsiya etilgan adabiyotlarro`yhati.

1. O`zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 30- sentyabrdagi PQ-3305- son "O`zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta`lim vazirligini tashkil etish to`g`risida" gi qarori;
2. O`zbekiston Respublikasi Qonuni „Ta`lim to`g`risida“ O`R Q-637- son 23.09.2020.
3. Bola huquqlari to`g`risidagi konvensiya. T- 2010
4. "Bola huquqlarining kafolatlarini to`g`risida" O`zbekiston Respublikasi Qonuni.
5. "Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo`yiladigan davlat talablari". Maktabgacha ta`lim vazirligining 2018 yil 18 iyundagi 1-mh sonli qarori
6. " ILK QADAM" MTMning Davlat o`quv dasturi Maktabgacha ta`lim vazirligining 2018 yil 7 iyuldagi 4- sonli qaror
7. Xasanboyeva. "Maktabgacha ta`lim pedagogikasi". Toshkent "ILM-ZIYO" Qo`llanma-2011.
8. Mavlonova, K. Xoliqberdiyev, O. To`rayeva. Pedagogika. –T.: O`qituvchi, 2006.
9. R. Qodirov. Musiqa pedagogikasi qisqacha kurs. Toshkent- 2013
10. Zununov. Pedagogika tarixi. Darslik- 2002.
11. Babanskiy YU. K va boshqalar. "Pedagogika" Moskva 1998.
12. V.I. Turchenko Doshkolnaya pedagogika Moskva 2013

Internet manbalari

www.uznature.uz

<http://fikir.uz>

www.ziyonet.uz

<http://referat.arxiv.uz>

[Studmed.ru](http://studmed.ru)

[http://uchebnikfree. Com](http://uchebnikfree.com)

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

40211404- Maktabgacha ta'lim tashkiloti xoreografiyasi kasbi bo'yicha

Madaniy – ma'rifiy ishlarda inovatsion uslub va texnologiyalar fanidan

O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiya(lar) nomi:

1. Havaskorlik raqs to'garagi rahbari
2. Maktabgacha ta'lim tashkiloti raqs o'qituvchi

O'quv rejadagi tartib raqami:

1.02

Ajratilgan soat: 40

Toshkent – 2022

O'quv dasturipedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo'nalishlari bo'yicha o'quv metodik birlashmasining 2022 yil "29" avgustdagi 6-sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchilar: N.Toshmatova

Margilon pedagogika kolleji
iqtisodiyot fani o'qituvchisi.

Taqrizchilar: M.Mo'minova

Marg'ilon Pedagogika kolleji uslubchisi

1. O`quv dasturi asosiy talablari

Fan dasturining nomi	Madaniy – ma’rifiy ishlarda innovatsion uslub va texnologiyalar
Ajratilgan soat	40
Mavzular soni	16
Dasturning maqsadi	Madaniy-ma’rifiy muassasalarda olib borilayotgan madaniy-ma’rifiy ishlarning xususiyatlarini ochib berish, uni nazariy va o’quv amaliyoti bilan mustahkamlash “Madaniy-ma’rifiy ishlar” fanining mazmunini tashkil etadi.
O’zlashtirish (o’qitish) natijalari	Ushbu o’quv dasturda berilgan madaniy-ma’rifiy muassasalar tarixi va hozirgi faoliyatini o’rganish, o’quvchilarning bilim doirasini kengaytirish, unda baynalmilalchilik, yuksak vatanparvarlik hissi, xalqlar o’rtasidagi do’stlik tuyg’ularini tarbiyalashdagi aniq tasavvurlarni o’stirish.
Bilimlar	Madaniy-ma’rifiy ishlar fanini o’qitish jarayonida o’quvchilar quyidagi bilimlarga ega bo’ladilar: O’zbekistonda madaniy-ma’rifiy ishlar tarixini o’rganish, Madaniy - ma’rifiy muassasalarning turlari va tarmoqlarini o’rganish
Ko’nikmalar	Madaniy-ma’rifiy ishlar fanini o’qitish jarayonida o’quvchilar quyidagi ko’nikmalarga ega bo’ladilar: Ushbu o’quv dasturda berilgan madaniy-ma’rifiy muassasalar tarixi va hozirgi faoliyatini o’rganish o’quvchilarning bilim doirasini kengaytirish, unda baynalmilalchilik, yuksak vatanparvarlik hissi, xalqlar o’rtasidagi do’stlik tuyg’ularini tarbiyalashdagi aniq tasavvurlarni o’stirish
O’quv rejasiga muvofiq o’zaro bog’liq bo’lgan fanning nomi	Umumkasbiy va maxsus fanlar
O’qitishni tashkiliy shakli	N – Nazariy ta’lim; A – Amaliy ta’lim; NA – Nazariy va amaliy ta’lim birgalikda tashkil etiladi;
Dasturga qo’yilgan talab	Majburiy
O’qitish tili	Guruhda belgilangan o’qitish tili asosida
Baholash tartibi	Baholash bo’yicha amaldagi tartib asosida
O’quvchilarning bilim va ko’nikmalarini baholash	Yozma, og’zaki, savol-javob, test, amaliy topshiriq

2. O'quv dasturi mazmuni

№	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	o'quv yuklarna	O' qitishni	Mustaqil ta' lim
I-BOB. O'zbekistonda milliy madaniyat va madaniy-ma'rifiy ishlarnig rivojlanish jarayonlari, tarixi.					
1	Innovatsion ta'lim texnologiyalari tushunchasi, uning ta'riflari, metodikadan farqi	Innovatsion ta'lim texnologiyalari faniga kirish. Innovatsion ta'lim texnologiyalari tushunchasi, uning ta'riflari, metodikadan farqi, interfaol ta'lim haqida tushuncha.	2	N	1
2	Madaniy-ma'rifiy ishlar tizimini modernizatsiyalashning ustuvor yo'n alishlari	Ilm-fan, texnika, ishlab chiqarish va texnologiyaning jadal rivojlanishi jamiyat hayotining barcha sohalarida taraqqiyotining yangi istiqbollarini ochib berdi. Insoniyatning davlat va jamiyat qurilishiga doir asriy tajribalari ijtimoiy munosabatlarni yangicha yondashuvlar asosida tartibga solish borasidagi ilg'or yondashuvlarning qarortirilishiga olib keldi. Mazkur yondashuvlarning mohiyati so'nggi yillarda umumiy tarzda "modernizatsiyalash" Tushunchasi yordamida ifodalanib kelinmoqda.	2	A	1
3	Pedagogik texnologiyaning tasnifi, qonuniyatlari, Tamoyillari va mezonlari	Ayni vaqtda Respublika ijtimoiy hayotiga shiddatli tezlikda axborotlar oqimi kirib kelmoqda va keng ko'lamni qamrab olmoqda. Axborotlarni tezkor sur'atda qabul qilib olish, ularni tahlil etish, qayta ishlash, nazariy jihatdan umumlash tirish, xulosalash hamda talabaga etkazib berishni yo'lga qo'yish ta'lim tizimi oldida turgan dolzarb muammolardan bir hisoblanadi. Ta'lim-tarbiya jarayoniga pedagogik texnologiyani tadbiq etish yuqorida qayd etilgan dolzarb muammoni ijobiy hal etishga xizmat qiladi.	2	A	1
4	Ta'lim-tarbiya jarayonini texnologiyalashtirish asoslari	Mustaqillik yillarida O'zbekistonda uzluksiz ta'lim tizimini takomillashtirish yo'lida olib borilayotgan islohotning muhim yo'nalishi sifatida ta'lim jarayonini texnologiyalashtirishdan	2	A	2

		e'tirof etildi. Bu jarayonning samaradorligi o'qituvchilar tomonidan zamonaviy ta'lim texnologiyalarini ta'lim amaliyotida faol qo'llanilishi, shuningdek, rivojlangan xorijiy mamlakatlar ta'limi amaliyotida qo'llanilayotgan zamonaviy texnologiyalardan xabardor bo'lish quyidagi shartlar asosida ta'minlandi.			
5	Innovatsion ta'lim texnologiyalarining mohiyati, turlari va nazariya soslari	Lug'aviy jihatdan "innovatsiya" tushunchasi ingliz tilidan tarjima qilinganda ("innovation") "yangilik kiritish" degan ma'noni anglatadi. "Innovatsiya" tushunchasi mazmunan aniq holatni ifodalaydi. "O'zbekiston Milliy ensiklopediyasi" da ko'rsatilishicha, Innovatsiya quyidagicha mazmun va tushunchalarga ega: "Innovatsiya (yangi, "innovations" – kiritilgan yangilik, ixtiro)	2	N	1
6	Rossiya va Qozog'istonning ilg'or innovatsion pedagogik tajribalarini o'rganish va tahlil qilish	Rossiyaning madaniy- ma'rifiy tizimini o'rganish. Qozog'istonning madaniy va ma'rifiy tizimini o'rganish. Rossiya va Qozog'istonning ilg'or innovatsion pedagogik tajribalarini o'rganish va tahlil qilish.	2	A	1
7	Fransiya va Ispaniyaning maktabgacha ta'lim tizimini va ilg'or pedagogik tajribalarini kuzatish va tahlil qilish	Fransiya va Ispaniyaning madaniy va ma'rifiy tizimini tashkil qilinishini o'rganish, Fransiya va Ispaniyaning ilg'or pedagogik tajribalarini kuzatish va tahlil qilish.	2	A	1
8	Italiya va Germaniyaning maktabgacha ta'lim tizimini va ilg'or pedagogik tajribalarini o'rganish	Italiya va Germaniyaning madaniy va ma'rifiy tizimini o'rganish. Italiya va Germaniyaning madaniy ma'rifiy sohasidagi ilg'or pedagogik tajribalarini o'rganish va tahlil qilish.	2	A	1
9	Koreya va Yaponiyaning ilg'or pedagogik tajribalarini o'rganish va tahlil qilish	Koreya va Yaponiyaning maktabgacha ta'lim tizimini tashkil qilinishini o'rganish. Koreya va Yaponiyaning ilg'or pedagogik tajribalarini kuzatish va tahlil qilish.	2	A	1
10	Bolalar va o'smirlarning ijtimoiy, madaniy va ma'rifiy hislatlarini tarkib toptirishda ijodiy fikrlash qobiliytlarni shakllantiruvchi innovatsion metodlarni o'rganish.	Bolalar va o'smirlarning ijtimoiy madaniy va ma'rifiy hislatlarini tarkib toptirishda ijodiy fikrlash qobiliytlarni shakllantirish. O'z "Meni" va boshqa insonlarning hayotiy faoliyat muhitidagi roli to'g'risidagi tasavvurini boyituvchi innovatsion texnologiyalar. Murakkab vaziyatlardan konstruktiv chiqish yo'llari.	2	N	2

11	Madaniy-ma'rifiy faoliyatda innovatsion texnologiyalardan foydalanish.	Nazariy mashg'ulot: innovatsion texnologiyalardan foydalanish. Mashg'ulotlarda, mashg'ulotlardan tashqari vaqtlarda, sayr va ekskursiyalarda innovatsion texnologiyalardan foydalanish.	6	A	2
12	Harakatli o'yinlarning turlari va o'tkazishning innovatsion texnologiyalari	Nazariy mashg'ulot: harakatli o'yinlar haqida ma'lumot. Harakatli o'yinlarning turlari va o'tkazishning innovatsion texnologiyalari. Amaliy mashg'ulot: Bolalarning his - tuyg'ularini shakllantirishga, ularning sezgi a'zolari (sezish, ko'rish, tinglash vateri tuyg'u) faoliyatini oshirish. Bolaning idroki, zehni, xotirasi, irodasini mustahkamlashtexnologiyalari, diqqati, topqirligini oshib boruvchi ta'limiy o'yinlar, texnologiyalar.	2	A	1
13	Milliy o'yinlarning turlari va o'tkazishning innovatsion texnologiyalari	Milliy o'yinlar haqida ma'lumot. Milliy o'yinlarning turlari va o'tkazishning innovatsion texnologiyalari. Bolalarning his - tuyg'ularini shakllantirishga, ularning sezgi a'zolari (sezish, ko'rish, tinglash vateri tuyg'u) faoliyatini oshirish. Bolaning idroki, zehni, xotirasi, irodasini mustahkamlash	2	A	1
14	Madaniy-ma'rifiy faoliyat jarayonida qo'llaniladigan innovatsion texnologiyalar	Atrof-olam bilan tanishtirish jarayonida qo'llaniladigan innovatsion texnologiyalar. Bolalarning o'zlari yashayotgan ko'cha, mahalla, tuman va viloyati, O'zbekiston poytaxti, O'zbekistonning qadimiy shaharlari, davlatimiz ramzlarini o'rgatishda qo'llaniladigan ularning o'z ismi-sharifini, ota-onasining ismlarini bilishlariga erishish bo'yicha innovatsion ta'limiy o'yinlar, bolalarda ularning umumiy Vatani -O'zbekiston haqida tasavvur uyg'otish boyichata'limiy o'yinlar o'rgatish. Milliyqadriyatlar, urf-odatlarimizni ulug'lash, uning qadriga yetish tuyg'usini takomillashtiruvchi ta'limiy o'yinlar	6	A	2
15	Madaniy-ma'rifiy rivojlanish sohalari bo'yicha innovatsion texnologiyalardan foydalanish.	O'zbekistonning qadimiy shaharlari, davlatimiz ramzlarini o'rgatishda qo'llaniladigan ularning o'z ismi-sharifini, ota-onasining ismlarini bilishlariga erishish bo'yicha innovatsion ta'limiy o'yinlar, bolalarda ularning umumiy Vatani - O'zbekiston haqida tasavvur uyg'otish boyichata'limiy o'yinlar o'rgatish. Milliyqadriyatlar, urf-odatlarimizni	2	A	1

		ulug'lash, uning qadriga etish tuyg'usini takomillashtiruvchi ta'limiy o'yinlar			
16	Buyuk siymolar va tarixiy merosimizni o'rgatish	Buyuk siymolar tarixiy merosimizni o'rgatish bo'yicha hamda kishilar mehnati kasb kori bilan tanishtirishda innovatsion texnologiyalarni qo'llash.	2	A	1
	Ja'mi soat		40		20

3. O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi.

Baholash usullari yozma, og'zaki, savol-javob, test, amaliy topshiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

4. Tavsia etiladigan adabiyotlar ro'yxati:

1. Ma'naviyat yulduzlari. A.Qodiriy nomli xalq merosi.1999 y. 395 b.
2. M.Hayrullaev va b. Madaniyat va meros. G'.G'ulom. 1973 y. 196 b.
3. «Ma'naviyat va ma'rifat» jamoatchilik markazi faoliyatini yanada takomillashtirish va samaradorligini oshirish to'g'risidagi 1996 yil 9 sentabr Prezident farmoni.
4. Oliy Majlis, Vazirlar Mahkamasi, Madaniyat Vazirligi tamonidan chiqarilgan "Madaniy-ma'rifiy ishlar"ga tegishli barcha qaror va farmonlar.
5. O'zbekiston tarixi va madaniyati. O'qituvchi 1992 y. 293 b.
6. A.Muxamedov. Mutaxassislikka kirish. O'qituvchi 1988 y. 221 b.
7. R.I.Sobirjonov va b. Klub ishi. O'qituvchi 1971 y. 298 b.
8. Safo Ochil. Mustaqillik ma'naviyati va tarbiya asoslari. O'qituvchi. 1997 y. 256 b.
9. Mustaqillik. Izohli ilmiy - ommabop lug'at.- "SHarq" 2000 yil. 318 b.
10. Respublika xalq ijodiyoti va madaniy-ma'rifiy ishlar ilmiy-metodik hamda markazi axborotnomalari, tavsiyanomalari.
11. M.Imomnazarov.Milliy madaniyatimiz nazariyasiga chizgilar. "Sharq"—T.1998y.
12. M.Aminov va b. Ish yuritish.O'zbekiston milliy ensiklopediyasi.2000 y. 444 b.
13. O'zbekiston milliy ensiklopediyasi. Davlat ilmiy nashryoti. 2000-2006 y. 735b.
14. M.Nurmuxamedova. O'zbekistonda madaniy-ma'rifiy ishlar tarixi.O'qituvchi 1993 y. 96 b.
15. Sh. Jalilov. Mahalla yangilanish yo'lida. Mehnat 1995 y. 71 b.
16. U.Qoraboev. Madaniy tadbirlar. Toshkent 2003 y. 320 b.
17. U.Qoraboev. O'zbek xalqi bayramlari. SHarq 2002 y.239 b.
18. S.N.Ikonnikova. Klubshunoslik. O'qituvchi.1984 y.398 b.
19. A.Ibroximov va boshqalar. Vatan tuyg'usi. O'zbekiston.1996 y. 439 b.
20. Yu.P.Azarov. Bolalarni sevis san'ati. O'qituvchi 1992 y. 200b.
21. E.Smirnova. Madaniy-ma'rifiy muassasalarda mehnatkashlar havaskorlik ijodiyotini tashkil etish nazariyasi va metodikasi. O'qituvchi. 1987 y. 190 b.
22. A.Ro'zmetov. Madaniyatda menejment va iqtisodiyot asoslari.O'qituvchi 1998 y.
23. G'.Yormatov, Yo.Isamuhamedov.Mehnatni muhofaza qilish. O'zbekiston 2002 y. 305 b.
24. V.Tyurikov, R.Shog'ulomov. Yuz savolga yuz javob. O'qituvchi 1998 y. 176 b.
25. O'.G'.Toshmatov. Badiiy jamoalar bilan ishlash uslubiyati. T. 2006 y.
29. S.Qo'ldosheva.O'zbekiston qo'shiqchilik san'ati tarixi masalalariga doir.2002 y.
30. O'quvchi ma'naviyatini shakllantirish. Sharq 2000 y. 304 b.

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

40211404- Maktabgacha ta'lim tashkiloti xoreografiyasi kasbi bo'yicha

Madaniyat tarixi fanidan

O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiya(lar) nomi:

1. Havaskorlik raqs to'garagi rahbari
2. Maktabgacha ta'lim tashkiloti raqs o'qituvchisi

O'quv rejadagi tartib raqami: 1.03

Ajratilgan soat: 40

Toshkent – 2022

O`quv dasturipedagogik innovatsiyalar, professional ta`limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo`nalishlari bo`yicha o`quv metodik birlashmasining 2022 yil "29" avgustdagi 6-sonli majlis bayoni bilan ma`qullangan.

O`zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma`qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchi:	Mo`minova Mavjuda	– Margilon pedagogika kolleji uslubchisi, katta o`qituvchi
	Yoqutxon Raximova	- Margilon pedagogika kolleji katta o`qituvchisi
Taqrizchilar:	Raximova Shaxnoza Ergashevna	- Namangan ixtisoslashtirilgan san`at maktabi "Musiquy nazariy fanlar" kafedrasi oily toifali o'qituvchisi

1.O`quv dasturi asosiy talablari

Dastur nomi	Madaniyat tarixi
--------------------	-------------------------

Ajratilgan soat	40
Mavzular soni	10
Dasturning maqsadi	Madaniy-ma'rifiy muassasalarda olib borilayotgan madaniy-ma'rifiy ishlarning xususiyatlarini ochib berish, uni nazariy va o'quv amaliyoti bilan mustahkamlash. O'sib kelayotgan yosh avlodni komil inson bo'lib etishishiga xizmat qiladi. Ularni ma'naviy barkamol bo'lish, terrorizm va diniy ekstremizmga qarshi kurash, Aholining turli tabaqalari o'rtasida tinchlik, o'zaro hurmat va qadriyatlarni mustahkamlash, fuqarolarning ma'naviyatini yuksaltirishda, madaniy-ma'rifiy muassasalar faoliyatining ta'sirchanligini oshirish va ularning faoliyatini tashkil etish yo'llari usul va shakllarini o'rgatadi.
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	Madaniyat tarixining eng qadimgi davrlardan to hozirgi kungacha bo'lgan davrini qamra bolgan mavzular bo'yicha bilimga ega bo'ladilar. Tarixiy-madaniy jarayonlarning asoslari, omillari va rivojlanishi, sabablari, oqibatlar va natijalari haqida bir qator yangi bilimlarni shakllantirdilar.
Bilimlar	O'quvchilar Madaniyat tarixi fanini o'qish jarayonida quyidagi bilimlarga ega bo'ladilar: Madaniyat tushunchasi va uning mazmun mohiyati. Qadimgi Misr madaniyati. Qadimgi Misrda madaniyat, qadimgi Gretsiya madaniyati. Qadimgi Rim madaniyati. Qadimgi Sharq madaniyati qadimgi Xindiston madaniyati qadimgi Xitoy madaniyati qadimgi Rus madaniyati O'zbekiston hududidagi ibtidoiy madaniyat Markaziy Osiyo xalqlarining qadimgi madaniyati Markaziy Osiyo xalqlari madaniyati va uning tub negizlari (Islomgacha bulgan davrda etnomadaniyat). Islom dinining yuzaga kelishi va tarqalishi Markaziy Osiyo xalqlarining davridagi" madaniy rivojlanish evolyusiyasi Xorazm Ma'mun akademiyasi Amir Temur va Temuriylar davri madaniyati O'zbek madaniyati xonliklar va chor Rossiyasi yillarida. O'zbekiston davlatchiligining ko'p asrlik tarixi davomchisi va merosxo'ri sifatida O'zbekiston mustaqilligi davrida madaniyat va san'at haqidagi ko'nikmalarni egallaydilar.
Ko'nikmalar	O'quvchilar o'tmishdan saboq chiqarib, hozirgi davr ruhida tarbiyalanib, ongiga milliy istiqlol, milliy mafkura goyalarini yanada chukurroq singdirib olish ko'nikmasini shakllantiradilar.
O'quv rejasiga muvofiq o'zaro bo'g'liq fanning nomi	Pedagogika va psixologiya, musiqa adabiyoti
O'qitishning tashkiliy shakli	N-nazariy ta'lim A-amaliy ta'lim NA-birgalikda tashkil etilgan nazariy va amaliy mashg'ulotlar
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhga tayinlangan dars tili asosida
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asoslanib
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Yozma, savol-javob, munozara, test, amaliy topshiriq

2. O'quv dasturi mazmuni

№	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	o'quv yuklarna	O'qitishning tashkiliy shakli	Mustaqil ta'lim
1	Madaniyat tarixi fanining tavsiflari. Madaniyat tushunchasi mazmuni va ma'no- mohiyati	Madaniyat so'zining kelib chiqish ma'nosi, madaniyatning turlari va shakllari.	4	N	2
2	AntikMadaniyat: qadimgiMisr, YunonistonvaRimmadaniyatlari. QadimiySharqmadaniyati. Xindiston, Xitoyqadimiy yodgorliklari	Ibtidoiy madaniyatning dastlabki namunalari. So'ngi paleolit davri madaniyati. Yangitoshasri (neolit) madaniyati. Gomer davri madaniyati (miloddan avvalgi IX-VIII asrlar). Qadimgi Rim madaniyatidagi inqilobiy o'zgarishlar. Qadimgi Sharq tarixi, madaniyati, qadimgi Xindiston tonyozuvi. Maorif, maktab, san'at va adabiyot. Haykaltaroshlik, rassomlik, me'morchilik. Qadimgi Xitoy yozuvi. Qadimgi Xitoy dailmiy bilimlari.	4	N,A	2
3	"Avesto"-qadimgi madaniyat yodgorligi sifatida	Zardushtiylik davrigacha va undan keyingi madaniyat takomili. Avesto -zardushtiylik dinining muqaddas kitoblari to'plami. "Avesto"da keltirilgan geografik ma'lumotlar. Zardusht haqida ma'lumot. "Avesto"ning jahon madaniyati va dinlar tarixida tutgan o'rni.	4	N	2
4	VII-X asrlar Markaziy Osiyo xalqlari madaniyatida yuz bergan o'zgarishlar. Musulmon madaniyati va mahalliy madaniyat uygunlashuv jarayonlari	Islom dinining yuzaga kelishi, islomgacha Arabistonda turli xil dinlarning mavjudligi. Islom ta'limoti. Arab istilochilarining Markaziy Osiyoga bostirib kelishi. Islom dinining madaniyat va san'atga ta'siri. Musiqa san'ati. Masjid qurilmalari va ularning turlari. Madrasa va maqbaralar qurilishi. Somoniylar davri san'ati. Somoniylar davrida devoriy suratlar. Somoniylar maqbarasi. Karvonsaroylarning o'ziga xosligi.	4	N,A	2
5	X-XII asrlar Sharq uyg'oni davri madaniyati. Al-Xorazmiy, Farobiy, Ibn-Sino, Beruniy, Al-Farg'aniy va boshqa siymolarning jahon madaniyati taraqqiyotidagi o'rni	Sharq mamlakatlarida akademiya tarzidagi muassa savajamiyatlarning tarkib topishi. Arab xalifaligida Jorunar-Rashid hukmronligi davrida "Baytul-xikmat"ga asos solinishi. Ma'mun hukmronligi davri (813-833). "Bayt ul-xikmat" ning faoliyatini rivoj topishi. Muso Xorazmiy va astronom Axmad Farg'aniylar ijodi. 1010 yilda Urgenchda Ma'mun akademiyasiga asos solinishi. Abu Rayxon Beruniy, Abu Ali ibn Sino, faylasuf Abu Saxl Masijiy, tabib Abulxasan Xammor va b. ish olib borishi. Mo'g'ullar (XII asr) davri Uzbekiston san'ati. «Ma'sudiya», «Xonumiyo» madrasasi. To'rabekxonim masjidi. Pahlavon Maxmud, Jaloliddin Rumiy maqbaralari.	4	N,A	2
6	Amir Temur yaratuvchanlik va bunyodkorlik fazilati va	Amir Temur Movarounnaxr davlatini tashkil etishi. Madaniyat va san'atga e'tiborning	4	N	2

	jahon xalqlari madaniyati uchun ahamiyati. Temurvatemuriylardavri. Samarqand, Qarshi, Xiva, Buxorovamadaniyatmarkazl arvajaxonsivilizatsiyasi.	kuchayishi. Me'morlikning, shaharsozlikka e'tibor va Samarqand shahrining qayta qurilishi. Inshootlarning komplekslashtirilishi. Tasviriy san'at rivojlanishi. «Bogi dilkusho» saroyi devoriy surati. Miniatyura san'ati. Ulugbek davri san'ati. Ulugbek observatoriyasi. Registon ansambli.			
7	Xonliklar va Rossiya istinosi davrida madaniyat jarayonlari	XVI-XVP asrlar Shayboniylar va Ashtarxoniylar davrida O'zbekiston san'ati. Buxorodagi ko'kaldosh madrasasi. Nodir Devonbegim karvonsaroyi. Xo'ja Zayniddin xonaqosi. Shayboniylar davri miniatyura san'ati. Buxoro, Xiva, Qo'qon me'morlik maktablari va ularning xususiyati. Chor Rossiyasi Turkistonga yangi madaniyatning kirib kelishi. XX asrda O'zbekiston madaniy hayoti.	4	N,A	2
8	1917-1991 yillardatotalitardavrvaMark aziyOsiyoXalqlarimadaniyat i. O'zbekiston madaniyat hayoti jarayonlarida ziddiyatli manzaralar	1918 yil Samarqand badiiy bilim yurtini tashkil etilishi. 1919 yil Toshkent xalq tasviriy san'at maktabi tashkil etilishi. O'zbekiston madaniyat hayoti jarayonlarida ziddiyatli manzaralarning yuzaga kelishi to'grisida ma'lumotlar beriladi.	4	N	2
9	O'zbekistonMustaqillikka erishish ostonasida madaniy hayot va undagi tarixiy voqeahodisalar. O'zbek tiliga Davlat tili maqomi berilishi milliy madaniyat taraqqiyotidagi ahamiyati.	O'zbekiston mustaqilligi san'ati. Davlatchilik tarixi va uning shakllanishida jamiyatimizning haqqoniy xolati va istiqbol yillaridagi ko'rinishi. Mustaqillik davri O'zbekiston san'ati badiiy jarayonlarining rivojlanish yo'llari. Musiqa, kino va teatr san'ati. O'zbekiston san'ati va madaniyatining jahon hamjamiyatidagi o'rni.	4	S	2
10	Mustaqillik davri -milliy madaniyatda uygonish davridir. O'zbekiston Respublikasining Prezidenti Shavkat Mirziyoev "Milliy taraqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga kutaramiz" kitobi milliy madaniyat taraqqiyotida muhim nazariy va amaliy vosita sifatida.	Mamlakatimiz mustaqillikka erishganldan So'ng va hozirgi davrlarda milliy madaniyatimizda bo'lgan o'zgarishlar ya'ni musiqa,san'at, kino, rassomchilik, me'morlik va shu kabi boshqa sohalardagi olib borilayotgan islohotlar to'grisida ma'lumotlar berish.	4	N	2
	JAMI		40		20

3. O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi. Baholash usullari savol-javob, test, amaliy topshiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo'uyilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

4. Tavsiya etiladigan adabiyotlar ro'yxati

1. Shavkat Mirziyoev. "Milliy taraqqiyot yulimizni qat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz". Toshkent - "Uzbekiston"-2018.
2. Ma'naviyat yulduzlari. A. Qodiriy nomli xalq merosi.1999 y.
3. Xayrullaev M. Madaniyat va meros. G.Gulom. 1973 y. 196 b. Reder D.G. Cherkasova. CH.A. Qadimgi dunyo tarixii. I-qism. "Kurs" 1999 y.
4. Mavrulov A., Dehqonov I. Madaniyat tarixi. Toshkent., 2007 y
5. Islomov T. Tarix va sahna. T., 1998 y.
6. Jumaboiev. F.Uzbekistonxalqlaritarixi. O'qituvchi 1992 y.
7. Askarov. A. Uzbekiston xalqlari tarixi. "Fan" 1992 y.
8. Muxamedov M. Uzbekiston qadriyatlari. T., Cpo'lpon,- 1 999y.
9. Xakimov. A. Iskusstvo Uzbekistana: istoriya i sovremennost. 2010 y.
10. KaramatovX.,JuraevI.vaboshqalar. Uzbekistonsan'ati. "Shark" 2001.
11. Abdullaev. N.U. "San'attarixi" 2tom. T., 2001 y.
12. MalikovaS.S."Tasviriysan'attarixi" T., 2008 y.
13. Abdullaev. N. Sharqxalqlari san'ati tarixi. T., 2007 y.

Internet saytlari

1. [www.http://kitob.uz](http://kitob.uz)
2. [www.http://natlib.uz](http://natlib.uz)
3. [www.http://ziyonet.uz](http://ziyonet.uz)

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

40211404- Maktabgacha ta'lim tashkiloti xoreografiyasi kasbi bo'yicha

Biznesni tashkil etish va yuritish fanidan

O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiya(lar) nomi:

1. Havaskorlik raqs to'garagi rahbari
2. Maktabgacha ta'lim tashkiloti raqs o'qituvchisi

O'quv rejadagi tartib raqami: 1.04

Ajratilgan soat: 40

Toshkent – 2022

O'quv dasturipedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo`nalishlari bo'yicha o`quv metodik birlashmasining 2022 yil "29" avgustdagi 6-sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

TUZUVCHILAR

Z.Ya.Xudayberdiyev	Pedagogik innovatsiyalar, kasb-hunar ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularni malakasini oshirish instituti direktori, i.f.d.,professor
N.K.Abdurahmonova	Professional ta'limni innovatsion rivojlantirish boshqarmasi bosh mutaxassisi
N.R.Sirojiddinova	Ta'lim texnologiyalari, o'quv rejalari va dasturlarini ishlab chiqish bo'limi bosh mutaxassisi
B.N. Sharipova	Toshkent Pedagogika kolleji o'qituvchisi

TAQRIZCHILAR

F.U.Mamarasulov	Pedagogik innovatsiyalar, kasb-hunar ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularni malakasini oshirish instituti "Ta'limda boshqaruv" kafedrasini mudiri, iqtisod fanlari nomzodi
M.B.Kalonov	TDIU huzuridagi "O'zbekiston iqtisodiyotini rivojlantirishning ilmiy asoslari va muammolari" ilmiy tadqiqot markazi direktori, universitet prorektori, i.f.n., professor

1. O'QUV DASTURI UMUMIY TALABLARI

Dastur nomi	Biznesni tashkil etish va yuritish
Ajratilgan soat	40
O'qituvchining mashg'ulotida qatnashib o'zlashtirilishi lozim bo'lgan mavzular soni	17
Dasturning maqsadi	O'quvchilarda biznes faoliyatining amaliy asoslarini o'rgatish orqali tadbirkorlik kompetensiyalarini shakllantirish.
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	<ul style="list-style-type: none"> - shug'ullanish mumkin bo'lgan muayyan tadbirkorlik faoliyati turining afzallik va ustun jihatlarini aniqlash; - o'z shaxsiy biznesni tashkil etish uchun zarur bo'lgan biznes muhitni tahlil qilish; - biznesni boshlashning huquqiy va moliyaviy jihatlarini baholash; - turli tadbirkorlik strategiyalari samaradorligini baholash hamda maqbul variantini tanlash; - o'z shaxsiy biznes-rejalarini ishlab chiqish va amaliyotga tatbiq etish; - shaxsiy biznesni tashkil etish, uni davlat ro'yxatidan o'tkazish hamda litsenziya olish.
Bilimlar	<ul style="list-style-type: none"> –tadbirkorlik faoliyatining tashkiliy-huquqiy shakllari; – biznes-reja, uning vazifasi va asosiy bo'limlari; –tadbirkorlik sub'yektlarida marketing faoliyatini tashkil etish asoslari; –bankdan kredit olish va rasmiylashtirish tartibi; –tadbirkorlik sub'yektlarini soliqqa tortish tartibi.
Ko'nikmalar	<ul style="list-style-type: none"> –tadbirkorlik faoliyatining ta' sis hujjatlarini rasmiylashtirish; –shaxsiy biznesni tashkil etish va uni davlat ro'yxatidan o'tkazish, litsenziya olish; –biznes-reja ishlab chiqish, shaxsiy biznes faoliyatini yuritish va uni boshqarish; –1C: Buxgalteriya dasturida ishlay olish va hisobotlarni tayyorlash; –o'z biznes faoliyatini yuritish uchun marketing tadqiqotlarini o'tkazish va tahlil qilish; –kreditlar, shu jumladan, mikro kreditlarni rasmiylashtira olish va kredit risklarini kamaytirish; –soliq hisobotlarini tayyorlash va topshirish.
O'quv rejasiga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fanning nomi	Umumkasbiy va maxsus fanlar
O'qitishni tashkiliy shakli	<p>N – Nazariy ta'lim;</p> <p>A – Amaliy ta'lim;</p> <p>NA – Nazariy va amaliy ta'lim birgalikda tashkil etiladi;</p> <p>MX – Maxsus xonada o'tkaziladigan mashg'ulot.</p>
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhda belgilangan o'qitish tili asosida
Baholash tartibi	Baholash bo'yicha amaldagi tartib asosida
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Yozma, og'zaki, savol-javob, test, amaliy topshiriq

2. O'QUV DASTURI MAZMUNI

No	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	o'quv yuklarna	O' qitishni tashkiliy shakli	Mustaqil ta' lim
1.	Tadbirkorlik faoliyatining tashkiliy-huquqiy shallari	Tadbirkorlik tushunchasi va uning mohiyati. Tadbirkorlik faoliyatining iqtisodiy ahamiyati. Tadbirkorlik va biznesning farqi. Mikrofirma va kichik korxonalar. Xususiy korxonalar va uning xususiyatlari. Mas'uliyati cheklangan jamiyat, afzalliklari va kamchiliklari. Qishloq joylarida tadbirkorlik. Shaxsiy yordamchi xo'jalik. Dehqon xo'jaligi. Fermer xo'jaligi. Yakka tartibdagi tadbirkorlik.	2	N, A	1
2	Tadbirkorlikda o'z o'zini band qilish faoliyati va uning imkoniyatlari	O'zini o'zi band qilish faoliyati va uning imkoniyatlari. O'zini o'zi band qilish faoliyat yo'nalishlari. O'zini o'zi band qilish faoliyatini ro'yxatdan o'tkazish tartibi. O'z-o'zini band qilish bo'yicha onlayn anketa to'ldirish amaliyoti	2	N	1
3	Yangi korxonani tashkil etish tamoyillari va faoliyat yo'nalishlarini tanlash	Xususiy biznes yaratish. Korxonani tashkil etish tartibi. Tadbirkorlik faoliyatini rejalashtirish.	2	N,A	1
4	Tadbirkorlik faoliyatida biznes-reja	Biznes-rejaning mohiyati, mazmuni va tuzish zaruriyati. Kichik biznesni rivojlantirishda biznes-rejaning ahamiyati. Biznes-rejani tuzish tartibi va bo'limlari. Bozor tahlili. Biznes-reja qismlari: rejaning qisqa bayoni, korxonalar tavsifi, ishlab chiqariladigan mahsulot, mo'ljallanayotgan bozor tahlili, marketing strategiyasi, boshqaruv tuzulmasi, ishlab chiqarish va tushumlar jadvali, kerakli kapital, moliyaviy reja.	2	N,A	1
5	Xususiy MTT ochishda biznes-rejasini ishlab chiqish va taqdim etish	Xususiy MTT ochishda biznes-reja taqdimot matnini tayyorlash. Biznes-reja loyihasi uchun qisqacha investitsion taklif.	6	A	3
6	Xususiy MTT davlat ro'yxatidan o'tkazish tartibi Davlat-xususiy sheriklikdagi	Yuridik shaxslar uchun – xususiy hamkorning nomi va joylashgan joyi; jismoniy shaxslar uchun – shaxsiy ma'lumotlar va yashash joyi; loyihani amalga oshirish maqsadi; loyiha joylashadigan	2	N,A	1

	bog'chalar ochishda kredit stavkasi	obekt yoki yer uchastkasi haqidagi ma'lumotlar aks ettiriladi.			
7	Musiqa to'garagini ochish tartibi	To'garak ochish shartlari .Joy tanlash To'garak turlari. Yoshlarni to'garaka jalb qilish.	2	A	1
8	Xususiy biznesni rivojlantirishda banklarning ahamiyati.	Bank va bank tizimi hamda ularning bajaradigan vazifalar. Markaziy bank va tijorat banklari hamda ularning funksiyalari. Kredit tizimi. Kredit turlari. Kredit tamoyillari. Kichik biznes sub'yektlarini mikrokreditlash. Imtiyozli kredit tushunchasi. Kichik biznes va tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirishda banklarning roli.	2	N	1
9	Bankda hisob raqami ochish	Bankda hisob raqami ochish tartibi. Joriy faoliyatni amalga oshirish maqsadida depozit bank hisobini ochish. Banklarda hisobraqam ochish uchun arizani rasmiylashtirish.Imzo va muhr namunasi blankasini rasmiylashtirish.	2	A	1
10	Marketing tadqiqotlarini o'tkazish va o'z mahsulotini reklama qilish yo'llari	Kichik biznes va tadbirkorlik faoliyatida marketing tadqiqotlaridan foydalanish. Bozor segmenti. Narx strategiyalari. SWOT-tahlili asosida kelajakda yuritmoqchi bo'lgan tadbirkorlik faoliyatini tahlil qilish. Reklama. Tovarining hayotiy davrida reklamaning o'rni va vazifalari. Reklama axborotlarini tashkil etish. Internet reklamasi va uning hozirgi davrdagi ahamiyati.	2	N,A	1
11	Tadbirkorlik sub'yektlarini joriy faoliyatini moliyaviy qo'llab quvvatlash	Korxonalar faoliyatini moliyalashtirishning ichki manbalari. Tadbirkorlik faoliyatini tashqi moliyalashtirishning asosiy shakllari. Moliyaviy mablag'larni jalb qilishga yo'naltirilgan shartnomalar tahlili (faktoring, lizing shartnomalari, kredit shartnomalari).	2	N, A, MX	1
12	Buxgalteriya hisobi	Hisob turlari va unda qo'llaniladigan o'lchov birliklari.Operativ hisob, statistik hisob, buxgalteriya hisobi. Moddiy, mehnat va qiymat o'lchov birliklari. Buxgalteriya hisobining mohiyati va ahamiyati. Buxgalteriya hisobotining turlari va ularning ahamiyati. Tadbirkorlik faoliyatida buxgalteriya hisobini yuritishning 1C dasturi bo'yicha boshlang'ich ma'lumotlar bilan tanishish.	2	N	1
13	Xo'jalik sub'yektlarida 1-S buxgalteriya dasturidan foydalanish	1C bazaga tashkilot haqida ma'lumotlarni kiritish, hisob siyosati, 1C Buxgalteriya 8: tezkor o'zlashtirish. Kadrlarni ishga olish.Ish haqi hisoblash:tabel yasash, ish haqi hisoblash, ish haqidan ushlanmalar ushlash. Aksiz solig'i, ish haqi va QQS hisobotlarini jo'natish.	2	A	1
14	Tadbirkorlik faoliyatida elektron davlat xizmatlaridan foydalanish	Elektron kalit olish tartibi, e-imzo dasturidan foydalanish, www.e-imzo.uz saytida ishlash tartibi. "E-auksion"da e'lon berish, tenderda ishtirok etish tartibi. Mobil banking va elektron soliq (oylik, chorak, yarim yillik va yillik) xizmatlarini amalga oshirish	4	A	2

		tartibi. Elektron hisob-kitoblarni amalga oshirish. Saytga elektron rezyume va elektron vakansiya joylashtirish tartibi. www.gov.uz , www.mehnat.uz , www.lex.uz - saytlaridan foydalanish. Mehnat qonunchiligi. www.mehnat.uz saytidan vakansiyalar va bo'sh ish o'rinlarini aniqlash.			
15	Tadbirkorlik sub'yektlarini soliqqa tortish tartibi	Kichik biznes va tadbirkorlik sub'yektlarini soliqqa tortish tartibi. Kichik biznes va tadbirkorlik sub'yektlaridan soliq olish qoidalari va soliq imtiyozlari.	2	N, A MX	1
16	Yakka tartibdagi tadbirkorlarni soliqqa tortish	Yakka tartibdagi tadbirkorlikning mazmuni. Yakka tartibdagi tadbirkorlarni soliqqa tortish. Aylanmadan olinadigan soliq va qat'iy belgilangan miqdordagi soliqlarni hisoblash.	2	A	1
17	Zamonaviy tadbirkor madaniyati va mas'uliyati. Tadbirkorlik faoliyatida risklar va ularni kamaytirish yo'llari.	Tadbirkor madaniyati va etikasi. Suhbatlashish, tanishish hamda so'rashish normasi. Tadbirkor sifati. Tadbirkor rahbarning nutq madaniyati. Tadbirkor rahbarning tashqi ko'rinishi va o'zini tutishi. Tadbirkorlik risklarining tabiati, tasnifi va kamaytirish yo'llari. Risklarni tahlil qilish. Risklarni boshqarish yo'llari.	2	N,A	1
	Jami		40		20

3. O'QUVCHILARNING BILIM VA KO'NIKMALARINI BAHOLASH

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi.

Baholash usullari yozma, og'zaki, savol-javob, test, amaliy topshiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

4. TAVSIYA ETILADIGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2015 yil 28 sentyabrdagi "Tadbirkorlik sub'yektlariga "yagona darcha" tamoyili bo'yicha davlat xizmatlari ko'rsatish tartibini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-2412- sonli Qarori.

2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2016 yil 5 oktyabrdagi "Tadbirkorlik faoliyatining jadal rivojlanishini ta'minlashga, xususiyl mulkni har tomonlama himoya qilishga va ishbilarmonlik muhitini sifat jihatidan yaxshilashga doir qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi PF-4848-sonli Farmoni.

3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7 fevraldagi "O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha Harakatlar strategiyasi to'g'risida"gi PF-4947-sonli Farmoni.

4. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2017 yil 8 sentyabrdagi "O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirishni qo'llab-quvvatlash davlat jamg'armasi faoliyatini tashkil etish chora-tadbirlari to'g'risida"gi 704-son Qarori.

5. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 18 apreldagi "O'zbekiston Respublikasi Xususiylashtirilgan korxonalariga ko'maklashish va raqobatni

rivojlantirish davlat qo'mitasi faoliyatini tashkil etish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-2897-sonli Qarori.

6. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018 yil 27 iyuldagi "Tadbirkorlik sub'ektlarining huquqlari va qonuniy manfaatlarini himoya qilish tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-5490-son farmoni.

7. «Yoshlar - kelajagimiz» Davlat dasturi to'g'risida O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.Mirziyoyevning 2018 yil 27 iyundagi PF-5466-sonli Farmoni.

8. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.Mirziyoyevning 2018 yil 7 iyundagi "Har bir oila-tadbirkor» dasturini amalga oshirish to'g'risidagi PQ-3777-sonli Qarori.

9. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.Mirziyoyevning 2018 yil 14 iyuldagi «Aholi bandligini ta'minlash borasidagi ishlarni takomillashtirish va samaradorligini oshirish chora-tadbirlari to'g'risida»gi PQ-3856-sonli Qarori.

10. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018 yil 22 yanvardagi "2017-2021 yillarda O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo'nalishi bo'yicha Harakatlar strategiyasini «Faol tadbirkorlik, innovatsion g'oyalar va texnologiyalarni qo'llab-quvvatlash yili»da amalga oshirishga oid davlat Dasturi to'g'risida"gi PF-5308-sonli Farmoni.

11. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018 yil 7 iyundagi "Har bir oila-tadbirkor» dasturini amalga oshirish to'g'risidagi PQ-3777-sonli Qarori.

12. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018 yil 14 iyuldagi «Aholi bandligini ta'minlash borasidagi ishlarni takomillashtirish va samaradorligini oshirish chora-tadbirlari to'g'risida»gi PQ-3856-sonli Qarori.

13. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019 yil 7 martdagi "Hududlarda aholini tadbirkorlikka keng jalb qilish va oilaviy tadbirkorlikni rivojlantirishga doir qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi PQ-4231-sonli Qarori.

14. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019 yil 14 maydagi "Tadbirkorlik faoliyatini qo'llab-quvvatlash va himoya qilish tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-5718-sonli Farmoni.

15. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019 yil 24 oktyabrdagi "Oilaviy tadbirkorlikni rivojlantirish davlat dasturlari doirasida amalga oshirilayotgan loyihalarni kreditlash tartibini takomillashtirishning qo'shimcha chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-4498-sonli Qarori.

16. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.Mirziyoyevning Oliy Majlisga murojatnomasi. 2020 yil.

17. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020 yil 20 maydagi «Har bir oila-tadbirkor» dasturini moliyalashtirishga doir qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risidagi PQ-4720-sonli Qarori.

18. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020 yil 8 iyundagi "Tadbirkorlik faoliyati va o'zini o'zi band qilishni davlat tomonidan tartibga solishni soddalashtirish chora-tadbirlari to'g'risida" gi PQ-4742-sonli Qarori.

19. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020 yil 30 iyundagi "Aholi tomorqalaridan foydalanish samaradorligini oshirishning qo'shimcha chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-4767-sonli Qarori.

20. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020 yil 26 martdagi "O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiy taraqqiyot va kambag'allikni qisqartirish vazirligi hamda uning tizim tashkilotlari faoliyatini tashkil etish to'g'risida"gi 4653-sonli Qarori.

Ilmiy adabiyotlar

1. Abdullayeva Sh.Z. Pul muomalasi va kredit. O'quv qo'llanma. T., «ILM ZIYO», 2013.
2. Abdurahmonov Q.X. Mehnat iqtisodiyoti: nazariya va amaliyot. Darslik. Qayta ishlangan va to'ldirilgan 3-nashri – T.: O'zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi «FAN» nashriyot davlat korxonasi, 2019. – 592 b.

3. Abduraxmanova G.Q. Kichik biznesda aholini ish bilan ta'minlash. Monografiya. –T.: "Iqtisodiyot", 2014. -216 b.
4. Aybeshev H. va boshq. Marketing asoslari. O'quv qo'llanma. T., «ILM ZIYO», 2013.
5. Vaxabov A.V., Toshmatov Sh.A. va boshq. Moliyaviy savodxonlik asoslari: o'quv qo'llanma. –T.: Baktria press. 2013, 288 b.
6. Egamberdiyev E.. Mikroiqtisodiyot. O'quv qo'llanma. T., «ILM ZIYO», 2013.
7. Jo'rayev A.S.Yuridik va jismoniy shaxslarni soliqqa tortish.Kasb-hunar kollejlari uchun o'quv qo'llanma. T., «O'qituvchi», 2007.
8. Inoyatov U., Ahmedov S. Iqtisodiyot va tadbirkorlik. T., «O'qituvchi», 2004.
9. Кемпбелл Кетрин. Венчурный бизнес: новые подходы. М., "Альпина Паблишер", 2008.
10. Raxmatullayeva D. Kasb-hunar kollej o'quvchilarini tadbirkorlik faoliyatiga yo'naltirib o'qitish. O'quv qo'llanma. –T.: "Adabiyot uchqunlari", 2017. 260 –bet.
11. Raxmatullayeva D.R. Kollejda biznesni yuritish. O'quv-uslubiy qo'llanma. –T.: 2019 "Lesson Press". -B. 76.
12. Raxmatullaeva D.R. Kasb-hunar ta'limi muassasalari o'quvchilarini tadbirkorlik faoliyatiga yo'naltirib o'qitishning tashkiliy pedagogik shart-sharoitlari. Uslubiy tavsiyanoma. –T.: 2019. –B. 96.
13. Raxmatullayeva D.R. "Kasb-hunar ta'limi muassasalari o'quvchilarini tadbirkorlik faoliyatiga yo'naltirib o'qitishni takomillashtirish". Pedagogika fanlari bo'yicha Falsafa doktori (PhD) doktorlik dis. –T.:2018. –B.130.
14. Samadov A.N., Ostanaqulova G.N. Kichik biznes va tadbirkorlik. –T.: "Moliya-iqtisod". 2008.
15. Стивен Спинелли-мл., Роберт М.Розенберг, Сью Берли. Франчайзинг. М., «Вильямс», 2006.
16. Uzoqov T., Nosirov E.I., M.A. Sultonov. Kichik va o'rta biznes investitsiyalarini kreditlash. O'quv qo'llanma. T., «Moliya», 2001.
17. G'ulomov S.S.. Tadbirkorlik va kichik biznes. –T.: SHarq, 2002.
18. G'afurov U.V., Sharipov Q.B. Tadbirkorlik asoslari: umumiy o'rta ta'lim muassasalarining 11-sinfi va o'rta maxsus, kasb-hunar ta'limi muassasalari uchun darslik. – T.: «O'zbekiston» NMIU, 2018. – 144 b.
19. Xudoyberdiyev Z.Y., Homitov K.Z. va boshqalar. Tadbirkorlik va biznes asoslari. Kasb-hunar kollejlari uchun o'quv qo'llanma (6-nashr). - T., «ILM ZIYO», 2014. -352 b.
20. Xudayberdiyev Z.Y., Xomitov K.Z., Murodov A., Ko'paysinova L.K., Arabov N.U. "Tadbirkorlik va ishga joylashtirish texnologiyasi asoslari". Kasb-hunar kollejlari uchun o'quv qo'llanma. –T.: "ILM ZIYO", 2017. -344 b.
21. Xudoyqulov S. Soliq tizimi. O'quv qo'llanma. –T.: "ILM ZIYO", 2013.
22. Ayzekson Uolter. Stiv Jobs [Matn] / U. Ayzekson. – Toshkent: «Ofset-print» MCHJ, «Nihol» nashriyoti, 2019. -624 b.

Internet saytlari

https://lex.uz/search/all?form_id=3973

<https://cbu.uz/oz/credit-organizations/banks/head-offices/ao/mikrokreditbank/>

-“Mikrokreditbank” ATB rasmiy sayti

<https://www.un.org/ru/ga/undp/> / – Birlashgan Millatlar Tashkiloti Taraqqiyot dasturining (ПРООН) O'zbekiston Respublikasidagi vakolatxonasi sayti

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

40211404- Maktabgacha ta'lim tashkiloti xoreografiyasi kasbi bo'yicha

Musiqqa adabiyoti fanidan

O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiya(lar) nomi:

1. Havaskorlik raqs to'garagi rahbari
2. Maktabgacha ta'lim tashkiloti raqs o'qituvchisi

O'quv rejadagi tartib raqami: 1.05

Ajratilgan soat: 40

Toshkent – 2022

O'quv dasturipedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi

yo`nalishlari bo`yicha o`quv metodik birlashmasining 2022 yil " 29 " avgustdagi 6- sonli majlis bayoni bilan ma`qullangan.

O`zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchi:	Mo`minova Mavjuda	– Margilon pedagogika kolleji uslubchisi, katta o`qituvchi
	Yoqutxon Raximova	- Margilon pedagogika kolleji katta o`qituvchisi
Taqrizchilar:	Raximova Shaxnoza Ergashevna	- Namangan ixtisoslashtirilgan san`at maktabi "Musiqiy nazariy fanlar" kafedrasi oily toifali o'qituvchisi

1. O'quv dasturining umumiy talablari

O'quv dasturining nomi	Musiqqa adabiyoti
Ajratilgan soat	40
Mavzular soni	20
Dasturning maqsadi:	<p>Musiqqa adabiyotidan dasturining asosiy maqsadi-musiqqa san'ati, musiqaviy ifoda elementlari tahlili orqali o'quvchilarda ijodiy faollik, mustaqil fikrlashni o'stirish;</p> <ul style="list-style-type: none"> - jahon va o'zbek klassik musiqqa adabiyotining eng yaxshi namunalari asosida o'quvchilarning musiqaviy va badiiy didlarini tarbiyalash; - horijiy musiqqa adabiyoti, rus musiqqa adabiyoti va MDH musiqqa adabiyoti, o'zbek musiqqa adabiyoti, o'zbek bolalar kompozitorlari haqida tushunchalar berishdan iboratdir.
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	<ul style="list-style-type: none"> - musiqqa tarixi va musiqqa adabiyoti haqidagi bilimlarning nazariy asoslarini o'rgatish; - horij musiqqa tarixi va horij musiqqa adabiyoti, kompozitorlari haqida tushuncha berish; rus musiqqa tarixi va rus musiqqa adabiyoti, kompozitorlari haqida tushuncha berish; - MDH musiqqa adabiyoti, kompozitorlari haqida tushuncha berish; - o'zbek musiqqa tarixi, o'zbek kompozitorlarining hayoti va ijodi haqida tushuncha berish; - bolalar kompozitorlari hayoti va ijodi haqida tushuncha berish; - kompozitorlar ijodida musiqqa janrlarining shakllanishini ajratishni o'rgatish; - ta'lim oluvchilarni musiqqa san'atining eng yaxshi namunalari bilan tanishtirish orqali ularda yorqin taassurotlar uyg'otishdan iborat.
Bilim	Musiqqa adabiyotidan umumiy tushunchasi va tavsifini; horij musiqqa tarixini; horij musiqqa adabiyotini; rus musiqqa tarixini; rus musiqqa adabiyotini; MDH musiqqa adabiyotini; o'zbek musiqqa tarixini; o'zbek kompozitorlarining hayoti va ijodini; bolalar kompozitorlarining hayoti va ijodini; kompozitorlar ijodida musiqqa janrlarining shakllanishini bilish.
Ko'nikma	<p>Horij, rus, MDH davlatlari va o'zbek musiqalarini tahlil qila olishni;</p> <ul style="list-style-type: none"> - horij, rus, MDH davlatlari va o'zbek kompozitorlarining asarlarini ijro eta olish, mustaqil amaliyotda qo'llash ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.
O'quv rejaga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fan nomi	Madaniyat tarixi, Solfedjio va musiqqa nazariyasi
O'qitishning tashkiliy shakli	<p>N-nazariy ta'lim A-amaliy ta'lim NA- birgalikda tashkil etilgan nazariy va amaliy mashg'ulotlar</p>
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhga tayinlangan dars tili asosida
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asoslanib
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Og'zaki, yozma, test, individual va amaliy topshiriqlar bajarish

2. O'quv dasturi mazmuni

t/r	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	o'quv yuklarna	O'qitishning tashkiliy shakli	Mustaqil ta'lim
I-bo'lim. Xorijiy musiqa adabiyoti.					
1	Kirish. Fanning mazmuni, maqsad va vazifalari. Opera janrlari. (Italiyada, Fransiyada, Germaniyada, Angliyada).	Musiqa tarixi va adabiyoti fanining maqsad va vazifalari. Musiqa janrlari. Musiqa shakllari. Opera janrining yuzaga kelishi va rivojlanishi. Italiya, Fransiya, Germaniya, Angliyada opera. Opera janrida yozilgan asarlardan namunalar tinglash.	1	N	
2	XVIII asrda cholg'u musiqasining rivojlanishi.	XIII-asrda cholg'u musiqasi rivoji. Asosiy yo'nalish va janrlar. Musiqaning yangi usullari. Sonata-simfonik sikli.	1	N	2
3	I.S.Baxning hayoti va ijodi.	I.S.Bax hayoti va ijodi yo'li. (1685-1750) Organ ijodi. Klavir ijodi. Vokal-cholg'u ijodi. I.S.Bax asarlarini tinglash va tahlil qilish (organ tokkatava fuga, re-minor, "Xorosho temperirovanniy klavir", p'esasi, minor vaboshqalar). Baxning kichik asarlarini chalish va tahlil qilish.	2	N	1
4	X.V.Glyuk. Opera islohoti.	K.V.Glyuk(1714-1787)- opera islohotchisi. Ijodi. Opera islohoti. «Orfey» operasi.	2	N	1
5	Vena klassik maktabi namoyondalari. Yozef Gaydn hayoti va ijodi.	I.Gaydn hayoti va ijod yo'li. (1732-1809) Simfonik ijodi.(Simfoniya mi-major) I.Gaydnning "№103 yoki № 104" simfoniylarini tinglash.	2	N	1
6	V.A.Motsart hayoti va ijodi.	V.A.Motsart hayoti va ijodi. (1756-1791). Opera ijodi. Opera islohoti. "Figaroning to'yi" operasi. Simfonik ijodi. Sol-minor simfoniyasi. V.A.Mostart musiqalarini tinglash.	2	N	1
7	L.V.Betxoven hayoti va ijodi.	L.V.Betxoven hayoti va ijodi. (1770-1827). Simfonik ijodi.5-simfoniya, «Egmont» uvertyurasi. Fortepiano ijodi. №8, №23 Sonatalari. L.Betxoven musiqalarini tinglash.	2	N	1
II-bo'lim. Rus musiqa adabiyoti.					
9	Kirish. XIX asr I-II yarmida rus musiqa madaniyati.	Rus musiqasining asoschilari. (V.I.Fomin, D.S.Bortnyanskiy, V.A.Pashkevich) ijodi.	1	N	
10	Rus romanslari. A.Alyabev, A.Varlamov, A.Gurilyev.	Kompozitorlar - rus romans ustalari. A.Alyabev (1787-1851), A.E.Varlamov (1801-1848), A.L.Gurilyev (1803-1858) haqida qisqacha biografik ma'lumot. Vokal ijodi. Qo'shiq, romanslarni tinglash va tahlil qilish.	1	N	2

11	M.I.Glinka va A.S.Dargomijskiy hayoti va ijodi.	M.I.Glinka hayoti va ijodi. (1804-1857). "Ivan Susanin" operasi. Simfonik ijodi. "Kamarinskaya" Romanslari. M.I.Glinka musiqalarini tinglash. A.S.Dargomijskiy hayoti va ijodi (1813-1969). "Rusalka" operasi. Vokal ijodi.	1	N	
12	L.P.Borodin, S.A.Kyui hayoti va ijodi.	L.P.Borodin, S.A.Kyui (1833-1887). "Knyaz Igor" operasi, "Pahlavonlar simfoniyasi". Romanslari.	1	N	2
13	N.A.Rimskiy-Korsakov va S.Raxmaninov hayoti va ijodi.	N.A.Rimskiy – Korsakov hayoti va ijodi (1884-1908). "Qorqiz" operasi. Simfonik ijodi. "Shahrizoda". Musiqa tinglash. S.V.Raxmaninov hayoti va ijodi (1873-1943). Fortepiano ijodi. 2-chi fortepiano konserti. Musiqa tinglash.	1	N	2
14	P.I.Chaykovskiy hayoti va ijodi.	P.I.Chaykovskiy hayoti va ijodi (1840-1893). Simfonik ijodi, №4 simfoniyasi. "Romeo va Julyetta" uvertyurasi. Opera ijodi. "Evgeniy Onegin" (fragmentlar). Musiqa tinglash.	2	N	2
III-bolim. MDH xalqlari musiqa adabiyoti					
15	S.Prokofyev hayoti va ijodi.	S.S.Prokofyev hayoti va ijodi (1891-1953). "Urush va tinchlik" operasi. "Romeo va Julyetta" baleti. Bolalar uchun: "Petya va Bo'ri" simfonik ertagi. Musiqa tinglash.	2	N	
16	D.Shostakovich hayoti va ijodi.	D.D.Shostakovich hayoti va ijodi (1906-1975). Simfonik ijodi. №7 simfoniyasi. Musiqa tinglash.	2	N	
17	A.Xachaturyan, D.Kaba levskiy, G.Sviridov. R.Glier hayoti va ijodi.	A.Xachaturyan, D.Kabalevskiy, G.Sviridov, R.Glier hayoti va ijodi haqida ma'lumot.	2	N	2
IV-bo'lim. O'zbek musiqa adabiyoti.					
18	To'xtasin Jalilov hayoti va ijodi.	To'xtasin Jalilov hayoti va ijodi. (1896-1966) To'xtasin Jalilov ijodidan namunalar tinglab tahlil qilish.	1	N	
19	Yunus Rajabiy hayoti va ijodi.	Yunus Rajabiy hayoti va ijodi haqida ma'lumot. (1897-1976) Yunus Rajabiy ijodidan namunalar tinglash.	1	N	2
20	Tolibjon Sodiqov hayoti va ijodi.	Tolibjon Sodiqov hayoti va ijodi haqida ma'lumot. (1907-1957) Tolibjon Sodiqov ijodidan namunalar tinglab tahlil qilish. Muxtor Ashrafiy hayoti va ijodi. (1912-1975) Muxtor Ashrafiy ijodidan namunalar tinglab tahlil qilish.	1	N	1
21	Muxtor Ashrafiy hayoti va ijodi.	Muxtor Ashrafiy hayoti va ijodi. (1912-1975) Muxtor Ashrafiy ijodidan namunalar tinglab tahlil qilish.	1	N	1
22	Muxammadjon Mirzayev hayoti va ijodi.	Muxammadjon Mirzayev hayoti va ijodi. (1913-1999) Muxammadjon Mirzayev ijodidan namunalar tinglab tahlil qilish.	1	N	1
23	Doni Zokirov hayoti va ijodi.	Doni Zokirov hayoti va ijodi. (1914-1985) Doni Zokirov ijodidan namunalar tinglab tahlil qilish.	1	N	
24	Mutal Burxonov hayoti va ijodi.	Mutal Burxonov hayoti va ijodi haqida ma'lumot. (1916-2002) O'zbekiston Respublikasi Davlat Madhiyasini kuylash. Mutal Burxonov ijodidan namunalar tinglab tahlil qilish.	1	N	1

25	G'ofur Qodirov hayoti va ijodi.	G'ofur Qodirov hayoti va ijodi haqida (1917-1985) G'ofur Qodirov ijodidan namunalar tinglab tahlil qilish.	1	N	
26	Fattoh Nazarov hayoti va ijodi.	Fattoh Nazarov hayoti va ijodi.(1919-1982) Fattoh Nazarov ijodidan namunalar tinglash.	1	N	
27	Sobir Boboyev hayoti va ijodi.	Sobir Boboyev hayoti va ijodi haqida ma'lumot. (1920-2004)Sobir Boboyev ijodidan namunalar tinglash.	1	N	1
V-bo'lim. O'zbek bolalarkompozitorlari.					
28	Shermat Yormatov hayoti va ijodi.	Shermat Yormatov hayoti va ijodiy yo'li. (1939) Musiqalar tinglash.	1	N	
29	Rustam Abdullaev hayoti va ijodi.	Rustam Abdullaev hayoti va ijodi.(1947) Kompozitor ijodidan namunalar tinglash.	1	N	1
30	Avaz Mansurov hayoti va ijodi.	Avaz Mansurov hayoti va ijodi. (1957) Kompozitor ijodidan namunalar tinglash, tahlil qilish va kuylash.	1	N	
31	Dilorom Omonullauva hayoti va ijodi.	Dilorom Omonullayevaning hayoti va ijodi.(1959) Kompozitor ijodidan namunalar tinglash, tahlil qilish va kuylash.	1	N	1
32	Xurshida Xasanovalar hayoti va ijodini bilishi kerak	Xurshida Hasanova hayoti va ijodi.(1967) Kompozitor ijodidan namunalar tinglash, tahlil qilish va kuylash.	1	N	
	Jami:		40		20

3. O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

Baholash-ta'lim jarayonining ma'lum bosqichida o'quv maqsadlarga erishganlik darajasini oldindan belgilangan mezonlar asosida o'lchash, natijalarni aniqlash va tahlil qilishdan iborat jarayondir. Ta'lim jarayonida ta'lim oluvchilarning nazariy bilimlari va aqliy faoliyat darajalarini baholashda og'zaki va yozma baholash shakllaridan foydalaniladi.

O'quv faning o'zlashtirish darajasini nazorat qilish va baholash o'qituvchi tomonidan joriy nazoratda dars jarayonida – o'quvchilardan savol so'rash va yoki test o'tkazish, o'quvchilar tomonidan bajarilgan amaliy vazifalarni baholash orqali, shuningdek oraliq nazoratda – o'quvchilar tomonidan individual vazifalarni bajarilishi sifati va ularni topshirish jarayonida individual so'rov o'tkazish natijalari asosida amalga oshiriladi.

Tavsiya etiladigan adabiyotlar ro'yxati

1. Shavkat Mirziyoyev. "Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz". Toshkent – "O'zbekiston"-2016.
2. Shavkat Mirziyoyev. "Buyuk kelajagimizni mard va olijanob halqimiz bilan birga quramiz". Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
3. Shavkat Mirziyoyev. "Niyati ulug' xalqning ishi ham ulug', hayoti yorug'va kelajagi farovon bo'ladi". Toshkent – "O'zbekiston"-2019
4. A..X..Trigulova. "Horijiy musiqa adabiyoti". Toshkent. "ILM-ZIYO". 2016 yil.
5. R.Tursunova, G.Tursunova. "Jahon musiqa tarixi". Toshkent. "Voriz nashriyoti". 2017 yil.
6. O.A.Ibrohimov, G.M.Xudoyev. "Musiq tarixi". Toshkent. "Barkamol fayz media" nashriyoti. 2018 yil.
7. R.F.Qodirov. "Musiq pedagogikasi". Toshkent. 2013 yil.
8. "Istoriya zarubejnoy muziki" Vipusk-1,2,3,4,5. Moskva. Izdatelstvo "Muzika".

9. D.Karimova,Sh.Yaqubova. “Bolalar musiqa asarlari ustida ishlash”. Toshkent-Fan va texnologiya. 2012 yil.
10. O.U.Xasanboeva. Maktabgacha ta’lim pedagogikasi. Toshkent-“ILM ZIYO”. 2006.
11. D.Omonullayeva. “Uzbekiston tong yurtim”. Toshkent.
12. X.Tursunova (Hasanova) “Qo’shiqlar sehri”. Toshkent “Muharrir” 2012 yil.
13. I.A.Akbarov. “Musiqa lug’ati”. Toshkent. G’afur G’ulom nomidagi Adabiyot va san’at nashriyoti. 1987 yil.
14. H.Nurmatov, N.Yo’ldosheva. “O’zbek xalq musiqa ijodi”. Toshkent. G’afur G’ulom nomidagi nashriyot-matbaa ijodiy uyi. 2007 yil.
15. “Ilk qadam” jurnali

Internet manbaalari

1. www.pedagog.uz
2. www.ziyonet.uz
3. www.natlib.uz
4. www.tdpu.uz
5. www.lex.uz
6. <https://www.maam.ru>
7. www.referatlar.uz
8. “MTT xujjatlari va ko’rgazmalari” telegram kanali @bogchamfaxrim.
Musiqa tarixi va adabiyoti fanining maqsad va vazifalari. Musiqa janrlari. Musiqa shakllari.

RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

40211404- Maktabgacha ta'lim tashkiloti xoreografiyasi kasbi bo'yicha

Raqs san'ati tarixi fanidan

O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiya(lar) nomi:

1. Havaskorlik raqs to'garagi rahbari
2. Maktabgacha ta'lim tashkiloti raqs o'qituvchisi

O'quv rejadagi tartib raqami: 1.06

Ajratilgan soat: 80

Toshkent – 2022

O'quv dasturipedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi

yo`nalishlari bo`yicha o`quv metodik birlashmasining 2022 yil “ 29 ” avgustdagi 6-sonli majlis bayoni bilan ma`qullangan.

O`zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchilar:	I.Azimov	Respublika musiqa va san`at kolleji direktori
	Q. Qambarova	Respublika musiqa va san`at kolleji o`quv ishlari bo`yicha direktor o`rinbosari
	F.Usmanova	Respublika musiqa va san`at kolleji o`qituvchisi
	A. Xudyarov	Respublika musiqa va san`at kolleji o`qituvchisi
Taqrizchilar:	N.Abrayqulova	O`zbekiston Davlat San`at va madaniyat instituti, sahna harakati kafedrası mudiri dosent

2. O`quv dasturi mazmuni

Dastur nomi	Raqs san`ati tarixi
Ajratilgan soat	80
Mavzular soni	20
Dasturning maqsadi	Ushbu fanning asosiy maqsadi o'zbek xalq san'atining paydo bo'lishi, shakllanishi va rivojlanishi, milliy professional raqs san'ati darajasigacha ko'tarilishida va uning dunyoda ko'z-ko'z qilinishida hissa qo'shgan, o'zbek milliy raqs san'ati asoschilarining hayoti va ijodiy faoliyatlari haqida, xozirgi davr raqs san'atidagi o'zgarishlar, yangiliklar, farmon va qarorlar, ularning bajarilishi, yutuq va kmchiliklari bilan tanishtirib borishdir.
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	O'quvchilar o'zlashtirishlarida mavzular bo'yicha o'z fikrini bildirish, raqs san'at tarixini targ'ibot qilish, raqs san'ati bo'yicha axborot to'plash, raqs san'atiga xissa qo'shgan buyuk simolar xaqida bilimlarga ega bo'lish haqidagi natijalaega ega bo'lishi.
Bilimlar	O'zbek raqs maktabiga xos bo'lgan harakatlarni qonun-qoidalarni ijro etish mahorati, doira darsining 5 ta qismini ijro etish usullari; raqs harakatlarini to'g'ri, to'liq ijro etish mahorati; raqs harakatlarini ifoda etish qoidalari
Ko'nikmalar	Fanni o'zlashtirib bo'lganidan so'ng quyidagi ilimlarga ega bo'ladilar: - raqs sanhatining nozik qirralari; - raqs sanhtaning madaniy xayotda tutgan o'rni; - raqs sanhatining tarixiy taraqqiyoti.
O'quv rejasiga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fanning nomi	O'zbek raqslari, Zamonaviy raqslar, Jahon xalqlari raqslari, Klassik raqs, Madaniyat tarixi, Mumtoz raqslar
O'qitishni tashkiliy shakli	N – Nazariy ta'lim; MX – Maxsus xonada o'tkaziladigan mashg'ulot.
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhda belgilangan o'qitish tili asosida
Baholash tartibi	Baholash bo'yicha amaldagi tartib asosida
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Yozma, og'zaki, savol-javob, test, amaliy topshiriq

2.O'quv dasturi mazmuni

№	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	o'quv yuklarna	O'qitishning tashkiliy shakli	Mustaqil ta'lim
1	O'zbek raqs san'ati shakllanishi va rivojlanishi	Inson paydo bo'lgan ilk davrdanoq raqsning pantomima shaklida paydo bo'lishi haqida tushuncha berish.	4	N	2
2	O'zbek san'ati asoschilari, ularning xayoti va faoliyati	O'zbek raqs xazinasi, raqsning tarixi, turlari o'zbek raqs san'ati asoschilari haqida ma'lumotlar to'plash.	4	N, A	2
3	Raqs qadimiy san'at turlaridan biri	Raqsning eng qadimiy shakllari, unug ibtidoiy shakllari, tasviriy va ifodali harakatlarda yaratilgan ritmik pantomima	4	N	2
4	O'zbek xoreografiyasi va uni o'rganish	O'zbek xoreografiya inson his-tuyg'ulari, fikrni so'zsiz faqat harakatlar va yuz ifodasi bilan xalqqa yetkazish.	4	N	2
5	Yetuk baletmeysterlar, raqqos va raqqosalarning ijtimoiy faoliyati bilan tanishish	Baletmeyster jamoaning badiiy rahbari sifatida. Baletmeyster chuqur bilimli, yuksak madaniyatli, kasbiy mahoratli bolishi zarurligi to'g'risida.	4	N, A	2
6	O'zbek raqs maktablari	O'zbek raqsining asosiy uch maktabi	4	N	2
7	Farg'ona, Buxoro, Xorazim raqs maktabi bilan tanishish	Farg'ona raqs maktabi o'ziga xos uslubda, Buxoro, Xorazim raqs maktablari ham o'z harakatlari bilan ajralib turishi haqida tushunchalar beriladi	4	N, A	2
8	Raqs san'atida buyuk siymolar hayoti va ijodi	Raqs san'atiga bebaho merosni qoldirgan buyuk siymolar hayoti va ijodi haqida	4	N	2
9	M. Turg'unboyeva xayoti va ijodi	O'zbek xalq raqs san'ati asoschisi M. Turg'unboyeva raqslari "Paxta", "Roxat", "Bahor", "Andijon polkasi", "Janon", "Katta o'yin", "Bayot", "Pilla'va hakazo raqslar haqida tushunch berish.	4	N, A	2
10	Usta Olim Komilov xayoti va ijodi	O'zbek raqs san'atining rivojlanishiga xissa qo'shgan usta doirachi kompozitor haqida tushuncha berish.	4	N, A	2
11	I. Oqilov va M. Oqilova xayoti va ijodi	I. Oqilov va M. Oqilova o'zining ijodida 800 dan ziyod erkak va ayollarning raqslari va ommaviy raqslarni yaratganligi haqida bilimlarga ega bo'lish.	4	N, A	2
12	R. Karimova xayoti va ijodi	O'zbek raqs san'atiga hissa qo'shgan R. Karimova "Farg'ona raqsi", Buxoro raqsi" adabiyotlari muallifi sifatidabilan tanishtirish.	4	N	2

13	Tamaraxonim xayoti va ijodi	Tamaraxonim milliy balet san'atimizning poydevorini qo'ygan va unung rivojiga katta hissa qo'shgan atoqli ijodi haqida	4	N, A	2
14	Musaqillik yillarida o'zbek milliy raqs san'atidagi o'zgarishlar	Vatanimiz mustaqilligi tufayli yangicha an'analar, marosimlar, qarorlar qabul qilinganligi, ommaviy bayramlar haqida.	4	N, A	2
15	Mustaqillik davrida raqs san'atiga xissa qoshgan O'. Muhamedova, E. Saitova	O'zbek raqs san'atiga hissa qo'shgan dosent O'. Muxamedovava E. Soitova Milliy raqs xoreografiya universitetida faoliyat yurg'izib ish faoliyati bilan tanishib chiqish.	4	N	2
16	Xoreografiyaning asosiy vazifasi	Xoreografiyaning vazifasi ommani havaskorlik ijodiga jalb qilish, madaniy - ijtimoiy aktivligini oshirish, ommaviy madaniy- ma'rifiy tadbirlarda qatnashish.	4	N	2
17	Xoreografiyada baletmeysterning o'rni	Baletmeysterning burchi jamoa a'zolarini zamonaviy talablar darajasida o'rgatish, pedagogik bilimga ega bo'lish	4	N	2
18	Ijro jarayonida bilim ko'nikmalarni shakillantirish	Ijro etishda ongli ravishda amalga oshiriladigan ko'nikma, harakatlarning to'g'ri bajarilishi, musiqa ohangining ritmiga tusha bilish ko'nikmalari.	4	N	2
19	Badiiy ommaviy tadbirlarda raqs jamoasining o'rni	Badiiy- ommaviy tadbirlarda xalqning ijtimoiy- madaniy hayotida bo'sh vaqtini mazmunli tashkil qilishda raqs san'atining o'rni .	4	N	2
20	O'zbek raqs birlashmalarini tashkil etilishi	"Lazgi" "Baxor", "Tanavor", "O'zbekiston", "Sabo", "Tumori", "Minavor ona" raqs birlashmalari to'g'risida	4	N	2
	Jami		80		40

3. O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi.

Baholash usullari yozma, og'zaki, savol-javob, testlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

Foydalaniladigan asosiy darslik va o'quv qo'llanmalar, elektron ta'lim resurslari hamda qo'shimcha adabiyotlar ro'yhati.

1. Shavkat Mirziyoyev. "Milliy taraqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz". Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
2. Shavkat Mirziyoyev. "Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz". Toshkent – "O'zbekiston"-2016.
3. Xoreografiya va raqs san'ati asoslari. N.Abraykulova 2015yil .
4. «Хоразмский танец». - Р.Каримова 1975 год.
5. «Бухарский танец». - Р.Каримова 1977 год.

6. «Танцы ансамбля Баҳор». - Р.Каримова 1979 год.
7. «Танцы Равви Атаджановой» - Р.Каримова 1983 год.
8. «Узбекские танцы в постановке Исахара Акилова» - Р.Каримова 1987 год.
9. «Уроки узбекского танца» – Р.Каримова 1987 год.
10. «Тановар» - Р.Каримова 2000 год.

Internet saytlari.

1. www.raqs.uz
2. www.zioynet.uz
3. [www.universalia.nov.ru / instruments.](http://www.universalia.nov.ru/instruments)
4. www.muzik.uz
5. www.classicmuzik.uz
6. [htt'://forum.ziyouz.com](http://forum.ziyouz.com)
7. www.arxiv.uz

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

40211404-Maktabgacha ta'lim tashkiloti xoreografiyasi kasbi bo'yicha

Solfedjio va musiqa nazariyasi fanidan

O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiya(lar) nomi:

1. Havaskorlik raqs to'garagi rahbari
2. Maktabgacha ta'lim tashkiloti raqs o'qituvchisi

O'quv rejadagi tartib raqami: 1.07

Ajratilgan soat: 80

Toshkent – 2022

O'quv dasturipedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo'nalishlari bo'yicha o'quv metodik birlashmasining 2022 yil "29" avgustdagi 6-sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchi:	Mo'minova Mavjuda	–	Margilon pedagogika kolleji uslubchisi, katta o'qituvchi
	Yoqutxon Raximova	-	Margilon pedagogika kolleji katta o'qituvchisi
Taqrizchilar:	Raximova Shaxnoza Ergashevna	-	Namangan ixtisoslashtirilgan san'at maktabi "Musiqiy nazariy fanlar" kafedrasida oiliy toifali o'qituvchisi

1. O'quv dasturining umumiy talablari

Fan dasturining nomi	Solfedjio vq musiqa nazariyasi
Ajratilgan soat	140
Mavzular soni	70
Fan dasturining maqsadi	<p>Solfedjio o'quv fani sifatida musiqa ta'limidan malaka talablari asosidagi yangi ta'lim mazmuni o'quvchilarning musiqiy bilim va malakalari bilan ularda kuzatuvchanlik, xotirani mustahkamlash, obrazli tasavvur qilish, ularda ijodkorlik, mustaqillik, tashabbuskorlik, badiiy va musiqiy did kabi hislatlarni rivojlantirishni ta'minlaydi. Musiqa tinglab, uni tahlil eta olish, musiqa ostida ritmik harakatlar bajarish, bolalar cholg'u asbobida jo'r bo'lish kabi faoliyatlar shular jumlasidandir. Solfedjio darslarida o'quvchilar gammalarni, tetraxordlarni va xalq musiqasi ladlarini kuylab, intervallarni tovushda va tonallikda kuylab (diatonik, xromatik tarzda), solfedjio to'plamidan, nota bilan I, II, III ovozdada kuylash, ovozlarni uyg'unligiga, bir hamda ko'p ovozli kuylarni aniq kuylash, musiqa elementlarini eshitib aniqlash, bir va ikki ovozli namunalarni eshitib yoza olish ko'nikma, malakalarni shakllantirish, kuylashga asoslangan. Shuningdek, intervallar, akkordlar, ladlarni tinglab aniqlash, berilgan kuyni bir tonallikdan boshqa tonallikka transpozitsiya qila olish kabibilim, ko'nikma va malakalarga ega bo'ladilar.</p> <p>Musiqa nazariyasi o'quv fanining asosiy maqsadi-musiqa mashg'ulotlarini to'g'ri tashkil etish;</p> <p>-musiqaning ilk tushunchalari; qonun-qoidalari; turli musiqiy atamalari; nota savodxonligi; musiqa ifoda vositalari; al'terasiya belgilari; dinamik belgilar; intervallar; ladlar; garmoniyaning boshlang'ich tushunchalarni berishdan iboratdir.</p>
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	<p>Nazariy va amaliy mashg'ulotlarni olib borish; yozma va og'zaki beriladigan topshiriqlarni bajara olish; fortepianoda intervallar, akkordlar, septakkordlar va ularning aylanmalari, sekvenstiyalarni aniqlab chala olishi; mustaqil topshiriq jarayonida ijodiy qobiliyatni rivojlantirish</p>
Bilim	<p>Solfedjio fani, uning maqsad va vazifalari;</p> <p>Tonalliklar, major ladi tonalliklari, ritm va metr, pog'analar nomlari, tetraxordlar, Fa major tonaligi, takt oldi, pauzalar, sinkopa, Sol major tonaligi, murakab o'lchovlar, o'n oltitalik nota, repriza, olti xissali o'lchov, Re major tonaligi, Si bemol major tonalliklari:</p> <p>Minor tonalliklari, Mi minor tonaligi, Re minor tonaligi, Si minor tonaligi, triollar, aralash metr va o'lchovlar, o'zgaruvchan o'lchovlar: Intervallar, oddiy intervallar, minor tonalligida intervallar, diatonik intervallar, orttirilgan va kamaytirilgan (xromatik) intervallar, tonalliklarda orttirilgan kvarta, tonalliklarda kamaytirilgan kvintalar; uchtovushlik, uchtovushliklar va ularning aylanmalari, major va minor tonalliklarini T-S-D aylanmalari, ikki ovoqlik mashqlar;</p> <p>O'quvchilarda tinglash qobiliyatini aniq rivojlantirish.</p> <p>Musiqa ifoda vositalarini tinglab aniqlash, notalarni mustaqil o'qish malakalarini shakllantirish, tovushlarni sof aytish, metroritmni aniq his etish;</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - tinglash qobiliyatini o'zlashtirish (musiqa asarining usul va xarakterini cholg'uda ijro etmasdan turib aniqlash. Xor partiturasida garmoniyasini, lad va tempdagi o'zgarishlarini, musiqiy obraz va avj nuqtasini aniqlash; - to'g'ri nafas olish va chiqarish, tovush hosil qilish; - sof va ifodali kuylash malakalarini shakllantirish; - Ikki va ko'p ovozli mashqlarni solfedjio usulida kuylashda ansambl hosil qilish; - asar ladi, tonalligi va metroritmik tuzilishi haqida ma'lumotga ega bo'lish; - o'zi va boshqalar ijrosidagi xatoliklarni farqlay olish, ritmik noaniqliklarni ajrata olish, ularning sabablarini bilish; - ladga asosanib tugallanmagan diktant va kuyni tugatish; - ikkinchi ovozni yo'lga qo'yish; - O'quvchilarda ijodiy faollikni rivojlantirish; - kichik musiqa tuzilishini tahlil qilish; - garmoniya qonun-qoidalar haqida o'quvchilarga ma'lumot berish; - garmoniya haqida va garmonik qonun-qoidalar haqida tushuncha berish; -garmonik tuyg'u. Tabiiy garmoniyalash uchun musiqiy didni tarbiyalash; -o'quvchilarda ichki tinglashni tarbiyalash; - kuyni garmoniyalash amaliy malakalarini yuzaga keltirish; - tanish kuyga akkomponement tanlash malakalarini o'zlashtirish; -fortepianoda mashqlar: -garmonik tahlil qilish; - kadenstiyani aniqlash, basni rejalashtirish; - basni garmoniyalash bilan sakrashni tahlil qilish; -aylanmalarni garmoniyalashni aniqlash
Ko'nikma	<ul style="list-style-type: none"> - tonalliklar, major ladi tonalliklari,ritm va metr, pog'analar nomlari, tetraxordlar, Fa major tonaligi, takt oldi, pauzalar,sinkopa,Sol major tonalligi, murakab o'lchovlar, o'n oltitalik nota, repriza,olti hissali o'lchov, Re major tonalligi, Si bemol major tonalıklarini cholg'u asboblarida ijro etish va solfedjio qilib kuylash; - minor tonalliklari,Mi minor tonalligi,Re minor tonalligi, Si minor tonalligi, triollar, aralash metr va o'lchovlar, o'zgaruvchan o'lchovlarni cholg'u asboblarida ijro etish va solfedjio qilib kuylash; Intervallar, oddiy intervallar, minor tonalligida intervallar, diatonik intervallar, orttirilgan va kamaytirilgan (xromatik) intervallar, tonalliklarda orttirilgan kvarta, tonalliklarda kamaytirilgan kvintalarni cholg'u asboblarida ijro etish va solfedjio qilib kuylash; uchtovushlik,uchtovushliklar va ularning aylanmalari, major va minor tonalliklarini T-S-D aylanmalari, ikki ovozlik mashqlarni cholg'u asboblarida ijro etish va solfedjio qilib kuylash; - major va minor tonalliklari, Lya major tonalligi, Mi bemol major tonalligi, Mi major tonalligi, Lya bemol major tonalligi, Fa-diez minor tonalligi, Do minor tonalligi, Do diez minor tonalligi, Fa minor tonalligi, major va minor tonalliklarda intervallar, major va minor diatonik intervalar, major va minor tonalliklarda orttirilgan kvarta, major va minor tonalliklarda orttirilgan kvarta , tonalliklarda kamaytirilgan kvinta, va kamaytirilgan (xromatik) intervallar,

	<p>orttirilgan.va kamaytirilgan (xromatik) intervallar, major va minor tonalliklarda turg'un, noturg'un tovushlar, Major va minor tonalliklarini T-S-D aylanmalarini cholg'u asboblarda ijro etish va solfedjio qilib kuylash;</p> <p>-xatolarni taxlil qila olish;</p> <p>-fortepianoda mashqlarni ijro etish;</p> <p>-garmonik taxlil qilish;</p> <p>-kuy va basda misollar yechish;</p> <p>-o'tish shaklida tuzilmani tuzish;</p> <p>-ovozlarni tuzishni davom ettirish;</p> <p>-ikki variantda mashqlar echish;</p> <p>-bitta kuyda bir nechta variantlarni garmoniyalash;</p> <p>-oddiy pesalarni tuzish;</p> <p>-tovushda va tonallikda akkorrdlarni tuzilishi;</p> <p>-garmoniyalar, kadenstiyalar;</p> <p>- quyidagi qisqa parchalarni garmoniyalash yoki kuylarni taxminiy taxlil qilish;</p> <p>-zich joylashgan tonallik sekvenstiyalarni chalish;</p> <p>-tabiiy, garmonikturdagi major va minor gammalarni garmoniyalash;</p> <p>-transportirovka qilishda boshqa tonallikka o'tkazish;</p> <p>-shaklni taxlil qilish;</p> <p>-garmonik aylanmalar taxlil qilish va mustaqil amalda qo'llash ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak</p>
O'quv rejaga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fanning nomi	Maxsus fanlar
O'qitishning tashkiliy shakli	N-nazariy ta'lim A-amaliy ta'lim NA- birgalikda tashkil etilgan nazariy va amaliy mashg'ulotlar
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhga tayinlangan dars tili asosida
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asosanib
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Og'zaki, individual va amaliy topshiriqlar bajarish

2. O'quv dasturi mazmuni

t/r	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jo'quv yuklarna	O' qitishning tashkiliy shakli	Mustaqil ta' lim
1-bo'lim.Kirish					
1	Solfedjiofani, uning maqsad va vazifalari	Solfedjiofanihaqida umumiy tushuncha. Fanning maqsad va vazifalari. Solfedjiofanining ish shakli, yarim ton, butun ton, tabiiy soz.	1	A	
2-bo'lim.Tonalliklar					

2.	Major ladi tonalliklari	Turli major tonalliklarining turg'un tovushlari, noturg'un tovushlarini kuylash. Akkordlar.	1	N	1
3.	Ritm va metr	Tovushcho'zimlarining juft bo'linishi - engkatta uzunlikdagi tovushcho'ziminivauning bo'laklarini teng qismga bo'linish tartibi. Kuchsiz hissa - zarbtushmaydigan hissa. Metr - kuchli va kuchsiz hissalarining bir tekis data krorlanib turishi. Oddiy o'lchovlar, Oddiy o'lchovlar - bitta zarbga ega bo'lgan kiva uch hissali o'lchovlar. Ikki hissali o'lchovlar - zarblari har bir hissadan keyin takrorlanib turuvchi o'lchov. Allabreve - har bir hissasi yarim tahkot cho'zimiga teng ikki hissali o'lchov. Uch hissali o'lchovlar - zarblari har ikki hissadan keyin takrorlanib turuvchi o'lchovlarni o'rganish	1	A	1
4.	Pog'onalar nomlari	Tonika - ladning asosiy tayanch tovush vazifasini bajaruvchi I-pog'onasi. Dominanta - ladning tonikasidan sof 5 yuqorida joylashgan asosiy pog'ona. Subdominanta - ladning tonikasidan sof 5 pastda joylashgan asosiy pog'ona. Medianta - ladning T bilan D o'rtasidagi tovush. Submedianta - ladning T bilan S o'rtasidagi tovush. Yetakchi tovushlar - ladning VII va II pog'onalari. Sekvensiya - kuy harakatini gammaning turli pog'onalarida bir xilda qytarilib yoki pastlashib takrorlanishini o'rganish.	1	A	1
5	Tetraxordlar	Tetraxord - kvarta intervali doirasida, sekundalar bo'yicha joylashgan, 4 tovushdan iborat melodik yo'nalish. Pastki tetraxord - gammaning I, II, III, IV pog'onalari harakatidan hosil bo'lgan melodik yo'nalish. Yuqorigi tetraxord - gammaning V, VI, VII, (I) pog'onalari harakatidan hosil bo'lgan melodik yo'nalish. Tabiiy major gammasining pastki va yuqorigi tetraxordlari major tetraxordidan iborat. Tetraxordlarning turlari: major tetraxordi 1ton -1ton - 0,5 ton tizimidagi to'rtta pog'ona, minor tetraxordi 1ton - 0,5ton -1ton tizimidagi to'rtta pog'ona, frigiya tetraxordi 0,5 ton - 1ton - 1ton tizimidagi to'rtta pog'ona, garmonik tetraxordlarni o'rganish	1	A	1
6	Fa major tonaligi	Fa major tonaligi Tonikasi fa bo'lgan major tonaligi F-dur (ef-dur) kalit oldida bitta bemol (si-bemol) bor. Fa major uchtovushliklari, Fa major uchtovushlik aylanmalarini o'rganish Mavzuni o'zlashtirish natijasida o'quvchi: -Fa major tonaligi -Fa major uchtovushliklari, -Fa major uchtovushlik aylanmalarini bilishi - Fa-major tonalligida yozilgan mashqlarni kuylash bilim vako'nikmalariga ega bo'lishi	1	A	1

7	Takt oldi	Musiqqa asarining bir kuchli hissadan ikkinchi bir kuchli hissagacha bo'lgan oralig'i takt deyiladi. Nota yozuvida har bir takt nota yo'lini ko'ndalang kesib o'tgan vertikal chiziq bilan ajratiladi, bu vertikal chiziq takt chizig'i deyiladi. Takt chizig'i odatda takt oldidan kuchli hissani ajratib ko'rsatish uchun qo'yiladi. Agar musiqqa asari kuchsiz hissadan boshlansa, asar boshidan to'liq bo'lmagan takt hosil bo'ladi, bunga takt oldi deyiladi. Takt oldi ko'p hollarda umumiy takt cho'ziminin yarמידan oshmaydi. Takt oldi musiqqa asarining o'rtasida, uning istalgan bir qismi boshlanishi oldida ham uchrashi mumkinligini o'rganish.	1	A	1
8	Pauzalar	Pauza - musiqada tovush eshitalishini vaqtincha to'xtalishi. Pauza cho'zimlarining nomlari - butun, yarim, chorak, nimchorak, o'n oltitalik va h.k. Pauza - yunoncha «pausis» so'zidan olingan bo'lib, «tugallash», «to'xtash» ma'nosini beradi. Pauza - tovush eshitalishining bir yoki bir necha ovozlarda vaqtincha to'xtalishidir. Pauzalar musiqaviy tuzilmalarni bir-biridan ajratish, ifoda kuchini yanada oshirish uchun xizmat qiladi va musiqaning asosiy qismlaridan biri hisoblanadi. Pauzalar nota yozuvida alohida belgilar bilan ko'rsatiladi. Ularning cho'zimlari asosiy tovush cho'zimlariga muvofiqdir. Pauzalar - tovush cho'zimlari kabi nuqta yoki fermatalar yordamida orttirilishi mumkin, ammo ular ligalar bilan boglanmasligini, butun pauza, yarimtalik, choraktalik pauza, nimchoraktalik pauza, o'n oltitalik pauzalarni o'rganish.	1	A	1
9	Sinkopa	Sinkopa - ritm va metr zarblarining bir-biriga to'g'ri kelmay qolishi. Sinkopalar turlari. Takt ichidagi sinkopalar - bir taktning o'zida kuchsiz va kuchli hissalarining bir-biriga qo'shilib kelishi. Taktaro sinkopalar - taktning oxirgi kuchsiz hissasini navbatdagi taktning kuchli hissasiga qo'shilib kelishi. Pauzali sinkopalar - kuchli yoki nisbiy kuchli hissadagi tovush o'rniga pauzaning paydo bo'lishi natijasida hosil bo'lishini o'rganish	2	A	1
10	Sol major tonalligi	Tonikasi sol bilan boshlangan major tonalligi; G-dur (ge-dur) ham deb atalishi, kalitoldi belgisi bitta fadiezdan iboratligi. Sol major akkordi sol notasidan tuzilgan major uchtovushlilik (sol-si-re) dan iboratligi. Sol major. Sol major uchtovushliklari. Sol major uchtovushlik aylanmalarini ijro etishni o'rganish.	2	A	1
11	Murakab o'lchovlar	Bir xildagi oddiy metrlarning qo'shilishi natijasida murakkab metrlar hosil bo'lishini. Murakkab metr ikki va undan xam ko'proq oddiy metrlardan tarkib topishi mumkinligini. Murakkab metrlarni ifodalovchi barcha	2	A	1

		o'lchovlar xam murakkab o'lchovlar deyilishi. Murakkab metrlarni ifodalovchi eng ko'p qo'llaniladigan o'lchovlar quyidagi murakkab o'lchovlar ekanligi: To'rt xissali o'lchovlar: 4/4, 4/3va kam uchraydigani 4/8. Olti xissali o'lchovlar :6/4, 6/8 va kamuchraydigani 6/16. To'qqiz xissali o'lchovlar:9/8 va kam uchraydigani 9/4, 9/16 O'n ikkili o'lchovlar:12/8 va kam uchraydigani 12/16.Murakkab o'lchovlarda turkumlash shundan iboratki, ularni tashkil etgan oddiy o'lchovlar umumiy ritmik turkumlarga birlashtirilmay, ayrim-ayrim mustaqil turkumlarga birlashtirilishini. Tovush biror murakkab takti butunligicha egallasa ,Bazan esa, cho'zimli oddiy taktlarga teng keladigan, liga bilan birlashtirilgan notalar yordamida xam yozilishi. Bu oxirgi usul murakkab o'lchovlarni turkumlash qoidasiga to'g'ri kelishini o'rganish.			
12	O'n oltitalik nota	Butun notaning o'n oltidan bir bo'lagi, ya'ni butunga nisbatan o'n olti marta qisqa nota; nimchorak shaklida yozilib, faqat yon chizig'i juft bo'lishi. Bir nimchorakda ikki o'n oltitalik, bir chorakda esa to'rtta o'n oltitalik nota borligi. Bir chorakka teng bo'lgan to'rtta o'n oltitalik "bir" sanog'ida urilishi. Chorak va nimchorak, o'n oltitalik nota chizig'ini pastga yoki yuqoriga qarata chizish mumkinligini o'rganish.	1	A	1
13	Repriza	Repriza – qaytarish belgisi, asarning ma'lum bir qismini yoki uni boshdan oxirigacha qaytarish uchun qo'yiladi. Volta – Musiqa asarini takrorlashda tashlab ketiladigan qismi. Agar qaytariladigan qismning yoki butun asarning tugallanish qismi o'zgaradigan bo'lsa, o'zgaruvchi taktlar ustiga kvadrat qavs qo'yiladi. Qavsdan keyin qaytariladigan taktlar yoziladi va ular ustiga ham kvadrat qavs qo'yiladi. Qavs ustiga 1 va 2 raqamlari yoziladi. Raqamlar - birinchi vol'ta, ya'ni birinchi marta va ikkinchi marta qaytarilishini bildiradi: v) agar asar uch qismli shaklda yoziladigan bo'lsa, u vaqtda uchinchi qism qayta yozilmaydi va ikkinchi qismdan keyin: da capo al fine – ya'ni «boshdan oxiri so'zigacha» deb, birinchi qism oxirida esa – fine (oxiri) so'zi yoziladi. Birinchi qism eng boshidan qaytarilmasa, qaytarish boshlanadigan takt ustiga segno belgisi qo'yiladi, ikkinchi qism oxirida esa, Dal segno al fine – ya'ni «segno belgisidan to oxirigacha» - deb yoziladi. Har bir asarning qaytariladigan qismidan oldin keladigan qismiga o'tilganda, Da capo al Segno poi coda - ya'ni «boshidan segno belgisiga, so'ngra koda belgisiga o'tilsin» - deb yozilishini organish.	1	A	1
14	Olti xissali o'lchov	Olti xissali o'lchovlar :6/4, 6/8 va kamuchraydigani 6/16 olchovlarni. Olti hissali olchovlarga dirijorlik	1	A	1

		<p>harakatlarini bajarib kuylashni. Olti hissali o'lchovda yozilgan mashqlarni va asarlarni kuylashni o'rganish. Mavzuni o'zlashtirish natijasida o'quvchi:</p> <p>Olti hissali o'lchovlarni bilishi</p> <p>-Olti hissali olchovlarga dirijorlik harakatlarini bajarib kuylash ;</p> <p>-Olti hissali o'lchovda yozilgan mashqlarni va asarlarni kuylash bilim va ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak</p>			
15	Re major tonalligi. Si bemol major tonaligi	<p>Re major tonalligi.Tonikasi re bilan boshlangan major tonalligi; D-dur (de-dur) deb ham atalishi. Kalitoldi belgilari ikkita diez (fa-diez va do-diez) dan iboratligi. Asosiy akkordi re notasidan tuzilgan major uchtovushlikdan iborat bo'lib, bular: re, fa-diez va lya tovushlaridan tuzilishi. Si bemol major tonalligi.Tonikasi si-bemol bilan boshlangan major tonalligi; bu B-dur (be-dur) deb ham ataladi, kalitoldi belgilari ikkita bemol (si-bemol va mi-bemol) dan iboratligi.Akkordi si-bemol notasi tuzilgan major uchtovushlilikdan iborat bo'lib, bular si-bemol re va fa sozlaridan tuzilganligini. Re major va si bemol major tonalligi asosiy uchtovushliklari va ularning aylanmalarini o'rganish.</p>	2	A	1
16	Minor ladi tonalliklari. Mi minor tonalligi	<p>Minor ladi - lurg'un tovushlari minor uchtovushligini hosil qilgan yetti pog'onali lad. Tabiiy minor ladi - pog'onalari ton, yarim ton, ton, ton, yarim ton, ton, ton tartibida joylashgan lad. Garmonik minor - VII pog'onasi 0,5 ton ko'tarilgan tabiiy minor. Garmonik minor gammasining pastki tetraxordi minor, yuqorigisi esa garmonik tetraxordidan iboratligi. Melodik minor - yuqorilama harakatda VI va VII pog'onalari ko'tarilgan va pastlama harakatda o'z holicha qaytgan tabiiy minor. Melodik minor gammasining pastki tetraxordi minor, yuqorigisi esa major tetraxordidan iboratligi.Tonikasi mi bo'lgan minor tonalligi bo'lib e-moll deb xam atalishi .Kalitoldida bitta diez (fa diez) bor. Mi minorning yettinchi pog'onasi ko'tarilsa garmonik ,VI-VII-pog'onalari ko'tarilsa melodik minor bo'ladi. Mi minor akkordi mi notasidan tuzilgan minor (kichik) uchtovushligidan iborat bo'lib ,bular mi,so'l va si tovushlaridan tuzilishini o'rganish.</p>	2	A	1
17	Re minor tonalligi. Si minor tonalligi	<p>Tonikasi re bo'lgan minor tonalligi d-moll ham deb atalishi.Kalitoldi belgilari bitta bemoll(mi bemol)dan iborat. Re minorning VII pog'onalari yarim tondan ko'tarilsa –garmonik,VI va VII pog'onalari yarim tonga ko'tarilsa melodik minor xosil bo'lishi. Asosiy akkordi –re notasidan tuzilgan minor uchtovushligidan iborat bo'lib,bular re,fa va lya tovushlaridir . Tonikasi mi bo'lgan minor tonalligi h-moll (hash moll); kalitoldi belgilari 2 diez (fa # va do#)dan iborat. Si minorning VII pog'onasi ko'tarilsa –garmonik ,VI va VII</p>	2	A	1

		pog'onalari ko'tarilsa –melodik minor bo'ladi. Si minorning asomiy akkordi mi notamidan tuzilgan minor uchtovushligidan iborat bo'lib ,si,re va fa diez tovushlaridan tuzilganligini o'rganish.			
18	Sol minor tonalligi. Triollar	Tonikasi sol bo'lgan minor tonalligi g moll ham deb atalishi, kalitoldi belgilari ikki bemol (si bemol va mi bemol)dan iboratligi. VII pog'onasi ko'tarilsa –garmonik,VI-VII pog'onalari ko'tarilsa melodik minor bo'lishi. Sol minorning asosiy akkordi sol notasidan tuzilgan minor uchtovushligi (sol, si bemol va re)dan iboratligi. Uchtovushliklari va aylanmalari.Triol-(lotincha tres –so'zidan)-uch notadan tuzilgan maxsus ritmik shakil bo'lib ,buning uzunlik miqdori shu turdagi ,odatda ikki nuqtaga tengligi .Triol kurmivda yozilgan 3 raqami bilan ko'rsatilishi.Ba'zan shu raqami ust yoki ostidan kvadrat qavs qo'yilishini. Sekvensiyalarini kuylashni o'rganish	2	A	1
19	Aralash metr va o'lchovlar	-Murakkab metrlarni hosil bo'lishini ; -Aralash metr va o'lchovlarni ; -Turkumlanishini bilishi -Aralash metr va o'lchovlar ishtirok etgan mashqlarni kuylash - Ritmik mashqlarni bajarish	1	A	1
20	O'zgaruvchan o'lchovlar	O'zgaruvchan o'lchovlarni ; -O'zgaruvchan o'lchovlarning qo'llanilishini ; -O'zgaruvchan o'lchovlarning almashinishini ; -Polimetriyani bilishi -O'zgarivchan o'lchovlar ishtirok etgan mashqlarni kuylash	1	A	1
3-bo`lim.Intervallar.					
21.	Oddiy intervallar	Intervalni ; -Melodik va garmonik intervallarni ; -Intervallar asosini ; -Intervallar cho'qqisini ; -Oddiy intervallarni va ularning nomlanishini bilishi -Oddiy, melodik, garmonik intervallar asosida mashqlarni kuylash -Turli tonalliklardan oddiy intervallar tuzib kuylash	1	A	1
22	Minor tonalligida intervallar	Lya major tonalligining oddiy intervallarini ; -Garmonik va melodik intervallarini bilishi -Oddiy, melodik, garmonik intervallar asosida mashqlarni kuylash -Garmonik va melodik intervallarni kuylash	2	A	1
23	Diatonik intervallar	Sof prima = 0 tonga - kichik sekunda=0/5 tonga - katta sekunda = 1tonga - kichik tersiya =1/5 tonga - katta tersiya =2.tonga - sof kvarta= 2/5 tonga - orttirilgan kvarta =3 tonga	2	A	1

		<ul style="list-style-type: none"> - kamaytirilgan kvinta= 3 tonga - sof kvinta =3/5 tonga - kichik seksta =4 tonga - katta seksta= 4/5 tonga - kichik septima= 5 tonga - katta septima =5/5 tonga - sof oktava = 6 tonga tengligini bilishi; - diatonik intervallar asosida mashqlarni kuylash 			
24	Orttirilgan va kamaytirilgan (xromatik) intervallar	<p>Orttirilgan intervallarni ;</p> <ul style="list-style-type: none"> - kamaytirilgan intervallarni; - xromatik intervallarni bilishi - orttirilgan, kamaytirilgan, xromatik intervallar asosida mashqlarni kuylash 	2	A	1
25	Tonalliklarda orttirilgan kvarta. Tonalliklarda kamaytirilgan kvinta	<p>Tonalliklardan orttirilgan kvarta intervallarini tuzishni ;</p> <ul style="list-style-type: none"> -tonalliklardan kamaytirilgan kvinta intervallarini tuzishnibilishi - orttirilgan kvarta , kamaytirilgan kvinta intervallari asosida mashqlarni kuylash 	2	A	1
4-bo`lim.Uchtovushlik.					
26	Uchtovushliklarvaularni ngaylanmalari	<ul style="list-style-type: none"> -uchtovushliklarni ; -uchtovushlikaylanmalarini ; -nomlanishinibilishi -majorvaminortonalliklardaturg'un, noturg'untovushlarnikuylash ; - turli tonalliklardan uchtovushlik va aylanmalarini tuzishni 	2	A	1
27	Major va minor tonalliklarini T-S-D aylanmalari	<p>Major va minor tonalliklaridan TSD uchtovushliklarni tuzishni;</p> <ul style="list-style-type: none"> - uchtovushlik aylanmalarini ; - nomlanishini bilishi - major va minor tonalliklarda turg'un, noturg'un tovushlarni kuylash ; - turli tonalliklardan uchtovushlik va aylanmalarini tuzishni 	2	A	1
28	Ikki ovozlik mashqlar	<ul style="list-style-type: none"> - ikki ovozlilikni; - sof unisonni ; - kuyni harakatlanishinibilishi - qo'shiqni kuylashda asar tonalligini, tonikasini, uch tovushligini his etish ; - ikki ovozli mashqlarni kuylashni 	2	A	1
5- Bo`lim.Major va minor tonalliklari					
29	Lya major tonalligi Mi bemol major tonalligi	<p>Lya major tonalligining tuzilishini ;</p> <ul style="list-style-type: none"> -Mi bemol major tonalligini tuzilishini ; - tonalliklarning uchtovushliklarini va ularning aylanmalarini bilishi - lya major va mibemol major tonalligidagi mashqlarni kuylash ; -uhtovushlik va aylanmalarini tuzib kuylash 	1	A	1

30	Mi major tonalligi. Lya bemol major tonalligi	<ul style="list-style-type: none"> - mi major tonalligining tuzilishini ; - lya bemol major tonalligini tuzilishini ; -tonalliklarning uchtovushliklarini va ularning aylanmalarini bilishi - mi major va Lya bemol major tonalligidagi mashqlarni kuylash ; - uchtovushlik va aylanmalarini tuzib kuylash 	2	A	1
31	Fa-diez minor tonalligi. Do minor tonalligi	<ul style="list-style-type: none"> Fa diyez minor tonalligining tuzilishini ; -Do minor tonalligini tuzilishini ; -Garvonik va melodik tuzilishlarini ; -Tonalliklarning uchtovushliklarini va ularning aylanmalarini bilishi -Fa diyez minor va Do minor tonalligidagi mashqlarni kuylash ; -Uchtovushlik va aylanmalarini tuzib kuylash 	2	A	1
32	Do diez minor tonalligi Fa minor tonalligi	<ul style="list-style-type: none"> -Do diyez minor tonalligining tuzilishini ; -Fa minor tonalligini tuzilishini ; - garvonik va melodik tuzilishlarini ; - tonalliklarning uchtovushliklarini va ularning aylanmalarini bilishi -Do diyez minor va fa minor tonalligidagi mashqlarni kuylash ; - sekvensiyalarni yuqoriga va pastga tomon kuylab davom ettirish ; - uchtovushlik va aylanmalarini tuzish 	2	A	1
33	Major va minor tonalliklarda intervallar Major va minor diatonik intervalari	<ul style="list-style-type: none"> - major va minor tonalliklardagi oddiy internallarni ; - major va minor diatonik intervallarini bilishi -Turli majot va minor tonalliklarida oddiy intervallarni kuylash - tovushlardan turli intervallarini tuzish va kuylash ; - intervallarini aniqlash va kuylash ; - mashqlarni notalarini kuylab aytib berishni 	2	A	1
34	Major va minor tonalliklarda orttirilgan kvarta	<ul style="list-style-type: none"> - major va minor tonalliklarining barcha pog'onalaridan sof kvarta va orttirilgan kvarta internallarni tuzishni bilishi - major va minor tonalliklarining barcha pog'onalaridan sof kvarta va orttirilgan kvarta internallarni kuylash kabi bilim va ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak 	2	A	1
35	Major va minor tonalliklarda orttirilgan kvarta, tonalliklarda kamaytirilgan kvinta	<ul style="list-style-type: none"> - major va minor tonalliklarida orttirilgan kvartalarni ; - major va minor tonalliklarida kamaytirilgan kvintalarini bilishi - major va minor tonalliklarining barcha pog'onalaridan sof kvinta va kamaytirilgan kvinta internallarni tuzish va kuylash kabi bilim va ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak 	2	A	1
36	Orttirilgan va kamaytirilgan (xromatik) intervallar	<ul style="list-style-type: none"> - orttirilgan va kamaytirilgan (xromatik) intervallarni bilishi 	2	A	1

		- turli tovushlardan yuqoriga qarab orttirilgan va kamaytirilgan, xromatik intervallarlar tuzish va kuylash ; - ko'rsatilgan intervallarni aniqlash va kuylash kabi bilishi kerak			
37	Major va minor tonalliklarda turg'un, noturg'un tovushlar	- major tonalliklarining turg'un va noturg'un tovushlarini ; -minor tonalliklarining turg'un va noturg'un tovushlarini bilishi - major va minor tonalliklarda turg'un, noturg'un tovushlarni aniqlash ; - major va minor tonalliklarda turg'un, noturg'un tovushlarni kuylash	2	A	1
38	Major va minor tonalliklarini T-S-D aylanmalari	- major tonalliklarining T-S-D uchtovushliklari va uning aylanmalarini ; - minor tonalliklarining T-S-D uchtovushliklari va uning aylanmalarini bilishi - major va minor T-S-D uchtovusliklari va aylanmalarini tuzish	2	A	1
1-bo'lim. Musiqatovushi. Musiqatuzilishi. Temperastiya. Notayozuvi.					
39	Musiqiy tovush. Tovushqator. Musiqiy tovush xususiyatalari. Pog'onalar. Tovushlar engarmonizmi..	Musiqqa nazariyasi fanining maqsad va vazifalari. Musiqiy tovush. Musiqiy tovush hususiyatlari. Pog'onalar. Tovushlar engarmonizmi.	2	N, A	2
40	Tovushlar xarfiy sistema. Oktavalar.	Tovushqator. Tovushlar xarfiy sistemasi haqida tushuncha. Tovushlarning harfiy sistemada joylashuvi va nomlanishi. Oktavalar haqida tushuncha. Oktavalrning nomlanishi.	2	N, A	2
41	Diapozon.Registr.Temp erastiyalangan soz.	Musiqiy sozning oktavalarga bo'linishi, ton va yarim tonlarning hosil bo'lishi va ahamiyati	2	N, A	2
42	Nota yozuvi. Nota yo'li. Kalitlar. Ton va yarim ton. Tovushqatorda xosila pog'onalar.	Nota tiziminining kelib chiqish tarixi. Nota yo'li. Nota cho'zimplari. Musiqiy kalit va uning turlari, Ton va yarim ton. Hosila pog'onalar.	2	N, A	2
43	Nota cho'zimplari. Pauzalar. Alterastiya belgilari. Nota cho'zimni uzaytirish va qisqartirish belgilari	Nota cho'zimplari haqida tushuncha. Pauza va uning turlari. Al'terastiya belgilari va ularning yozilishi. Notalar cho'zimni uzaytiruvchi. Nota cho'zimni qisqartiruvchi belgilar.	2	N, A	2
2-bo'lim. Metr. Ritm. Temp.					
44	Akstent. Metr.O'lchov. Takt.Takt chizigi	Akstent. Metr.O'lchov. Takt.Takt chizigi.	2	N, A	2
45	Oddiy, ikki va uch xissali o'lchovlar (2/2. 2/4. 2 S. 3/2, Ul, 3/8. 3/16)	Oddiy o'lchovlariga dirijorlik qilishni; Oddiy, ikki va uch xissali o'lchovlar (2/2.2/4. 2 S. 3/2, Ul, 3/8. 3/16)	2	A	2
46	Murakkab 4/4,4/8, 4/2, 6/4, 6/8,6/16, 9/8,12/8) va murakkab aralash	Murakkab 4/4,4/8, 4/2, 6/4, 6/8,6/16, 9/8,12/8) va murakkab aralash (5/8.5/4, 7/8, 7/4) o'lchovlar.	2	N,A	2

	(5/8.5/4, 7/8, 7/4) o'lchamlar.				
47	Ritm. Ritm turlari: bir tekis, punktir, triol.	Ritm. Ritmni aniqlash. Ritmning turlari: bir tekis, punktir, triol	2	N,A	2
48	Sinkopa. O'zgaruvchan o'lchovlar.	Sinkopa. Cholg'u va xonandalik musiqasida oddiy, murakkab va aralash o'lchovdagi cho'zimlarni turkumlanishi. O'zgaruvchan o'lchovlar	2	N,A	2
49	Temp. Musiqada ritm metr va temp ahamiyati.	Temp. Temp o'zgarishlari. Musiqada ritm metr va temp ahamiyati	2	N,A	2
50	Dirijorlik. Dirijorlik harakatlari.	Dirijorlik. Dirijorlik harakatlari, sxemasi.	1	N,A	2
3- bo'lim. Lad va tonalliklar					
51	Lad . Turgun va noturgun tovushlar	Lad. turg'un va noturg'un tovushlarning o'zaro munosabat sistemasi. Tonika-t. Ladda tonikani aniqlash. Noturg'un tovushning turg'un tovushga aylanishi	2	N,A	2
52	Major lading tuzilishi	Major ladi. Uchtovushlik. Tabiiy major pog'onalarining nomlanishi. Turg'un pog'onalar – I, III va V pog'onalar . noturg'un pog'onalar - II, IV, VI, VII pog'onalar.	2	N,A	2
53	Tonalliklar. Major tonalliklarini kvarta-kvinta davrasi	Tonalliklar. Major tonalliklarini kvarta-kvinta davrasi.	2	N,A	2
54	Minor ladi. Minor lading pog'onalari. Minor ladini tonalliklarini kvarta-kvinta davrasi	Minor ladi. Minor tovushqatorining tuzilishi. Minor tonalliklarini kvarta-kvinta davrasi. Pog'onalarning raqamlar bilan belgilanishi nomlanishi. diyezli va bemolli minor tonalliklari. Kvinta davrasi	2	N,A	2
55	Parallel, nomdosh va engarmonik teng tonalliklar	Parallel, nomdosh va engarmonik teng tonalliklar. Engarmonikka teng tonalliklarni aniqlab tahlil qilish	2	N,A	2
56	Xalk musiqasi (Ioni, doriy, frigi, lidi, miksolidiy, eoliy) lading	Xalq musiqasi lading: ioniy, doriy, frigi, lidi, miksolidiy, eoliy lading.	2	N,A	2
57	Melodik lading. Juft aylanma garmonik major va minor lading O'zgaruvchan lading. Qisqartirilgan lad. Pentatonika.	Juft aylanma garmonik major va minor lading. O'zgaruvchan lading. Qisqartirilgan lad, pentatonika.	2	N,A	2
4- bo'lim. Akkordlar					
58	Akkordlar. Akkord turlari	Akkordlar. Akkord uchtovushliklarining musiqadagi o'rni va ahamiyati. Akkord turlari.	2	N,A	4
59	Uchtovushliklar. Asosiy uchtovushliklar. Uchtovushlik aylanmalari	Uchtovushliklar. Asosiy uchtovushliklar. Uchtovushlik aylanmalari. Uchtovushliklar aylanmalarini hosil bo'lishi qoidalari bilan tanishish.	2	N,A	4

60	Major va minor uchtovushliklari va aylanmalari	Major va minor pog'onalaridan uchtovushlik tuzish. major va minor uchtovushliklari va aylanmalari. garmonik uchtovushliklari va melodik uchtovushliklarni qo'llanishi, tonika, subdomenanta, domenanta uchtovushliklari tushunchasini berish	2	N,A	4
61	Major va minor ladining yondosh uchtovushliklari	Major va minor ladining yondosh uchtovushliklarini tuzilishi.	2	N,A	4
62	Tabiiy va garmonik major hamda minor pog'onalaridan tuzilgan uchtovushliklar	Tabiiy va garmonik major minor lادلarning ajralib turishi, septakkord.	2	N,A	4
63	Domenantseptakkord D7 va aylanmalarini tuzilishi va yechilishi	Domenantseptakkord d7 va aylanmalarini tuzilishi va yechilishi. Septakkord va aylanmalarini tuzilishi sxemasi, tovushlar yechilish qoidalari.	2	N,A	4
64	Yetakchi septakkord VII7 va aylanmalarini tuzilishi va yechilishi	Yetakchi septakkord. Yetakchi septakkord tuzilishi va yechilishi.	2	N,A	4
65	II pog'ona septakkordni tuzilishi va yechilishi	II-pog'ona septakkord va aylanmalarini tuzilish sxemasi, II va 7 pog'ona septakkordi aylanmalarini S da to'laroq ifodalaniishi, I 6/5 (basda IV pog'ona) qo'llanishi	2	N,A	4
5-bulim. Xromatizm. Modulyatsiya. Ogishma. Melizmlar.					
66	Xromatizm tushunchasi. Xromatik gammalarning tuzilishi. Ladda alterastiya	Majorda va minorda xromatizm pog'onalarni ko'tarish yoki pasaytirish yo'li. Xromatik gamma xosil qilish. Noturg'un tovushlarning turg'un tovushlarga tortilishi. Keskinlashtiruvchi xromatik o'zgarishlar. Ladda alterastiya.	2	N,A	2
67	Transpozistiya. Modulyatsiya. Og'ishma	Transpozistiya orqali kuyning bir tonallikdan boshqa bir tonallikga ko'chirish. Transpozistiyasullari. Modulyatsiya tushunchasi. Modulatsiyaning musiqada qo'llanishi. Tonalliklar harakati. Og'ishma haqida tushuncha berish,	4	N,A	2
68	Pog'onadosh tonalliklarga modulyatsiya qilish	Pog'onadosh tonalliklarga modulyatsiya qilish.	4	N,A	2
69	Kuy. Kuy harakat turlari. Sekvensiya	Kuy, kuy harakati turlari, sekvensiya,	4	N,A	2
70	Kuyning tarkiblarga bo'linishi. Melizmlar. Musiqa bezaklari.	Kuyning tarkiblarga bo'linishi. Tuzilma. Sezura. Davriya. Jumla. Kadensiya. Ibora. Melizmlar. Musiqa bezaklari.	4	N,A	2
	Jami		140		70

3. O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi. Baholash usullari og'zaki, yozma, test,

individual vazifalar, kichik guruhlar tomonidan bajarilgan topshiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

Tavsiya etiladigan adabiyotlar ro'yxati

1. V.A.Vahromeev "Musiqā elementar nazariyasi" 1983 y
2. I.V.Sposobin "Musiqā elementar nazariyasi" 1983y
3. M.Yu.Afonina "Musiqā elementar nazariyasi fanidan mashqlar"2007y
4. V.V.Xvostenko "Musiqā elementar nazariyasi fanidan masalalar to'plami"1984y
5. L.E.Krasinskaya , V.E. Utkin "Musiqā elementar nazariyasi asoslari" 1993y
6. M.Yu.Afonina "Musiqā elementar nazariyasi fanidan mashqlar"2007y
7. V.V.Xvostenko "Musiqā elementar nazariyasi fanidan masalalar to'plami"1984y
8. Sayidahmedov N.S. Yangi pedagogik texnologiyalar. – T.: Moliya, 2003. – 172 b.
9. Tolipov O'.,Usmonboeva M. Pedagogik texnologiyalarning tadbqiqiyasoslari- T.:2006-163b.
10. Baxromova T.A. Spravochnik po muzykalnoy gramote i solfedjio. M., 2004.
11. Nurmatov H. "Musiqā" darsliklari. Toshkent 2016
12. Panjiev Q.B., Karimova D. A., Ualieva G.I.,-"Musiqā madaniyati" fani o'qituvchilari uchun O'UM - Toshkent -2017
13. Orifjon Azizov "Solfedjio" darslik Toshkent 2014 yil.223-230 bet
14. Orifjon Azizov "Solfedjio" o'quv qo'llanma Toshkent- 2007 yil.68 bet.
15. Qadamboy Rahimov "Musiqaning elementar nazariyasi bo'yicha mashq va vazifalar to'plami" Toshkent "O'zbekiston" – 2006 yil 238- bet
16. Gavhar Ibraximjanova "Musiqaning elementar nazariyasi. Garmoniya" Toshkent 2012 yil. 97-98- bet
17. Internet saytlari
18. "O'zbekiston-Vatanimmanim" to'plam. 1, 2, 3, 4 qismlar. Toshkent. Mehnat, 1997yil.
19. G.Mansurova. "Xorshunoslik va xor jamoalari bilan ishlash uslubi". Toshkent. "Yangi nashr". 2008 yil.
20. F.Mansurbekova. "Xor solfedjio". Toshkent. 2010 yil.
21. G.Sharipova, Sh.Yaqubova."Maktabgacha ta'lim muassasalarida musiqā o'qitish metodikasi". Toshkent- "Cho'lpon" nomidagi nashtiyot-matbaa ijodiy uyi. 2009 yil.
22. G.Sharipova. "Musiqā va uni o'qitish metodikasi". Toshkent. "Turon-Iqbol". 2006 yil.
23. N.B.Qahharov. "Vokal asoslari". Toshkent. "IQTISOD-MOLIYA". 2008 yil.
24. D.Karimova,Sh.Yaqubova. "Bolalar musiqā asarlari ustida ishlash". Toshkent-Fan va exnologiya. 2012 yil.
25. U.Xasanboeva. Maktabgacha ta'lim pedagogikasi. Toshkent-"ILM ZIYO". 2006yil.
26. D.A.Karimova. "Musiqā metodikasida innovatsion texnologiyalarini qo'llash". T., 2009
27. N.Yusupova. "Musiqā savodi, metodikasi va ritmika". Toshkent "Musiqā" nashriyoti, 2017 yil.
- 28.

Internet manbaalari

1. www.multimedia.uz Xalq ta'limi sohasida axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini rivojlantirish markazi
2. www.ziyonet.uz Ijtimoiy axborot ta'lim portali
3. music-dic.ru -Bolalar uchun qo'shiqlar
4. <http://www.zvuki.uz/>
5. <https://t.me/joinchat/> - Uchitel muzıki
6. www.google.com
7. www.markaz.uz
8. www.mtt.uz

9. www.musiqqa.uz

10. www.nazariya.uz

11. www.musiqqata`limi.uz

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

40211404- Maktabgacha ta'lim tashkiloti xoreografiyasi kasbi bo'yicha

Raqsnı sahnalashtirish fanidan

O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiya(lar) nomi:

1. Havaskorlik raqs to'garagi rahbari
2. Maktabgacha ta'lim tashkiloti raqs o'qituvchisi

O'quv rejadagi tartib raqami: 1.08

Ajratilgan soat: 240

Toshkent – 2022

O'quv dasturipedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo'nalishlari bo'yicha o'quv metodik birlashmasining 2022 yil "29" avgustdagi 6-sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchilar:	I. Azimov	Respublika musiqa va san'at kolleji direktori
	Q. Qambarova	Respublika musiqa va san'at kolleji o'quv ishlari bo'yicha direktor o'rinbosari
	N. Bozorboyeva	Respublika musiqa va san'at kolleji o'qituvchisi
	A. Xudyarov	Respublika musiqa va san'at kolleji o'qituvchisi
Taqrizchilar:	E. Saitova	O'zbekiston Davlat Xoreografiya Akademiyasi o'qituvchisi

1. O'quv dasturi umumiy talablari

Dastur nomi	Raqsnı sahnalashtirish
Ajratilgan soat	240
Mavzular soni	25
Dasturning maqsadi	Maktabgacha ta'lim tashkiloti xoreografiyasi faqatgina to'garak rahbari bo'libgina qolmay, balki u pedagog, tarbiyachi va tashkilotchidir. Raqs sahnalashtirish fani boshqa mutaxassis fanlarni ham o'z ichiga oladi. Bulardan: jahon xalq raqslari, mumtoz raqs, o'zbek raqsi, folklor raqslaridir. Bu fan ikki yo'nalishda ochib beriladi: nazariy va amaliy, qaysiki ular bir-biri bilan bog'liqdirlar. Olingan nazariy bilimlarni raqs sahnalashtirish amaliyotiga tadbiiq etadilar. Fanning maqsadi bo'lajak baletmeystrlarga raqsni sahnalashtirishning barcha sir asrorlarini o'rgatadi.
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	Ushbu fan bo'yicha mutaxassislar tayyorlashning jahon andozalari va o'ziga xos xususiyatidan kelib chiqib, o'quv rejasiga asoslangan holda o'quv mashg'ulotlarining tegishli mavzulari amaliy (kichik guruhlarga bo'lingan holda) hamda yakka tartibda o'qitiladi
Bilimlar	Raqsnı sahnalashtirish fanini o'zlashtirib bo'lgandan so'ng quyidagi bilimlarga ega bo'ladilar: musiqa materialini raqsga tushirish qoidalari; sahnalashtirilgan raqslarning tasvirlari to'plami; raqsnı ijro etish usullari; raqs ijrosida libosning ahamiyati
Ko'nikmalar	Raqsnı sahnalashtirish fanini o'zlashtirib bo'lgandan so'ng quyidagi ko'nikmaga ega bo'ladilar: raqs sahnalashtirishdan avval musiqa materialı ustida ishlash; raqsnı tasvirini chizish; raqs harakatlarini yaratish; raqs uchun libos tanlash;
O'quv rejasiga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fanning nomi	Maxsus fanlar
O'qitishni tashkiliy shakli	N – Nazariy ta'lim; A – Amaliy ta'lim; Y- Yakka ta'lim NA – Nazariy va amaliy ta'lim birgalikda tashkil etiladi;
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhda belgilangan o'qitish tili asosida
Baholash tartibi	Baholash bo'yicha amaldagi tartib asosida
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Yozma, og'zaki, savol-javob, test, amaliy topshiriq

2. O'quv dasturi mazmuni

№	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	o'qw yuklarnasi	O' qitishni tashkil etish shakli	Mustaqil ta' lim
1	Raqs sahnalashtirish fanining asosiy vazifalari	Raqs sahnalashtirish fanining maqsad va vazifalari. Raqs to'garagi rahbarining egallagan rahbarlik va tashkilotchilik ishlari fan o'rganish mobaynida baletmeysterning ijodiy qobiliyatining o'zni. Raqs musiqa va raqs tasvirining o'zni.	6	A	3
2	Sahna tushunchasi	Sahna tushunchasi Sahna haqida ma'lumot, sahna plani, yoritish, chiroqlar, sahna bezagi. Sahna pardalari ahamiyati.	6	A	3
3	Raqs tasvirini aniq ifodalash	Raqs tasviri. Raqs tasviri-raqskompozitsiyasining asosi. Raqs tasvirida ijrochilarning sahnabo'yicha joylashtirish. qadimda raqs madaniyatini rivojlanishida tasvirning o'zni. Raqs tasvirida gibelgilarning ahamiyati. Oddiy va murakkab raqs tasviri.	6	A	3
4	Raqs sahnalashtirishda harakat o'zni	Raqs harakatlari. Harakat va tasvir. Raqs kompozitsiyasining rivojlanishida tasvirning o'zni. Harakatlar yaratish qobiliyatini o'stirish.	6	A	3
5	Baletmeysterlik faoliyatlari	Baletmeysterlik turlarini o'rgatish. Raqs sahnalashtirishda baletmeyster o'zni. Baletmeyster turlarining bir-biridan farqi.	6	A	3
6	Raqs leksikasi haqida	Harakatlar haqida ma'lumot. Harakatlarning musiqa bilan chambarchas bog'liqligi.	6	A	3
7	Xoregrafik tekst	Raqs dramaturgiya qonunlari va ularga bo'ysunish	6	A	3
8	Xoregrafiya turlari	Klassik raqs, jahon xalq raqsi, o'zbek raqsi va estrada bal raqslarining bir-biridan farqlari.	6	A	3
9	Leksikani raqs tasviri bilan bog'liqligi	Raqs tasvirini tushuntirish. Harakatni raqs tasviri bilan bog'lash uslublarini o'rgatish	6	A	3
10	O'zbek raqs maktabi	3ta asosiy maktablarini tushuntirib o'tish, ularning bir-biridan farqi, milliyliigi, libosi va yo'nalishlarini izoh berish	6	A	3
11	Xorazm raqs maktabi	Asosiy qo'l oyoq holatlari. Harakatlar to'plami va shular asosida raqs sahnalashtirish	12	A	6
12	Buxoro raqs maktabi	Asosiy qo'l oyoq holatlari. Harakatlar to'plami va shular asosida raqs sahnalashtirish	12	A	6
13	Raqs jamoasi rahbari vazifasi	Jamoa tuzish, uniyuritish, yoshiga mos guruhlarga ajratish va raqs sahnalashtirish	12	A	6
14	Raqsni yozuv bo'yicha tahlil	Raqs tasvirini yaratish, har bitta taktga mo'ljallagan raqs harakatlarini og'zaki tushuntirib berish	12	A	6

15	Musiqqa va raqs	Raqs sahnalashtirishda musiqqa tanlash, shu musiqqaga asoslanib raqs sahnalashtirish. Har bir taktga moslab raqs sahnalashtirish. Baletmeyster kompozitor bilan hamjihatlikda raqs sahnalashtirishi.	12	A	6
16	Raqs sahnalashtirish	Har bir o`quvchi tanlagan mavzufsida raqs sahnalashtirish. Raqsning milliyligiga, uning etnografik moslashishiga e`tiborqaratish	12	A	6
17	Bolalar xoreografik jamoalari bilan ishlash	Maktablatda raqs to`garaklari tuzish. Bolalar yoshiga qarab ularni guruhlariga ajratish va ularni yoshiga moslab raqs sahnalashtirish	12	A	6
18	Raqsning milliyligi	Milliy musiqalarga mos raqs sahnalashtirish, milliyligimizdan uzoqlashmagan holda harakatlardan foydalanish	12	A	6
19	Folklor raqslarini o`rgatish	Surxondaryo, Qashqadaryo vohasi raqslarini o`rgatish. Folklor raqs haqida ma`lumot berish. Harakatlaridan foydalanib raqs sahnalashtirish	12	A	6
20	Ommaviy raqs sahnalashtirish	Katta tadbirlarga moljallangan ommaviy raqs sahnalashtirish. Murakkab raqs tasviri ustida ishlash.	12	A	6
21	Yakka raqs sahnalashtirish usullari	Yakka raqs mavzu tanlash. Musiqqa ustida ishlash. Har bir ijrochini qobiliyati darajasiga mos raqs harakat berish	12	A	6
22	Diplom oldi mashg`ulotlari	Harbiroquvchidiplom mavzusi ustida ishlaydi. Musiqqa bilan raqs tasviri ustida ishlaydi	12	A	6
23	Raqs sahnalashtirish	Oziga yuklatilgan raqs ustida ishlash	12	A	6
24	Barcha o`tilgan raqs ustida ishlash	Har bir sahnalashtirilgan raqs ustida mukammal ishlash yo`llari	12	A	6
25	Diplom oldi mashg`ulotlari	Berilgan diplom ishi raqs mukammal ozlashtirib olish.	12	A	8
	Jami:		240		120

2. O`quvchilarning bilim va ko`nikmalarini baholash

O`quv dasturi davomida o`quvchilar tomonidan o`zlashtirilgan bilim va ko`nikmalar ichki nazorat bo`yicha amaldagi tartib asosida baholanadi.

Baholash usullari yozma, o`zaki, savol-javob, test, amaliy topshiriqlardan iborat bo`lib, ular o`quv elementini o`zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo`yilgan maqsadga hamohang bo`lishi lozim.

Foydalaniladigan asosiy darslik va o'quv qo'llanmalar, elektron ta'lim resurslari hamda qo'shimcha adabiyotlar ro'yhati

1. Shavkat Mirziyoyev. "Milliy taraqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz". Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
2. Shavkat Mirziyoyev. "Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz". Toshkent – "O'zbekiston"-2016.
3. . «Ферганский танец» - Р.Каримова. 1973 год.
4. . «Хоразмский танец» - Р.Каримова. 1975 год.
5. . «Бухарский танец» - Р.Каримова.1977 год.
6. . «Танцы ансамбля Баҳор» - Р.Каримова. 1979 год.
7. . «Танцы Равви Атаджановой» - Р.Каримова. 1983 год.
8. . «Узбекские танцы в постановке Исахара Акилова» - Р.Каримова. 1987 год.
9. . «Уроки узбекского танца» – Р.Каримова. 1987 год.
10. . «Тановар» - Р.Каримова. 2000 год.

Internet saytlari.

1. www.raqs.uz
2. www.zioynet.uz
3. [www.universalia.nov.ru / instruments.](http://www.universalia.nov.ru/instruments)
4. www.muzik.uz
5. www.classicmuzik.uz
6. [htt'://forum.ziyouz.com](http://forum.ziyouz.com)
7. www.arxiv.uz

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

40211404- Maktabgacha ta'lim tashkiloti xoreografiyasi kasbi bo'yicha

Rejissura asoslari va aktyorlik mahorati fanidan

O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiya(lar) nomi:

1. Havaskorlik raqs to'garagi rahbari
2. Maktabgacha ta'lim tashkiloti raqs o'qituvchisi

O'quv rejadagi tartib raqami: 1.09

Ajratilgan soat: 120

Toshkent – 2022

O'quv dasturipedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo'nalishlari bo'yicha o'quv metodik birlashmasining 2022 yil "29" avgustdagi 6-sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchilar	F.Umarova	Namangan ixtisoslashtirilgan san'at maktabi aktyorlik san'ati kafedrasini mudiri katta o'qituvchi
Tarizchilar	T.Otajonov	- Namangan ixtisoslashtirilgan san'at maktabi aktyorlik san'ati kafedrasini oily toifali o'qituvchi -

1. O`quv dasturi asosiy talablari

Dastur nomi	Rejissura asoslari va aktyorlik mahorati
Ajratilgan soat	120
Mavzular soni	11
Dasturning maqsadi	Egiluvchanlik va harakatchanlikni, ya'ni gavda (plastikasi) nafisligini rivojlantirish, gavdani to'g'ri tutish, yurish, o'tirishga oid, gavdani tashqi ko'rinishini to'g'ri yo'lga qo'yish, qo'yol-oyoq xatti-harakatlarini ifodaviyligini o'stirish, qo'shimcha so'z bilan xatti-harakatga oid mashqlar muntazam ishlab borish. Xatti-harakatni musiqaga qo'yish va eshitish o'rgatib boriladi. Akrobatika elementlari, xatti-harakatlar orqali ifodalay olish, mizanssenalar yaratish o'quvchi ongiga singdirib boriladi. Shu bilan birga rejissyorlik ishlarini ham o'rganadi. Sahnaviy madaniyat va nazokatni tarbiyalab borish. Rejissura asoslari va aktyorlik mahorati fanining asosiy mazmuni shundan iboratki – o'quvchi – rejissyorlarni gavda (plastika) nafisligini to'g'ri yo'lga qo'yishdir. Fan havaskor raqs jamoasi rahbarini tayyorlashda muhim omildir.
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	O'quvchilar hozirgi davr ruhida tarbiyalanib, ongiga milliy istiqlol, milliy mafkura goyalarini yanada chukurroq singdirib olish ko'nikmasini shakllantiradilar.
Bilimlar	O'quvchilar fanni o'zlashtirib bo'lgandan so'ng quyidagi bilimlarga ega bo'ladilar: - gavda plastikasi; - Qo'l-oyoq xatti-harakati; - Sahnada gavda a'zolarini holati; - Turli xil sahnaviy jang kompozitsiyalari; - Xatti-harakat va musiqaga; - plastikaga oid xatti-harakatlar; - ommaviy bayram va konsert chiqishlarida xatti-harakatning nazokatlilik
Ko'nikmalar	O'quvchilar fanni o'zlashtirib bo'lgandan so'ng quyidagi ko'nikmalarga ega bo'ladilar: - egiluvchanlik, harakatchanlikni rivojlantirib berish; - qo'l-oyoq xatti-harakat ifodaviyligini o'stirish; - xatti-harakatni musiqaga qo'shib olib borish; - turli xil sahnaviy jang kompozitsiyalarini takomillashtirib, tashkil etib borish. rejissyorlik mahorati ham oshib boradi.
O'quv rejasiga muvofiq o'zaro bo'g'liq fanning nomi	Maxsus fanlar
O'qitishning tashkiliy shakli	N-nazariy ta'lim A-amaliy ta'lim NA-birgalikda tashkil etilgan nazariy va amaliy mashg'ulotlar
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhga tayinlangan dars tili asosida
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asoslanib
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Yozma, savol-javob, munozara, test, amaliy topshiriq

2. O`quv dasturi mazmuni

№	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	o'qw yuklarna	O'qitishning tashkiliy shakli	Mustaqil ta'lim
1	Egiluvchanlik – xatti-harakatni yumshoqligiga mashqlar.	Bolalarning harakatchanligini rivojlantirish	10	A	5
2	Ritmik musiqiy mashqlar	Bolalarda yurish, o'tirish madaniyatiga oid mashqlar gavdani to'g'ri tutish uchun mashqlar berish	10	A	5
3	Koordinatsiya uchun mashqlar	Sahnada yiqilishlar, oyoq harakatchanligi uchun mashqlar	10	A	5
4	Plastikaga oid mashqlar	Asosiy qo'l-oyoq holatlari. Harakatlar to'plami va shular asosida raqs sahnalashtirish	10	A	5
5	Sinxron harakat va so'z va xatti- harakat birligiga erishish	Bolalarda pantomima harakatlarini rivojlantirish	10	A	5
6	Raqs dramaturgiyasi	Raqs dramaturgiya qonunlari va ularga bo'ysunish	12	A	6
7	Sahnaviy harakat uzluksizligi uchun mashq	Bolalarda syujetli raqslarni obrazlar orqali yaratish, qo'l xatti-harakati bilan uzluksizligiga erishish	12	A	6
8	Oyoq harakati – musiqaga tushirish	Zamonaviy raqsning asosi bo'lgan qo'l, oyoq holatlari, gavdani to'g'ri tutish.	12	A	6
9	Ertak qahramon obrazlari plastikasi	Hayvonlarni o'xshatish mahorati, jonivorlarni o'xshatish	12	A	6
10	Rejissyorlik ishlari	Bolalaruchunetyudlarni sahnalashtirish, sahnaviy xatti-harakat izchilligi ustida ishlash	12	A	6
11	Egiluvchanlik – xatti-harakatni yumshoqligiga mashqlar	Egiluvchanlik, erituvchi, yumshoq harakatlarga o'rgatiladi	12	A	6
	JAMI		120		60

3. O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi. Baholash usullari savol-javob, test, amaliy topshiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo'uyilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

4. Tavsiya etiladigan adabiyotlar ro'yxati

1. Ma'naviyat yulduzlari. A. Qodiriy nomli xalq merosi.1999 y.
2. Xayrullaev M. Madaniyat va meros. G.Gulom. 1973 y. 196 b. Reder D.G. Cherkasova. CH.A. Qadimgi dunyo tarixii I-qism. "Kurs" 1999 y.
3. Mavrulov A. Dehqonov I. Madaniyat tarixi. Toshkent., 2007 y
4. Islomov T. Tarix va sahna. T., 1998 y.
5. Jumaboev. F.Uzbekistonxalqlaritarixi. O'qituvchi 1992 y.
6. Askarov. A. Uzbekiston xalqlari tarixi. "Fan" 1992 y.
7. Muxamedov M. Uzbekiston qadriyatlarit., CHulpon,- 1 999y.

8. Xakimov. A. Iskustvo Uzbekistana: istoriya i sovremennost. 2010 y.
9. Karamatov X. Juraev I va boshqalar. Uzbekiston san'ati. "Shark" 2001.
10. Abdullaev. N.U. "San'at tarixi" 2tom. T., 2001 y.
11. Malikova S.S. "Tasviriy san'at tarixi" T., 2008 y.
12. Abdullaev. N. Shark xalqlari san'ati tarixi. T., 2007 y.

Internet saytlari

1. [www.http://kitob.uz](http://kitob.uz)
2. [www.http://natlib.uz](http://natlib.uz)
3. [www.http://ziyonet.uz](http://ziyonet.uz)

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

40211404-Maktabgacha ta'lim tashkiloti xoreografiyasi kasbi bo'yicha

Fortepiano (umumiy)

O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiya(lar) nomi:

1. Havaskorlik raqs to'garagi rahbari
2. Maktabgacha ta'lim tashkiloti raqs o'qituvchisi

O'quv rejadagi tartib raqami: 1.10

Ajratilgan soat: 120

Toshkent – 2022

O'quv dasturipedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo'nalishlari bo'yicha o'quv metodik birlashmasining 2022 yil " 29 " avgustdagi 6- sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchi:	Mo'minova Mavjuda	– Margilon pedagogika kolleji uslubchisi, katta o'qituvchi
	Yoqutxon Raximova	- Margilon pedagogika kolleji katta o'qituvchisi

Taqrizchilar:	Raximova Shaxnoza Ergashevna	- Namangan ixtisoslashtirilgan san'at maktabi "Musiqiy nazariy fanlar" kafedrasi oily toifali o'qituvchisi
----------------------	---------------------------------	--

I. O'quv dasturining umumiy talablari

Dastur nomi	Maxsus cholg'u (Fortepiano)
Ajratilgan soat	120
Mavzular soni	11
Dasturning maqsadi	Fortepiano (umumiy)fanining maqsadi- maktabgacha ta'lim muassasalarida ishni tashkil etish, tanlangan musiqa cholg'u asbobida ijro texnikasini shakllantirish va rivojlantirish, nota savodxonligini oshirish, kompozitorlarning turli janrdagi (etyud, murakkab shakldagi asar, pyesa, polifoniya) asarlarini ijro ettirishdan iboratdir. Kollej bitiruvchisi yuqori bilimga ega, kelajakdagi amaliy faoliyatida kerak bo'ladigan musiqa ijrochilik malakalarini yaxshi egallagan bo'lishi kerak. U o'quvchilarni fanga qiziqтира olishi va ularga musiqa darslari uslubiyotini o'tishda yuqori malakaga ega bo'lishi kerak.
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	<ul style="list-style-type: none"> - musiqiy asarni tahlil qilish; - qismlarga bo'lib alohida qo'l bilan so'ngra, birga ijro etish; - ijro etishda shtrixlar applikatorasi ustida ishlash; - ijro etishda dinamika ustida ishlash; - ijro texnikasi ustida ishlash; - asar xarakteri ustida ishlash; - asar tempi (tezligi) ustida ishlash; - asarni mukammal ijro etish
Bilimlar	Fanni o'zlashtirish natijasida o'quvchi: <ul style="list-style-type: none"> -musiqiy va cholg'u ijrochilik mahoratini; - musiqa asarlarini eshitib ijro etishni; - fortepianoda ijro etish tenikasini; -notaga qarab o'qib ijro etishni; -turli kompozitorlarning asarlarini ugro etishni; -turli musiqa janrlarida yozilgan musiqiy asarlarni fortepianoda ijro etishni; -fanni amaliyot bilan bog'lash, bolalarga mashg'ulotlarda va mashg'ulotdan tashqarida yakkama-yakka yondoshishni; - bolalar musiqa asarlarini eshitib va notaga qarab mustaqil ijro etishni o'rganadi.
Ko'nikmalar	Musiqiy va cholg'u ijrochilik mahoratidan, bilimlaridan samarali foydalanish; <ul style="list-style-type: none"> - musiqa asarlarini eshitib ijro etish; - fortepianoda texnik mahorat bilan ijro eta olish; -notaga qarab o'qib ijro etish; -turli kompozitorlarning asarlarini ugro etish; -turli musiqa janrlarida yozilgan musiqiy asarlarni fortepianoda ijro etish; -fanni amaliyot bilan bog'lash, bolalarga mashg'ulotlarda va mashg'ulotdan tashqarida yakkama-yakka yondoshish; - bolalar musiqa asarlarini eshitib va notaga qarab mustaqil ijro etish;
O'quv rejaga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fanning nomi	Pedagogika va psixologiya Maxsus fanlar
O'qitishning tashkiliy shakli	Amaliy ta'lim Amaliy mashg'ulotlar
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy

O'qitish tili	Guruhga tayinlangan dars tili asosida
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asoslanib
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Individual va amaliy topshiriqlar bajarish, ijro etish

2. O'quv dasturi mazmuni

t/r	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	o'qw yuklarna	O' qitishning tashkiliy shakli	Mustaqil ta' lim
I-bo'lim. Kirish:					
Nota savodxonligi. Musiqa savodi. Ijro holati					
1	Kirish	Fanning maqsad va vazifalari. Fanning musiqada tutgan o'rni. Fanlar aro bog'liqligi.	2	A	
2-bo'lim. Nota savodxonligi. Musiqa savodi. Ijro holati					
2	Nota savodxonligi. Musiqa savodi. Ijro holati	Notalarni nota chizig'ida joylashuvi, ritm, sanoq. Nota savodxonligini oshirish. Alteratstiya belgilari. Musiqa ifoda vositalari. Shtrixlar. Stakkato. Qo'l apparatining qo'yilishi. Barmoqlar applikatorasi.	6	A	3
3-bo'lim. Ijro texnikasini rivojlantirish					
3	Ijro texnikasini rivojlantirish	C dur-a moll, G dur- e moll, F dur- d moll gammalarini to'g'ri, qarama- qarshi, xromatik yo'nalishda ijro etish. Akkordlar. Uch tovushliklar, uzun va qisqa arpedjio. D7, kam.7 minorada.	6	A	3
4-bo'lim. Yakka ish reja asosida o'quvchilarning bilim ko'nikmalarini hisobga olgan holda Etyud; Yirik shakldagi asar (sonatina, sonata, variyasiya, rondo, andante, fantaziya, allegretto, menuet); Pesa (O'zbek va jaxon kompozitorlarining pe'salaridan namuna) ijro etish ko'nikmalarini rivojlantirish					
4	Yakka ish reja asosida o'quvchilarning bilim ko'nikmalarini hisobga olgan holda Etyud; Yirik shakldagi asar (sonatina, sonata, variyasiya, rondo, andante, fantaziya, allegretto, menuet); Pesa (O'zbek va rus kompozitorlarining pe'salaridan namuna) ijro etish ko'nikmalarini rivojlantirish	Asarlar matnini musiqiy tahlil qilish. O'rganilayotgan asarlarni qismlarga bo'lib alohida qo'l bilan so'ngra, birga ijro etish. Ijro etilayotgan asarlarni shtrixlar applikatorasi ustida ishlash. Tanlangan asarlarni dinamikasi ustida ishlash. Asarlarni texnikasi ustida ishlash. Ijro etilayotgan asarlarni xarakteri ustida ishlash. O'rganilayotgan asarlardagi pedal ustida ishlash. Asarlarni tempi (tezligi) ustida ishlash. Mukammal ijrosi ustida ishlash.	20	A	10
5-bo'lim. Ijro texnikasini rivojlantirish.					

5	Ijro texnikasini rivojlantirish.	D dur- h moll, B dur-g moll gammalarini to'g'ri, qarama-qarshi, xromatik yo'nalishda ijro etish. Akkordlar. Uch tovushliklar, uzun va qisqa arpedjio.D7, kam.7 minorda.	6	A	3
6-bo'lim. Yakka ish reja asosida o'quvchilarning bilim ko'nikmalarini hisobga olgan holda Polifonik asar ijro etish ko'nikmalarini rivojlantirish.					
6	Yakka ish reja asosida o'quvchilarning bilim ko'nikmalarini hisobga olgan holdaPolifoniya ijro etishko'nikmalarini rivojlantirish.	Asarlarni matnini musiqiy tahlil qilish. O'rganilayotgan asarlarni qismlarga bo'lib alohida qo'l bilan so'ngra, birga ijro etish. Ijro etilayotgan asarlarni shtrixlar applikaturasi ustida ishlash. Tanlangan asarlarni dinamikasi ustida ishlash. Asarlarni texnikasi ustida ishlash. Ijro etilayotgan asarlarni xarakteri ustida ishlash. O'rganilayotgan asarlardagi pedal ustida ishlash. Asarlarni tempi (tezligi) ustida ishlash. Mukammal ijrosi ustida ishlash.	24	A	12
7-bo'lim. Ijro texnikasini rivojlantirish.					
7	Ijro texnikasini rivojlantirish.	A dur-f moll, Ees dur- c moll gammalarini to'g'ri, qarama-qarshi tarzda ijro etish, minor gammalarini garmonik, melodik holatlarida ijro etish. Arpedjio, akkordlar, D7, kam.7 septakkordlar. Ganon mashqlarini ijro etish.	4	A	2
8-bo'lim. Yakka ish reja asosida o'quvchilarning bilim ko'nikmalarini hisobga olgan holda Etyud; Yirik shakldagi asar (sonatina, sonata, variyasiya, rondo, andante, fantaziya, allegretto, menuet); Pesa (O'zbek va jaxonkompozitorlarining pe'salaridan namunalar) ijro etish ko'nikmalarini takomillashtirish.					
8	Yakka ish reja asosida o'quvchilarning bilim ko'nikmalarini hisobga olgan holda Etyud; Yirik shakldagi asar (sonatina, sonata, variyasiya, rondo, andante, fantaziya, allegretto, menuet); Pesa (O'zbek va jaxon kompozitorlarining pe'salaridan namunalar) ijro etish ko'nikmalarini takomillashtirish.	Asarlarni matnini musiqiy tahlil qilish. O'rganilayotgan asarlarni qismlarga bo'lib alohida qo'l bilan so'ngra, birga ijro etish. Ijro etilayotgan asarlarni shtrixlar applikaturasi ustida ishlash. Tanlangan asarlarni dinamikasi ustida ishlash. Asarlarni texnikasi ustida ishlash. Ijro etilayotgan asarlarni xarakteri ustida ishlash. O'rganilayotgan asarlardagi pedal ustida ishlash. Asarlarni tempi (tezligi) ustida ishlash. Mukammal ijrosi ustida ishlash.	24	A	12
9-bo'lim. Ijro texnikasini rivojlantirish.					
9	Ijro texnikasini rivojlantirish.	Xromatik gammalar va pentatonika gammalarini to'g'ri, qarama-qarshi tarzda ijro etish, minor gammalarini garmonik, melodik holatlarida ijro etish. Ganon mashqlarini ijro etish.	4	A	2
9-bo'lim. Yakka ish reja asosida o'quvchilarning bilim ko'nikmalarini hisobga olgan holda Polifoniya ijro etish ko'nikmalarini takomillashtirish.					
10	Yakka ish reja asosida o'quvchilarning bilim ko'nikmalarini hisobga olgan holdaPolifoniya ijro	Asarlarni matnini musiqiy tahlil qilish. O'rganilayotgan asarlarni qismlarga bo'lib alohida qo'l bilan so'ngra, birga ijro etish. Ijro etilayotgan asarlarni shtrixlar applikaturasi	14	A	7

	etish ko'nikmalarini akomillashtirish.	ustida ishlash. Tanlangan asarlarni dinamikasi ustida ishlash. Asarlarni texnikasi ustida ishlash. Ijro etilayotgan asarlarni xarakteri ustida ishlash. O'rganilayotgan asarlardagi pedal ustida ishlash. Asarlarni tempi (tezligi) ustida ishlash. Mukammal ijrosi ustida ishlash.			
11	Yakka ish reja asosida o'quvchilarning bilim ko'nikmalarini hisobga olgan holda bolalar asarlaridan namunalar ijro etish.	Asarlarni matnini musiqiy tahlil qilish. O'rganilayotgan asarlarni qismlarga bo'lib alohida qo'l bilan so'ngra, birga ijro etish. Ijro etilayotgan asarlarni shtrixlar applikatorasi ustida ishlash. Tanlangan asarlarni dinamikasi ustida ishlash. Asarlarni texnikasi ustida ishlash. Ijro etilayotgan asarlarni xarakteri ustida ishlash. O'rganilayotgan asarlardagi pedal ustida ishlash. Asarlarni tempi (tezligi) ustida ishlash. Mukammal ijrosi ustida ishlash.	10		5
	Jami:		120		60

3. O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi. Baholash usullari individual vazifalar, amaliy ijro o'quvchi tomonidan bajarilgan topshiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

4. Tavsiya etiladigan adabiyotlar ro'yxati

Asosiy adabiyotlar

1. Shavkat Mirziyoyev. "Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz". Toshkent – "O'zbekiston"-2016.
2. Shavkat Mirziyoyev. "Buyuk kelajagimizni mard va olijanob halqimiz bilan birga quramiz". Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
3. Pyesalar. X.Azimov, I.Akbarov, E.Gnesina,
4. Izamov. F.Nazarov, N.Norxo'jaev, B.Nadejdin (tanlab olinadi),
5. To'plamlardan pyesalar: A.Nikolaev taxriri ostida «Shkola igri na fortepiano»,
6. X.Azimov «Shkola igri na fortepiano» (tanlab olinadi).
7. G.Persel «Ariya»
8. I.S.Bax « Malenkie prelyudii» (tanlab olinadi)
9. G.Gendel « Sarabanda», «Kuranta»
10. M.Mirzaev «Fuga»
11. I.S.Bax «2- golosnye i3- golosnye invenstii» (tanlab olinadi)
12. V.A.Mostart «Menuety» (tanlab olinadi)
13. S.Bax «Xoroshho temperirovannyy klavir» 1 tom (tanlab olinadi)
14. S.Abramova «Fuga»
15. S.Varelas «Fuga»
16. M.Mirzaev «Fuga ballada»
17. X.Maxmudov «Prelyudiya» redakstiey D.Kabalevskogo» (tanlab olinadi)
18. M.Klementi «Sonatini» (tanlab olinadi) P.A.Gedike «Sonatiny» (tanlab olinadi)
19. D.Kabalevskiy «Variastii»
20. L.Betxoven «Sonatini»(tanlab olinadi)
21. Berkovich «Sonatini» (tanlab olinadi)

22. I.Gaydn «Sonati» (tanlab olinadi)
23. L.Betxoven «Sonati» (tanlab olinadi))
24. X.Azimov «P'esi» (tanlab olinadi)
25. N.Norxujaev «P'esi» (tanlab olinadi)
26. F.Mendelson. «P'esi» (tanlab olinadi)
27. V.Varelas «P'esi» (tanlab olinadi)
28. X.Izamov «P'esi» (tanlab olinadi)
29. A.Sviridov «P'esi» (tanlab olinadi)
30. B.Gienko «Pesi» (tanlab olinadi)
31. To'plamlardan etyudlar: A.Shitte, F.Lekuppe, K. Lerni, A.Berensa, A.Gedike, A.Leshgorn, S.Abramova, G.Mushel, A.Bertine^ I.Kramer, E.Gnesina, A.Nikolaeva.
32. Alekseev « Metodika obucheniya igre na fortepiano»
33. G.G.Neygauz « Ob iskusstve fortepiannoy igri»
34. J.F.Ramo «Menuet»
35. Myaskovskiy « Fugetta » e- moll
36. Poxelbel «Chakona»
37. I.S.Bax «Malenkie organnie prelyudii i fugi»
38. A.Mostart «Sonatini» (tanlab olinadi)
39. A.Mostart «Sonati» (tanlab olinadi)
40. A.Nabiev Variastii na temu «Tanovar»
41. S.Varelas «Sonata»
42. F.Kulau «Sonatini» (tanlab olinadi)
43. T.Nazarova «Variastii»
44. E.Grig «Pesi»
45. Chaykovskiy «Pesi» (tanlab olinadi)
46. Shostakovich «Pesi»(tanlab olinadi)
47. A.Babadjanyan «Pesi» (tanlab olinadi)
48. A.Babadjanyan «Pesi» (tanlab olinadi)
49. S.Abramova «Pesi» (tanlab olinadi)
50. B.Mushel. «Pesi » (tanlab olinadi)
51. M.Vafoev «Pesi» (tanlab olinadi)
52. N.Abduraxmonova «Xijron»
53. D.Zokirova «Pesa»
54. I.Akbarov «Noktyurn»
55. M.Glinka «Tarantella»
56. M.Otajonov «Guldasta»
57. P.Xodjiev «Prelyudiya»
58. V.Saparov «Regtaym»

Qo'shimcha adabiyotlar

- 1.D.Yu.Soipova «Musiqqa metodikasi» T.2010y.
- 2.G.Sharipova, Sh.Yakubova «MTM da musiqqa o'qitish metodikasi»T.2009y.
3. «Maktabgacha ta'limning davlat standarti» T. 1995
4. «Maktabgacha ta'lim pedagogikasi» T. 2006
5. Цাপов «Fortepiannaya pedagogika»

Internet saytlari

1. www.pedagog.uz
2. www.ziyonet.uz.

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

40211404-Maktabgacha ta'lim tashkiloti xoreografiyasi kasbi bo'yicha

Raqs to'garagini tashkil etish uslubiyoti fanidan

O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiya(lar) nomi:

1. Havaskorlik raqs to'garagi rahbari

O'quv rejadagi tartib raqami: 2.1.1.

Ajratilgan soat: 40

Toshkent – 2022

O'quv dasturipedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo'nalishlari bo'yicha o'quv metodik birlashmasining 2022 yil "29" avgustdagi 6-sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchilar;

Abduxakimova
Durdona
Mamadjanovna

TDMRXOM, Xoreografiya kafedrasini mudiri
v.v.b. "Baletmeystrlk san'ati" fan
o'qituvchisi

Maxmudova Umida
Abdumalikovna

-
Toshkent pedagogika kolleji katta
o'qituvchisi

Taqrizchilar:

Xadjayeva Dildora
Nurmatovna

Namangan ixtisoslashtiruvchi san'at
maktabining "Xalq raqsi kafedrasini"
mudiri, Oliy toifali o'qituvchi

1.O'quv dasturiga qo'yiladigan talablar

O'quv dasturining nomi	Raqs to'garagini tashkil etish uslubiyoti
Ajratilgan soat	40
Mavzular soni	11

Dasturning maqsadi	<p>Maktabgacha va maktabdan tashqari ta'lim muassasalari raqs to'garagi rahbarlari tomonidan yuritiladigan meyoriy hujjatlarni hamda kasbiy faoliyatga oid qonunlar va dasturlarni o'rganish.</p> <p>Fanning vazifasi: O'quvchilarni bilim doirasini kengaytirish, Kasbiy faoliyatning huquqiy asoslari fanidan olgan bilim va malakalarni amalda qo'llashni o'rgatish.</p> <p>Dars davomida yangi pedagogik texnologiyalardan foydalanish.</p> <p>-O'quvchilarni MTT musiqa xodimi lavozimi buyicha yuritiladigan barcha meyoriy hujjatlar bilan ishlashni o'rgatish;</p> <p>-o'quvchilarga nazariy va amaliy bilimlarini berish, hamda kasbiy malakalarni shakllantirish.</p>
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	<ul style="list-style-type: none"> - Fanning maqsad va vazifalarini; - Davlat ta'lim standartlarini; - "Ta'lim to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi qonuni. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017yil 30- sentyabrdagi PQ- 3305- son "O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta'lim vazirligini tashkil etish to'g'risida"gi qarorini; -O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta'lim vazirining 2018 yil 18-iyundagi 1/mh sonli buyrug'i bilan tasdiqlangan va Adliya vazirligidan 3032-raqam bilan ro'yhatdan o'tgan yangi taxrirdagi O'zbekiston Respublikasining "Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalarning rivojlanishiga qo'yiladigan Davlat talablari" ni; - Maktabgacha ta'lim vazirining 2018 yil 7-iyuldagi 4-sonli Hay'at qarori bilan tasdiqlangan "Ilk qadam" nomli Maktabgacha ta'lim muassasasining Davlat o'quv dasturi va variativ (muqobil) dasturlarini; - O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 19-mart kuni videosektor yigilishida e'lon qilgan 5 ta muhim tashabbusning musiqa yo'nalishi buyicha yangi rejalar tuzishni;
Bilim	<ul style="list-style-type: none"> -Kasbiy faoliyatning meyoriy xujjatlarini; -Davlat talablari, o'quv dasturlari, metodik qo'llanmalar. (07-01) -Raqs to'garagi rahbarining shaxsiy ish rejasi. (07-02) -Pedagoglar bilan o'zaro hamkorlik. (07-03) -Bolalar bilan yakka tartibda ishlash. (07-04) -Bayram ertak ssenariylari. (07-05) -Korreksion ritmika faoliyatlari rejasi. (7-06) -Davlat ta'lim standartlari talabi darajasida mashg'ulotlarni tashkillashtirishni; -Seminarlar va ochiq mashg'ulotlar o'tkazishni tashkil etish rejasini tuzishni; -Raqs to'garagi raxbarining malaka oshirish bilan bog'liq xujjatlarni yuritishni bilishi.
Ko'nikma	<ul style="list-style-type: none"> - Davlat ta'lim standartlari talabi darajasida mashg'ulotlarni tashkillashtirish; -"Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalarning rivojlanishiga qo'yiladigan Davlat talablari" ga rioya qilish; - "Ilk qadam" davlat o'quv dasturi va variativ (muqobil) dasturlarida ko'rsatilgan talablarni bajarish; - Kasbiy faoliyatning meyoriy xujjatlarini yuritish;

O'quv rejaga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fan nomi	O'bek raqs,Zamonaviy raqs,Estrada va bal raqs, Mumtoz,
O'qitishning tashkiliy shakli	N-nazariy A-amaliy ta'lim
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhga tayinlangan dars tili asosida
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asoslanib
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Og'zaki, yozma, test,individual vaamaliytopshiriqlar bajarish

2. O'quvdasturimazmuni

t/r	Mavzuningnomi	Mavzuningqisqachamazmuni	o'qw yuklarna	O' qitishningtashki liyshakli	Mustaqilalim
1-bo'lim.Kirish:					
1	Fanning maqsad va vazifalari. Davlat ta'lim standartlari.	Fanning maqsad va vazifalari. Davlat ta'lim standartlari: fan haqida umumiy tushuncha berish, DTS. Maktabgacha va maktabdan tashqari ta'lim muassasalari musiqa to'garagi rahbarlarning me'yoriy hujjatlari, kasbiy faoliyatga oid qonunlar va dasturlari.	2	N	1
2-bo`lim.Fanning huquqiy asoslari					
2.	“Ta’lim to’g’risida” gi O’zbekiston Respublikasi qonuni. O’zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017yil 30- sentyabrdagi PQ-3305- son “O’zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta’lim vazirligini tashkil etish to’g’risida”gi qarori	Ta’lim to’g’risida”gi, “O’zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta’lim vazirligini tashkil etish to’g’risida”gi qonun va qarorining mazmun va mohiyati. O’zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta’lim vazirining 2018 yil 18-iyundagi 1/mh sonli buyru,g’i bilan tasdiqlangan va Adliya vazirligidan 3032-raqam bilan ro’yxatdan o’tgan yangi tahrirdagi O’zbekiston Respublikasining “Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalarning rivojlanishiga qo’yiladigan Davlat talablari”; - Maktabgacha ta’lim vazirining 2018 yil 7-iyuldagi 4-sonli Hay’at qarori bilan tasdiqlangan “Ilk qadam” nomli Maktabgacha ta’lim muassasasining Davlat o’quv dasturi va variativ (muqobil) dasturlari;	2	N	1
3.	Ilkvamaktabgachayosh hdagibolalarningrivojlanishigaqo’yiladiganD avlattalablari”,“Ilkqadam”	Dastur mazmun va mohiyati,Davlat talablari, Davlat o’quv dasturining mazmun va mohiyati bilan tanishtirish; “Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalarning rivojlanishiga qo’yiladigan Davlat talablari”ni	2	N	1

	nomliMaktabgachata'l immuassasasiningDavlat o'quvdasturivavariativ (muqobil) dasturlari	"Ilk qadam" nomli Maktabgacha ta'lim muassasasining Davlat o'quv dasturi va variativ (muqobil)dasturlari;			
4.	O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019- yil 19-mart kuni videoselektor yigilishida e'lon qilgan 5 ta muhim tashabbusning musiqa yo'nalishi bo'yicha yangi rejalar tuzish	Musiqa yo'nalishi bo'yicha o'quvchilar bilan yangi g'oyalalar asosida tadbirlar, davra suhbatlari va uchrashuvlar rejalarini tuzish. O'quvchilar bilan musiqa bo'yicha yangi g'oyalarni, 5 ta muhim tashabbusning musiqa yo'nalishi bo'yicha yangi rejalarini tuzishni.Davra suhbatlarini,uchrashuvlar rejalarini tuzishni rejalashtirish	2	N	1
5.	MTT sistemasida olib borilayotgan islohotlar.	MTT sistemasida olib borilayotgan islohotlar. So'ngi olib borilayotgan yangiliklar, qabul qilingan qaror va qonunlar.	2	N	1
3-bo'lim. Kasbiy faoliyatning me'yoriy xujjatlari					
5.	MTM musiqa xodimining meyoriy ish xujjatlari. Davlat talablari, o'quv dasturlari, metodik qo'llanmalar (07-01);	Kasbiy faoliyatning me'yoriy xujjatlari bilan tanishtirish MTM musiqa hodimining meyoriy xujjatlarini. „Ilk qadam" MTT ning Davlat o'quv dasturi. Davlat talablari. O'quv dasturlari. Metodik qo'llanmalar. (07-01)	4	N	2
	MTM musiqa xodimining me'yoriy ish hujjatlari. Musiqa rahbarining shaxsiy ish rejasi (07- 02)	MTM raqs to'garagi rahbarining me'yoriy ish hujjatlari. To'garak rahbarining shaxsiy ish rejasi (07-02) MTT turli yosh guruhlarda yillik ish rejasini tuzish va hujjatlarini yuritish. Bolalarninig yosh xususiyatlarini inobatga olgan holda yillik ish rejalarini tuzish va yuritishga o'rgatish - MTT turli yosh guruhlarida raqs mashg'ulotlarining yillik ish rejasini tuzish. - MTT turli yosh guruhlarida hujjatlarni yuritish.	4	N	2
	MTM to'garak rahbarining me'yoriy ish hujjatlari. Pedagoglar bilan o'zaro hamkorlik (07- 03)	MTM to'garak rahbarining me'yoriy ish hujjatlari. Pedagoglar bilan o'zaro hamkorlik (07-03)	4	N	2
	MTM musiqa xodimining meyoriy ish hujjatlari. Bolalar bilan yakka tartibda ishlash (07-04)	MTM to'garak rahbarining me'yoriy ish hujjatlari. Bolalar bilan yakka tartibda ishlash (07-04)	4	N	2
	MTM to'garak rahbarining me'yoriy ish hujjatlari.	MTM musiqa xodimining me'yoriy ish hujjatlari. Bayram ertak ssenariylari (07-05) MTT turli yosh guruhlarida bayram ertalıkları senariylarini yozish va hujjatlashtirish. MTT turli yosh guruhlarida	4	N	2

	Bayram ertak ssenariylari (07-05)	ko'ngilochar soatlar rejasini tuzish va hujjatlarini yuritish. MTT turli yosh guruhlarida ko'ngilochar soatlar rejasini tuzish va hujjatlarini yuritish.			
	MTM to'garak raxbarining meyoriy ish hujjatlari. Korreksion ritmika faoliyatlari rejasi. (-7-06)	MTM to'garak rahbarining me'yoriy ish hujjatlari. Korreksion ritmika faoliyatlari rejasi. (-7-06)	4	N	2
4-bo`lim. Seminarlarvaochiqmashg`ulotlaro'tkazishnitashkiletishrejasinituzishvaxujjatlariniyuritish					
10.	Seminarlarvaochiqmashg`ulotlaro'tkazishnitashkiletishrejasinituzishvaxujjatlariniyuritish.	Seminarlarni tashkil etish va o'tkazish, - seminarlarni rejalashtirish, -seminarlarni mavzularini xilma-hilligi, -ochiq mashg`ulotlar o'tkazishni tashkil etish, - ochiq mashg`ulotlarini rejalashtirish va yangi innovatsion texnologiyalarbilan o'tishni bilish - seminarlar va ochiq mashg`ulotlar o'tkazishni tashkil etish rejasini tuzishga va hujjatlarini yuritish haqida bilim va ko'nikmaga ega bo'lishi kerak	4	N	2
5-bo`lim. Musiqa xodimining malaka oshirish bilan bog`liq xujjatlarini yuritish					
11.	To'garak rahbarining malaka oshirish bilan bog`liq hujjatlarini yuritish	-To'garak rahbarining malaka oshirish bilan bog`liq hujjatlarini -Malaka oshirish davrida o'rgangan yangi innovatsion texnologiyalarni, yangi metodlarni -Ish faoliyatida kerakli ko'rgazmalarni tayyorlashni bilishi - To'garak rahbarining malaka oshirish bilan bog`liq hujjatlarini yuritish haqida bilim va ko'nikmaga ega bo'lishi kerak	2	N	1
	Jami		40		20

III. O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv faning o'zlashtirish darajasini nazorat qilish va baholash o'qituvchi tomonidan joriy nazoratda dars jarayonida – o'quvchilardan savol so'rash va yoki test o'tkazish, o'quvchilar tomonidan bajarilgan ishlarni baholash orqali, shuningdek oraliq nazoratda – o'quvchilar tomonidan individual vazifalarni bajarilishi sifati va ularni topshirish jarayonida individual so'rov o'tkazish natijalari asosida amalga oshiriladi.

IV. Tavsiya etiladigan adabiyotlar ro'yxati:

1. Shavkat Mirziyoyev "niyati ulug' xalqning ishi ham ulug', hayoti yorug' va kelajagi farovon bo'ladi" Toshkent – "O'zbekiston"-2019
2. Ta'lim to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi qonuni;
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017yil 30- sentyabrdagi PQ- 3305- son "O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta'lim vazirligini tashkil etish to'g'risida"gi qarori;
4. O'zbekiston Respublikasining "Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan Davlat talablari". Toshkent-2018 yil.
5. O'zbekiston Respublikasining Maktabgacha ta'lim vazirligining "Ilk qadam" Davlat o'quv dasturi Toshkent-2018 yil.
6. O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta'lim vazirining 2018 yil 18-iyundagi 1G'mh sonli buyrug'i bilan tasdiqlangan va Adliya vazirligidan 3032-raqam bilan ro'yxatdan o'tgan yangi taxrirdagi O'zbekiston Respublikasining "Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalarning rivojlanishiga qo'yiladigan Davlat talablari";
7. Maktabgacha ta'lim vazirining 2018 yil 7-iyuldagi 4-sonli Hay'at qarori bilan tasdiqlangan "Ilk qadam" nomli Maktabgacha ta'lim muassasasining Davlat o'quv dasturi;
8. O'zbekiston Respublikasi prezidentining 2010 yil 27-yanvar PQ- 1271- sonli qarori bilan tasdiqlangan "Barkamol avlod" davlat o'quv dasturini
9. "Xalq talimi Vazirining 2019-yil 26-apreldagi 141-sonli buyrug'iga asosan Umumtalim maktablarida to'garaklar faoliyatini tashkil etish to'g'risida"gi nizomi;
10. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 19-mart kuni videoselektor yigilishida e'lon qilgan 5 ta muxim tashabbusi
11. Musiqa savodi metodikasi va ritmika" Nafisa Yusupova Musiqa nashriyoti Toshkent 2010 yil 55-56 bet
12. "Maktabgacha ta'lim muassasalarida musiqa o'qitish metodikasi" G.M.Sharipova, SH.A.Yakubova Toshkent 2009 yil
13. "Bolalar roman gazetasi" badiiy adabiy jurnal
14. "Maktabgacha ta'lim" jurnali

Internet manbaalari

9. www.pedagog.uz
10. www.ziyonet.uz
11. www.natlib.uz
12. www.tdpu.uz
13. www.lex.uz
14. <https://www.maam.ru>
15. ww.referatlar.uz
16. "MTT xujjatlari va ko'rgazmalari" telegram kanali @bogchamfaxrim.

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

40211404-Maktabgacha ta'lim tashkiloti xoreografiyasi kasbi bo'yicha

**Raqs va ritmika fanidan
O'QUV DASTURI**

Kvalifikatsiya(lar) nomi:

1. Havaskorlik raqs to'garagi rahbari

O'quv rejadagi tartib raqami: 2.1.2

Ajratilgan soat: 60

Toshkent – 2022

O'quv dasturipedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo'nalishlari bo'yicha o'quv metodik birlashmasining 2022 yil "29" avgustdagi 6-sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchilar;	Abduxakimova Durdona Mamadjanovna	-	TDMRXOM, Xoreografiya kafedrasini mudiri v.v.b. "Baletmeystrik san'ati" fan o'qituvchisi
	Maxmudova Umida Abdumalikovna		Toshkent pedagogika kolleji katta o'qituvchisi
Taqrizchilar:			
	Xadjayeva Dildora Nurmatovna	-	Namangan ixtisoslashtiruvchi san'at maktabining "Xalq raqsi kafedrasini" mudiri, Oliy toifali o'qituvchi

1.O'quv dasturining umumiy talablari

Dastur nomi	Raqs va ritmika
Ajratilgan soat	60
Mavzular soni	5
Dasturning maqsadi	Ritmika va musiqa haqidagi nazariy bilimlarning asosiy tushunchalariga ega bo'lish hamda ularni amaliyotda tatbiq etish ko'nikmasini hosil qilish. Ushbu maqsadga erishish uchun „ Raqs va ritmika" fani talabalarda musiqa va raqs san'atining nazariy bilimlari, amaliy ko'nikmalari hamda ijodiy dunyoqarashini shakllantirish vazifalarini bajaradi.
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	Raqs kompozistiyasining komponentlari,musiqa-raqsning asosiy komponenti sifatida.Raqs chizmalarining oddiy shakllari. Raqs leksikasi(xoreografik matn) Raqs leksikasi (xoreografik matn) va raqs chizmasi orasidagi o'zaro aloqadorlik. Musiqiy asar tuzilishiga mos ravishda kichik kompozitsiyalarni yaratish. “Ritmika” fanidan amaliy mashg'ulotlarini o'tkazish uslubiyoti. Parter gimnastikasi o'rgatish uslublari. Bolalar uchun ritmik mashqlarni o'rgatish uslublari. “O'quv etyudi” tushunchasi. Konstertmeyster bilan ishlash (musiqiy o'lcham, ritm). Bolalar uchun tasvirlovchi va ifodalovchi, tassavur harakatlari. Bolalar uchun parter gimnastikasi mashqlari. Bolalar uchun tasvirlovchi raqs harakatlari. Bolalar uchun atribut (buyumlar) bilan ijro etiladigan raqs harakatlari. Kichik raqs kompozistiyalarini sahnalashtirish uslublari.
Bilimlar	Bolalar jamoalarida ijodiy jarayonni tashkil etish, musiqaga mos ritmik mashqlarni va bolalarga xos raqslarni sahnalashtirish uslublarini o'rganish, xoreografiya san'atiga oid adabiyotlarini bilishi va ulardan foydalana olishi
Ko'nikmalar	Mashg'ulotlar jarayonida bolalar jamoa qatnashchilari bilan ijodiy aloqa; -yakka, ommaviy kichik kompozitsiyalarni yaratish va sahnalashtirish malaka va ko'nikmalariga ega bo'lish. - Fanni amaliyot bilan bog'lash, bolalarga mashg'ulotlarda va mashg'ulotdan tashqarida individual yondosha olish; - bolalar musiqalarini tinglab mustaqil raqs ijro etish.
O'quv rejaga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fanning nomi	Pedagogika va psixologiya Maxsus fanlar
O'qitishning tashkiliy shakli	N-nazariy A-amaliy ta'lim
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhga tayinlangan dars tili asosida
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asoslanib
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Individual va amaliy topshiriqlar bajarish, ijro etish

2. O'quv dasturi mazmuni

t/r	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	o'qw yuklarna	O' qitishning tashkiliy shakli	Mustaqil ta' lim
1 1-Bolim. Kirish. Fanning maqsad vavazifasi.					
1	Kirish. Fanning maqsad, vavazifasi		2	A	
2-Bo'lim. Bolalarning madaniyatini tarbiyalashda xoreografiya san'atining ahamiyati					
2	Bolalarning madaniyatini tarbiyalashda xoreografiya san'atining ahamiyati	-Bolalarning madaniyatini tarbiyalashda xoreografiya san'atining ahamiyati; - Bolalar uchun amaliy mashqlarni o'rgatishda o'qituvchining vazifalari	4	A	6
3-Bo'lim. Raqs kompozitsiyasi komponentlari					
3	Raqs kompozitsiyasi komponentlari	Raqs kompozitsiya tarkibiy qismlari: musiqa, dramaturgiya, rasm tasviri, xoreografik matn, hissiyotlarni kursatish. Musiqa-raqsning asosiy komponenti sifatida. Raqs chizmalarining oddiy shakllari. Oddiy va murakkab, simmetrik va assimetrik, statik va dinamik, bir-planli raqs chizmalari. Raqs leksikasi(xoreografik matn)Raqs leksikasi (xoreografik matn) va raqs chizmasi orasidagi o'zaro aloqadorlik Musiqiy asar tuzilishiga mos ravishda kichik kompozitsiyalarni yaratish.	18	A	6
4-Bo'lim. "Ritmika" fanidan amaliy mashg'ulotlarini o'tkazish uslubiyoti.					
4	"Ritmika" fanidan amaliy mashg'ulotlarini o'tkazish uslubiyoti.	Parter gimnastikasi o'rgatish uslublari. Bolalar bilan ritmik mashqlarni ishlash uslublari. „O'quv etyudi“ tushunchasi. Konstertmeyster bilan ishlash (musiqiy o'lcham, ritm). Bolalar uchun parter gimnastikasi mashqlari. Bolalar uchun ifodalovchi raqs harakatlar. Bolalar uchun atribut (buyumlar) bilan ijro etiladigan raqs xarakatlari .Kichik raks kompozitsiyalarini sahnalashtirish uslublari.	18	A	6
5-Bo'lim. Bolalar uchun tasvirlovchi va ifodalovchi, tassavur harakatlari.					
5	Bolalar uchun tasvirlovchi va ifodalovchi, tassavur harakatlari.	Bolalar uchun parter gimnastikasi mashqlari. Bolalar uchun tasvirlovchi raqs harakatlar. Bolalar uchun ifodalovchi raqs xarakatlari. Bolalar uchun atribut (buyumlar) bilan ijro etiladigan raqs xarakatlari. Kichik raks kompozitsiyalarini sahnalashtirish uslublari.	18	A	6
Jami:			60		30

3. O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi. Baholash usullari individual vazifalar, amaliy ijro o'quvchi tomonidan bajarilgan topshiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

4. Tavsiya etiladigan adabiyotlar ro'yxati

- 1.Shavkat Mirziyoyev. "Buyuk kelajagimizni mard va olijanob halqimiz bilan birga quramiz". Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
- 2.Shavkat Mirziyoyev. "Niyati ulug' xalqning ishi ham ulug', hayoti yorug'va kelajagi farovon bo'ladi". Toshkent – "O'zbekiston"-2019
- 3.N..Yusupova. Musiqa savodi, metodikasi va ritmika. T-2010.
- 4.Voljina, X.Nurmatov. Ritmika. T-2007.
- 5.“Maktabgacha ta'limning davlat standarti”. T. 1995
6. “Maktabgacha ta'lim pedagogikasi”. T. 2006
7. Bekina. E.N. «Музыкально- ритмический uprajneniya». M-1989 g.
8. Sokolova, Rudneva, Fish. «Музыка i dvijeniya» 1,2,3,4 M-1989 g

Internet saytlari

1. www.tdpu.uz
2. www.Ziyonet.uz
3. www.edu.Uz

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

40211404- Maktabgacha ta'lim tashkiloti xoreografiyasi kasbi bo'yicha

Zamonaviy raqslar fanidan

O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiya(lar) nomi:

1. Havaskorlik raqs to'garagi rahbari

O'quv rejadagi tartib raqami: 2.1.3

Ajratilgan soat: 40

Toshkent – 2022

O'quv dasturipedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi

yo'nalishlari bo'yicha o'quv metodik birlashmasining 2022 yil " 29 " avgustdagi 6-sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchilar:	I.Azimov	Respublika musiqa va san'at kolleji direktori
	Q. Qambarova	Respublika musiqa va san'at kolleji o'quv ishlari bo'yicha direktor o'rinbosari
	N. Sidikova	Respublika musiqa va san'at kolleji o'qituvchisi
	A. Xudyarov	Respublika musiqa va san'at kolleji o'qituvchisi
Taqrizchilar:	A.A. Magdiyeva	O'zbekiston Davlat Xoreografiya Akademiyasi o'qituvchisi

1. O'quv dasturi umumiy talablari

Dastur nomi	Zamonaviy raqslar
Ajratilgan soat	40
Mavzular soni	19
Dasturning maqsadi	Zamonaviy raqslarfani bilan tanishish, turli xalqlar va xalq-sahna raqslarida, oyoq, gavda, qo'l, bosh holatlari yo'sini, uslub va xarakteri. O'quvchilarda koordinatsiya va ifodaviylikni o'stiruvchi dastgoh yonida va zal o'rtasida soddaroq element va harakatlarni o'rganish. Zamonaviy raqslarini o'rganotgan o'quvchilar, xalqlar turmush tarzi, xarakteri va san'ati bilan tanishadilar. Bu ularda vatanparvarlik, baynalminallik, xalq ijodiga muhabbatni tarbiyalaydi. Shu asosda, birinchi dars, birinchi harakatlardan o'qituvchi o'quvchilarga turli xalq raqslaridagi harakatlarning o'ziga xosligi va obrazlilikini ochib berishi, kostyum (libos)lar musiqa harakatlarining xilma-xilligini hikoya qilib berishi lozim.
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	Zamonaviy raqslarfani milliy va mumtoz qo'shiq hamda Estrada qo'shiqlarini ijro etish mahoratini oshirish, ovoz imkoniyatini rivojlantirish, asarni musiqiy tahlil qila bilish, ustozlar ijro uslub va tajribalari bilan tanishish, shuningdek ulardan foydalashnio'rgatadi. Zamonaviy raqslaro'quvchilaridan birinchi navbatda diqqat e'tiborli bo'lishi talab etadi. Zamonaviy raqsida o'quvchilarning gavda tutishi, egiluvchanligi, sakrash, musiqaga mos xarakatlanish, musiqani eshitish vazifasi qo'yiladi. Agar o'quvchida tabiatdan raqsga bo'lgan yo'llanma kuchli bo'lsa, bu o'quvchilarga vazifalar murakkabroq beriladi. Agar bo'shroq bo'lsa yengillashtirib beriladi.
Bilimlar	Stanok oldidagi xarakatlarni xarakteriga mos ravishda bajarish usullari. Zal o'rtasida ijro etiladigan raqs lavhalari. O'tilgan har bir mavzuni nazariy va amaliy jihatdan o'zaro bog'liqligi.
Ko'nikmalar	Zamonaviy raqsning asosi bo'lgan qo'l, oyoq holatlari, gavgani to'g'ri tutish. Elementlar texnikasiga, turli raqs harakatlariga egalik qilish, Kasbiy o'nikmalarini shakillantirish.
O'quv rejasiga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fanning nomi	"O'zbek xalq raqsi", "Klassik raqs", "Jahon xalqlari raqslari"
O'qitishni tashkiliy shakli	N – Nazariy ta'lim; A – Amaliy ta'lim; A – Nazariy va amaliy ta'lim birgalikda tashkil etiladi; NX – Maxisus xonada o'tkaziladigan yakka mashg'ulot
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhda belgilangan o'qitish tili asosida
Baholash tartibi	Baholash bo'yicha amaldagi tartib asosida
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Yozma, og'zaki, savol-javob, test, amaliy topshiriq

2.O'quv dasturi mazmuni

№	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	o'qw yuklarna	O' qitishni tashkiliy shakli	Mustaqil ta' lim
1	Kirish. Jahon xalqlari raqslarining kelib chiqish tarixi	Zamonaviy raqsning kelib chiqish tarixi. Xalq sahna raqsi fani bilan birlamchi tanishish, turli xalqlar va xalq sahna raqsidagi oyoq, gavda, qol bosh holatlarini yu`sinini, uslub va xarakteri.	1	A	1
2	Oyoq va qo`l holatlari	5 ta ochiq oyoq holatlari (klassik raqsining 5 holatiga u`xshash) 5 ta tog`ri oyoq holatlari 5 ta erkin oyoq holatlari 2 ta yopiq oyoq holatlari 7 ta qo`l holatlari va 2 ta asosiy holat	1	A	1
3	Demi-Pli. Grand-Plie.	Yarim va to`liq o`tirsh 1, 2,4 va 5 ochiq va to`g`ri xolatlarda ohista va keskin o`tirish	1	A	1
4	Battement tendu.	Oyoq panjasining pol bo`ylab oldinga, yonga, orqaga va yana yonga ochmoq.	1	A	1
5	Battement tendu jete.	Oyoqni oldinga, yonga orqaga va yana yonga 5-oyoq xolatida keskin 45 darajaga otish.	1	A	1
6	Rond de jambe par terre.	Aylana bo`ylab polda oyoqharakati.	1	A	1
7	Veryovochka. Pas tortille.	Xarakatga tayyorlanish. Bir marttalik oyoqharakati.	1	A	1
8	Battement fondu.	asosiy tayanch oyoqda yarim o`tirib ishchi oyoqning tizzasini yopib va ochib 45 darajaga ochmoq	1	A	1
9	Poshnali dupur-dupirlar.	Zamonaviy raqs oyoq kiyimi poshnasi bilan mashq.	1	A	1
10	Flik-flak.	Ishchi oyoq panjasini bo`shashgan xolatda xarakatlantirish.	1	A	1
11	Battement developpe.	Ishchi oyoq tizzasini o`girib 90 darajaga ochish	2	A	1
12	Grand battement jete.	Oyoqni 90 va undan yuqori darajaga otish.	2	A	1
13	Ruscha raqsidagi yurishlar va droblar harakati.	1.Qo`llar holati juftlik raqsida. 2.Kadril yurishlari: a) shaldirab – sirg`alib - polda to`la oyoq kaftida sirg`alib, navbatma-navbat	4	A	2

		<p>qadamlar, asta tiz bukib va ko`tarilib xar qadamda, (oldinga harakat bilan),</p> <p>b) «Ural oltinligi» - past yarim barmoqdarda bir oyoqda sakrab tushish, so`ng to`g`ri holatda orqadan boshqa bukilgan oyoq bilan polga urish va bir paytda ikkinchi sakrab tushib uni tizzadan orqaga tashlash (joyida, oldinga harakat bilan).</p> <p>3. Dupur-dupurlar:</p> <p>a) «gaplashuvchi» (ayollar) - uch dupur-dupur yulagi harakati so`ng, bir va boshqa oyoq poshnalari bilan qisqa urishlar (oldinga harakat bilan).</p> <p>b) «Cho`loq» (oqsoq) dupur-dupur - yarim tiz bukib, ochiq holatda bir oyoq poshnasi bilan urish, so`ng yarim barmoqlarda unga sakrab tushish va boshqa oyog`i yarim barmoqlari va poshnasi bilan urishlar.</p> <p>v) «Dupur-dupur kaliti» burilishda.</p> <p>4.«Oqsoqlanishlar» - yonga harakat bilan: oyoq uchidan butun oyoq kaftiga yonga kichik qadam, so`ng boshqa oyoq yarim barmoqlari bilan ikki urib III erkin holatda orqadan.</p> <p>5.«Saralashlar» - bir oyoq yarimbarmoqlari bilan urish, so`ng yarimbarmoqlarda unga urg`u berilgan sakrab tushish III erkin holatda, ikkala oyoqdan navbatma-navbat (joyida, yonga harakat bilan, burilish bilan).</p> <p>b. «Uchtalik arqoncha» - arqoncha keyinchalik saralashlar.</p> <p>6.Aylanishlar:</p> <p>a) oqsoqlanib b) burilish bilan «bolg`achalar»</p> <p>v) orqadan yig`ilgan oyoqda sakrab bir marta burilish va bir paytda oyoq kunjiga qo`l kaftlari bilan urish.</p> <p>7.Yarim o`tirish (yarim tiz bukib o`tirish):</p> <p>a) 1 erkin holatda tiz bukib o`tirib chiqish, so`ng «kovlashcha» bilan.</p> <p>b) 1 erkin holatda to`la tiz bukib utirib yarimbarmoqlarga II yopiq holatda chiqish (tizzalar bukilgan), so`ng ikkala oyoqni</p>		
--	--	--	--	--

		<p>yonga poshna qirrasida ochiq holatda yoyish.</p> <p>8.To`la tiz bukib o`tirish: - «emaklaydigan» - navbatma-navbat oyoqni ochish yoki yonga poshna qirrasida, tizzani o`ziga tortib to`la tiz bukib (erkaklar).</p> <p>9.Oyoqlarni yoyish: - uzatilgan oyoqlarni yonga 90' ga ochib sakrash, bir paytda gavdani oldinga keskin engashib va qo`llarni oyoq uchiga ochib (erkaklar).</p>			
14	<p>Polyak sahna raqsidagi yurishlar va droblar harakati.</p>	<p>Juftlik raqsida qo`llar harakati.</p> <p>1. «Otbiane» - bir oyoqda orqaga sirg`alish, so`ng boshqa oyoq bilan yarim tiz bukib uni urib qo`yish.</p> <p>2.Juftlik aylanishga tayyorgarlik, butun oyoq kaftiga oldinga to`xtash bilan.</p> <p>3.Kechib o`tish (dos a dos) har xil harakatlarda.</p> <p>4.Tizzaga pasayish (o`tirish).</p> <p>a) qadamdan;</p> <p>b) xamla bilan</p> <p>5.Qizni qo`ldan aylantirish:</p> <p>a) tizzada turib</p> <p>b) xamlada turib.</p> <p>6.Qizni bir qo`l ichkariga burilish (en dedans) va tashqariga (en dehors) butun oyoq kaftiga qadamdan, so`ng yarim barmoqlarga ko`tarilib.</p> <p>7.Juftlik raqsida ichkariga aylanish (en dedans).</p> <p>8.«Kabriol» yonga 45' ga to`g`ri holatda.</p> <p>9.Obertas – to`g`ri holatda tayanch oyoqda to`la tiz bukib orqaga cho`zilish, so`ng yarim burilib va ishlayotgan oyoqni poshna qirrasiga to`xtash bilan (erkaklar)</p>	4	A	2
15	<p>Ukraincha raqsidagi yurichlar, sakirashlar va aylanishlar.</p>	<p>1.Oyoqlar holati.</p> <p>2. Qo`llar holati.</p> <p>3. Juftlik raqsida qo`llar holati.</p> <p>4. Tepsinish - I to`g`ri holatga to`la oyoq kaftiga sakrab tushish so`ng to`la oyoq kafti bilan qo`shaloq keyingi navbatma-navbat urishlar. (kichik yarim tiz bukib).</p> <p>5. «Vixilyasnik» - bir oyoqning uchi va poshna qirrasini bilan yopiq va erkin holatda ikki navbatma-navbat urish, bir paytda</p>	4	A	2

		<p>boshqa oyoqda sakrashlar va gavda yarim burilishlari.</p> <p>6. «Uginanie» - to`piqqa bukish holatda yarimbarmoqlarga bir oyoqni erkin holatda 35' ga ochish, bir paytda boshqa oyoqda sakrashlar bilan.</p> <p>7. «Turtib chiqishlar» - erkin holatda yarimbarmoqlarga bir oyoqda oldinga qadam, so`ng boshi oyoq bilan butun oyoq kaftida yarim tiz bukib orqasidan urib qo`yish bilan.</p> <p>8. «Arqoncha» - erkin holatda oldindan egilgan oyoqlarni orqaga navbatma-navbat ko`chirish (o`tkazish) bir paytda kichik tiz bukib, past barmoqlarda kichik sakrab tushishlar (joyida, orqaga harakat bilan, burilish bilan).</p>			
16	Tatarcha raqsdagi yurichlar, sakirashlar va aylanishlar.	<p>1.Qizlar uchun</p> <p>2.Qadamli yugurishlar</p> <p>3.Yolochka harakati</p> <p>4.Ro`molni ushlab yurishlar</p> <p>5.Yonga oyoqni kichik otib yurishlar</p> <p>6.Tovonni oldinga bosib harakatlar</p>	2	A	1
17	Moldovan xalqraqsdagi yurichlar, sakirashlar va aylanishlar.	<p>1. Oyoqlar holati.</p> <p>2. Qo`llar holati.</p> <p>3.Juftlik raqslarda qo`llar holati:</p> <p>4. Yurishlar:</p> <p>a)mayin, navbatma-navbat chalishtirilgan holatda oldinga butun oyoq kaftiga va yarimbarmoqlarga orqaga yarim tiz bukib qadamlar (yonga harakatlar bilan)</p> <p>b) ochiq holatda butun oyoq kaftiga yonga qadam, so`ng yarimbarmoqlarda ko`tarilib, bir paytda boshqa oldinga cho`zilgan oyoqni chalishtirilgan holatda 45' ra mayin ochish;</p> <p>v) yarim tiz bukib, atrofga qadam butun oyoq kafti bilan polga urish, bir paytda boshqa oldinga uzatilgan oyoq chalishtirilgan holatda 45' ga sakrash bilan;</p> <p>r) qadam, so`ng sakrash, bir paytda boshqa oldinga bukilgan oyoqni to`g`ri holatda 90' ra kutarib;</p> <p>d) cho`zilgan oyoqda atrofga qadam yo sakrash yoki ochiq holatda yarimbarmoqlarga yarim tiz bukib, bir</p>	4	A	2

		<p>paytda ochiq holatda boshqa kafti orqadan boldirga cho`zilgan oyoqni keltirish;</p> <p>e) 1 to`g`ri va V erkin holatlarda yarimbarmoqlarda yarim tiz bukib, mayin qadam tashlashlar (joyida, yonga harakatlar bilan).</p> <p>5. Oldinga yoki orqaga qadam, so`ng, yarimbarmoqlarga ko`tarilish bilan paytda boshqa oyoqni orqaga yoki oldinga 45'ga ko`tarish bilan (oyoq)</p> <p>6. Poshna qirrasiga oldinga qadam, so`ng yarim tiz bukib butun oyoq kaftiga sakrab tushish, bir paytda orqaga bukilgan oyoqda sakrash bilan.</p> <p>7. To`g`ri holatda qisilgan oyoqlarda irg`ish (sakrash).</p> <p>8. Juftlikda ichkari va tashqariga aylanishlar</p> <p>9. Qizni belidan ko`tarish: joyida va qo`zg`alish bilan (qizni oyog`i tizzadan bukilgan).</p>			
18	Venger xalqraqsdagi yurichlar, sakirashlar va aylanishlar.	<p>1. Qollar harakati:</p> <p>a) oldinga egilgan qollarni bilagi bilan tomondan-tomonga tebranadi;</p> <p>b) qol bilakdan oldinga egilgan holda (I holatda) barmoq, chertishlari, qol kaftlari pastga yoki bir-biriga, yuqoriga ko`tarilgan barmoqlar bilan navbatma-navbat aylana xarakat.</p> <p>v) navbatma-navbat uzluksiz aylana (bir yoki ikkala qol bilan pastga tirsakdan egilgan).</p> <p>2. Juftlik raqsida qollar holati:</p> <p>3. «TSifro» (arqoncha) - ochiqholatda oyoqni navbatma-navbat oldindan orqaga yetkazish:</p> <p>a) V erkin xolatda yarim tiza bukib butun oyoq kafti bilan polga orqadan urgu berilgan yurish;</p> <p>b) yarimbarmoqlarga kotarilib yarim tiz bukib V erkin holatda, so`ng yarim barmoqlarga yarim tiza bukib, ikkala oyoqa ko`tarilish.</p> <p>4. 1 to`gri xolatda tomondan saralash, tizzalar bukilgan.</p> <p>5. «Legi bokazo» (golubtsy`):</p>	4	A	2

		<p>a) I to`gri holatda irgish, oyoqlar to`gri holatda yonga sakraganda yoyilgan va II to`gri holatga yarim tizza bukib tamomlash va I to`gri holatda tizzalarni tortib keltirib urish bilan.</p> <p>6. «Belanchak» - to`gri holatda yarim tizza bukib oldinga qadam bir paytda boshqa oyoqni oyoq uchiga orqadan keltirish va so`ng unga orqadan utish boshqa oyoqni to`gri holatda oyoq uchiga oldindan keltirish.</p> <p>7. Yurishlar:</p> <p>a) oldinga yoki yonga ochilgan oyoqni to`gri holatida bir oyoqda sakrab tushib oyoq uchi va poshna qirrasi bilan urishlar so`ngra uncha oldindan yarim tizza bukib sakrab tushish.</p> <p>b) to`gri holatda ikkala uzatilgan oyoqda qarama-qarshi sirgalishlar (biri oldinga, oyoq uchiga, boshqasi orqaga yarim barmoqlarda), so`ng past yarimbarmoqlarda bir oyoqda orqaga sirgalib va boshqa oyoq bilak butun oyoq kaftida, yarim oyoq bukib oldinga qadam.</p> <p>v) tayanch oyogida sakrab, ishlayotgan oyoq oldinga chalishtirilgan xolda poshna qirrasi bilan urish, so`ng ikki sakrashlar va tayanch oyogida sakrab tizzada egilgan ishlayotgan oyoqni orqaga tashlash. (yonga, oldinga yoki orqaga harakat bilan).</p>			
19	Ispan xalq raqsidagi yurishlar va droblar harakati.	<p>1. Qo`llar harakati ('ort de dras) bir paytda gavdani aylana egish (bukish), tizzada turib.</p> <p>2. Yonga qadam, boshqa oyoqni V ochiqholatda oldinga butun oyoq kaftiga sirgalib keltirish. Yarim tiza bukib gavdani egib ('as glissad en demi-'lie)</p> <p>3. Yonga uzaytirilgan qadam yoki oldinga yarim tiza bukib burilish bilan va gavdani egib, so`ng ikki qadam qo'yish V erkin holatda ('as dalance)</p> <p>a) sakrashdan va boshqa oyoqni yarim barmoqlariga ko`tarilib;</p> <p>b) sakrashdan va boshqa oyoqqa irg`ishdan (sakrashdan).</p> <p>4. Basklar harakati: ('as de basque):</p>	4	A	2

		<p>a) oldinga oyoqda aylana sirgalish yarim tiza bukib boshqa oyoq uchiga uzatilgan oyoqni chiqarib, songra unga yarimbarmoqlarda pasaytirish (tushurish) (gavdani burib, qo'llar harakatiga muvofiq).</p> <p>5. Yonga ikki oyoqda irgib, (sakrab) bir oyoqqa tiza bukib, boshqa uzatilgan oyoq bilan yonga 45' ga ochilgan ochiqholatda (sissone ouverte).</p> <p>6. Kechib o'tish (dos a dos) har xil harakatlarda.</p> <p>1. Tizzaga pasayish:</p> <p>a) ikkala oyoqda sakrash (irg'ish) bilan mayin va keskin.</p> <p>b) bir oyoqda qadam va sakrashda, boshqa oyoqni oldinga chiqarib ('as failli)</p>			
	Jami		40		20

3. O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi.

Baholash usullari yozma, og'zaki, savol-javob, test, amaliy topshiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

Foydalaniladigan asosiy darslik va o'quv qo'llanmalar, elektron tahlil resurslari hamda qo'shimcha adabiyotlar ro'yhati.

1. Зацепина К., Климова А., Рихтер К. Народно-сценический танец. М., 1976
2. Лопухов А., Ширлев А., Бочаров А., Основы народно-сценического танца. М., 1976
3. Т.Ткаченко "Народный танец" Изд. М.Искусство 1967г.
4. Т.Ткаченко "Народные танцы" Изд. М.Искусство 1975г.
5. А.Климов «Основы русского народного танца» Москва. Искусство 1981г

Internet saytlari.

1. www.balet.ru
2. www.atmuzik.ru
3. [www.universalia.nov.ru / instruments.](http://www.universalia.nov.ru/instruments)
4. www.muzik.uz
5. www.classicmuzik.uz
6. <http://forum.ziyouz.com>
7. www.zioynet.uz

8. www.nota.ru

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

40211404- Maktabgacha ta'lim tashkiloti xoreografiyasi kasbi bo'yicha

Mumtoz raqslar (trenajmashqlari) fanidan

O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiya(lar) nomi:

1. Havaskorlik raqs to'garagi rahbari

O'quv rejadagi tartib raqami: 2.1.4

Ajratilgan soat: 20

Toshkent – 2022

O'quv dasturipedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo'nalishlari bo'yicha o'quv metodik birlashmasining 2022 yil " 29 " avgustdagi 6- sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchi	Abduxakimova Dudona Mamadjanovna	-	TDMRXOM, Xoreografiya kafedrasini mudiri v.v.b. "Baletmeystrik san'ati" fan o'qituvchisi
	Maxmudova Umida Abdumalikovna		Toshkent pedagogika kolleji katta o'qituvchisi
Taqrizchilar:			
	Gribkova Svetlana Leonidovna	-	Yakkasaroy tumani 357- MMM mudirasi v.v.b.

1. O'QUV DASTURI UMUMIY TALABLARI

Dastur nomi	Mumtoz raqslar
Ajratilgan soat	20
O'qituvchining mashg'ulotida qatnashib o'zlashtirilishi lozim bo'lgan mavzular soni	10
Dasturning maqsadi	Mumtoz raqslar o'qituvchilardan birinchi navbatda diqqat-e'tiborli bo'lishni talab etadi. Mumtoz raqslarda o'quvchilarga gavda tutishi, egiluvchanligi, sakrash, musiqaga mos harakatlanish, musiqani eshitish vazifasi qo'yiladi
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	Stanokdagi harakatlarni aniq bajarish, qomatni tik tutish; Musiqa materiallarni aniq tahlil etish
Bilimlar	Battements fondus Battements frappe, Surle cadipud, Passe par terre, I part de bras, En depors et en didans. D Adagio, Devloppe, Releve. Refere, Atitud, Alanje. Qard betement tendens jette 90 ⁰ , Battement releve 45 ⁰ . Pfit battement. Stanokda gavda egilishi Devloppe uyg'unlashgan holda.
Ko'nikmalar	Stanokda harakatlarni aniq bajarish uslublari; qomatni tik tutish uslublari; musiqa o'lchamlari.
O'quv rejasiga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fanning nomi	O'zbek halq raqslari.
O'qitishni tashkiliy shakli	A-amaliy mashg'ulot. MX – Maxsus xonada o'tkaziladigan mashg'ulot.
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhda belgilangan o'qitish tili asosida.
Baholash tartibi	Baholash bo'yicha amaldagi tartib asosida
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Yozma, og'zaki, savol-javob, test, amaliy topshiriq

2. O'QUV DASTURI MAZMUNI

№	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	o'qw yuklarna	O' qitishni tashkiliy shakli	Mustaqil ta' lim
IBOB					
1	Fan bilan tanishish Bosh, gavda xolatlari.Salomlar. Oyoq holatlari	Klassik raqs fanlar ichida asosiy fan hisoblanadi. Klassik raqs fani gavdani tik tutish, oyoq, qo'l, boshni to'g'ri va aniq harakat qilishini o'rgatadi. Klassik raqsdan 5 ta oyoq, 3 ta qo'l holati bor. Bu fanni 1-yil 1-yarim yillikda hamma mashqlar, harakatlar stanokka yuz bilan qaragan holda o'rganiladi.	2	A	1
2	Stanokda ekzersis Battements tendus: Battements tendus jetes, Rondejable pa rerre	Hamma holatlar "plis" (o'tirish) bilan bajariladi. Bu mashqda gavda, qo'l, bosh muskullari bilan ishlaydi. Bu harakatlar asta-sekin murakkab harakatga tayyorlaydi. "Botman tan-dyu"-bu harakat hamma, ya'ni katta va kichik muskullarni harakatga keltirishdir. Oyoqning ochiq holatga va uning quyilishiga yordam beradi.	2	A	1
3	Battements fondus Battements frappe? Surle cadipud	Rondejambparte-bu harakatda oyoq uchida. Doira shaklida o'ziga va o'zidan harakatni bildiradi. Bu harakatda oyoqning yuqori qismlarini harakatlarini joylashtirishga yordam beradi. Muskullarni yaxshi ishlashiga bunday harakatlar bajariladi.	2	A	1
4	D Adagio, Devloppe, Releve	Botman fondyu- bu harakat sakrashga tayyorgarlik bo'lib, unda moyillik, egiluvchanlik, erituvchi, yumshoq harakatlarga o'rgatiladi	2	A	1
5	Refere, Atitud, Alanje	Botman frappe»-(udar)- bu harakat oyoq bilan tez va chaqqon harakat qilish, bu harakat oyoq muskullari bilan ishlashga yordam beradi. «Botman fondo»ning «botman frape» dan farqi-tezlik va chaqqonlik bilan urishda.	2	A	1
6	Qard betement tendens jette 90 ⁰ , Battement releve 45 ⁰	Rond de jamb anler»-45 ⁰ da doira shaklida oyoqning havodagi harkati. Bu harakatda oyoqning tizza harakatlari ishlashiga yordam beradi.	2	A	1
7	Pfit battement. Stanokda gavda egilishi Devloppe uyg'unlashgan xolda	Ptit batman»-mayda harakatlar. Oyoqni pastki qismlarini erkin harakatlari. «Botman davlyope»-bu harakat eng qiyin hisoblanib, u 90 ⁰ va undan yuqori balandlikda bajariladi. Bu harakat oyoqni uzoq vaqt davomida yuqorida ushlab turishga,	2	A	1

		qadamlarni shakllanishiga yordam beradi.			
8	Zal o'rtasida Demi-plie, Battements tendus, Battements tendus oueeu 45 ⁰	Grand botman jeyle»- oyoqlarni katta otish. Bu harakat oyoqning ichki muskullarini shakllanishiga yordam beradi. Pade burre- bu harakat zamin o'rtasida, ekzersis va adamio va allegrada har xil raqsdagi qadamlarni bildiradi.	2	A, MX	
9	Rond de jambe par twrre, Battement fondus. I porde bras	Effoso-V holatda. qo'llar tayyorlov holatda etallon effosoga o'ng oyoq va chap elka oldinga, bosh chapgga bo'ladi. Sote-I-II-III-IV-V-holatlarda ikki oyoq oddiy sakrashni bildiradi. SHanjman de pe-V-holatda oyoqni almashtirish.	2	A	1
10	Allegro-sakrashlar, Temps–saute, Changement de pud	Pa Jete»-bu holat bir oyoqdan ikkinchi oyoqqa sakrash. Bunda sakrash jarayonida oyoq tezda yonga ko'tariladi, ikkinchi oyoq esa to'g'ri tortiladi va erda surle kudeped qo'yiladi. Gavda og'irligi bir oyoqdan ikkinchi oyoqqa o'tadi.	2	A	1
	Jami		20		10

3. O'QUVCHILARNING BILIM VA KO'NIKALARINI BAHOLASH

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi.

Baholash usullari yozma, og'zaki, savol-javob, test, amaliy topshiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

4. TAVSIYA ETILADIGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Vagonova A. Klassik raqs asoslari «Moskva» 1984- 282 b.
2. Kostrovitskaya V, Pizarov A. Klassik raqs maktabi «Moskva» 1986 - 340 b
3. Tarasov N. Klassik raqs «Moskva» 1986 - 440 b.

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

40211404- Maktabgacha ta'lim tashkiloti xoreografiyasi kasbi bo'yicha

Raqs to'garagini tashkil etish amaliyoti fanidan

O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiya(lar) nomi:

1. Havaskorlik raqs to'garagi rahbari

O'quv rejadagi tartib raqami: 2.1.5.

Ajratilgan soat: 180

Toshkent – 2022

O'quv dasturipedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo'nalishlari bo'yicha o'quv metodik birlashmasining 2022 yil " 29 " avgustdagi 6-sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchilar;	Abduxakimova Durdona Mamadjanovna	- TDMRXOM, Xoreografiya kafedrasini mudiri v.v.b. "Baletmeystrlk san'ati" fan o'qituvchisi
	Maxmudova Umida Abdumalikovna	Toshkent pedagogika kolleji katta o'qituvchisi
Taqrizchilar:	Xadjayeva Dildora Nurmatovna	- Namangan ixtisoslashtiruvchi san'at maktabining "Xalq raqsi kafedrasini" mudiri, Oliy toifali o'qituvchi

O'quv dasturining umumiy talablari

Dastur nomi	Raqs to'garagini tashkil etish amaliyoti
Ajratilgan soat	180
Mavzular soni	30
Dasturning maqsadi	Raqs to'garagini tashkil etish amaliyoti fanining asosiy maqsadi o'quvchilarni, ko'proq ommaviy va to'garak ishlariga jalb etib, ularning dunyoqarashini har tomonlama rivojlantirish, badiiy didini o'stirish, ularning qalbida musiqa asarlari orqali ezgu fazilatlarni tarkib toptirish, Ona Vatanga bo'lgan mehr-muhabbat tuyg'ularini mustahkamlash va eng asosiysi ularning bo'sh vaqtini mazmunli va samarali tashkil etish; Musiqa to'garaklari faoliyati jarayonida o'quvchilarni Vatanga, millatga mehr-muhabbatli, komil insonlar qilib tarbiyalash; raqs qobiliyatli bolalarning raqs qobiliyatlarini rivojlantirish; Bolalarning bo'sh vaqtini mazmunli va samarali tashkil etish; O'quvchilarning badiiy havaskorligini o'stirish, ularning estetik tuyg'u, badiiy did va ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish. O'quvchilarning bilim doirasini yanada kengaytirish; to'garak a'zolarini ko'rik –tanlovlarga tayyorlashdan iborat.
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	<p>To'garaklarda o'quvchilarning alohida ehtiyoji va qiziqishini qondirish;</p> <p>-o'quvchilarda mustaqil ishlash va ijodiy ishlarni olib borish ko'nikmalarini rivojlantirish;</p> <p>-bolalarning raqs savodidan olgan bilimlarini yanada mustahkamlash;</p> <p>-bolalarni o'z harakatlariga ehtiyot bo'lishga o'rgatish;</p> <p>-bolalarni raqsni sevadigan qilib tarbiyalash, ularning jismoniy bilimini oshirish istagini rivojlantirish;</p> <p>- davlat ta'lim talablari asosida to'garak dasturlarini tuzish</p>
Bilimlar	<p>Sinfdan va maktabdan tashqari ishlarining xususiyatini;</p> <p>- sinfdan va maktabdan tashqari ishlarining tashkil etish asoslarini;</p> <p>- to'garak ishlarini rejalashtirish va olib borishni;</p> <p>- to'garak ishlarini olib borish metodikasini;</p> <p>- bolalarning bo'sh vaqtini band etish usuli va metodlarini;</p> <p>- to'garak rahbari oldiga qo'yilgan talablarni bilish.</p>
Ko'nikmalar	<p>To'garak turlarini;</p> <p>- sinfdan tashqari ishlarining mazmuni, shakli va metodlarini;</p> <p>-raqs to'garagi mashg'ulotlarida zamonaviy axborot va pedagogik texnologiyalarni samarali qo'llay olishni;</p> <p>- raqs to'garagi mashg'ulotlarida musiqa asboblardan, zamonaviy musiqiy-texnik vositalardan foydalanishni;</p> <p>- bolalarni sinfdan va maktabdan tashqari faoliyatlariga jalb etish metodlarini mustaqil bajarish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.</p>
O'quv rejaga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fanning nomi	Ritmika va raqs, zamonaviy raqslar, jahon xalqlari raqslari, o'zbek raqslari
O'qitishning tashkiliy shakli	<p>N-nazariy ta'lim</p> <p>A-amaliy ta'lim</p> <p>NA- birgalikda tashkil etilgan nazariy va amaliy mashg'ulotlar</p>

Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhga tayinlangan dars tili asosida
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asoslanib
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Og'zaki, yozma, test, individual va amaliy topshiriqlar bajarish

2. O'quv dasturi mazmuni

t/r	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	o'qw yuklarna	O' qitishning tashkiliy shakli	Mustaqil ta' lim
IBo'lim. Kirish. Raqs to'garagini tashkil etish fanining umumiy tushunchasi va tasnifi					
1.	Raqs to'garagini tashkil etish fani haqida tushuncha. Fanning maqsad va vazifalari.	Raqs to'garagini tashkil etish fani haqida umumiy tushuncha berish fanning maqsad va vazifalari bilan tanishtirish.	6	N	
IIBo'lim. Sinfdan va maktabdan tashqari ishlarning xususiyati					
2.	Sinfdan va maktabdan tashqari ishlarning mazmuni.	Sinfdan va sinfdan tashqari ishlarning mazmun mohiyati va ahamiyati haqida ma'lumotlar berish.	6	N	3
3.	Sinfdan va maktabdan tashqari ishlarning xususiyati.	Sinfdan va maktabdan tashqari ishlar xususiyati va vazifalari haqida ma'lumot berish.	6	N	3
IIIBo'lim. Sinfdan va maktabdan tashqari ishlarni tashkil etish asoslari					
4.	Sinfdan va maktabdan tashqari ishlarning tashkil etish asoslari.	Sinfdan va maktabdan tashqari ishlarning tashkil etish asoslari.	6	N	3
IVBo'lim. To'garak ishlarini rejalashtirish va olib borish					
5.	To'garak ishni yo'lga qo'yish va uning vazifalari.	To'garak ishni yo'lga qo'yish vazifalari haqida umumiy tushunchalar berish.	6	N	3
6.	To'garak ishlarini rejalashtirish.	To'garak rejasini tuzish bo'yicha umumiy tushunchalarga ega bo'lish.	6	N	3
7.	To'garak ishlarini olib borish.	To'garak mashg'ulotlarini olib borish bo'yicha umumiy tushunchalarga ega bo'lish.	6	N	3
VBo'lim. To'garak ishlarini olib borish metodikasi					
8.	To'garak ishlarini olib borish metodikasi.	To'garak mashg'ulotlarida qo'llaniladigan metod va usullar, mashg'ulotning olib borish ketma-ketligi, muddati haqida umumiy tushunchalarga ega bo'lish.	6	N, A	3
VIBo'lim. Raqs rahbarining bolalarning bo'sh vaqtini band etish usuli va metodlari					
9.	Raqs rahbarining bolalarning bo'sh	Raqs rahbarining bolalarning bo'sh vaqtini band etish usuli va metodlari o'rgadilar.	6	N, A	3

	vaqtini band etish usuli va metodlari.				
10	Raqs rahbarining bolalarning bo'sh vaqtini samarali o'tkazishda, interfaol metodikalardan foydalanish	Raqs rahbarining bolalarning bo'sh vaqtini samarali o'tkazishda, interfaol metodikalardan foydalanish	6		2
VIIBo'lim. To'garak rahbari oldiga qo'yilgan talablar					
11	Davlat talablari haqida tushuncha.	Davlat talablari haqida tushunchaga ega bo'lish.	6	N	2
12	To'garak rahbarining pedagogik mahoratini belgilash omillari.	To'garak rahbarining pedagogik mahoratini belgilashdagi asosiy omillar haqida ma'lumotlar berish.	6	N	2
13	Raqs to'garagi rahbari oldiga qo'yilgan talablar.	To'garak rahbarining oldiga qo'yilgan talablar haqida umumiy tushuncha berish.	6	N	2
VIIIBo'lim . To'garak turlari					
14	Xor to'garagini tashkil etish va xor bilan ishlash uslubiyati.	Xor to'garagini tashkil etishning asosiy maqsad va vazifalari xor bilan ishlash usullari haqida umumiy tushunchalar berish.	6	N,A	3
15	Bolalar xori haqida tushuncha. O'zbekistonda bolalar xori ravnaqi.	O'zbekistonda bolalar xorining rivojlantirishi, ravnaqi haqida tushuncha berish, Raqs san'atining yuksalib borayotganligini o'quvchilar ongiga singdirish.	6	A	3
16	Havaskorlik xori faoliyatining tashkiliy asoslari. Havaskorlik xorining ahamiyati va vazifalari.	Havaskorlik xori tashkil etishda ish rejalarini tuzish asosiy ish hujjatlari bilan ishlash, ro'yxatlarni shakillantirish, jurnallar yuritish, metodik materiallar va qo'llanmalar tayyorlash kabi vazifalarni o'rgatish.	6	A	3
17	Havaskorlik xorini tashkil etish.	Havaskorlik xorlarini tashkil etishdagi asosiy omillari, ahamiyati va vazifalari haqidagi bilimlarini boyitish.	6	A	3
18	Drama to'garaklari.	Drama to'garaklarini tashkil etish , ish rejasi ustida ishlash drama to'garagining asosiy ish hujjatlari bilan ishlash, ro'yxatlarni shakillantirish, jurnallar yuritish, metodik materiallar va qo'llanmalar tayyorlash kabi vazifalarni o'rgatish. Drama to'garagirejasi asosida senariylar tuzish va amalda ijro etish.	6	A	3
19	Xalq cholg'u asboblari to'garaklari.	Xalq cholg'u asboblari bilan tashkil etilishi mumkin bo'lgan to'garak turlari bilan tanishtirish, tanlangan cholg'uchilar to'garagi ish rejasi ustida ishlash , xalq cholg'u asboblari to'garagining asosiy ish hujjatlari bilan ishlash, ro'yxatlarni shakillantirish, jurnallar yuritish, metodik materiallar va qo'llanmalar tayyorlash kabi vazifalarni o'rgatish. O'quvchilarning imkoniyatidan kelib chiqqan holda cholg'uchilar to'garagi repertuarlaridan namunalarni ijro etish.	6	A	2

20	Raqs to'garaklari.	Raqs to'garagi turlari; (<i>milliy mumtoz raqslar, estrada , milliy estrada, o'zbek xalq raqslari, yevropa raqslari , bolalar raqslari</i>) haqida umumiy tushunchalar berish uni tashkil etish va to'garak ish rejasi ustida ishlash, raqs to'garagining asosiy ish hujjatlari bilan ishlash, ro'yxatlarni shakllantirish, jurnallar yuritish, metodik materiallar va qo'llanmalar tayyorlash kabi vazifalarni o'rgatish. O'quvchilarning imkoniyatlaridan kelib chiqqan holda tanlangan raqs to'garagi repertuarlaridan raqs namunalarini ijro etish.	6	A	3
21	Buxoro,Xorazm, Farg'onaraqs maktablarining hozirgi kundagi ravnaqi	O'zbek raqsi. XX asrga kelib raqs san'ati Buxoro, Xorazm, Farg'ona raqs maktablarining shakllanishi. Qo'l-oyoq harakatlari turlari, salom turlari, hamma mashg'ulotlarni omuxtalashtirib yana ham texniklashtirish (murakkablashtirish), fantaziya. Pardoizlovchi harakatlarni qo'shib: qiyg'ir bo'yin, iyak qoqish harakatini qo'shib o'rgatish. Yelka qoqish turlari va mayda titratma, tebranishlar turlari. Egilish turlari, aylanishlarning barcha turlarini o'rganiladi.	6		3
22	Vokal va folklor to'garaklari.	Vokal va folklor to'garagini tashkil etish bo'yicha bilim ko'nikma va malakalarni berish to'garak meyoriy hujjatlarini yuritishni o'rgatish. Vokal va folklore to'garaklari turlari bilan tanishtirish.O'quvchilarning imkoniyatidan kelib chiqqan holda vocal yoki folklore to'garagi repertuarlarida namunalarni ijro etish.	6	A	3
23	Estrada to'garaklari.	Milliy va zamonaviy Estrada haqida ma'lumotga ega bo'lish. Estrada to'garaklari haqida tushunchaga ega bo'lish. Estrada to'garaklarini tashkil qilish, mashg'ulotlarni olib borish usullari, asarlar tanlashni o'rganish.	6	A	3
24	Folklor raqs to'garaklarini tashkil etish	Milliy va zamonaviy Estrada haqida ma'lumotga ega bo'lish. Estrada to'garaklari haqida tushunchaga ega bo'lish. Estrada to'garaklarini tashkil qilish, mashg'ulotlarni olib borish usullari, asarlar tanlashni o'rganish.	6		3
IXBo'lim. Sinfidan tashqari ishlarni mazmuni					
25	Sinfidan tashqari ishlarni shakl va metodlari.	To'garak ishlariga jalb etish uchun qiziqarli metodlaridan foydalanish yo'llarini o'rgatish, yangi metod va usullarni mashg'ulot jarayonida qo'llashga o'ragtish.	6	N	3
26	Bolalarni sinfdan va maktabdan tashqari faoliyatlariga jalb etish metodlari.	Bolalarni Raqs to'garaklarga qiziqishini oshirish yo'llarini (milliy va musiqiy madaniyatimizni aks ettiruvchi maskanlarga ekskursiyalar tashkil etish, konsertlar, tadbirlar musiqiy uchrashuvlar cholg'u asboblari ko'rgazmalari , kompazitor va	6	N,A	3

		bastakorlar hayoti va ijodi haqidagi ko'rgazmalar musiqiy shoular tashkil etish) o'rgatish.			
27	Raqs to'garak mashg'ulotlarida o'quvchilarni ko'rik tanlovlarga tayyorlashni yo'lga qo'yish.	Raqs tanlovlari, ularni o'tkazish haqida tushunchaga ega bo'lish. Musiqiy tadbirlar, kechalar, ko'rik-tanlovlarning ahamiyati haqida ma'lumot berish. Raqs to'garagi mashg'ulotlari davomida tadbirlardan tashqari shahar viloyat va Respublika miqiyosida o'tkaziladigan musiqiy ko'rik tanlovlarga tayyorlab borish yo'llarini o'rgatish.	6	A	3
XBo'lim :Raqs to'garak mashg'ulotlarida pedagogik texnologiyalarni samarali qo'llay olish					
28	Raqs to'garak mashgulotlarida pedagogik texnologiyalarni samarali qo'llay olish.	Tanlangan Raqs to'garagi mashg'ulotlarini samaradorligi va sifatini oshirish maqsadida yangi pedagogik texnologiyalarni mashg'ulot jarayonida qo'llay olish usullarini o'rgatish.	6	N, A	3
XIBo'lim: Raqs to'garak mashg'ulotlarida Raqs asboblardan va zamonaviy musiqiy texnik vositalardan foydalanish					
2	Raqs to'garak mashg'ulotlarida raqs asboblardan foydalanish.	Raqs to'garak mashgulotlarida Raqs asboblardan foydalanib cholg'u asboblari haqidagi tushunchalarini kengaytirish. O'zbek Raqs madaniyati va sozandachilik san'ati haqidagi bilimlar bilan boyitish.	6	N,A	3
30	Raqs to'garak mashgulotlarida zamonaviy musiqiy texnik vositalardan foydalanish.	Musiqiy texnik vositalar haqidagi tushunchalarini boyitish, zamonaviy musiqiy texnik vositalardan foydalanish haqida ko'rsatmalar berish. Dars jarayonida Raqs asboblardan zamonaviy texnik vositalaridan foydalanib to'garak mashg'ulotini o'tkazish.	6	N,A	3
Jami:			180		90

3. O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash.

O'quv faning o'zlashtirish darajasini nazorat qilish va baholash o'qituvchi tomonidan joriy nazoratda dars jarayonida – o'quvchilardan savol so'rash va yoki test o'tkazish, o'quvchilar tomonidan bajarilgan amaliy vazifalarni baholash orqali, shuningdek oraliq nazoratda – o'quvchilar tomonidan individual vazifalarni bajarilishi sifati va ularni topshirish jarayonida individual so'rov o'tkazish natijalari asosida amalga oshiriladi.

4. Tavsiya etiladigan adabiyotlar ro'yxati:

1. Shavkat Mirziyoyev "xalqimizning roziligi bizning faoliyatimizga berilgan eng oliy Baxodir" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
2. Shavkat Mirziyoyev "Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2016.
3. Shavkat Mirziyoyev "Buyuk kelajagimizni mard va olijanob halqimiz bilan birga quramiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
4. Shavkat Mirziyoyev "niyati ulug' xalqning ishi ham ulug', hayoti yorug'va kelajagi farovon bo'ladi" Toshkent – "O'zbekiston"-2019
5. D.A.Karimova, D.Q.Qodirov, S.Karimov "Musiqqa to'garagini tashkil qilish". Toshkent "ILM ZIYO" 2012 yil.

6. N.Q.Umurov. "SIBELIUS 4, SIBELIUS 6 nota muharrirlarida ishlash masalalari". O'quv qo'llanma. Toshkent. 2016 yil.
7. D.A.Karimova. "Musiqqa metodikasida innovatsion texnologiyalarini qo'llash". Toshkent. 2009 yil.
8. H.Nurmarov, N.Yuldasheva. "O'zbek xalq musiqqa ijodiyoti" Toshkent. 2007 yil.
9. O.Matyoqubov. «Maqomot». Toshkent. Musiqqa nashriyoti. 2004 yil.
10. G.Sharipova. "Musiqqa va uni o'qitish metodikasi". Toshkent. "Turon-Iqbol". 2006 yil.
11. R.F.Qodirov. "Musiqqa pedagogikasi". Toshkent. 2013 yil.
12. R.G'.Qodirov. «Musiqqa psixologiyasi». Toshkent. Musiqqa nashriyoti. 2005 yil.
13. D.A.Karimova. "Musiqqa metodikasida innovatsion texnologiyalarini qo'llash". T., 2009
14. N.Yusupova. "Musiqqa savodi, metodikasi va ritmika". Toshkent "Musiqqa" nashriyoti, 2017 y,
15. G.Sharipova, Sh.Yaqubova. "Maktabgacha ta'lim muassasalarida musiqqa o'qitish metodikasi". Toshkent. "Cho'lpon" nomidagi nashriyot-matbaa ijodiy uyi. 2009 yil.
16. Б.Андреев "Раққоса ҳақида"2007
17. Д.Сайфуллаева, З.Казакбаева "Ўзбек рақс санъати тарихи ва рақс саҳналаштириш сирлари" Тошкент, "Ворис нашриёти" 2006.
18. С.Тангуриева "Галия Измайлова" Тошкент, 2006
19. Санъат ва маданиятга оид миллий ва хорижий интернет сайтлари 2006
20. Казакбаева З."Ўзбек рақс санъати тарихи сирлари", Тошкент, Ворис2006
21. Авдеева А. "Ўзбек миллий рақс тарихи"Тошкент, 2001
22. Жазбасов И. Музыкальное искусство Казахстана. – Алма-ата, 2000

Internet manbalari:

17. www.pedagog.uz
18. www.ziyonet.uz
19. www.natlib.uz
20. www.tdpu.uz
21. www.lex.uz
22. <https://www.maam.ru>
23. www.referatlar.uz
24. "MTT xujjatlari va ko'rgazmalari" telegram kanali @bogchamfaxrim.
25. <https://ru.wikipedia>
26. <https://www.istmira.com/novosti>
27. <http://www.dancefacts.net/dance-types/types-of-dances/https://dance>

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

40211404- Maktabgacha ta'lim tashkiloti xoreografiyasi kasbi bo'yicha

Bolalarni sahna mashqlariga tayyorgarligi o'quv amaliyoti fanidan

O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiya(lar) nomi:

1.Havaskorlik raqs to'garagi rahbari

O'quv rejadagi tartib raqami: 2.1.6

Ajratilgan soat: 180

Toshkent – 2022

O'quv dasturipedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo'nalishlari bo'yicha o'quv metodik birlashmasining 2022 yil " 29 " avgustdagi 6- sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchilar:	I. Azimov	Respublika musiqa va san'at kolleji direktori
	Q. Qambarova	Respublika musiqa va san'at kolleji o'quv ishlari bo'yicha direktor o'rinbosari
	N. Sidikova	Respublika musiqa va san'at kolleji o'qituvchisi
	A. Xudiyarov	Respublika musiqa va san'at kolleji o'qituvchisi
Taqrizchilar:	E. Saitova	O'zbekiston Davlat Xoreografiya Akademiyasi o'qituvchisi

1. O'quv dasturi umumiy talablari

Dastur nomi	Bolalarni o`quv sahna mashqlariga tayyorgarligi
Ajratilgan soat	180
Mavzular soni	5
Dasturning maqsadi	Mutaxassislar maktabgacha ta'lim tashkilotlari, madaniyat uylari, mahallalarda keng ko'lamda ish olib boradilar. Ular mahallalarda, klublarda, madaniyat uylarida, madaniyat saroylari, ijtimoiy-madaniy sohalarning turli jabhalarida havaskorlik jamoalarining badiiy rahbarlari hamda xalq raqs jamoalari rahbarlari raqqosa sifatida faoliyat ko'rsatish uchun tayyorlanadi.
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	O'quv amaliyoti mashg'ulotlari o'quv dargohida yoki madaniyat muassasalarida, maktabgacha ta'lim tashkilotlari, mahalla markazlarida olib boriladi. O'quv amaliyotida 6-8 kishidan tashkil topgan holda guruhlariga bo'linib dars o'tiladi. O'quv amaliyoti darsida talabalar asosan baletmeystrlilik faoliyatlari bilan shug'ullanadilar.
Bilimlar	Amaliyotni o'zlashtirib bo'lganidan so'ng quyidagi bilimlarga ega bo'ladilar: <ul style="list-style-type: none"> - havaskor raqs to'garagi rahbarining asosiy vazifalari; - to'garakni tashkil qilish; - uni olib borish usullarini; - havaskor raqs sanhatini rivojlantirish; - baletmeystrlilikning ijodiy qirralarini; - raqs sahnalashtirishning qonun-qoidalarini.
Ko'nikmalar	Amaliyotni o'zlashtirib bo'lganidan so'ng o'quvchilar quyidagi ko'nikmalarga ega bo'ladilar: <ul style="list-style-type: none"> - tashkilotchilik qonun-qoidalarini va havaskorlik ijodiyotini iqtisodiy boshqarish shahobchalari va madaniy xordiq faoliyatini tashkil qilish. - Ijodiy, amaliy va tashkiliy ishlarni rejalashtirish. - Jamoada badiiy-tarbiyaviy ishlarni tashkil qilish - aholi o'rtasida ommaviy siyosiy va madaniy-ma'rifiy ishlarni olib borish; - xoreografik kompozitsiya va raqs sahnalashtirish; - klassik, zamonaviy, xalq raqslari, o'zbek raqslarini o'rganishdan dars berish usullarini
O'quv rejasiga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fanning nomi	O'zbek raqslari, Jahon xalqlari raqslari, Raqs to'garagini tashkil etish uslubiyoti
O'qitishni tashkiliy shakli	N – Nazariy ta'lim; A – Amaliy ta'lim; Y-Yakka ta'lim NA – Nazariy va amaliy ta'lim birgalikda tashkil etiladi;
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhda belgilangan o'qitish tili asosida
Baholash tartibi	Baholash bo'yicha amaldagi tartib asosida
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Yozma, og'zaki, savol-javob, test, amaliy topshiriq

2. O'quv dasturi mazmuni

No	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	o'qov yuklarna	O' qitishni tashkiliy tashkili	Mustaqil ta' lim
1.	O`zbek raqs	Farg`ona raqs maktabi Xorazm raqs maktabi Buxoro raqs maktablariga xos raqslar ishlash	36	A	18
2.	Xalq sahna raqsi	Jahon xalq raqslari asosida qo`yilgan raqslarni xarakterga moslab ishlash Ukraincha raqs. Venger xalq raqsi « Chardash ». Venger sahna raqsi. Polsha sahna raqsi «Mazurka». Italyanacha raqs "Tarantella" Ruscha raqs. Ispancha raqs. Moldavancharaqs«Xora»,«Moldaveneska». Sigancha raqs.	36	A	18
3.	Merosiy raqslar	Mukarrama Turg`unbayeva, Isoxor Oqilov ,Qunduz Mirkarimova, Po`lat Madriyev , Nishanov Akbar va xokazolarning raqslarini o`zgartirmagan holda sahnaga olib chiqish	36	A	18
4.	Zamonaviy raqslar	Lotin amerika raqslari Modern Jazz Hip hop va shu kabi zamonaviy raqslarni sahnaga olib chiqish	36	A	18
5.	Voha raqslari	Qashqadaryo va Surhondaryo voha raqslarini sahnaga olib chiqish	36	A	18
	Jami		180		90

3. O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi.

Baholash usullari yozma, o'zbaki, savol-javob, test, amaliy topshiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

Foydalaniladigan asosiy darslik va o'quv qo'llanmalar, elektron ta'lim resurslari hamda qo'shimcha adabiyotlar ro'yhati.

1. Shavkat Mirziyoyev "Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2016.
2. Shavkat Mirziyoyev "Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik - har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak" Toshkent – "O'zbekiston"-2017.
3. . «Ферганский танец» - Р.Каримова 1973 год.
4. . «Хоразмский танец» - Р.Каримова 1975 год.
5. . «Бухарский танец» - Р.Каримова 1977 год.
6. . «Танцы ансамбля Баҳор» - Р.Каримова 1979 год.
7. . «Танцы Равви Атаджановой» - Р.Каримова 1983 год.
8. . «Узбекские танцы в постановке Исахара Акилова» - Р.Каримова 1987 год.
9. . «Уроки узбекского танца» – Р.Каримова 1987 год.
10. . «Тановар» - Р.Каримова 2000 год.

Internet saytlari.

1. www.raqs.uz
2. www.ziynet.uz
3. [www.universalia.nov.ru / instruments.](http://www.universalia.nov.ru/instruments)
4. www.muzik.uz
5. www.classicmuzik.uz
6. <http://forum.ziyouz.com>
7. www.arxiv.uz

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

40211404-Maktabgacha ta'lim tashkilotn xoreografiyasi kasbi bo'yicha

Pedagogik amaliyot fanidan

O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiya(lar) nomi:

1. Havaskorlik raqs to'garagi rahbari

O'quv rejadagi tartib raqami: 2.1.7.

Ajratilgan soat: 240

Toshkent – 2022

O'quv dasturipedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi

yo`nalishlari bo`yicha o`quv metodik birlashmasining 2022 yil “ 29 ” avgustdagi 6- sonli majlis bayoni bilan ma`qullangan.

O`zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig`ilishida ma`qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchilar;	Abduxakimova Durdona Mamadjanovna	- TDMRXOM, Xoreografiya kafedrasini mudiri v.v.b. "Baletmeystrik san'ati" fan o'qituvchisi
	Maxmudova Umida Abdumalikovna	Toshkent pedagogika kolleji katta o'qituvchisi

Taqrizchilar:

Xadjayeva Dildora Nurmatovna	- Namangan ixtisoslashtiruvchi san'at maktabining "Xalq raqsi kafedrasini" mudiri, Oliy toifali o'qituvchi
---------------------------------	--

I.O'quv dasturining umumiy talablari

Dastur nomi	Pedagogik amaliyoti
Ajratilgan soat	240
Mavzular soni	48
Dasturning maqsadi	<p>O'quvchilarning nazariy bilimlarini chuqurlashtirish va mustahkamlash. Turli yosh bosqichlarda bolalarning musiqiy – estetik tarbiyasini yo'lga qo'yish to'g'risida tushuncha berish.</p> <p>Davlat talablari va “Davlat ta'lim standartlari” shartlaridan kelib chiqib, MTTda “Ilk qadam” tayanch dasturi, “Musiqqa madaniyati” fani bo'yicha “Musiqqa madaniyati” dasturi talablari bo'yicha bo'lg'usi pedagoglarda MTT da musiqiy – estetik tarbiya bo'yicha ish olib borishning turli yo'nalishda amaliy ko'nikma va bilimlarni shakllantirish.</p> <p>Amaliyotchining kasbiy bilim, ko'nikma va ahamiyatga ega bo'lgan sifatlarini shakllantirish.</p> <p>Tanlangan kasbga muhabbatni tarbiyalash mustaqil ravishda pedagogik bilimlarni oshirishida qiziqish, moyillik, talablarni shakllantirish hamda ijodkorlikni rivojlantirish.</p> <p>Ilg'or pedagogik tajribani o'rganish.</p>
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	<p>Tadbirlarda bolalarning alohida extiyoji va qiziqishini qondirish. O'quvchilarda mustaqil ishlash va ijodiy ishlarni olib borish ko'nikmalarini rivojlantirish.</p> <p>-“Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan Davlat talablari” da bolaning ijtimoiy-hissiy rivojlanishi talablarini o'rganadi;</p> <p>-MTT o'quv dasturida musiqiy rivojlanish qobiliyatlari;</p> <p>- kasbga doir musiqiy ko'nikmalarni egallaydi;</p> <p>-o'zlashtirilgan bilimlar bo'yicha tajribalar o'tkaza oladi;</p> <p>-bolalarni mustaqil ijodiy fikrlashga o'rgatadi.</p>
Bilimlar	<p>Ta'lim muassasasining ichki tartib qoidalarini;</p> <p>-sanitariya-gigiena holatlarini;</p> <p>-ta'limmuassasasining o'quv-tarbiyaviy ishlarini;</p> <p>-“Ustoz-shogird” tizimini;</p> <p>-Mashg'ulot honalarni qanday jihozlanishini;</p> <p>-davlat ta'lim standartlari talabi darajasida musiqqa mashg'ulotlarini rejalashtirishni;</p> <p>-tahlil daftarini yuritish qoidalarini;</p> <p>-mashg'ulotlarda bolalar davomatini, intizomini kuzatish va nazorat qilishni;</p> <p>-musiqqa rahbarini ish hujjatlarini;</p> <p>-mashg'ulot mavzularini rejalashtirishni;</p> <p>-musiqqa mashg'ulotlarida musiqiy faoliyatlarni:</p> <p>-turli guruhlar bilan ishlashni;</p> <p>-turli yoshdagi bolalarga musiqqa tinglash faoliyatini;</p> <p>-kuylash faoliyatini;</p> <p>-turli yoshdagi bolalarga qo'shiq kuylash faoliyatini;</p> <p>-musiqqa mos ritmik harakatlar bajarish faoliyatini;</p> <p>-turli yoshdagi bolalarga musiqiy- ritmik harakatlar bajarish faoliyatini;</p> <p>-bolalar musiqqa cholg'u asboblarida ijro etish faoliyatini;</p> <p>-turli yoshdagi bolalarga bolalar musiqqa cholg'u asboblarida jo'r bo'lish faoliyatini;</p> <p>-bayram ertaliklari ssenariysini tuzish;</p> <p>-ko'ngilochar soatlari rejasini tuzish;</p> <p>-ko'rgazmali qurollarni tayyorlashni;</p> <p>-yangi pedagogik texnologiyalarni;</p> <p>-mashg'ulotlarda axborot- kommunikatsion texnikalaridan foydalanish usullarini;</p> <p>-tarbiyachi bilan birgalikda xamkorlik qilishni;</p>

	<ul style="list-style-type: none"> -ota-onalar bilan ish olib borish usullarini; -iqtidorli va bo'sh o'zlashtiruvchi bolalar bilan ishlash yo'llarini:
Ko'nikmalar	<ul style="list-style-type: none"> Ta'lim muassasasining ichki tartib qoidalariga rioya qilish; -sanitariya-gigiena holatlariga amal qilish; -ta'limmuassasasining-tarbiyaviyishlarini olib borish; -“Ustoz-shogird” tizimini davom ettirish; -mashg'ulot xonalarini mustaqil jihozlash; -davlat ta'lim standartlari talabi darajasida musiqa mashg'ulotlarini tashkillashtirish; -tahlil daftarini yuritish; -mashg'ulotlarda bolalar davomatini, intizomini nazorat qilish; -musiqa rahbarining ish rejasini tuzish; -bolalar yosh xususiyatlaridan kelib chiqib mashg'ulot mavzularini tanlash; -musiqa cholg'u asboblarini bir-biridan farqlash; -turli yoshdagi bolalarda musiqa tinglashni shakllantirish va rivojlantirish; -turli yoshdagi bolalarda qo'shiq kuylashni shakllantirish va rivojlantirish; -turli yoshdagi bolalarda musiqiy- ritmik harakatlarni o'rgatish; -bolalar musiqa cholg'u asboblarida ijroga o'rgatish; -bayram ertaliklari ssenariysini mustaqil tuzish; -ko'ngilochar soatlari rejasini mustaqil tuzish va tashkillashtirish ; -ko'rgazmali qurollarni tayyorlashni; -yangi pedagogik texnologiyalaridan samarali foydalanish; -mashg'ulotlarda axborot- kommunikatsion texnik vositalaridan foydalanish; -ota-onalar bilan ishlash; -o'quvchilar qobiliyatini inobatga olgan holda yakka tartibda ishlash; -ma'naviy-ma'rifiy tadbirlar ssenariylarini tuzish
O'quv rejaga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fanning nomi	Pedagogika va psixologiya, Maxsus fanlar
O'qitishning tashkiliy shakli	A-amaliy ta'lim
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhga tayinlangan dars tili asosida
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asoslanib
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Individual va amaliy topshiriqlar bajarish

2. O'quv dasturi mazmuni

t/r	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	o'qw yuklarna	O' qitishning tashkiliy shakli	Mustaqil ta' lim
Pedagogik amaliyotning haftalar bo'yicha taqsimoti					
1	Amaliyot ish mazmuni bilan tanishish. MTT faollar zali, xonalari, guruhlarini, jihazlanishi bilan tanishish. Pedagogik amaliyot ish hujjatlarini yuritish tartibi	<p>Kollej o'quvchilari pedagogik amaliyotning maqsad va vazifalari bilan tanishtirish. Biriktirilgan ta'lim muassasa mudirasi hamda musiqa rahbari bilan tanishish. Raqs mashg'ulotlari olib boriladigan xonaning qanday jixozlanishi, guruh va tarbiyachilar bilan tanishish. Kollej amaliyot o'quvchilarni ta'lim muassasa guruhlari ga bo'lish. Guruh tarbiyachisi va tarbiyalanuvchilari bilan tanishtirish. Biriktirilgan guruh bolalari bilan suhbat olib borish. Pedagogik amaliyot ish hujjatlarini bilan tanishish. Pedagogik amaliyot hujjatlar kundalik tahlil daftarinig yuritilish tartibi. Ta'lim muassasaning ichki tartib qoidalarini: sanitariya-gigiena holatlarini; ta'lim muassasasining o'quv-tarbiyaviy ishlarini; mashg'ulot xonalarni qanday jihazlanishini; davlat ta'lim standartlari talabi darajasida musiqa mashg'ulotlarini rejalashtirishni; tahlil daftarinig yuritish qoidalarini; mashg'ulotlarda bolalar davomatini, intizomini kuzatish va nazorat qilishni bilishi.</p> <p>Ta'lim muassasasining ichki tartib qoidalariga rioya qilish; Sanitariya-gigiena holatlariga amal qilish; Ta'lim muassasasining tarbiyaviy ishlarini olib borish; "Ustoz-shogird" tizimini davom ettirish; mashg'ulot xonalarni mustaqil jihazlash; ta'lim muassasasining ichki tartib qoidalariga rioya qilish; davlat ta'lim standartlari talabi darajasida musiqa mashg'ulotlarini tashkillashtirish; tahlil daftarinig yuritish; mashg'ulotlarda bolalar davomatini, intizomini nazorat qilish; mustaqil bajara olish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.</p>	6	A	3
2	Raqs to'garagi rahbarining yillik, oylik ish rejasini. Raqs mashg'ulotlari ga kundalik reja tuzish	<p>Ta'lim muassasasidagi raqs to'garagi rahbarining ish hujjatlaridan: yillik oylik hujjatlari bilan tanishtirish va shu hujjatlarning yuritilishini ko'rsatish. Ish hujjatlari asosida mashg'ulotlarni olib borilishi haqida tushuncha berish. Raqs mashg'ulotlarni tartib bilan o'tkazishda mashg'ulot rejasini tuzish. Tuzilgan kundalik reja asosida musiqa mashg'ulotlarini olib borish.</p> <p>Mavzuni o'zlashtirish natijasida o'quvchi: Raqs to'garagi rahbarining ish hujjatlarini; Mashg'ulot mavzularini rejalashtirishni; Raqs mashg'ulotlarida musiqiy faoliyatlarni bilishi. Raqs to'garagi rahbarining ish rejasini tuzish;</p>	6	A	3

		Mashg'ulot mavzularni mutaqil rejalashtirish: Mustaqil bajara olish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.			
3	MTT da turli guruhlarda musiqa mashg'ulotlarini kuzatish, tahlil qilish, amaliyot ish rejalarni yozish	Raqs to'garagi rahbariningolib borgan raqs mashg'ulotlarini kuzatish va tahlil qilish. Keyingi raqs mashg'uloti uchun reja bayonini tuzish. Mavzuni o'zlashtirish natijasida o'quvchi: raqs mashg'ulotlarini kuzatishni; raqs to'garagi rahbarining olib boradigan raqs mashg'ulotlarini tahlili qilishni; amaliyot ish rejalarini yozishni; raqs mashg'uloti uchun reja bayonini tuzishni bilishi. raqs mashg'ulotini mustaqil tahlil qilib, tahlil daftariga yozishni; amaliyot ish rejalarini mustaqil yozishni; raqs mashg'uloti uchun reja bayonini mustaqil tuzishnimustaqil bajara olish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.	6	A	3
4	Turli guruhlarda musiqa ostida ertalabki badantarbiya mashg'ulotini , kuzatish, tahlil qilish, "Mehrjon" bayrami uchun ssenariy tuzish,qo'shiq va raqslar tanlashga ko'maklashish	Turli yoshdagi guruhlarda ertalabki badantarbiya mashg'ulotlarini kuzatish va tahlil qilish. Bayram ertaliklari uchun ssenariy tuzilishni ko'rsatib berish, hamda bayramga mos qo'shiq va raqslar tanlash. Mavzuni o'zlashtirish natijasida o'quvchi: guruhlarda badantarbiya mashg'ulotlarini o'tkazishni; guruhlarda badantarbiya mashg'ulotlarini tahlil qilishni; bayram ertaligi uchun ssenariy tuzishni; bayram ertaligi uchun raqs va qo'shiqlar tanlashni bilishi. guruhlarda badantarbiya mashg'ulotlarini mustaqil o'tkazishni; bayram ertaligi uchun mustaqil ssenariy tuzishni; bayram ertaligi uchun mustaqil raqs va qo'shiqlar tanlashni mustaqil bajara olish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.	6	A	3
5	"Bayram tadbirlariga tayyorgarlik , yangi raqslar sahnalashtirish,mu siqa ostida harakatli o'yinlarni tashkil qilish.	Bayram tadbirlariga tayyorgarlik ko'rish, bayram ertaligiga mos raqslar sahnalashtirish. Bolalar yoshlariga mos harakatli o'yinlar tashkil etish. Mavzuni o'zlashtirish natijasida o'quvchi: bayram ertaligi uchun raqslar sahnalashtirishni; bayram ertaligi uchun sahna ko'rinishini sahnalashtirishni; tanlangan musqa uchun mos raqs harakatlarini sahnalashtirishni bilishi; baram ertaligi uchunmustqail tayyorgarlik ko'rishni; musiqa uchun tanlangan raqs harakatlarini mustaqil bajara olish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.	6	A	3
6	Turli guruhlarda musiqa mashg'ulotlarini qismlarga bo'lib o'tkazish , kuzatish, taqlil qilish. Bayramuchun zalni bezatish	Turli guruhlarda musiqa mashg'ulotlarini qismlarga bo'lib o'tish. Bayram ertaligi uchun zalni bezatishda ko'maklashish. Mavzuni o'zlashtirish natijasida o'quvchi: Turli guruhlarda musiqa mashg'ulotlarni qismlarga bo'lib o'tkazishni; Bayram ertaligi uchun zalni bezatishni bilishi. Mustaqil musiqa mashg'ulotlarini qismlarga bo'lib o'tkazishni;	6	A	3

		Bayram ertaligi uchun zalni mustaqil bezatishni; Mustaqil bajara olish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.			
7	Bayram dawsturlarini o'tkazishda ko'maklashish, kuzatish, tahlil qilish.	Turli guruhlarda bayram ertaligini o'tkazishda musiqa rahbariga ko'maklashish, kuzatish hamda tahlil qilish. Mavzuni o'zlashtirish natijasida o'quvchi: bayram ertaligini o'tkazishda musiqa rahbariga ko'maklashishni; bayram ertaligi kuzatish va tahlil qilishni bilishi; musiqa rahbari bilan birgalikda bayram ertaligini o'tkazishni; bayram ertaligi kuzatib va mustaqil mustaqil bajara olish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.	6	A	3
8	„O'qituvchi va murabbiylar kuni“ bayramini o'tkazishda ko'maklashish, tahlil qilish.	Turli guruhlarda bayram ertaligini o'tkazishda musiqa rahbariga ko'maklashish, kuzatish hamda tahlil qilish. Mavzuni o'zlashtirish natijasida o'quvchi: bayram ertaligini o'tkazishda musiqa rahbariga ko'maklashishni; bayram ertaligi kuzatish va tahlil qilishni bilishi; raqs to'garagi rahbari bilan birgalikda bayram tadbirlarini o'tkazishni; bayram tadbirlarini kuzatib va mustaqil mustaqil bajara olish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak	6	A	3
9	Turli yosh guruhlarda musiqa mashg'ulotlarini o'tkazishda rahbar va o'rtoqlarning ishlarini kuzatish, tahlil qilish. O'zlashtirishi past guruh bolalari bilan ish olib borishni kuzatish va tahlil qilish.	Turli guruhlarda musiqa mashg'ulotlarini o'tkazish, tahlil qilish. Stol teatri uchun ertak qahramonlarini yasash. Mavzuni o'zlashtirish natijasida o'quvchi: turli yosh guruhlarda musiqa mashg'ulotlarini o'tkazish. boshqa amaliyotchilarning mashg'ulotlarini kuzatib, tahlil qilish; stol teatri uchun ertak qahramonlarini yasashda musiqa rahbariga ko'maklashish; musiqa mashg'ulotlarida musiqiy faoliyatlarni; turli guruhlar bilan ishlashni; turli yoshdagi bolalarga musiqa tinglash faoliyatini; kuylash faoliyatini; turli yoshdagi bolalarga qo'shiq kuylash faoliyatini; musiqaga mos ritmik harakatlar bajarish faoliyatini; turli yoshdagi bolalarga musiqiy- ritmik harakatlar bajarish faoliyatini bilishi; ko'ngilochar soatlari rejasini mustaqil tuzish va tashkillashtirish; ko'rgazmali qurollarni tayyorlashni; turli yoshdagi bolalarda raqs harakatlarini shakllantirish va rivojlantirish; turli yoshdagi bolalarda musiqiy- ritmik harakatlarni o'rgatishni mustaqil bajara olish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.	6	A	3
10	Guruhlarda musiqa ostida ertalabki badantarbiyani o'tkazish.	Turli yosh guruhlarda ertalabki badantarbiya mashg'ulotlarini o'tkazish. Musiqa rahbariga ko'maklashish hamda tahlil qilish. Mavzuni o'zlashtirish natijasida o'quvchi: Turli guruhlarda musiqa mashg'ulotlarini o'tkazishni;	6	A	3

		<p>ertalabki badantarbiya mashg'ulotlarini o'tkazishni; ko'ngilochar soatlari rejasini tuzish; ko'rgazmali qurollarni tayyorlashni; yangi pedagogik texnologiyalarni bilishi; mustaqil musiqa mashg'ulotlarini qismlarga bo'lib o'tkazishni; ko'ngilochar soatlari rejasini mustaqil tuzish va tashkillashtirish ko'rgazmali qurollarni tayyorlashni; yangi pedagogik texnologiyalaridan samarali foydalanish; mashg'ulotlarda axborot- kommunikatsion texnik vositalaridan foydalanishni mustaqil bajara olish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.</p>			
11	<p>Reja asosida raqs mashg'ulotini o'tkazish, kuzatish, tahlil qilish. Bolalarni sahna madaniyatiga o'rgatish.</p>	<p>Reja asosida musiqa mashg'ulotlarini mustaqil o'tkazish. Boshqa amaliyot o'quvchilarining mashg'ulotlarini kuzatish va tahlil qilish. Guruh bolalariga sahna madaniyatini o'rgatish. Mavzuni o'zlashtirish natijasida o'quvchi: mashg'ulotlarda bolalar davomatini, intizomini kuzatish va nazorat qilishni; mashg'ulot mavzularini rejalashtirishni; raqs mashg'ulotlarida musiqiy faoliyatlarni: turli guruhlar bilanishlashni; kuylash faoliyatini; musiqaga mos ritmik harakatlar bajarish faoliyatini; turli yoshdagi bolalarga qo'shiq kuylash faoliyatini; mashg'ulotlarda bolalar davomatini, intizomini nazorat qilish; bolalar yosh xususiyatlaridan kelib chiqib mashg'ulot mavzularini tanlash; turli yoshdagi bolalarda musiqa tinglashni shakllantirish va rivojlantirish; turli yoshdagi bolalarda musiqiy- ritmik harakatlarni o'rgatishni mustaqil bajara olish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.</p>	6	A	3
12	<p>Turli guruhlarda musiqa mashg'ulotlarini o'tkazish, tahlil qilish.</p>	<p>Turli yosh guruhlarda raqs mashg'ulotlarini musiqa rahbari bilan birgalikda o'tkazish. Keyingi musiqa mashg'uloti uchun ko'rgarmali qurollar yasash. Mavzuni o'zlashtirish natijasida o'quvchi: turli guruhlarda musiqa mashg'ulotlarni qismlarga bo'lib o'tkazish; turli yoshdagi bolalarga musiqa tinglash faoliyati; kuylash faoliyatii; turli yoshdagi bolalarga qo'shiq kuylash faoliyati; musiqaga mos ritmik harakatlar bajarish faoliyati; turli yoshdagi bolalarga musiqiy- ritmik harakatlar bajarish faoliyati; ko'rgazmali qurollar yasashni; raqs mashg'ulotlarini qismlarga bo'lib o'tkazish; ko'rgazmali qurollar yasash;</p>	6	A	3

		turli yoshdagi bolalarda musiqa tinglashni shakllantirish va rivojlantirish; turli yoshdagi bolalarda musiqiy- ritmik harakatlarni o'rgatishnimustaqil bajara olish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.			
13	«21- Oktyabr til bayrami»ga bag'ishlangan bayram ertaligini o'tkazishda ko'maklashish va kuzatib, tahlil qilish.	“21 oktyabr- til bayrami” ertaligini o'tkazishda musiqa rahbariga ko'maklashish. Bayram ertaligini amaliyot o'quvchilari bilan kuzatib, tahlil qilish. Mavzuni o'zlashtirish natijasida o'quvchi: bayram ertaligini o'tkazishda musiqa rahbariga ko'maklashishni bayram ertaligi kuzatib va tahlil qilish; musiqa rahbari bilan birgalikda bayram ertaligini o'tkazish; bayram ertaligi kuzatib va tahlil qilishni mustaqil bajara olish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.	6	A	3
14	Guruhlarda raqs mashg'ulotlarini o'tkazish.	Turli guruhlarda raqs mashg'ulotlarni o'tkazish jarayonida bolalarga musiqa cholg'u asboblarini bilan tanishtirish. Mavzuni o'zlashtirish natijasida o'quvchi: turli guruhlarda musiqa mashg'ulotlarni qismlarga bo'lib o'tkazish; bayram ertaligi uchun zalni bezatish; turli yoshdagi bolalarga musiqa tinglash faoliyati; kuylash faoliyati; turli yoshdagi bolalarga bolalar musiqa cholg'u asboblari bilan tanishtirish; turli yoshdagi bolalarga qo'shiq kuylash faoliyati; musiqaga mos ritmik harakatlar bajarish faoliyati; turli yoshdagi bolalarga musiqiy- ritmik harakatlar bajarish faoliyati; bayram ertaligi uchun zalni bezatish; mustaqil raqs mashg'ulotlarini qismlarga bo'lib o'tkazish; bayram ertaligi uchun zalni mustaqil bezatish; turli yoshdagi bolalarda raqs xarakat shakllantirish va rivojlantirish; turli yoshdagi bolalarda musiqiy- ritmik harakatlarni o'rgatish; bayram ertaligi uchun mustaqil atrebutlar yasashni mustaqil bajara olish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.	6	A	3
15	Reja asosida qo'shiq va raqslar tanlash.	Reja asosida qo'shiq va raqslar tanlash. Mavzuni o'zlashtirish natijasida o'quvchi: turli guruhlarda ertalabki badantarbiya mashg'ulotlarini o'tkazishni; yangi pedagogik texnologiyalarni; bayram ertaligi uchun ssenariy yozishni; tanlangan ssenariy uchun mos raqs va qo'shiqlar tanlashni; mustaqil raqs mashg'ulotlarini qismlarga bo'lib o'tkazishni; yangi pedagogik texnologiyalaridan samarali foydalanish; mashg'ulotlarda axborot-kommunikatsion texnik vositalaridan foydalanish; bayram ertaligi uchun ssenariy tanlashni;	6	A	3

		bayram ertaligiga mos raqs va qo'shiqlar tanlashnimustaqil bajara olish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.			
16	Musiqada ostida harakatli o'yinlarni tashkil qilish.	Turli guruhlarda harakatli o'yinlarni tashkillashtirib, o'tkazish. Mavzuni o'zlashtirish natijasida o'quvchi: musiqaga mos ritmik harakatlar bajarish faoliyatini; turli yoshdagi bolalarga musiqiy- ritmik harakatlar bajarish faoliyatini bilishi; turli yoshdagi bolalarda musiqiy- ritmik harakatlarni o'rgatish; ko'ngilochar soatlari rejasini mustaqil tuzish va tashkillashtirish; yangi pedagogik texnologiyalaridan samarali foydalanish; mashg'ulotlarda axborot- kommunikatsion texnik vositalaridan foydalanish; ko'rgazmali qurollarni tayyorlashnimustaqil bajara olish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.	6	A	3
17	Mashg'ulot davomida bolalarga O'zbek va jahon raqs ustalari (portretlari) bilan tanishtirish. Ularning asarlarini tahlil qilib, hayoti va ijodiy faoliyati haqida tushuncha berish	Musiqada mashg'uloti davomida O'zbek va jahon raqslari bilan tanishish, ijodi haqida ma'lumot berish, bolalar uchun yaratilgan qo'shiqlardan namunalar tinglash. Mavzuni o'zlashtirish natijasida o'quvchi: Musiqada mashg'ulotlarida o'zbek baskorlarining ijodi haqida ma'lumot berishni; Raqs mashg'ulotlarda bolalarga o'zbek va jahon kompozitorlari bilan tanishtirishni; O'zbek va jahon kompozitorlari ijodidan namunalar tayyorlashni; mustaqil bajara olish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.	6	A	3
18	Turli guruhlarda raqs mashg'ulotlarini o'tkazish, kuzatish, tahlil qilish. Guruh bolalariga didaktik o'yinlar o'tkazish. Ko'ngilochar soati uchun drammalashtirilgan sahna ko'rinishi namoyish etish.	Turli yosh guruhlarda musiqada mashg'ulotlarni o'tkazish. Boshqa amaliyotchilarning mashg'ulotlarini kuzatish, tahlil qilish. Ko'ngilochar soatlari uchun sahna ko'rinishini namoyish etish. Mavzuni o'zlashtirish natijasida o'quvchi: -Musiqada mashg'ulotlarni o'tkazish, kuzatish va tahlil qilishni; -Tarbiyalanuvchining yoshiqa mos didaktik o'yinlarni; -Ko'ngilochar soatlari rejasini tuzish; -Ko'rgazmali qurollarni tayyorlashni; -Ko'ngilochar soati uchun sahna ko'rinishi uchun ssenariy yozishni; bilishi -Turli yoshdagi bolalarga qo'shiqlarni tanlay olishni; -Turli yoshdagi bolalarga tanlangan qo'shiqqa mos ritmik harakatlarni tanlaq olishni; -Bolalarning yoshiga mos didaktik o'yinlarni tanlay olishni; -Ko'ngilochar soatlari uchun sahna ko'rinishi uchun ssenariy tayyorlashni; mustaqil bajara olish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.	6	A	3
19	Turli guruhlarda reja asosida musiqada mashg'ulotini	Biriktirilgan guruhlarda musiqada mashg'ulotlarini rejalashtirilgan holda o'tkazish. Musiqada rahbari bilan birgalikda "Konstitutsiya bayrami" uchun ssenariy yozish. Mavzuni o'zlashtirish natijasida o'quvchi:	6	A	3

	o'tkazish. „Konstitutsiya bayrami" ssenariysini yozish.	-Turli guruhlarda musiqa mashg'ulotlarini o'tkazishni; - Bayram ertaligi uchun ssenariy yozishni; -Turli yoshdagi bolalarga musiqa tinglash faoliyatini; -Kuylash faoliyatini; -Turli yoshdagi bolalarga qo'shiq kuylash faoliyatini; -Musiqaga mos ritmik harakatlar bajarish faoliyatini; -Turli yoshdagi bolalarga musiqiy- ritmik harakatlar bajarish faoliyatini bilishi. -Mustaqil raqs mashg'ulotlarini qismlarga bo'lib o'tkazishni; -Bayram ertaligi uchun zalni mustaqil bezatishni; -Turli yoshdagi bolalarda musiqa tinglashni shakllantirish va rivojlantirish; -Turli yoshdagi bolalarda qo'shiq kuylashni shakllantirish va rivojlantirish; -Turli yoshdagi bolalarda musiqiy- ritmik harakatlarni o'rgatish; mustaqil bajara olish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.			
20	Turli yosh guruhlarda musiqa mashg'ulotlarini o'tkazish, tahlil qilish."Konstitutsiya bayrami" ga tayyorgarlik ko'rish . Yangi qo'shiq , raqslar o'rgatish.	Guruhlarda boshqa amaliyotchilarning musiqa mashg'ulotlarini o'tkazilishini kuzatib, tahlil qilish. Bayram ertaligiga mos qo'shiq va raqslar o'tkazishda ko'maklashish. Mavzuni o'zlashtirish natijasida o'quvchi: Turli guruhlarda musiqa mashg'ulotlarini o'tkazishni; -Turli yoshdagi bolalarga musiqa tinglash faoliyatini; -Turli yoshdagi bolalarga musiqiy- ritmik harakatlar bajarish faoliyatini; -Kuylash faoliyatini; -Turli yoshdagi bolalarga qo'shiq kuylash faoliyatini; -Musiqaga mos ritmik harakatlar bajarish faoliyatini; - Raq mashg'ulotlarini o'tkazishni; -Bayram ertaligi uchun raqs va qo'shiqlar tanlashni bilishi. -bayram ertaligi uchun mustaqil raqs va qo'shiqlar tanlashni -Turli yoshdagi bolalarda musiqa tinglashni shakllantirish va rivojlantirish; -Turli yoshdagi bolalarda musiqiy- ritmik harakatlarni o'rgatish; mustaqil bajara olish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.	6	A	3
21	«Yangi yil» bayram ertaligini kuzatish, tahlil qilish. Konsertning badiiy natijalarni o'rganish. Hujjatlar ustida ish olib borish.	“ Yangi yil” bayram ertaligin amaliyot o'quvchilari bilan kuzatish, tahlil qilish. Bayram ertaligining badiiy qismini tuzatish va o'rganish. Hujjatlar ustida ishlash. Mavzuni o'zlashtirish natijasida o'quvchi: -Bayram ertaligini kuzatishni; -Bayram ertaligini amaliyot daftariga tahlil qilishni;bilishi -Bayram ertaligini amaliyotchilar bilan kuzatishni; -Bayram ertaligini tahlil qilish va amaliyot daftariga yozib borishni; mustaqil bajara olish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.	6	A	3
22	MTT bolalarini yosh psixologik xususiyatlarini	MTT tarbiyalanuvchilarning musiqiy qobiliyatini inobatga olagn holda asar tanlash. Raqs to'garagi ishtirokchilariga yangi raqs sahnalashtirish. Mavzuni o'zlashtirish natijasida o'quvchi:	6	A	3

	o'rganib, ularga asar tanlash. Raqs to'garagi ishtirokchilariga yangi raqslar sahnalashtirish.	<ul style="list-style-type: none"> - Mashg'ulotlarda bolalar davomatini, intizomini kuzatish va nazorat qilishni - Turli guruhlarda musiqa mashg'ulotlarni rejalashtirishni; - Musiqa mashg'ulotlarni kuzatishni va tahlil qilishni; - Guruhlarga mos tanlangan musiqaga mos ritmik harakatlarni tanlashni; - Musiqa mashg'uloti uchun ko'rgazmali qurollar tanlashni; - Musiqaga mos ritmik harakatlar bajarish faoliyatini; - Turli yoshdagi bolalarga musiqiy- ritmik harakatlar bajarish faoliyatini; - Turli guruhlarda musiqa mashg'ulotlarini to'g'ri rejalashtirishni; - Turli yoshdagi bolalarda musiqiy- ritmik harakatlarni o'rgatish; - Ko'rgazmali qurollarni tayyorlashni; - Mashg'ulotlarda bolalar davomatini, intizomini nazorat qilish; mustaqil bajara olish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak. 			
23	Musiqa mashg'ulotlari uchun ko'rgazmali qurollar tayyorlash. Musiqa mashg'ulotini ko'rgazmali qurollar yordamida o'tkazish. Guruh bolalarga mashgulot davomida cholg'u asboblari bilan tanishtirish va jo'r bo'lib ijro etishga o'rgatish	<p>Musiqa mashg'ulotlari uchun ko'rgazmali qurollar tayyorlash. Musiqa mashg'ulotlarini ko'rgazmali qurollar yordamida o'tkazish. Musiqa mashg'ulot davomida bolalarga musiqa cholg'u asboblari bilan tanishtirish. Musiqa cholg'u asbobi bilan birgalikda musiqaga jo'r bo'lib ijro etishga o'rgatish.</p> <p>Mavzuni o'zlashtirish natijasida o'quvchi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Turli guruhlarda musiqa mashg'ulotlarni qismlarga bo'lib o'tkazishni; - Turli yoshdagi bolalarga musiqa tinglash faoliyatini; - Kuylash faoliyatini; - Ko'rgazmali qurollarni tayyorlashni; - Bolalar musiqa cholg'u asboblari bilan ijro etish faoliyatini; - Turli yoshdagi bolalarga bolalar musiqa cholg'u asboblari bilan jo'r bo'lish faoliyatini; - Turli yoshdagi bolalarga bolalar musiqa cholg'u asboblari bilan tanishtirish; - Turli yoshdagi bolalarga qo'shiq kuylash faoliyatini; - Musiqaga mos ritmik harakatlar bajarish faoliyatini; - Turli yoshdagi bolalarga musiqiy- ritmik harakatlar bajarish faoliyatini; - bilishi. <p>Mustaqil musiqa mashg'ulotlarini qismlarga bo'lib o'tkazishni;</p> <p>Bolalar musiqa cholg'u asboblari bilan ijroga o'rgatish;</p> <p>Musiqa cholg'u asboblari bilan bir-biridan farqlash;</p> <p>Bolalar musiqa cholg'u asboblari bilan ijroga o'rgatish;</p> <p>Ko'rgazmali qurollarni tayyorlashni;</p> <p>Turli yoshdagi bolalarda musiqa tinglashni shakllantirish va rivojlantirish;</p> <p>Turli yoshdagi bolalarda qo'shiq kuylashni shakllantirish va rivojlantirish;</p>	6	A	3

		Turli yoshdagi bolalarda musiqiy- ritmik harakatlarni o'rgatish; mustaqil bajara olish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.			
24	Turli yosh guruhlarida reja asosida musiqa mashg'ulotini to'liq o'tkazish. 2 guruh tarbiyalanuvchi uchun tavsifnoma yozish.	Turli yosh guruh bolalariga raqs mashg'ulotlarinireja asosida to'liq o'tkazish. 2 ta tarbiyalanuvchi uchun tavsifnoma yozish. Mavzuni o'zlashtirish natijasida o'quvchi: -turli guruhlarida musiqa mashg'ulotlarni qismlarga bo'lib o'tkazishni; - bayram ertaligi uchun zalni bezatishni; -turli yoshdagi bolalarga musiqa tinglash faoliyatini; -kuylash faoliyatini; -gururh bolalari uchun tavsifnoma yozishni; -turli yoshdagi bolalarga bolalar musiqa cholg'u asboblari bilan tanishtirish; -turli yoshdagi bolalarga qo'shiq kuylash faoliyatini; -musiqaga mos ritmik harakatlar bajarish faoliyatini; -turli yoshdagi bolalarga musiqiy- ritmik harakatlar bajarish faoliyati; - mustaqil musiqa mashg'ulotlarini qismlarga bo'lib o'tkazish; - bayram ertaligi uchun zalni mustaqil bezatishni; - bolalar musiqa cholg'u asboblarida ijroga o'rgatish; turli yoshdagi bolalarda musiqa tinglashni shakllantirish va rivojlantirish; - turli yoshdagi bolalarda qo'shiq kuylashni shakllantirish va rivojlantirish; - turli yoshdagi bolalarda musiqiy- ritmik harakatlarni o'rgatish; - bayram ertaligi uchun mustaqil atrebutlar yasashni mustaqil bajara olish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.	6	A	3
25	Reja asosida musiqa mashg'ulotini o'tkazish, kuzatish, tahlil qilish. Bolalarni sahna madaniyatiga o'rgatish.	Reja asosida musiqa mashg'ulotlarini mustaqil o'tkazish. Boshqa amaliyot o'quvchilarining mashg'ulotlarini kuzatish va tahlil qilish. Guruh bolalariga sahna madaniyatini o'rgatish. Mavzuni o'zlashtirish natijasida o'quvchi: - mashg'ulotlarda bolalar davomatini, intizomini kuzatish va nazorat qilishni; -mashg'ulot mavzularini rejalashtirishni; -musiqa mashg'ulotlarida musiqiy faoliyatlarni: -turli guruhlar bilanishlashni; -kuylash faoliyatini; - musiqaga mos ritmik harakatlar bajarish faoliyatini; -turli yoshdagi bolalarga qo'shiq kuylash faoliyatini; bilishi -mashg'ulotlardabolalar davomatini, intizomini nazorat qilish; -bolalar yosh xususiyatlaridan kelib chiqib mashg'ulot mavzularini tanlash; -turli yoshdagi bolalarda musiqa tinglashni shakllantirish va rivojlantirish;	6	A	3

		-turli yoshdagi bolalarda musiqiy- ritmik harakatlarni o'rgatishni mustaqil bajara olish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.			
26	Reja asosida musiqa mashg'ulotini o'tkazish, kuzatish, tahlil qilish. Bolalarni sahna madaniyatiga o'rgatish.	Reja asosida musiqa mashg'ulotlarini mustaqil o'tkazish. Boshqa amaliyot o'quvchilarining mashg'ulotlarini kuzatish va tahlil qilish. Guruh bolalariga sahna madaniyatini o'rgatish. - mavzuni o'zlashtirish natijasida o'quvchi: - mashg'ulotlarda bolalar davomatini, intizomini kuzatish va nazorat qilishni; -mashg'ulot mavzularini rejalashtirishni; -musiqa mashg'ulotlarida musiqiy faoliyatlarni: -turli guruhlar bilanishlashni; -kuylash faoliyatini; -musiqaga mos ritmik harakatlar bajarish faoliyatini; -turli yoshdagi bolalarga qo'shiq kuylash faoliyatini; bilishi -mashg'ulotlarda bolalar davomatini, intizomini nazorat qilish; -bolalar yosh xususiyatlaridan kelib chiqib mashg'ulot mavzularini tanlash; -turli yoshdagi bolalarda musiqa tinglashni shakllantirish va rivojlantirish; -turli yoshdagi bolalarda musiqiy- ritmik harakatlarni o'rgatishni mustaqil bajara olish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.	6	A	3
27	Turli yosh guruhlarida musiqa mashg'ulotlarini o'tkazishda musiqa rahbariga yordamlashish, kuzatish, tahlil qilish.	Turli yosh guruhlarida musiqa mashg'ulotlarni o'tkazish. Boshqa amaliyotchilarnining mashg'ulotlarini kuzatish, tahlil qilish. Ko'ngilochar soatlari uchun sahna ko'rinishini namoyish etish. Mavzuni o'zlashtirish natijasida o'quvchi: -musiqa mashg'ulotlarni o'tkazish,kuzatish va tahlil qilishni; -tarbiyalanuvchining yoshiqa mos didaktik o'yinlarni; -ko'ngilochar soatlari rejasini tuzish; -ko'rgazmali qurollarni tayyorlashni; -ko'ngilochar soati uchun sahna ko'rinishi uchunssenariy yozishni; -turli yoshdagi bolalarga qo'shiqlarni tanlay olishni; -turli yoshdagi bolalarga tanlangan qo'shiqqa mos ritmik harakatlarni tanlaq olishni; -bolalarning yoshiga mos didaktik o'yinlarni tanlay olishni; -ko'ngilochar soatlari uchun sahna ko'rinishi uvhunssenariy tayyorlashni; mustaqil bajara olish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.	6	A	3
28	Turli yosh guruhlarida musiqa mashg'ulotlarini o'tkazishda musiqa rahbarigayordamla	Turli yosh guruhlarida musiqa mashg'ulotlarni o'tkazish. Boshqa amaliyotchilarnining mashg'ulotlarini kuzatish, tahlil qilish. Ko'ngilochar soatlari uchun sahna ko'rinishini namoyish etish. Mavzuni o'zlashtirish natijasida o'quvchi:	6	A	3

	shish, kuzatish, tahlil qilish.	<ul style="list-style-type: none"> -musiqa mashg'ulotlarni o'tkazish, kuzatish va tahlil qilishni; -tarbiyalanuvchining yoshiqa mos didaktik o'yinlarni; -ko'ngilochar soatlari rejasini tuzish; -ko'rgazmali qurollarni tayyorlashni; -ko'ngilochar soati uchun sahna ko'rinishi uchun ssenariy yozishni; bilishi -turli yoshdagi bolalarga qo'shiqlarni tanlay olishni; -turli yoshdagi bolalarga tanlangan qo'shiqqa mos ritmik harakatlarni tanlay olishni; -bolalarning yoshiga mos didaktik o'yinlarni tanlay olishni; -ko'ngilochar soatlari uchun sahna ko'rinishi uchun ssenariy tayyorlashni mustaqil bajara olish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak. 			
29	Bolalarni sahna madaniyatiga o'rgatishda musiqa rahbariga ko'maklashish.	<p>Mavzuni o'zlashtirish natijasida o'quvchi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mashg'ulotlarda bolalar davomatini, intizomini kuzatish va nazorat qilishni; -mashg'ulot mavzularini rejalashtirishni; -musiqa mashg'ulotlarida musiqiy faoliyatlarni: -turli guruhlar bilan ishlashni; -kuylash faoliyatini; -musiqaga mos ritmik harakatlar bajarish faoliyatini; -turli yoshdagi bolalarga qo'shiq kuylash faoliyatini; bilishi -mashg'ulotlarda bolalar davomatini, intizomini nazorat qilish; -bolalar yosh xususiyatlaridan kelib chiqib mashg'ulot mavzularini tanlash; -turli yoshdagi bolalarda musiqa tinglashni shakllantirish va rivojlantirish; -turli yoshdagi bolalarda musiqiy- ritmik harakatlarni o'rgatishni mustaqil bajara olish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak. 	6	A	3
30	Reja asosida musiqa mashg'ulotini o'tkazish, kuzatish, tahlil qilish.	<p>Reja asosida musiqa mashg'ulotlarini mustaqil o'tkazish. Boshqa amaliyot o'quvchilarining mashg'ulotlarini kuzatish va tahlil qilish. Guruh bolalariga sahna madaniyatini o'rgatish.</p> <p>Mavzuni o'zlashtirish natijasida o'quvchi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mashg'ulotlarda bolalar davomatini, intizomini kuzatish va nazorat qilishni; -mashg'ulot mavzularini rejalashtirishni; -musiqa mashg'ulotlarida musiqiy faoliyatlarni: -turli guruhlar bilan ishlashni; -kuylash faoliyatini; -musiqaga mos ritmik harakatlar bajarish faoliyatini; -turli yoshdagi bolalarga qo'shiq kuylash faoliyatini; bilishi -mashg'ulotlarda bolalar davomatini, intizomini nazorat qilish; 	6	A	3

		<p>-bolalar yosh xususiyatlaridan kelib chiqib mashg'ulot mavzularini tanlash;</p> <p>-turli yoshdagi bolalarda musiqa tinglashni shakllantirish va rivojlantirish;</p> <p>-turli yoshdagi bolalarda musiqiy- ritmik harakatlarni o'rgatishni mustaqil bajara olish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.</p>			
31	<p>Musiqa mashg'ulotlari uchun ko'rgazmali qurollar tayyorlash. Musiqa mashg'ulotini ko'rgazmali qurollar yordamida o'tkazish. Guruh bolalarga mashg'ulot davomida cholg'u asboblarida jo'r bo'lib ijro etishga o'rgatish</p>	<p>Musiqa mashg'ulotlari uchun ko'rgazmali qurollar tayyorlash. Musiqa mashg'ulotlarini ko'rgazmali qurollar yordamida o'tkazish. Musiqa mashg'ulot davomida bolalarga musiqa cholg'u asboblari bilan tanishtirish. Musiqa cholg'u asbobi bilan birgalikda musiqaga jo'r bo'lib ijro etishga o'rgatish.</p> <p>Mavzuni o'zlashtirish natijasida o'quvchi:</p> <p>-turli guruhlarda musiqa mashg'ulotlarni qismlarga bo'lib o'tkazishni;</p> <p>-turli yoshdagi bolalarga musiqa tinglash faoliyatini;</p> <p>-kuylash faoliyatini;</p> <p>-ko'rgazmali qurollarni tayyorlashni;</p> <p>-bolalar musiqa cholg'u asboblarida ijro etish faoliyatini;</p> <p>-turli yoshdagi bolalarga bolalar musiqa cholg'u asboblarida jo'r bo'lish faoliyatini;</p> <p>-turli yoshdagi bolalarga bolalar musiqa cholg'u asboblari bilan tanishtirish;</p> <p>-turli yoshdagi bolalarga qo'shiq kuylash faoliyatini;</p> <p>-musiqaga mos ritmik harakatlar bajarish faoliyatini;</p> <p>-turli yoshdagi bolalarga musiqiy- ritmik harakatlar bajarish faoliyatini bilishi.</p> <p>mustaqil musiqa mashg'ulotlarini qismlarga bo'lib o'tkazishni;</p> <p>bolalar musiqa cholg'u asboblarida ijroga o'rgatish;</p> <p>musiqa cholg'u asboblarini bir-biridan farqlash;</p> <p>bolalar musiqa cholg'u asboblarida ijroga o'rgatish;</p> <p>ko'rgazmali qurollarni tayyorlashni;</p> <p>turli yoshdagi bolalarda musiqa tinglashni shakllantirish va rivojlantirish;</p> <p>turli yoshdagi bolalarda qo'shiq kuylashni shakllantirish va rivojlantirish;</p> <p>turli yoshdagi bolalarda musiqiy- ritmik harakatlarni o'rgatishni mustaqil bajara olish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.</p>	6	A	3
32	<p>Musiqa mashg'ulotlari uchun ko'rgazmali qurollar tayyorlash. Musiqa mashg'ulotini ko'rgazmali qurollar yordamida</p>	<p>Musiqa mashg'ulotlari uchun ko'rgazmali qurollar tayyorlash. Musiqa mashg'ulotlarini ko'rgazmali qurollar yordamida o'tkazish. Musiqa mashg'ulot davomida bolalarga musiqa cholg'u asboblari bilan tanishtirish. Musiqa cholg'u asbobi bilan birgalikda musiqaga jo'r bo'lib ijro etishga o'rgatish.</p> <p>Mavzuni o'zlashtirish natijasida o'quvchi:</p> <p>-turli guruhlarda musiqa mashg'ulotlarni qismlarga bo'lib o'tkazishni;</p>	6	A	3

	o'tkazish.Guruh bolalarga mashgulot davomida musiqaga mos ritmik harakatlar bajarishga o'rgatish	<ul style="list-style-type: none"> -turli yoshdagi bolalarga musiqa tinglash faoliyatini; -kuylash faoliyatini; -ko'rgazmali qurollarni tayyorlashni; - bolalar musiqa cholg'u asboblarida ijro etish faoliyatini; -turli yoshdagi bolalarga bolalar musiqa cholg'u asboblarida jo'r bo'lish faoliyatini; -turli yoshdagi bolalarga bolalar musiqa cholg'u asboblari bilan tanishtirish; -turli yoshdagi bolalarga qo'shiq kuylash faoliyatini; -musiqaga mos ritmik harakatlar bajarish faoliyatini; -turli yoshdagi bolalarga musiqiy- ritmik harakatlar bajarish faoliyatini bilishi; - mustaqil musiqa mashg'ulotlarini qismlarga bo'lib o'tkazishni; - bolalar musiqa cholg'u asboblarida ijroga o'rgatish; - musiqa cholg'u asboblarini bir-biridan farqlash; - bolalar musiqa cholg'u asboblarida ijroga o'rgatish; - ko'rgazmali qurollarni tayyorlashni; - turli yoshdagi bolalarda musiqa tinglashni shakllantirish va rivojlantirish; - turli yoshdagi bolalarda qo'shiq kuylashni shakllantirish va rivojlantirish; - turli yoshdagi bolalarda musiqiy- ritmik harakatlarni o'rgatishni mustaqil bajara olish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak. 			
33	Musiqa mashg'ulotlari uchun ko'rgazmali qurollar tayyorlash. Musiqa mashg'ulotini ko'rgazmali qurollar yordamida o'tkazish.Guruh bolalarga mashgulot davomida musiqa tinglash faoliyatini olib borishda musiqa rahbariga ko'maklashish.	<p>Musiqa mashg'ulotlari uchun ko'rgazmali qurollar tayyorlash. Musiqa mashg'ulotlarini ko'rgazmali qurollar yordamida o'tkazish. Musiqa mashg'ulot davomida bolalarga musiqa cholg'u asboblari bilan tanishtirish. Musiqa cholg'u asbobi bilan birgalikda musiqaga jo'r bo'lib ijro etishga o'rgatish.</p> <p>Mavzuni o'zlashtirish natijasida o'quvchi:</p> <ul style="list-style-type: none"> -turli guruhlarda musiqa mashg'ulotlarni qismlarga bo'lib o'tkazishni; -turli yoshdagi bolalarga musiqa tinglash faoliyatini; -kuylash faoliyatini; -ko'rgazmali qurollarni tayyorlashni; -bolalar musiqa cholg'u asboblarida ijro etish faoliyatini; -turli yoshdagi bolalarga bolalar musiqa cholg'u asboblarida jo'r bo'lish faoliyatini; -turli yoshdagi bolalarga bolalar musiqa cholg'u asboblari bilan tanishtirish; -turli yoshdagi bolalarga qo'shiq kuylash faoliyatini; -musiqaga mos ritmik harakatlar bajarish faoliyatini; -turli yoshdagi bolalarga musiqiy- ritmik harakatlar bajarish faoliyatini bilishi. -mustaqil musiqa mashg'ulotlarini qismlarga bo'lib o'tkazishni; -bolalar musiqa cholg'u asboblarida ijroga o'rgatish; -musiqa cholg'u asboblarini bir-biridan farqlash; -bolalar musiqa cholg'u asboblarida ijroga o'rgatish; 	6	A	3

		<ul style="list-style-type: none"> -ko'rgazmali qurollarni tayyorlashni; -turli yoshdagi bolalarda musiqa tinglashni shakllantirish va rivojlantirish; -turli yoshdagi bolalarda qo'shiq kuylashni shakllantirish va rivojlantirish; - turli yoshdagi bolalarda musiqiy- ritmik harakatlarni o'rgatishni mustaqil bajara olish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak. 			
34	<p>Musiqa mashg'ulotlari uchun ko'rgazmali qurollar tayyorlash. Musiqa mashg'ulotini ko'rgazmali qurollar yordamida o'tkazish. Guruh bolalarga mashgulot davomida musiqa savodi faoliyatini olib borishda musiqa rahbariga ko'maklashish</p>	<p>Musiqa mashg'ulotlari uchun ko'rgazmali qurollar tayyorlash. Musiqa mashg'ulotlarini ko'rgazmali qurollar yordamida o'tkazish. Musiqa mashg'ulot davomida bolalarga musiqa cholg'u asboblari bilan tanishtirish. Musiqa cholg'u asbobi bilan birgalikda musiqaga jo'r bo'lib ijro etishga o'rgatish.</p> <p>Mavzuni o'zlashtirish natijasida o'quvchi:</p> <ul style="list-style-type: none"> -turli guruhlarda musiqa mashg'ulotlarni qismlarga bo'lib o'tkazishni; -turli yoshdagi bolalarga musiqa tinglash faoliyatini; -kuylash faoliyatini; -ko'rgazmali qurollarni tayyorlashni; -bolalar musiqa cholg'u asboblari bilan ijro etish faoliyatini; -turli yoshdagi bolalarga bolalar musiqa cholg'u asboblari bilan ijro etish faoliyatini; -turli yoshdagi bolalarga bolalar musiqa cholg'u asboblari bilan tanishtirish; -turli yoshdagi bolalarga qo'shiq kuylash faoliyatini; -musiqaga mos ritmik harakatlar bajarish faoliyatini; -turli yoshdagi bolalarga musiqiy- ritmik harakatlar bajarish faoliyatini bilishi; -mustaqil musiqa mashg'ulotlarini qismlarga bo'lib o'tkazishni; -bolalar musiqa cholg'u asboblari bilan ijroga o'rgatish; -musiqa cholg'u asboblari bilan bir-biridan farqlash; -bolalar musiqa cholg'u asboblari bilan ijroga o'rgatish; -ko'rgazmali qurollarni tayyorlashni; -turli yoshdagi bolalarda musiqa tinglashni shakllantirish va rivojlantirish; -turli yoshdagi bolalarda qo'shiq kuylashni shakllantirish va rivojlantirish; - turli yoshdagi bolalarda musiqiy- ritmik harakatlarni o'rgatishni mustaqil bajara olish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak. 	6	A	3
35	<p>Xisobot konserti uchun tayyorgarlik ko'rish. Ssenariyga mos mustaqil qo'shiqlar o'rgatish, raqslar sahnalashtirish.</p>	<p>Hisobot konserti uchun ssenariy tayyorlash. Bolalarning yoshiga mos qo'shiqlar tayyorlash va ularni mustaqil o'rgatish va raqslarni sahnalashtirish.</p> <p>Mavzuni o'zlashtirish natijasida o'quvchi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mashg'ulotlarda bolalar davomatini, intizomini kuzatish va nazorat qilishni; -mashg'ulot mavzularini rejalashtirishni; -musiqa mashg'ulotlarida musiqiy faoliyatlarni: 	6	A	3

		<ul style="list-style-type: none"> -turli guruhlar bilanishlashni; -kuylash faoliyatini; -musiqaga mos ritmik harakatlar bajarish faoliyatini; -turli yoshdagi bolalarga qo'shiq kuylash faoliyatini; bilishi -mashg'ulotlarda bolalar davomatini, intizomini nazorat qilish; -bolalar yosh xususiyatlaridan kelib chiqib mashg'ulot mavzularini tanlash; -turli yoshdagi bolalarda musiqa tinglashni shakllantirish va rivojlantirish; -turli yoshdagi bolalarda musiqiy- ritmik harakatlarni o'rgatishni mustaqil bajara olish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak. 			
36	Xisobot konsertiga ssenariy asosida tayyorgarlik ko'rish. Ssenariyga mos mustaqil qo'shiqlar o'rgatish, raqslar sahnalashtirish	<p>Xisobot konserti uchun tayyorgarlik ko'rish. Ssenariy asosida qo'shiq va raqslarning ketma- ketligini ko'rib chiqish. O'quvchilarga butun amaliyot davomida o'rgatilgan barcha kuy va qo'shiqlarning eng saralarini tanlab konsert dasturi tashkil etish.</p> <p>Mavzuni o'zlashtirish natijasida o'quvchi: Mashg'ulotlarda bolalar davomatini, intizomini kuzatish va nazorat qilishni;</p> <ul style="list-style-type: none"> -mashg'ulot mavzularini rejalashtirishni; -musiqa mashg'ulotlarida musiqiy faoliyatlarni: -turli guruhlar bilanishlashni; -kuylash faoliyatini; -musiqaga mos ritmik harakatlar bajarish faoliyatini; -turli yoshdagi bolalarga qo'shiq kuylash faoliyatini; -mashg'ulotlarda bolalar davomatini, intizomini nazorat qilish; -bolalar yosh xususiyatlaridan kelib chiqib mashg'ulot mavzularini tanlash; -turli yoshdagi bolalarda musiqa tinglashni shakllantirish va rivojlantirish; -turli yoshdagi bolalarda musiqiy- ritmik harakatlarni o'rgatishni mustaqil bajara olish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak. 	6	A	3
37	Xisobot konsertiga ssenariy asosida tayyorgarlik ko'rish. Ssenariyga mos mustaqil qo'shiqlar o'rgatish, raqslar sahnalashtirish	<p>Xisobot konserti uchun tayyorgarlik ko'rish. Ssenariy asosida qo'shiq va raqslarning ketma- ketligini ko'rib chiqish. O'quvchilarga butun amaliyot davomida o'rgatilgan barcha kuy va qo'shiqlarning eng saralarini tanlab konsert dasturi tashkil etish.</p>	6	A	3
38	Xisobot konsertini mustaqil o'tkazish. Yakuniy mashg'ulothujjatlar ini to'ldirish, yakuniy baho.	Hisobot konsertini o'tkazish. Bajarilgan barcha ishlar, tadbirlar va bayramlar haqida hisobot tayyorlash. Amaliyot yuzasidan tayyorlangan barcha hujjatlarni tayyorlashva topshirish.	6	A	3

39	Yakuniy raqs mashg'ulotini o'tkazish, tahlil qilish.	Mavzuni o'zlashtirish natijasida o'quvchi: -mashg'ulot hujjatlari to'ldirishni; -amaliyot hujjatlari ustida ish olib borishni; bilishi. -mashg'ulot hujjatlarini to'ldirishni; -amaliyot hujjatlarini mustaqil toldirishini; mustaqil bajara olish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.	6	A	3
40	Yillik xisobotni yozish. Yakuniy baho. Hujjatlarni topshirish.	Raqs mashg'ulotlarini mustaqil o'tkazish. Boshqa amaliyotchilarning mashg'ulotlarini kuzatib, tahlil qilish. Yil davomida bajarilgan ishlarni hisobotini yozish. Hujjatlarni topshirish. Yakuniy baho.	6	A	3
JAMI			240		120

3. O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi. Baholash usullari og'zaki, yozma, test, individual vazifalar, kichik guruhlar tomonidan bajarilgan topshiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

4. Tavsia etiladigan adabiyotlar ro'yxati

1. "Ta'lim to'g'risidagi qonuni"
2. "Kadrlar tayyorlash milliy dasturi"
3. "Ilk qadam" tayanch dasturi

Asosiy adabiyotlar

1. K.Abduraxmanova. "Kichkintoylar musiqasi".
2. D.Omonullayeva. "Uzbekiston tong yurtim".
3. Karimova D., Yaqubova Sh. "Bolalar musiqa asarlari ustida ishlash". Fan va texnologiya. 2012 yil.
4. Sharipova G. "Musiq va uni o'qitish metodikasi". Toshkent. "Turon-Iqbol". 2006 yil.
5. X.Tursunova. (Hasanova) "Qo'shiqlar sehri". Toshkent "Muharrir" 2012 yil.
6. D.A.Karimova, D.Q.Qodirov, S.Karimov "Musiq to'garagini tashkil qilish". Toshkent "ILM ZIYO" 2012 yil.

Internet saytlari

1. www.maam.ru
2. www.dohcolonoc.ru
3. www.ped-kopilka.ru
4. www.alegri.ru
5. www.kladraz.ru
6. www.youtube.com
7. www.pinterest.com
8. www.note-store.ru
9. www.youplaymusic.ru
10. www.notamaniya.ru
11. www.musicnotes.info.com
12. www.pinterest.com
13. www.handskill.ru
14. www.naduvateli.ru

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

4011404-Maktabgacha ta'lim tashkiloti xoreografiyasi kasbi bo'yicha

Diplom oldi amaliyotidan

O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiya(lar) nomi:

1. Havaskorlik raqs to'garagi rahbari

O'quv rejadagi tartib raqami: 2.1.8.

Ajratilgan soat: 180

Toshkent – 2022

O'quv dasturipedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi

yo`nalishlari bo`yicha o`quv metodik birlashmasining 2022 yil " 29 " avgustdagi 6- sonli majlis bayoni bilan ma`qullangan.

O`zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchilar;	Abduxakimova Durdona Mamadjanovna	-	TDMRXOM, Xoreografiya kafedrasini mudiri v.v.b. "Baletmeystrlilik san'ati" fan o'qituvchisi
	Maxmudova Umida Abdumalikovna		Toshkent pedagogika kolleji katta o'qituvchisi
Taqrizchilar:			
	Xadjayeva Dildora Nurmatovna	-	Namangan ixtisoslashtiruvchi san'at maktabining "Xalq raqsi kafedrasini" mudiri, Oliy toifali o'qituvchi

I.O'quv dasturining umumiy talablari

Dastur nomi	Diplom oldi amaliyot
-------------	----------------------

Ajratilgan soat	180
Mavzular soni	5
Dasturning maqsadi	<ol style="list-style-type: none"> 1. O'quvchilarning nazariy bilimlarini chuqurlashtirish va mustahkamlash. 2. Turli yosh bosqichlarda bolalarning musiqiy – estetik tarbiyasini yo'lga qo'yish to'g'risida tushuncha berish. 3. Davlat talablari va “Davlat ta'lim standartlari” shartlaridan kelib chiqib, MTTda “Ilk qadam” tayanch dasturi, “Musiqqa madaniyati” fani bo'yicha “Musiqqa madaniyati” dasturi talablari bo'yicha bo'lg'usi pedagoglarda ta'lim muassasalardamusiqiy – estetik tarbiya bo'yicha ish olib borishning turli yo'nalishda amaliy ko'nikma va bilimlarni shakllantirish. 4. Amaliyotchining kasbiy bilim, ko'nikma va ahamiyatga ega bo'lgan sifatlarini shakllantirish. 5. Tanlangan kasbga muhabbatni tarbiyalash mustaqil ravishda pedagogik bilimlarni oshirishida qiziqish, moyillik, talablarni shakllantirish hamda ijodkorlikni rivojlantirish. 6. Ilg'or pedagogik tajribani o'rganish.
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	<p>Tadbirlarda bolalarning alohida extiyoji va qiziqishini qondirish.</p> <p>O'quvchilarda mustaqil ishlash va ijodiy ishlarni olib borish ko'nikmalarini rivojlantirish</p> <p>“Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan Davlat talablari” da bolaning ijtimoiy-hissiy rivojlanishi talablarini o'rganadi;</p> <p>MTT o'quv dasturida musiqiy rivojlanish qobiliyatlari;</p> <p>kasbga doir musiqiy ko'nikmalarni egallaydi;</p> <p>o'zlashtirilgan bilimlar bo'yicha tajribalar o'tkaza oladi;</p> <p>bolalarni mustaqil ijodiy fikrlashga o'rgatadi.</p>
Bilimlar	<ul style="list-style-type: none"> -o'quv amaliyotining maqsad va vazifalari; -ta'lim muassasasining ichki tartib qoidalari; -sanitariya-gigiena holatlari; -ta'limmuassasasiningo'quv-tarbiyaviyishlari; -“ustoz-shogird” tizimi; -mashg'ulot honalarni qanday jihozlanishi; -davlat ta'lim standartlari talabi darajasida musiqqa mashg'ulotlarini rejalashtirish; -tahlil daftarini yuritish qoidalari; -mashg'ulotlarda bolalar davomatini, intizomini kuzatish va nazorat qilishni; -musiqqa rahbariniig ish hujjatlari; -to'garak mashg'ulotlarida musiqiy faoliyatlar: -turli yoshdagi bolalarga musiqqa tinglash faoliyati; -kuylash faoliyati; -turli yoshdagi bolalarga qo'shiq kuylash faoliyati; -musiqqaga mos ritmik harakatlar bajarish faoliyati; -turli yoshdagi bolalarga musiqiy- ritmik harakatlar bajarish faoliyati; -bolalar raqslarida ijro etish faoliyati; -ko'rgazmali qurollarni tayyorlash; -yangi pedagogik texnologiyalar;

	<ul style="list-style-type: none"> -mashg'ulotlarda axborot- kommunikatsion texnikalaridan foydalanish usullari; -iqtidorli va bo'sh o'zlashtiruvchi bolalar bilan ishlash yo'llari -mustaqil mashg'ulot berish ko'nikmalari; -ota-onalar bilan ish olib borish usullari; -mustaqil xolatda mashg'ulotlarni rejalashtirish va olib borish; -sinfdan va maktabdan tashqari to'garaklarda mashg'ulotlarni rejalashtirish va olib borish; -musiqqa mashg'ulotini tahlil qilish qoidasi; -ko'rgazmali qurollar tayyorlash; - ommaviy tadbirlarni o'tkazish
Ko'nikmalar	<ul style="list-style-type: none"> -ta'lim muassasasining ichki tartib qoidalariga rioya qilish; -sanitariya-gigiena holatlariga amal qilish; -ta'lim muassasasining-tarbiyaviy ishlarini olib borish; -“ustoz-shogird” tizimini davom ettirish; -mashg'ulot xonalarini mustaqil jihozlash; -davlat ta'lim standartlari talabi darajasida musiqa mashg'ulotlarini tashkillashtirish; -tahlil daftarini yuritish; -mashg'ulotlarda bolalar davomatini, intizomini nazorat qilish; -to'garak rahbarining ish rejasini tuzish; -ko'rgazmali qurollarni tayyorlashni; -yangi pedagogik texnologiyalaridan samarali foydalanish; -mashg'ulotlarda axborot- kommunikatsion texnik vositalaridan foydalanish; -ota-onalar bilan ishlash; -o'quvchilar qobiliyatini inobatga olgan holda yakka tartibda ishlash; -ma'naviy-ma'rifiy tadbirlar ssenariylarini tuzish
O'quv rejaga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fanning nomi	Pedagogika va psixologiya, Maxsus fanlar
O'qitishning tashkiliy shakli	A-amaliy ta'lim
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhga tayinlangan dars tili asosida
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asoslanib
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Individualva amaliy topshiriqlar bajarish

t/r	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jo'qW yuklarna	O' qitishning tashkiliy shakli	Mustaqil ta' lim
1	Kollej o'quvchilarini amaliyot ish mazmuni bilan tanishtirish	Kollej o'quvchilari pedagogik amaliyotning maqsad va vazifalari bilan tanishtirish. Biriktirilgan Musiqa va san'at maktabi direktori hamda raqs to'garagi rahbari bilan tanishish. Pedagogik amaliyot mazmuni va amalga oshirish haqida suhbat, topshiriq berish va bajarish uchun har bir mashg'ulot xonalari bilan tanishish.	20	A	10
2	"Xoreografiya" to'garagi ish hujjatlarini to'ldirish, to'garak mashg'ulotlarini mustaqil olib borish To'garak jarayonini kuzatish, tahlil qilish	"Xoreografiya to'garagi" ish hujjatlarini yuritish, mashg'ulotni mustaqil olib borish. Amaliyot daftariga yozib borish.	30	A	15
3	"Xoreografiya" to'garagi ish hujjatlarini to'ldirish, to'garak mashg'ulotlarini mustaqil olib borish . Amaliyot daftariga yozib borish. Xisobot konserti uchun to'garak rahbarlari ssenariy tuzish	Turli to'garaklardagi musiqa mashg'ulotlari ish hujjatlarining yuritish, mashg'ulotni mustaqil olib borish. Amaliyot daftariga yozib borish. Boshqa amaliyot o'quvchilarning ishlarini kuzatish va tahlil qilish. Turli to'garaklardagi musiqqa mashg'ulotlarini to'garak rahbari bilan birgalikda o'tkazish. Boshqa amaliyot o'quvchilarning ishlarini kuzatish va tahlil qilish	30	A	15
4	Hisobot konsertini o'tkazishda ko'maklashish. Kuzatib tahlil qilish	Xisobot konsertiga to'garak rahbarlari bilan tayyorgarlik ko'rish. Tanlangan qo'shiq va raqslarni tayyorlash. Ssenariy asosida hisobot konsertini o'tkazish.	40	A	20
5	Yillik hisobot yozish. To'garak ishlari natijalarini tahlil qilish. Yakuniy baho. Hujjatlarni topshirish	Hisobot konsertini o'tkazish. Bajarilgan barcha ishlar, tadbirlar va bayramlar haqida hisobot tayyorlash. Amaliyot yuzasidan tayyorlangan barcha hujjatlarni tayyorlashva topshirish.	60	A	30
JAMI			180		90

3. O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi. Baholash usullari og'zaki, yozma, test, individual vazifalar, kichik guruhlar tomonidan bajarilgan topshiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

4. Tavsiya etiladigan adabiyotlar ro'yxati

1. "Ta'lim to'g'risidagi qonuni"
2. "Kadrlar tayyorlash milliy dasturi"
3. "Ilk qadam" tayanch dasturi

Asosiy adabiyotlar

1. K.Abduraxmanova. "Kichkintoylar musiqasi".
2. D.Omonullayeva. "Uzbekiston tong yurtim".
3. Karimova D., Yaqubova Sh. "Bolalar musiqa asarlari ustida ishlash". Fan va texnologiya. 2012 yil.
4. Sharipova G. "Musiq va uni o'qitish metodikasi". Toshkent. "Turon-Iqbol". 2006 yil.
5. X.Tursunova (Hasanova) "Qo'shiqlar sehri". Toshkent "Muharrir" 2012 yil.
6. D.A.Karimova, D.Q.Qodirov, S.Karimov "Musiq to'garagini tashkil qilish" Toshkent "ILM ZIYO" 2012 yil.

Internet saytlari

1. www.maam.ru
2. www.dohcolonoc.ru
3. www.ped-kopilka.ru
4. www.alegri.ru
5. www.kladraz.ru
6. www.youtube.com
7. www.pinterest.com
8. www.note-store.ru
9. www.youplaymusic.ru
10. www.notamaniya.ru
11. www.musicnotes.info.com
12. www.pinterest.com
13. www.handskill.ru
14. www.naduvateli.ru

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

40211404- Maktabgacha ta'lim tashkiloti xoreografiyasi kasbi bo'yicha

Maktabgacha ta'lim muassasalarida uslubiyot fanidan

O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiya(lar) nomi:

1. Maktabgacha ta'lim tashkiloti raqs o'qituvchisi

O'quv rejadagi tartib raqami: 2.2.1

Ajratilgan soat: 40

Toshkent – 2022

O'quv dasturipedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo'nalishlari bo'yicha o'quv metodik birlashmasining 2022 yil "29" avgustdagi 6-sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchilar;	Abduxakimova Durdona Mamadjanovna	-	TDMRXOM, Xoreografiya kafedrasini mudiri v.v.b. "Baletmeystrik san'ati" fan o'qituvchisi
	Maxmudova Umida Abdumalikovna		Toshkent pedagogika kolleji katta o'qituvchisi
Taqrizchilar:			
	Xadjayeva Dildora Nurmatovna	-	Namangan ixtisoslashtiruvchi san'at maktabining "Xalq raqsi kafedrasini" mudiri, Oliy toifali o'qituvchi

I. O'quv dasturining umumiy talablari

Dastur nomi	Maktabgacha ta'lim muassasalarida uslubiyot
Ajratilgan soat	40
Mavzular soni	20
Dasturning maqsadi	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida raqs mashg'ulotlarini o'tkazish metodikasi fan dasturining asosiy maqsadi- yosh avlodni musiqaviy ko'nikma va malakalarini rivojlantirish va milliy boy raqs me'rosimizni va umumbashariy musiqiy qadriyatlarimizni idrok eta oladigan, kasbiy kompetentligini oshirishda bilimlarini amalda qo'llay oladigan madaniyatli insonni voyaga etkazishdan iboratdir.
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	MTTda raqsga o'qitishning asosiy tashkiliy masalalarini bilib oladi; -raqsga o'rgatishda interfaol usullardan samarali foydalanish usullarini bilib oladi; -raqs mashg'ulotlarini samarali tashkil etish bilan birga nazorat va tahlil qilish usullarini o'rganadi; - turli yoshdagi bolalarga tinglash, musiqiy ritmik harakat bajarish, bayram ertaliklari va ko'ngil ochar soatlarini tashkil etish malakalarini; - ta'lim-tarbiya jarayonini madaniy faoliyat turlari asosida tashkil etishni
Bilimlar	Raqs san'atining MTT da tutgan o'rni; - raqsga oid ma'lumotlarni va oddiy musiqiy tushunchalari; - o'zbek va jahon mumtoz raqslari tarixi, o'zbek raqs san'ati va ommaviy janrlarining turlari; - raqs faoliyat turlari tinglash, musiqiy ritmik harakat va ijroga o'rgatish faoliyatlari; - -yosh avlodning raqs madaniyatini rivojlantirish va milliy qadriyatlarimizni singdirishda axborot texnologiyalaridan foydalanish
Ko'nikmalar	Raqsga oid ma'lumotlardan va oddiy tushunchalardan foydalanish; - ozbek mumtoz milliy raqslarini maromida ijro etish; - mashg'ulotlarda raqs turlaridan namunalar keltirish tinglash, musiqiy ritmik harakatlardan foydalanishni; - fanni amaliyot bilan bog'lash; - bolajonlarga raqs mashg'ulotida va mashg'ulotdan tashqarida yakkama-yakka yondoshish
O'quv rejaga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fanning nomi	Pedagogika va psixologiya Maxsus fanlar
O'qitishning tashkiliy shakli	N-nazariy ta'lim A-amaliy ta'lim NA- birgalikda tashkil etilgan nazariy va amaliy mashg'ulotlar
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhga tayinlangan dars tili asosida
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asoslanib
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Og'zaki, yozma, test,oraliq nazorat, yakuniy nazorat, individual va amaliy topshiriqlar bajarish

2. O'quv dasturi mazmuni

t/r	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O'qitishning tashkiliy shakli	Mustaqil ta'lim
Ibo'lim.Kirish.					
1	Raqs san'atining bolalar tarbiyasidagi o'rni.	Fanning maqsadi,mohiyati va vazifalari.Raqs san'atining hayotdagi o'rni. Allomalarning san'at haqidagi fikrlari.Bolalarni har tomonlama tarbiyalashda Raqs tarbiyasining maqsad va vazifalarini. Raqs tarbiyasining aqliy,ahloqiy va jismoniy tarbiyalar bilan bog'liqligi.	2	N	1
2	Raqs qobiliyati.	Qobiliyat. Umumiy qobiliyatlar va mahsus qobiliyatlar. Qobiliyatlarni rivojlanishi ushun shart sharoitlarning axamiyati.Qobiliyatning eng yuqori darajasi talantdir.	2	N	1
3	Bolalarda Raqs harakatlarining tuzilishi.	Raqs xususiyatlari, umumiy va maxsus Raqs holatlari, Raqs san'atining asosiy musiqiaviy qobiliyatlari.	2	N	1
IIbo'lim.Turliyoshdagibolalarningyoshxususiyatlari.					
4	Raqs xodimining ma'naviy va ahloqiy qiyofasi	Raqs xodimining pedagogik va musiqiy qobiliyatlari. Raqs xodimiga qo'yiladigan talablar. Pedagogning innovatsion faoliyati.	2	N	1
5	MTT tarbiyalanuvchilarining yosh xususiyatlari	MTT tarbiyalanuvchilarining fiziologik-psixologik yosh xususiyatlari.	2	N	1
IIIbo'lim.Raqs o'qitish metodlari.					
6	Ta'lim metodlari va vositalari	Metod va usul. O'qitish usullarining ta'lim jarayonidagi ahamiyati.Ta'lim vositalari.	2	N	1
7	Yangi innovatsion texnologiyalar	Innovatsion texnologiyalar.Raqs ta'limida yangi innovatsion texnologiyalar.Yangi innovatsion metodlardan fantamimo metodi,skarabey metodlaridan amalda qo'llab ko'rish.	2	NA	1
8	Raqs o'qitish metodikasi pedagogik prinsiplar tizimida	Didaktika predmeti. Didaktikaning vazifalari.Umumdidaktik prinsiplarning turlari.	2	N	1
IVBo'lim. O'zbekxalqRaqsijodiyoti.					
9	O'zbek xalq raqslari ijodiyoti va milliy raqslari	O'zbek xalq raqsining boy merosi, rivojlanish tarixi. Bolalar tarbiyasida tutgan o'rni. O'zbek xalq milliy raqslari haqida ma'lumot. O'zbek xalq milliy raqslaridan parchalar lektirish va tahlil qilish. O'zbek xalq raqslari asosida ritmik harakatlar bajarish.	2	NA	1

10	O'zbek xalq raqssining ommaviy janrlari.	O'zbek Raqsining ommaviy janrlarining turlari. Erkin sharoitda ijro etiladigan raqslar. O'zbek xalq milliy kuy-qo'shiqlariga mos ritmik harakatlar bajarish.	2	NA	1
Vbo'lim. Raqs cholg'u asboblari.					
11	O'zbek xalq cholg'u asboblari.	O'zbek xalq cholg'ulari tarixi. O'zbek xalq cholg'ularining turlari. O'zbek xalq cholg'ularining tasnifi. O'zbek xalq cholg'u asboblari ijrosida ijro etilgan kuylarni tinglab, cholg'ularni ovozini bir-biridan farqini tahlil qilish.	2	NA	1
12	Horij cholg'u asboblari.	Horij cholg'u asboblarining rivojlanish tarixi. Horij cholg'u asboblarining turlari. Xorij xalq cholg'ularining tasnifi. Horij cholg'u asboblari ijrosida ijro etilgan kuylarni tinglab, cholg'ularni ovozini bir-biridan farqini tahlil qilish.	2	NA	1
VIbo'lim. Raqs ta'limida musiqiy faoliyatlar.					
13	Raqs sahnalashtirish faoliyati. Turli yoshdagi bolalar bilan Raqs sahnalashtirish faoliyatini tashkil etish	Sahnalashtirish faoliyatining ahamiyati va vazifalari. Sahnalashtirish asarga qo'yiladigan talablar, bosqichlari va jarayonlari.	2	NA	1
14	Raqs savodi faoliyati va uni tashkil etish metodikasi	Raqs savodining maqsad va vazifalari. Oddiy musiqiy tushunchalar. MTTda Raqs savodi faoliyatini tashkil etish metodikasi.	2	NA	1
15	Musiqiy ritmik harakat faoliyati va turlari	Bolalar tarbiyasida musiqiy- ritmik harakatning o'rni. Musiqiy- ritmik harakatning vazifalari. Musiqiy- ritmik harakatning turlari.	2	N	1
16	Musiqiy didaktik o'yinlar	O'yin faoliyati. O'yin bola tarbiyasining muhim vositasi. Bolalarga mos harakatlarini rivojlantiruvchi didaktik o'yinlar.	2	NA	1
17	Bolalar raqs harakatlari	Bolalar raqs harakatlarining bolalar tarbiyasidagi ahamiyati. Bolalar raqsularining turlari. Turli yosh guruh bolalarining bolalar raqsulari	2	N	1
18	Turli yoshdagi bolalarga raqs xarakatlarini o'rgatish metodikasi.	Bolalarni Raqs ijrosiga o'rgatish metodikasi. Bolalar raqsi ijro yo'llari. Turli guruhlarda bolalar raqs ansamblini tashkil etish.	2	A	1
XIIbo'lim. Raqsmashg'ulotlari.					
19	Raqs mashg'ulotlari va uni tashkil etish metodikasi	Raqs mashg'ulotining tarbiyaviy ahamiyati. Raqs mashg'ulotining tuzilishi. Raqs mashg'ulotining turlari va xillari. MTT turli guruhlarda Raqs mashg'ulot rejasini tuzish va tashkillashtirish.	2	NA	1
VIIIbo'lim. Ko'ngil ochar soatlari.					
20	MTTda bayram ertaliklarini tashkil etish	MTT turli guruhlarda mavsumlarga, muhim sanalarga mos bayram ertaliklariga stenariy tuzish. Turli bayram tadbirlarini rejalashtirish va tashkillashtirish.	2	A	1
	Jami		40		20

3. O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi. Baholash usullari og'zaki, yozma, test, individual vazifalar, kichik guruhlar tomonidan bajarilgan topshiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

4. Tavsiya etiladigan adabiyotlar ro'yxati

- 1.R.F.Qodirov.Musiqa pedagogikasi.Toshkent -2013
- 2.N.Yusupova.Musiqa savodi metodikasi va ritmika . 2010
- 3.G.M.Sharipova.Musiqa va uni o'qitish metodikasi.2006 y.
- 4.O.A.Ibroximov.G'.M.Xudoyev.Musiqa tarixi. Toshkent -2018
- 5.H.Nurmatov.N.Yo'ldoshev.O'zbek xalq musiqa ijodi. Toshkent -2007
- 7.R.Tursunova.G.tursunova.Jahon musiqa tarixi.Toshkent-2017
- 8.M.Mamirov.D.Baltabayev. Dirijyorlik.1-qism.Toshkent-2010
- 9.R.S.Abdullayev.O'zbek mumtoz musiqasi.Yangi asar avlodi-2008

Internet saytlari

<http://www.ziyonet.uz>.

www.ziyouz.com kutubxonasi.

[www. "ZiyoNET"](http://www.ziyouz.com)

<https://www.resobr.ruarticle> 633 Конфликтные ситуации в ДОУ

<https://www.maam.rudetskijasad>; <https://www.7ya.ruarticle>Конфликт в детском саду

[www. tdpu-INTRANET. Ped.](http://www.tdpu-intranet.ped)

[www. referatlar.uz](http://www.referatlar.uz)www.jlmt.uz

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

40211404- Maktabgacha ta'lim tashkiloti xoreografiyasi kasbi bo'yicha

O'zbek raqslari fanidan

O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiya(lar) nomi:

1. Maktabgacha ta'lim tashkiloti raqs o'qituvchisi

O'quv rejadagi tartib raqami: 2.2.2

Ajratilgan soat: 60

Toshkent – 2022

O'quv dasturipedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi

yo`nalishlari bo`yicha o`quv metodik birlashmasining 2022 yil “ 29 ” avgustdagi 6-sonli majlis bayoni bilan ma`qullangan.

O`zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchilar:	I. Azimov	Respublika musiqa va san'at kolleji direktori
	Q. Qambarova	Respublika musiqa va san'at kolleji o'quv ishlari bo'yicha direktor o'rinbosari
	N. Sidikova	Respublika musiqa va san'at kolleji o'qituvchisi
	A. Xudiyarov	Respublika musiqa va san'at kolleji o'qituvchisi
Taqrizchilar:	E. Saitova	O`zbekiston Davlat Xoreografiya Akademiyasi o`qituvchisi

Dastur nomi	O`zbek raqslari
Ajratilgan soat	60
Mavzular soni	15
Dasturning maqsadi	O`zbek raqs fanida o`qituvchilaridan birinchi navbatda diqqat-ehitborli bo`lish talab etadi. O`zbek raqsi Farg`ona raqs maktabi, Xorazm raqs maktabi va Buxoro raqs maktablarini o`z ichiga oladi. Raqsda o`quvchilarning gavda tutishi, egiluvchanligi, sakrash, musiqaga mos xarakatlanish, musiqani eshitish vazifasi qo`yiladi. O`zbek raqs fanining asosiy maqsadi milliy raqs san`atini rivojlantirish, har bir maktab raqslarini puxta bilishni talab etadi.
O`zlashtirish (o`qitish) natijalari	Ushbu fan bo`yicha mutaxassislar tayyorlashning jahon andozalari va o`ziga xos xususiyatidan kelib chiqib, o`quv rejasiga asoslangan holda o`quv mashg`ulotlarining tegishli mavzulari amaliy (kichik guruhlariga bo`lingan holda) hamda yakka tartibda y`qitiladi.
Bilimlar	O`zbek raqs maktabiga xos bo`lgan harakatlarni qonun-qoidalarni ijro etish mahorati. Doira darsining 5 ta qismini ijro etish usullari Raqs harakatlarini to`g`ri, to`liq ijro etish mahorati. Raqs harakatlarini ifoda etish qoidalari
Ko`nikmalar	O`zbek raqsning asosi bo`lgan qo`l, oyoq holatlari, gavadani to`g`ri tutish 1. Doira darsining hamma qismlarini ijro etish 2. Ijro mahoratiga erishish. Ifoda mahoratiga erishish.
O`quv rejasiga muvofiq o`zaro bog`liq bo`lgan fanning nomi	Jaxon xalqlari raqslari, Zamonaviy raqs, Mumtoz raqs (Trenaj mashqlari)
O`qitishni tashkiliy shakli	N – Nazariy ta`lim; A – Amaliy ta`lim; Y – Yakka ta`lim NA – Nazariy va amaliy ta`lim birgalikda tashkil etiladi; MXY– Maxsus xonada o`tkaziladigan yakka mashg`ulot
Dasturga qo`yilgan talab	Majburiy
O`qitish tili	Guruhda belgilangan o`qitish tili asosida
Baholash tartibi	Baholash bo`yicha amaldagi tartib asosida
O`quvchilarning bilim va ko`nikmalarini baholash	Yozma, og`zaki, savol-javob, test, amaliy topshiriq

2.O`quv dasturi mazmuni

№	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	o'qw yuklarna	O' qitishni tashkiliy shakli	Mustaqil ta' lim
1	Kirish Fan bilan tanishuv	O`zbek raqs fani bilan tanishish O`zbek raqs asoschilarini tanitib o`tish	4	A	2
2	Farg`ona raqs maktabi qo`l va oyoq holatlari. Asosiy harakatlar to`plami	Asosiy holatlar: Bosh holatlari, gavda holatlari, qo`l va oyoq holatlari Mashqlar: «qiyg`ir bo`yin», «yelka qoqish», «labi shakar», «labi g`uncha», «o`sma», «ilon», «egilish», «mayin sabo», «navda egilish», «uyalish», «xipcha bel», «qoshi kamon», «qo`li band», «yon yo`rg`a», «suv ichish», «ko`ngil jilvasi», «jiyak», «qaychi», «yarim qaychi», «ufori yurish».	4	A	2
3	Mashqlar, egilishlar	Mashqlar: «qiyg`ir bo`yin», «yelka qoqish», «labi shakar», «labi g`uncha», «o`sma», «ilon», «egilish», «mayin sabo», «navda egilish», «uyalish», «xipcha bel», «qoshi kamon», «qo`li band», «yon yo`rg`a», «suv ichish», «ko`ngil jilvasi», «jiyak», «qaychi», «yarim qaychi», «ufori yurish»	4	A	2
4	Doira darsi 1,2,3,4,5qism	Doira dars I-qism, I-bo`lim; «qarsak tinglash», «qo`sh qars», «Suv sepish», «Oqsatma», qopqon «Charxpalak»	4	A	2
5	Shoh-shoh aylanish	Shox-shox aylanish; 4-holatda shox, 1-xolatda to`xtab-to`xtab 4-sanoqqa 1 ta aylanib bajariladi. Yillar davomida murakkablashtirib boriladi	4	A	2
6	To`g`ri chiziqda charx. Diagonal bo`ylab charxlar I- III -holatda	Farg`onacha uslubda oddiy charx. To`g`ri chiziqdan I-holatda, III-holatda charx. Charx diagonal dan. 1-holatdan, 3-holatdan 4 sanoqqa 1ta charx bajariladi.	4	A	2
7	Farg`onacha raqs	Farg`onacha raqs: bu raqsda mashqlarda o` tilgan harakatlar ishtirokida raqs qo`shiladi. Ko`proq oddiy harakatlar, oyoq, qo`l holatlarini raqsqa kiritish kerak.	4	A	2
8	Xorazmcha raqs maktabi qo`l oyoq holatlari asosiy harakatlar to`plami	Xorazmcha raqs maktabi bilan tanishish: qo`l, oyoq, gavda holatlari va yengil, oson harakatlarni o`rgatiladi: etak o`yini, «ezma yuragim», «qoshi kamon», «chag`alak», «qanot», «Olma terish», «Pul sochish» irg`itma, yonga yurish,titratmalar,barmoq qirsillatishlar	4	A	2
9	Andijoncha raqs	Andijon raqsi bilan tanishuv. "Qanot", «Do`st», «Quadrat namoyishi», «Yelka qoqish», «Andijoncha yurish harakati», «Sakrash», "Kamon", "Qamchi", "Qaychi", "Arqon tortish" harakatlari	4	A	2

10	Buxoro raqs maktabi qo`l va oyoq holarlari asosiy harakatlar to`plami	Buxorocha raqs maktabi bilan tanishuv: qo`l, oyoq, gavda holatlari va oson harakatlardan «Lola», «Hayajon», «Qo`li band», «Oynaga qarash», «Barmoq o`yini»	4	A	2
11	Farg`onacha raqs, Xorazmcha raqs, Buxorocha raqs	Farg`onacha raqs: bu raqsda mashqlarda o`tilgan harakatlar ishtirokida raqs qo`shiladi. Ko`proq oddiy harakatlar, oyoq, qo`l holatlarini raqsqa kiritish kerak. Xorazmcha raqs: lapar, yallalar 1-qismli, 2-qismli musiqalarga raqs qo`yish mumkin. Buxorocha raqs: 1-kursga qaraganda bajarilishi murakkab harakatlar ishtirokida raqs sahnalashtiriladi.	4	A	2
12	«Maqom» raqlari	«Maqom». O`zbek xalq maqomlariga raqs qo`yish.	4	A	2
13	Yakka raqs	Iqtidori yuqori bo`lgan o`quvchilarga yakkaxon raqs sahnalashtiriladi	4	A	2
14	Qoraqalpoqcha raqs	Qoraqalpoq xalq raqsalaridan yigitlar uchun alohida qizlar uchun alohida raqs sahnalashtirish O`g`il bolalar uchun "Shag`alay" "Jigitlar" raqlari	4	A	2
15	Surxondaryo, Qashqadaryo raqlari	Surxondaryo va qashqadaryo raqsalaridan namunalar To`lqin, mayin sabo, chaqiruv, soch aylantirish, charx aylanish harakatlari	4	A	2
	Jami		60		30

3. O`quvchilarning bilim va ko`nikmalarini baholash

O`quv dasturi davomida o`quvchilar tomonidan o`zlashtirilgan bilim va ko`nikmalar ichki nazorat bo`yicha amaldagi tartib asosida baholanadi.

Baholash usullari yozma, o`zaki, savol-javob, test, amaliy topshiriqlardan iborat bo`lib, ular o`quv elementini o`zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo`yilgan maqsadga hamohang bo`lishi lozim.

Foydalaniladigan asosiy darslik va o`quv qo`llanmalar, elektron ta`lim resurslari hamda qo`shimcha adabiyotlar ro`yhati.

1. Shavkat Mirziyoyev. "Milliy taraqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz" .Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
2. Shavkat Mirziyoyev . "Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz" . Toshkent – "O'zbekiston"-2016.
3. «Ферганский танец» - Р..Каримова 1973 год.
4. «Хоразмский танец» - Р..Каримова 1975 год.
5. «Бухарский танец» - Р..Каримова 1977 год.
6. «Танцы ансамбля Баҳор» - Р..Каримова 1979 год.
7. «Танцы Равви Атаджановой» - Р..Каримова 1983 год.
8. «Узбекские танцы в постановке Исахара Акилова» - Р.Каримова 1987 год.
9. «Уроки узбекского танца» – Р..Каримова 1987 год.
10. «Тановар» - Р.Каримова 2000 год.

Internet saytlari.

1. www.raqs.uz
2. www.zioynet.uz
3. [www.universalia.nov.ru / instruments.](http://www.universalia.nov.ru/instruments)
4. www.muzik.uz
5. www.classicmuzik.uz
6. [htt'://forum.ziyouz.com](http://forum.ziyouz.com)7. www.arxiv.uz

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIV VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM

**BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

O`RTA PROFESSIONAL TA`LIMNING

40211404- Maktabgacha ta`lim tashkiloti xoreografiyasi kasbi bo`yicha

Jahon xalqlari raqslari fanidan

O`QUV DASTURI

Kvalifikatsiya(lar) nomi:

1. Maktabgacha ta`lim tashkiloti raqs o`qituvchisi

O`quv rejadagi tartib raqami: 2.2.3

Ajratilgan soat: 40

Toshkent – 2022

O`quv dasturipedagogik innovatsiyalar, professional ta`limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo`nalishlari bo`yicha o`quv metodik birlashmasining 2022 yil “ 29 ” avgustdagi 6- sonli majlis bayoni bilan ma`qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchilar:	I.Azimov	Respublika musiqa va san'at kolleji direktori
	Q. Qambarova	Respublika musiqa va san'at kolleji o'quv ishlari bo'yicha direktor o'rinbosari
	N. Sidikova	Respublika musiqa va san'at kolleji o'qituvchisi
	A. Xudyarov	Respublika musiqa va san'at kolleji o'qituvchisi
Taqrizchilar:	A.A. Magdiyeva	O'zbekiston Davlat Xoreografiya Akademiyasi o'qituvchisi

1. O'quv dasturi umumiy talablari

Dastur nomi	Jahon xalqlari raqslari
Ajratilgan soat	40
Mavzular soni	19

Dasturning maqsadi	Xalq sahna raqsi fani bilan birlamchi tanishish, turli xalqlar va xalq-sahna raqslarida, oyoq, gavda, qo`l, bosh holatlari yo`sinini, uslub va xarakteri. O`quvchilarda koordinatsiya va ifodaviylikni o`stiruvchi dastgoh yonida va zal o`rtasida soddarok element va harakatlarni o`rganish. Xalq raqslarini o`rganotgan o`quvchilar, xalqlar turmush tarzi, xarakteri va san`ati bilan tanishadilar. Bu ularda vatanparvarlik, baynalmillik, xalq ijodiga muhabbatni tarbiyalaydi. Shu asosda, birinchi dars, birinchi harakatlardan o`qituvchi o`quvchilarga turli xalq raqslaridagi harakatlarning o`ziga xosligi va obrazlilikini ochib berishi, kostyum (libos)lar musiqa harakatlarining xilma-xilligini hikoya qilib berishi lozim.
O`zlashtirish (o`qitish) natijalari	Mutaxassislik fani milliy va mumtoz qo`shiq hamda ashulalarni ijro etish mahoratini oshirish, ovoz imkoniyatini rivojlantirish, asarni musiqiy tahlil qila bilish, ustozlar ijro uslub va tajribalari bilan tanishish, shuningdek ulardan foydalashni o`rgatadi. Jahon xalq raqs o`quvchilaridan birinchi navbatda diqqat-e`tiborli bo`lishi talab etadi. Jahon xalq raqsida o`quvchilarning gavda tutishi, egiluvchanligi, sakrash, musiqaga mos xarakatlanish, musiqani eshitish vazifasi qo`yiladi. Agar o`quvchida tabiatdan raqsga bo`lgan yo`llanma kuchli bo`lsa, bu o`quvchilarga vazifalar murakkabroq beriladi. Agar bo`shroq bo`lsa yengillashtirib beriladi.
Bilimlar	Stanok oldidagi harakatlarni xarakteriga mos ravishda bajarish usullari. Zal o`rtasida ijro etiladigan raqs lavhalari. O`tilgan har bir mavzuni nazariy va amaliy jihatdan o`zaro bog`liqligi.
Ko`nikmalar	Jahon xalqlari raqsning asosi bo`lgan qo`l, oyoq holatlari, gavadani to`g`ri tutish. Elementlar texnikasiga, turli raqs harakatlariga egalik qilish, Kasbiy o`nikmalarini shakillantirish.
O`quv rejasiga muvofiq o`zaro bog`liq bo`lgan fanning nomi	O`zbek xalq raqslari, Zamonaviy raqs, Mumtoz raqs (Trenaj mashqlari)
O`qitishni tashkiliy shakli	N – Nazariy ta`lim; A – Amaliy ta`lim; A – Nazariy va amaliy ta`lim birgalikda tashkil etiladi; NX – Maxsus xonada o`tkaziladigan yakka mashg`ulot
Dasturga qo`yilgan talab	Majburiy
O`qitish tili	Guruhda belgilangan o`qitish tili asosida
Baholash tartibi	Baholash bo`yicha amaldagi tartib asosida
O`quvchilarning bilim va ko`nikmalarini baholash	Yozma, og`zaki, savol-javob, test, amaliy topshiriq

2.O`quv dasturi mazmuni

№	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	o'qw yuklarna	O' qitishni tashkiliy shakli	Mustaqil ta' lim
1.Bo`lim. Jahon xalqlari raqslari tarixi.					
1	Kirish. Jahon xalqlari raqslarining kelib chiqish tarixi	Xalq sahna raqsining kelib chiqish tarixi. Xalq sahna raqsi fani bilan birlamchi tanishish, turli xalqlar va xalq sahna raqsidagi oyoq, gavda, qol bosh holatlarini yu`sinini, uslub va xarakteri.	2	A	1
2	Oyoq va qo`l holatlari	5 ta ochiq oyoq holatlari (klassik raqsining 5 holatiga u`xshash) 5 ta tog`ri oyoq holatlari 5 ta erkin oyoq holatlari 2 ta yopiq oyoq holatlari 7 ta qo`l holatlari va 2 ta asosiy holat	2	A	1
2.Bo`lim Dastgoh yonidagi mashqlar					
3	Demi-Pli. Grand-Plie	Yarim va to`liq o`tirsh 1, 2,4 va 5 ochiq va to`g`ri xolatlarda ohista va keskin o`tirish	2	A	1
4	Battement tendu	Oyoq panjasining pol bo`ylab oldinga, yonga, orqaga va yana yonga ochmoq.	2	A	1
5	Battement tendu jete	Oyoqni oldinga, yonga orqaga va yana yonga 5-oyoqholatida keskin 45 darajaga otish.	2	A	1
6	Rond de jambe par terre	Aylana bo`ylab polda oyoq xarakati.	2	A	1
7	Veryovochka. Pas tortille	Harakatga tayyorlanish. Bir marttalik oyoq xarakati.	2	A	1
8	Battement fondu	Asosiy tayanch oyoqda yarim o`tirib ishchi oyoqning tizzasini yopib va ochib 45 darajaga ochmoq	2	A	1
9	Poshnali dupur-dupirlar	Xalq sahna raqs oyoq kiyimi poshnasi bilan mashq.	2	A	1
10	Flik-flak	Ishchi oyoq panjasini bo`shashgan holatda harakatlantirish.	2	A	1
11	Battement developpe	Ishchi oyoq tizzasini o`girib 90 darajaga ochish	2	A	1
12	Grand battement jete	Oyoqni 90 va undan yuqori darajaga otish.	2	A	1
3.Bo`lim Zal ortasidagi raqslar					
13	Ruscha raqsidagi yurishlar va droblar	1.Qo`llar holati juftlik raqsida. 2.Kadril yurishlari:	2	A	2

	<p>harakati</p>	<p>a) shaldirab – sirg`alib - polda to`la oyoq kaftida sirg`alib, navbatma-navbat qadamlar, asta tiz bukib va ko`tarilib xar qadamda, (oldinga barakat bilan),</p> <p>b) «Ural oltinligi» - past yarim barmoqdarda bir oyoqda sakrab tushish, so`ng to`g`ri holatda orqadan boshqa bukilgan oyoq bilan polga urish va bir paytda ikkinchi sakrab tushib uni tizzadan orqaga tashlash (joyida, oldinga harakat bilan).</p> <p>3. Dupur-dupurlar:</p> <p>a) «gaplashuvchi» (ayollar) - uch dupur-dupur yulagi harakati so`ng, bir va boshqa oyoq poshnalari bilan qisqa urishlar (oldinga harakat bilan).</p> <p>b) «Cho`loq» (oqsoq) dupur-dupur - yarim tiz bukib, ochiq holatda bir oyoq poshnasi bilan urish, so`ng yarim barmoqlarda unga sakrab tushish va boshqa oyog`i yarim barmoqlari va poshnasi bilan urishlar.</p> <p>v) «Dupur-dupur kaliti» burilishda.</p> <p>4.«Oqsoqlanishlar» - yonga harakat bilan: oyoq uchidan butun oyoq kaftiga yonga kichik qadam, so`ng boshqa oyoq yarim barmoqlari bilan ikki urib III erkin holatda orqadan.</p> <p>5.«Saralashlar» - bir oyoq yarimbarmoqlari bilan urish, so`ng yarimbarmoqlarda unga urg`u berilgan sakrab tushish III erkin holatda, ikkala oyoqdan navbatma-navbat (joyida, yonga harakat bilan, burilish bilan).</p> <p>b. «Uchtalik arqoncha» - arqoncha keyinchalik saralashlar.</p> <p>6.Aylanishlar:</p> <p>a) oqsoqlanib b) burilish bilan «bolg`achalar»</p> <p>v) orqadan yig`ilgan oyoqda sakrab bir marta burilish va bir paytda oyoq kunjiga qo`l kaftlari bilan urish.</p> <p>7.Yarim o`tirish (yarim tiz bukib o`tirish):</p> <p>a) 1 erkin holatda tiz bukib o`tirib chiqish, so`ng «kovlashcha» bilan.</p> <p>b) 1 erkin holatda to`la tiz bukib utirib yarimbarmoqlarga II yopiq holatda</p>			
--	-----------------	--	--	--	--

		<p>chiqish (tizzalar bukilgan), so`ng ikkala oyoqni yonga poshna qirrasida ochiq holatda yoyish.</p> <p>8.To`la tiz bukib o`tirish: - «emaklaydigan» - navbatma-navbat oyoqni ochish yoki yonga poshna qirrasida, tizzani o`ziga tortib to`la tiz bukib (erkaklar).</p> <p>9.Oyoqlarni yoyish: - uzatilgan oyoqlarni yonga 90' ga ochib sakrash, bir paytda gavadani oldinga keskin engashib va qo`llarni oyoq uchiga ochib (erkaklar).</p>			
14	Polyak sahna raqsidagi yurishlar va droblar harakati	<p>Juftlik raqsida qo`llar harakati.</p> <p>1. «Otbiane» - bir oyoqda orqaga sirg`alish, so`ng boshqa oyoq bilan yarim tiz bukib uni urib qo`yish.</p> <p>2.Juftlik aylanishga tayyorgarlik, butun oyoq kaftiga oldinga to`xtash bilan.</p> <p>3.Kechib o`tish (dos a dos) har xil harakatlarda.</p> <p>4.Tizzaga pasayish (o`tirish).</p> <p>a) qadamdan;</p> <p>b) xamla bilan</p> <p>5.Qizni qo`ldan aylantirish:</p> <p>a) tizzada turib</p> <p>b) hamlada turib.</p> <p>6.Qizni bir qo`l ichkariga burilish (en dedans) va tashqariga (en dehors) butun oyoq kaftiga qadamdan, so`ng yarim barmoqlarga ko`tarilib.</p> <p>7.Juftlik raqsida ichkariga aylanish (en dedans).</p> <p>8.«Kabriol» yonga 45' ga to`g`ri holatda.</p> <p>9.Obertas – to`g`ri holatda tayanch oyoqda to`la tiz bukib orqaga cho`zilish, so`ng yarim burilib va ishlayotgan oyoqni poshna qirrasiga to`xtash bilan (erkaklar)</p>	2	A	1
15	Ukraincha raqsidagi yurichlar, sakrashlar va aylanishlar	<p>1.Oyoqlar holati.</p> <p>2. Qo`llar holati.</p> <p>3. Juftlik raqsida qo`llar holati.</p> <p>4. Tepsinish - I to`g`ri holatga to`la oyoq kaftiga sakrab tushish so`ng to`la oyoq kafti bilan qo`shaloq keyingi navbatma-navbat urishlar. (kichik yarim tiz bukib).</p> <p>5. «Vixilyasnik» - bir oyoqning uchi va poshna qirrasini bilan yopiq va erkin holatda ikki navbatma-navbat urish, bir paytda</p>	2	A	1

		<p>boshqa oyoqda sakrashlar va gavda yarim burilishlari.</p> <p>6. «Uginanie» - to`piqqa bukish holatda yarimbarmoqlarga bir oyoqni erkin holatda 35' ga ochish, bir paytda boshqa oyoqda sakrashlar bilan.</p> <p>7. «Turtib chiqishlar» - erkin holatda yarimbarmoqlarga bir oyoqda oldinga qadam, so`ng boshi oyoq bilan butun oyoq kaftida yarim tiz bukib orqasidan urib qo`yish bilan.</p> <p>8. «Arqoncha» - erkin holatda oldindan egilgan oyoqlarni orqaga navbatma-navbat ko`chirish (o`tkazish) bir paytda kichik tiz bukib, past barmoqlarda kichik sakrab tushishlar (joyida, orqaga harakat bilan, burilish bilan).</p>			
16	Tatarcha raqsdagi yurichlar, sakirashlar va aylanishlar.	<p>1.Qizlar uchun</p> <p>2.Qadamli yugurishlar</p> <p>3.Yolochka harakati</p> <p>4.Ro`molni ushlab yurishlar</p> <p>5.Yonga oyoqni kichik otib yurishlar</p> <p>6.Tovonni oldinga bosib harakatlar</p>	2	A	1
17	Moldovan xalqraqsdagi yurichlar, sakirashlar va aylanishlar.	<p>1. Oyoqlar holati.</p> <p>2. Qo`llar holati.</p> <p>3.Juftlik raqslarda qo`llar holati:</p> <p>4. Yurishlar:</p> <p>a)mayin, navbatma-navbat chalishtirilgan holatda oldinga butun oyoq kaftiga va yarimbarmoqlarga orqaga yarim tiz bukib qadamlar (yonga harakatlar bilan)</p> <p>b) ochiq holatda butun oyoq kaftiga yonga qadam, so`ng yarimbarmoqlarda ko`tarilib, bir paytda boshqa oldinga cho`zilgan oyoqni chalishtirilgan holatda 45' ra mayin ochish;</p> <p>v) yarim tiz bukib, atrofga qadam butun oyoq kafti bilan polga urish, bir paytda boshqa oldinga uzatilgan oyoq chalishtirilgan holatda 45' ga sakrash bilan;</p> <p>r) qadam, so`ng sakrash, bir paytda boshqa oldinga bukilgan oyoqni to`g`ri holatda 90' ra kutarib;</p> <p>d) cho`zilgan oyoqda atrofga qadam yo sakrash yoki ochiq holatda yarimbarmoqlarga yarim tiz bukib, bir paytda ochiq holatda boshqa kafti orqadan boldirga cho`zilgan oyoqni keltirish;</p>	2	A	1

		<p>e) 1 to`g`ri va V erkin holatlarda yarimbarmoqlarda yarim tiz bukib, mayin qadam tashlashlar (joyida, yonga harakatlar bilan).</p> <p>5. Oldinga yoki orqaga qadam, so`ng, yarimbarmoqlarga ko`tarilish bilan paytda boshqa oyoqni orqaga yoki oldinga 45'ga ko`tarish bilan (oyoq)</p> <p>6. Poshna qirrasiga oldinga qadam, so`ng yarim tiz bukib butun oyoq kaftiga sakrab tushish, bir paytda orqaga bukilgan oyoqda sakrash bilan.</p> <p>7. To`g`ri holatda qisilgan oyoqlarda irg`ish (sakrash).</p> <p>8. Juftlikda ichkari va tashqariga aylanishlar</p> <p>9. Qizni belidan ko`tarish: joyida va qo`zg`alish bilan (qizni oyog`i tizzadan bukilgan).</p>			
18	Venger xalqraqsdagi yurichlar, sakirashlar va aylanishlar.	<p>1. Qollar harakati:</p> <p>a) oldinga egilgan qollarni bilagi bilan tomondan-tomonga tebranadi</p> <p>b) qoll bilakdan oldinga egilgan holda (I holatda) barmoq, chertishlari, qol kaftlari pastga yoki bir-biriga, yuqoriga ko`tarilgan barmoqlar bilan navbatma-navbat aylana xarakat.</p> <p>v) navbatma-navbat uzluksiz aylana (bir yoki ikkala qol bilan pastga tirsakdan egilgan).</p> <p>2. Juftlik raqsida qollar xolati:</p> <p>3. «TSifro» (arqoncha) - ochiqholatda oyoqni navbatma-navbat oldindan orqaga yetkazish:</p> <p>a) V erkin xolatda yarim tiza bukib butun oyoq kafti bilan polga orqadan urgu berilgan yurish;</p> <p>b) yarimbarmoqlarga kotarilib yarim tiz bukib V erkin holatda, so`ng yarim barmoqlarga yarim tiza bukib, ikkala oyoqa kotarilish.</p> <p>4. 1 to`g`ri holatda tomondan saralash tizzalar bukilgan.</p> <p>5. «Legi bokazo» (golubtsy):</p> <p>a) I to`g`ri holatda irgish, oyoqlar to`g`ri holatda yonga sakraganda yoyilgan va II to`g`ri xolatga yarim tiza bukib tamomlash</p>	2	A	1

		<p>va I to`g`ri holatda tizzalarni tortib keltirib urish bilan.</p> <p>6. «Belanchak» - to`g`ri xolatda yarim tiza bukib oldinga qadam bir paytda boshqa oyoqni oyoq uchiga orqadan keltirish va so`ng unga orqadan utish boshqa oyoqni to`g`ri holatda oyoq uchiga oldindan keltirib.</p> <p>7. Yurishlar:</p> <p>a) oldinga yoki yonga ochilgan oyoqni to`g`ri holatida bir oyoqda sakrab tushib oyoq uchi va poshna qirrasi bilan urishlar so`ngra uncha oldindan yarim tiza bukib sakrab tushish.</p> <p>b) to`g`ri holatda ikkala uzatilgan oyoqda qarama-qarshi sirgalishlar (biri oldinga, oyoq uchiga, boshqasi orqaga yarim barmoqlarda), so`ng past yarimbarmoqlarda bir oyoqda orqaga sirgalib va boshqa oyoq bilak butun oyoq kaftida, yarim oyoq bukib oldinga qadam.</p>			
19	Ispan xalq raqsidagi yurishlar	<p>1. Qo`llar harakati ('ort de dras) bir paytda gavidani aylana egish (bukish), tizzada turib.</p> <p>2. Yonga qadam, boshqa oyoqni V ochiqholatda oldinga butun oyoq kaftiga sirgalib keltirish. Yarim tizza bukib gavidani egib ('as glissad en demi-'lie)</p> <p>3. Yonga uzaytirilgan qadam yoki oldinga yarim tiza bukib burilish bilan va gavidani egib, so`ng ikki qadam qo'yish V erkin holatda ('as dalance)</p> <p>a) sakrashdan va boshqa oyoqni yarim barmoqlariga ko`tarilib;</p> <p>b) sakrashdan va boshqa oyoqqa irg`ishdan (sakrashdan).</p> <p>4. Basklar harakati: ('as de basque):</p> <p>a) oldinga oyoqda aylana sirgalish yarim tiza bukib boshqa oyoq uchiga uzatilgan oyoqni chiqarib, songra unga yarimbarmoqlarda pasaytirish (tushurish) (gavidani burib, qo`llar harakatiga muvofiq).</p>	2	A	1
20	Ispan xalq raqsidagi yurishlar va droblar harakati.	<p>5. Yonga ikki oyoqda irgib, (sakrab) bir oyoqqa tizza bukib, boshqa uzatilgan oyoq bilan yonga 45' ga ochilgan ochiqholatda (sissone ouverte).</p>	2	A	1

		6. Kechib o'tish (dos a dos) har xil harakatlarda. 7. Tizzaga pasayish: a) ikkala oyoqda sakrash (irg'ish) bilan mayin va keskin. b) bir oyoqda qadam va sakrashda, boshqa oyoqni oldinga chiqarib ('as failli)			
	Jami		40		20

3. O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi.

Baholash usullari yozma, og'zaki, savol-javob, test, amaliy topshiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

Foydalaniladigan asosiy darslik va o'quv qo'llanmalar, elektron tahlim resurslari hamda qo'shimcha adabiyotlar ro'yhati.

1. Зацепина К., Климова А., Рихтер К. Народно-сценический танец. М., 1976
2. Лопухов А., Ширлев А., Бочаров А., Основы народно-сценического танца. М., 1976 г
3. Т.Ткаченко "Народный танец" Изд. М.Искусство 1987г.
4. Т.Ткаченко "Народные танцы" Изд. М.Искусство 1985г.
5. А.Климов «Основы русского народного танца» Москва. Искусство 1981г

Internet saytlari.

1. www.balet.ru
2. www.atmuzik.ru
3. [www.universalia.nov.ru / instruments.](http://www.universalia.nov.ru/instruments)
4. www.muzik.uz
5. www.classicmuzik.uz
6. [htt'://forum.ziyouz.com](http://forum.ziyouz.com)
7. www.zioynet.uz
8. www.nota.ru

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

40211404- Maktabgacha ta'lim tashkiloti xoreografiyasi kasbi bo'yicha

Trenaj mashqlari fanidan

O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiya(lar) nomi:

1. Maktabgacha ta'lim tashkiloti raqs o'qituvchisi

O'quv rejadagi tartib raqami: 2.2.4

Ajratilgan soat: 20

Toshkent – 2022

O'quv dasturipedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi

yo`nalishlari bo`yicha o`quv metodik birlashmasining 2022 yil " 29 " avgustdagi 6- sonli majlis bayoni bilan ma`qullangan.

O`zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchi	Abduxakimova Dudona Mamadjanovna	-	TDMRXOM, Xoreografiya kafedrasini mudiri v.v.b. "Baletmeystriklik san'ati" fan o'qituvchisi
	Maxmudova Umida Abdumalikovna		Toshkent pedagogika kolleji katta o'qituvchisi
Taqrizchilar:			
	Gribkova Svetlana Leonidovna	-	Yakkasaroy tumani 357- MMM mudirasi v.v.b.

1. O'QUV DASTURI UMUMIY TALABLARI

Dastur nomi	Trenaj mashqlari
Ajratilgan soat	20
O'qituvchining mashg'ulotida qatnashib o'zlashtirilishi lozim bo'lgan mavzular soni	10
Dasturning maqsadi	Klassik raqs o'qituvchilaridan birinchi navbatda diqqat- e'tiborli bo'lishni talab etadi. Trenaj mashqlar raqsda o'quvchilarning gavda tutishi, egiluvchanligi, sakrash, musiqaga mos xarakatlanish, musiqani eshitish vazifasi qo'yiladi
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	Stanokdagi harakatlarni aniq bajarish; qomatni tik tutish; Musiqqa materiallarni aniq tahlil etish; O'quvchilar fanni o'zlashtirib bo'lgandan keyin quyidagi bilimlarga ega bo'ladilar: Stanokda harakatlarni aniq bajarish uslublari; qomatni tik tutish uslublari; musiqqa o'lchamlari.
Bilimlar	Battements fondus Battements frappe? Surle cadipud. Passe par terre I part de bras En depors et en didans. D Adagio, Devloppe, Releve. Refere, Atitud, Alanje. Qard betement tendens jette 90 ⁰ , Battement releve 45 ⁰ . Pfit battement. Stanokda gavda egilishi Devloppe uyg'unlashgan xolda.
Ko'nikmalar	Stanokda harakatlarni aniq bajarish uslublari; qomatni tik tutish uslublari; musiqqa o'lchamlari.
O'quv rejasiga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fanning nomi	O'zbek raqslari, Jahon xalqlari raqslari, Bolalarni sahna rnashqlariga talryorgarligi, Mutaxassislik bo'yicha o'quv amaliyoti, Mumtoz raqslar (Trenaj mashqlari)
O'qitishni tashkiliy shakli	A-amaliy mashg'ulot. MX – Maxsus xonada o'tkaziladigan mashg'ulot.
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhda belgilangan o'qitish tili asosida.
Baholash tartibi	Baholash bo'yicha amaldagi tartib asosida
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Yozma, og'zaki, savol-javob, test, amaliy topshiriq

2. O'QUV DASTURI MAZMUNI

№	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O'qitishni tashkiliy shakli	Mustaqil ta'lim
I-BOB					
1	Fan bilan tanishish Bosh, gavda xolatlari. Salomlar. Oyoq holatlari	Trenaj raqs fanlar ichida asosiy fanlardan hisoblanadi. Bunda klassik raqs fani asosida gavdani tik tutish, oyoq, qo'l, boshni to'g'ri va aniq harakat qilishini o'rgatadi. Klassik raqsda 5 ta oyoq, 3 ta qo'l holati bor. Bu fanni 1-yil 1-yarim yillikda hamma mashqlar, harakatlar stanokka yuz bilan qaragan holda o'rganiladi.	2	A	1
2	Stanokda ekzersis Battements tendus: Battements tendus jetes, Rondejable pa rerre	Hamma holatlar "plis" (o'tirish) bilan bajariladi. Bu mashqda gavda, qo'l, bosh muskullari bilan ishlaydi. Bu harakatlar asta-sekin murakkab harakatga tayyorlaydi. "Botman tan-dyu"-bu harakat hamma, ya'ni katta va kichik muskullarni harakatga keltirishdir. Oyoqning ochiq holatga va uning quyilishiga yordam beradi.	2	A	1
3	Battements fondus Battements frappe? Surle cadipud	Rondejambparte-bu harakatda oyoq uchida. Doira shaklida o'ziga va o'zidan harakatni bilidiradi. Bu harakatda oyoqning yuqori qismlarini harakatlarini joylashtirishga yordam beradi. Muskullarni yaxshi ishlashiga bunday harakatlar bajariladi.	2	A	1
4	D Adagio, Devloppe, Releve	Botman fondyu- bu harakat sakrashga tayyorgarlik bo'lib, unda moyillik, egiluvchanlik, erituvchi, yumshoq harakatlarga o'rgatiladi	2	A	1
5	Refere, Atitud, Alanje	Botman frappe»-(udar)- bu harakat oyoq bilan tez va chaqqon harakat qilish, bu harakat oyoq muskullari bilan ishlashga yordam beradi. «Botman fondo»ning «botman frape» dan farqi-tezlik va chaqqonlik bilan urishda.	2	A	1
6	Qard betement tendens jette 90°, Battement releve 45°	Rond de jamb anler»-45°da doira shaklida oyoqning havodagi harkati. Bu harakatda oyoqning tizza harakatlari ishlashiga yordam beradi.	2	A	1
7	Pfit battement. Stanokda gavda egilishi Devloppe uyg'unlashgan xolda	Ptit batman»-mayda harakatlar. Oyoqni pastki qismlarini erkin harakatlari. «Botman davlyope»-bu harakat eng qiyin hisoblanib, u 90° va undan yuqori balandlikda bajariladi. Bu harakat oyoqni	2	A	1

		uzoq vaqt davomida yuqorida ushlab turishga, qadamlarni shakllanishiga yordam beradi.			
8	Zal o'rtasida Demi-plie, Battements tendus, Battements tendus oueeu 45 ⁰	Grand botman jeyle»- oyoqlarni katta otish. Bu harakat oyoqning ichki muskullarini shakllanishiga yordam beradi. Pade burre- bu harakat zamin o'rtasida, ekzersis va adamio va allegrada har xil raqsdagi qadamlarni bildiradi.	2	A. MX	
9	Rond de jambe par twrre, Battement fondus. I porde bras	Effoso-V holatda. qo'llar tayyorlov holatda etallon effosoga o'ng oyoq va chap elka oldinga, bosh chapga bo'ladi. Sote-I-II-III-IV-V-holatlarda ikki oyoq oddiy sakrashni bildiradi. SHanjman de pe-V-holatda oyoqni almashtirish.	2	A	1
10	Allegro-sakrashlar, Temps-saute, Changement de pud	Pa Jete»-bu holat bir oyoqdan ikkinchi oyoqqa sakrash. Bunda sakrash jarayonida oyoq tezda yonga ko'tariladi, ikkinchi oyoq esa to'g'ri tortiladi va yerda surle kudeped qo'yiladi. Gavda og'irligi bir oyoqdan ikkinchi oyoqqa o'tadi.	2	A	1
	Jami		20		10

3. O'QUVCHILARNING BILIM VA KO'NIKMALARINI BAHOLASH

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi.

Baholash usullari yozma, og'zaki, savol-javob, test, amaliy topshiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

4.TAVSIYA ETILADIGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Vagonova A. Klassik raqs asoslari. «Moskva» 1984- 282 b.
2. Kostrovitskaya V, Pizarov A. Klassik raqs maktabi. «Moskva» 1986 - 340 b
3. Tarasov N. Klassik raqs. «Moskva» 1986 - 440 b.

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

40211404- Maktabgacha ta`lim tashkiloti xoreografiyasi kasbi bo`yicha

Mutaxassislik bo'yicha o'quv amaliyoti fanidan

O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiya(lar) nomi:

1. Maktabgacha ta`lim tashkiloti raqs o'qituvchisi

O'quv rejadagi tartib raqami: 2.2.5

Ajratilgan soat: 180

Toshkent – 2022

O'quv dasturipedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo'nalishlari bo'yicha o'quv metodik birlashmasining 2022 yil "29" avgustdagi 6-sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchilar:	I.Azimov	Respublika musiqa va san'at kolleji direktori
	Q. Qambarova	Respublika musiqa va san'at kolleji o'quv ishlari bo'yicha direktor o'rinbosari
	F.Usmanova	Respublika musiqa va san'at kolleji o'qituvchisi
	A. Xudyarov	Respublika musiqa va san'at kolleji o'qituvchisi
	Z.Kazakbayeva	Respublika musiqa va san'at kolleji o'qituvchisi
Taqrizchilar:	N.Abrayqulova	O'zbekiston Davlat San'at va madaniyat instituti, sahna harakati kafedrası mudiri dosent

1. O'quv dasturi umumiy talablari

Dastur nomi	Mutaxassislik bo'yicha o'quv amaliyoti
Ajratilgan soat	180
Mavzular soni	11
Dasturning maqsadi	Mutaxassislar madaniyat uylari, maktabgacha ta'lim tashkilotlari, mahallalarda keng ko'lamda ish olib boradilar. Ular maktabgacha ta'lim tashkilotlari, mahallalarda, klublarda, madaniyat uylarida, madaniyat saroylari, ijtimoiy-madaniy sohalarning turli jabhalarida havaskorlik jamoalarining badiiy rahbarlari hamda xalq raqs jamoalari rahbarlari raqqosa sifatida faoliyat ko'rsatish uchun tayyorlanadi
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	O'quv amaliyoti fani hayot bilan nazariyaning uyg'unligini taminlaydi. Yosh mutaxassislar o'quv amaliyoti darsi orqali voqelikni va hayotni mukammal bilishga, bajarilishi lozim bo'lgan xamma ishlarni talab darajasida hayotga tadbqiq etish vazifasi asosiy mahsuliyatli ish ekanligini anglashga o'rgatiladi.
Bilimlar	Amaliyotni o'zlashtirib bo'lganidan so'ng quyidagi bilimlarga ega bo'ladilar: <ul style="list-style-type: none"> - Raqs o'qituvchisi va havaskor raqs to'garagi rahbarining asosiy vazifalari; - Raqs o'qituvchisi darsni tashkil qilish; - uni olib borish usullarini; - havaskor raqs san'atini rivojlantirish; - baletmeystrlikning ijodiy qirralarini; - raqs sahnalashtirishning qonun-qoidalarini.
Ko'nikmalar	Amaliyotni o'zlashtirib bo'lganidan so'ng o'quvchilar quyidagi ko'nikmalarga ega bo'ladilar: <ul style="list-style-type: none"> - Tashkilotchilik qonun-qoidalarini va havaskorlik ijodiyotini iqtisodiy boshqarish shahobchalari va madaniy xordiq faoliyatini tashkil qilish. - Ijodiy, amaliy va tashkiliy ishlarni rejalashtirish. - Jamoada badiiy-tarbiyaviy ishlarni tashkil qilish - Aholi o'rtasida ommaviy siyosiy va madaniy-ma'rifiy ishlarni olib borish; - Xoreografik kompozitsiya va raqs sahnalashtirish; - Klassik. Zamonaviy xalq raqslarining o'zbek raqslarini o'rganishdan dars berish usullarini
O'quv rejasiga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fanning nomi	O'zbek raqslari, Jahon xalqlari raqslari, Bolalarni sahna nashqlariga talryorgarligi, Mutaxassislik bo'yicha o'quv amaliyoti, Mumtoz raqslar (Trenaj mashqlari)
O'qitishni tashkiliy shakli	N-Nazariy mashg'ulot; A – Amaliy mashg'ulot; MX – Maxsus xonada o'tkaziladigan mashg'ulot.
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy

O'qitish tili	Guruhda belgilangan o'qitish tili asosida
Baholash tartibi	Baholash bo'yicha amaldagi tartib asosida
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Yozma, og'zaki, savol-javob, test, amaliy topshiriq

2.O'quv dasturi mazmuni

№	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	o'qw yuklarna	O' qitishni tashkiliy	Mustaqil ta' lim
1	O'quv amaliyoti bilan tanishuv	Mutaxassislik o'quv amaliyoti san'at maktablarida, maktabgacha ta'lim tashkilotlari, madaniyat uylarida,xalq raqs jamoa rahbari sifatida faoliyat yuritadi.	12	A	6
	Baletmeyserning tarbiyaviy ishlarni olib borishdagi asosiy prinsiplari	Baletmeyster ijodiy-amaliy va tashkiliy ishlarni rejalashtiradi.	12	A	6
3	Raqs badiiy jamoasi bilan ishlashda o'rgatish uslubi	Aholi o'rtasida siyosiy madaniy-ma'rifiy ishlarni olib boradi. Jamoada badiiy tarbiyaviy ishlarni tashkil qiladi.	12	A	6
4	Ijro etishni o'rgatish, darsning tuzilishi, baholash	Maktabgacha ta'lim tashkilotlari, san'at maktablarida havaskor to'garaklarga jalb qilish,belgilangan raqs maktablari orqali o'quvchi yoshlariga moslab raqs harakalarini o'rgatish	18	A	9
5	Hujjat ishlarini olib borish	Hujjatlarda mustaqil reja tuzish, kompozitsion rejalar va senariylar tuzish	18	A	9
6	Raqs jamoalarini tashkil etish, ularning vazifalari	To'garak rahbari san'atga qiziqqan qatnashuvchilarga raqs haqida kengroq ma'lumot beradi. Estetik didi ma'naviyatini jismonan aqlan rivojlantiradi	18	A	9
7	Repertuar tanlash yo'llari	O'quvchilar yoshiga mos musiqa tanlab raqs sahnalashtirish.	18	A	9
8	Raqs jamoasi rahbarining tarbiyaviy va professional vazifalari	Rahbardan qat'iyatlilik, faollik, shahsiy va ma'naviy-ma'rifiy xususiyat, ochiq ko'ngillik, bolalarga muhabbat bilan qarash.	18	A	9

9	Ijrochining ijro etish paytidagi holati, eshitish, eslab qolish hamda texnik imkoniyatlarni o`stirishning yo`llari	To`garak ishtirokchisining raqs harakatlari asosan yoshiga, mahoratiga qarab oddiydan murakkabga tomon boriladi. Ijro etish texnikasini tushuntira olish.	18	A	9
10	Sahna madaniyati va libos tanlash.	Sahna madaniyatining asosiy talabi raqsqa tushishdan iborat emas, balki sahnada estetik didni, nafosatni yetaklovchi ma`naviyatni rivojlantirish talab etiladi. Raqs liboslarini tanlashning asosiy shartlaridan biri uning maktabi va yo`nalishi bo`lsa, ya`na bir sharti raqsni ijro etuvchi raqqosaning tashqi ko`rinishini ham hisobga olishdir.	18	A	9
11	Raqs badiiy jamoasining konsert ijrochilik salohiyatini rivojlantirishning asosiy tamoyillari	Faoliyat olib borilayotgan to`garaklarda rahbariyat bilan kelishilgan holda aholini jalb etib, turli tadbir va konsertlar uyushtirish yo`llari va senariy tuzishga o`rgatiladi.	18	A	9
Jami			180		90

3. O`quvchilarning bilim va ko`nikmalarini baholash

O`quv dasturi davomida o`quvchilar tomonidan o`zlashtirilgan bilim va ko`nikmalar ichki nazorat bo`yicha amaldagi tartib asosida baholanadi.

Baholash usullari yozma, og`zaki, savol-javob, testlardan iborat bo`lib, ular o`quv elementini o`zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo`yilgan maqsadga hamohang bo`lishi lozim.

Foydalaniladigan asosiy darslik va o`quv qo`llanmalar, elektron ta`lim resurslari hamda qo`shimcha adabiyotlar ro`yhati.

1. Shavkat Mirziyoyev. "Xalqimizning roziligi bizning faoliyatimizga berilgan eng oliy bahodir". Toshkent – "O`zbekiston"-2018.
2. Shavkat Mirziyoyev. "Erkin va farovon, demokratik O`zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz" .Toshkent – "O`zbekiston"-2016.
3. va raqs san`ati asoslari. N.Abraykulova 2015yil .
4. «Хоразмский танец» - Р.Каримова 1975 год.
5. «Бухарский танец» - Р.Каримова 1977 год.
6. «Танцы ансамбля Баҳор» - Р.Каримова 1979 год.
7. «Танцы Равви Атаджановой» - Р.Каримова 1983 год.
8. «Узбекские танцы в постановке Исахара Акилова» - Р.Каримова 1987 год.
9. «Уроки узбекского танца» – Р.Каримова 1987 год.
10. «Тановар» - Р.Каримова 2000 год.

Internet saytlari.

1. www.raqs.uz
2. www.zioynet.uz
3. [www.universalia.nov.ru / instruments.](http://www.universalia.nov.ru/instruments)
4. www.muzik.uz
5. www.classicmuzik.uz
6. [htt'://forum.ziyouz.com](http://forum.ziyouz.com)
7. www.arxiv.uz

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

40211404- Maktabgacha ta'lim tashkiloti xoreografiyasi kasbi bo'yicha

Bolalarni sahna mashqlariga tayyorgarligi fanidan

O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiya(lar) nomi:

1. Maktabgacha ta'lim tashkiloti raqs o'qituvchisi

O'quv rejadagi tartib raqami: 2.2.6

Ajratilgan soat: 180

Toshkent – 2022

O`quv dasturipedagogik innovatsiyalar, professional ta`limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo`nalishlari bo`yicha o`quv metodik birlashmasining 2022 yil "29" avgustdagi 6-sonli majlis bayoni bilan ma`qullangan.

O`zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma`qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchilar:	I. Azimov	Respublika musiqa va san'at kolleji direktori
	Q. Qambarova	Respublika musiqa va san'at kolleji o'quv ishlari bo'yicha direktor o'rinbosari
	N. Sidikova	Respublika musiqa va san'at kolleji o'qituvchisi
	A. Xudiyarov	Respublika musiqa va san'at kolleji o'qituvchisi
Taqrizchilar:	E. Saitova	O`zbekiston Davlat Xoreografiya Akademiyasi o`qituvchisi

1. O'quv dasturi umumiy talablari

Dastur nomi	Bolalarni o'quv sahna mashqlariga tayyorgarligi
Ajratilgan soat	180
Mavzular soni	5
Dasturning maqsadi	Mutaxassislar maktabgacha ta'lim tashkilotlari, madaniyat uylari, mahallalarda keng ko'lamda ish olib boradilar. Ular mahallalarda, klublarda, madaniyat uylarida, madaniyat saroylari, ijtimoiy-madaniy sohalarning turli jabhalarida havaskorlik jamoalarining badiiy rahbarlari hamda xalq raqs jamoalari rahbarlari raqqosa sifatida faoliyat ko'rsatish uchun tayyorlanadi.
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	O'quv amaliyoti mashg'ulotlari o'quv dargohida yoki madaniyat muassasalarida, maktabgacha ta'lim tashkilotlari, mahalla markazlarida olib boriladi. O'quv amaliyotida 6-8 kishidan tashkil topgan holda guruhlariga bo'linib dars o'tiladi. O'quv amaliyoti darsida talabalar asosan baletmeystrlk faoliyatlari bilan shug'ullanadilar.
Bilimlar	Amaliyotni o'zlashtirib bo'lganidan so'ng quyidagi bilimlarga ega bo'ladilar: <ul style="list-style-type: none"> - Havaskor raqs to'garagi rahbarining asosiy vazifalari; - To'garakni tashkil qilish; - uni olib borish usullarini; - havaskor raqs sanhatini rivojlantirish; - baletmeystrlkning ijodiy qirralari; - raqs sahnalashtirishning qonun-qoidalari.
Ko'nikmalar	Amaliyotni o'zlashtirib bo'lganidan so'ng o'quvchilar quyidagi ko'nikmalarga ega bo'ladilar: <ul style="list-style-type: none"> - tashkilotchilik qonun-qoidalarini va havaskorlik ijodiyotini iqtisodiy boshqarish shahobchalari va madaniy xordiq faoliyatini tashkil qilish. - Ijodiy, amaliy va tashkiliy ishlarni rejalashtirish. - Jamoada badiiy-tarbiyaviy ishlarni tashkil qilish - Aholi o'rtasida ommaviy siyosiy va madaniy-ma'rifiy ishlarni olib borish; - Xoreografik kompozitsiya va raqs sahnalashtirish; - Klassik, Zamonaviy xalq raqslari, o'zbek raqslarini o'rganishdan dars berish usullari.
O'quv rejasiga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fanning nomi	O'zbek raqslari, Jahon xalqlari raqslari, Bolalarni sahna mashqlariga tayyorgarligi, Mutaxassislik bo'yicha o'quv amaliyoti, Mumtoz raqslar (Trenaj mashqlari)
O'qitishni tashkiliy shakli	N – Nazariy ta'lim; A – Amaliy ta'lim; Y-Yakka ta'lim NA – Nazariy va amaliy ta'lim birgalikda tashkil etiladi;
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhda belgilangan o'qitish tili asosida
Baholash tartibi	Baholash bo'yicha amaldagi tartib asosida
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Yozma, og'zaki, savol-javob, test, amaliy topshiriq

2. O'quv dasturi mazmuni

No	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	o'qw yuklarna	O' qitishni tashkiliy shakli	Mustaqil ta' lim
1	O`zbek raqsi	Farg`ona raqs maktabi Xorazm raqs maktabi Buxoro raqs maktablariga xos raqslar ishlash	36	A	18
2	Xalq sahna raqsi	Jahon xalq raqslari asosida qo`yilgan raqslarni xarakterga moslab ishlash Ukraincha raqs. Venger xalq raqsi « Chardash». Polsha sahna raqsi «Mazurka». Italyancha raqs "Tarantella" Ruscha raqs. Ispancha raqs. Moldavancha raqs«Xora», «Moldaveneska». Sigancha raqs.	36	A	18
3	Merosiy raqslar	Mukarrama Turg`unbayeva, Isoxor Oqilov, Qunduz Mirkarimova, Po`lat Madriyev, Nishanov Akbar va hakazolarning raqslarini o`zgartirmagan holda sahnaga olib chiqish	36	A	18
4	Zamonaviy raqslar	Lotin amerika raqslari Modern, Jaz, Hip-hop va shu kabi zamonaviy raqslarni sahnaga olib chiqish	36	A	18
5	Voha raqslari	Qashqadaryo va Surhondaryo voha raqslarini sahnaga olib chiqish	36	A	18
	Jami		180		90

3. O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi.

Baholash usullari yozma, o'zbaki, savol-javob, test, amaliy topshiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

resurslari hamda qo'shimcha adabiyotlar ro'yhati.

1. Shavkat Mirziyoyev. "Milliy taraqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz". Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
2. Shavkat Mirziyoyev. "Xalqimizning roziligi bizning faoliyatimizga berilgan eng oliy bahodir". Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
3. . «Ферганский танец» - Р.Каримова 1973 год.
4. . «Хоразмский танец» - Р.Каримова 1975 год.
5. . «Бухарский танец» - Р.Каримова 1977 год.
6. . «Танцы ансамбля Баҳор» - Р.Каримова 1979 год.
7. . «Танцы Равви Атаджановой» - Р.Каримова 1983 год.
8. . «Узбекские танцы в постановке Исахара Акилова» - Р.Каримова 1987 г.
9. . «Уроки узбекского танца» – Р.Каримова 1987 год.
10. . «Тановар» - Р.Каримова 2000 год.

Internet saytlari.

1. www.raqs.uz
2. www.ziyouz.com
3. [www.universalia.nov.ru / instruments](http://www.universalia.nov.ru/instruments).
4. www.muzik.uz
5. www.classicmuzik.uz
6. [htt'://forum.ziyouz.com](http://forum.ziyouz.com)
7. www.arxiv.uz

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

40211404- Maktabgacha ta'lim tashkiloti xoreografiyasi kasbi bo'yicha

Pedagogik amaliyotdan

O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiya(lar) nomi:

1. Maktabgacha ta'lim tashkiloti raqs o'qituvchisi

O'quv rejadagi tartib raqami: 2.2.7

Ajratilgan soat: 240

Toshkent – 2022

O'quv dasturipedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi

yo`nalishlari bo`yicha o`quv metodik birlashmasining 2022 yil " 29 " avgustdagi 6- sonli majlis bayoni bilan ma`qullangan.

O`zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchilar;	Abduxakimova Durdona Mamadjanovna	-	TDMRXOM, Xoreografiya kafedrasini mudiri v.v.b. "Baletmeystriklilik san'ati" fan o'qituvchisi
	Maxmudova Umida Abdumalikovna		Toshkent pedagogika kolleji katta o'qituvchisi
Taqrizchilar:			
	Xadjayeva Dildora Nurmatovna	-	Namangan ixtisoslashtiruvchi san'at maktabining "Xalq raqsi kafedrasini" mudiri, Oliy toifali o'qituvchi

I. O'quv dasturining umumiy talablari

Dastur nomi	Pedagogik amaliyot
Ajratilgan soat	240
Mavzular soni	20
Dasturning maqsadi	<p>O'quvchilarning nazariy va amaliy bilimlarini chuqurlashtirish va mustahkamlash.</p> <p>Turli yosh bosqichlarda bolalarning musiqiy – estetik tarbiyasini yo'lga qo'yish to'g'risida tushuncha berish.</p> <p>Davlat talablari va “Davlat ta'lim standartlari” shartlaridan kelib chiqib, MTTda “Ilk qadam” tayanch dasturi, “Musiqqa madaniyati” fani bo'yicha “Musiqqa madaniyati” dasturi talablari bo'yicha bo'lg'usi pedagoglarda ta'lim muassasalardamusiqiy – estetik tarbiya bo'yicha ish olib borishning turli yo'nalishda amaliy ko'nikma va bilimlarni shakllantirish.</p> <p>Amaliyotchining kasbiy bilim, ko'nikma va ahamiyotga ega bo'lgan sifatlarini shakllantirish.</p> <p>Tanlangan kasbga muhabbatni tarbiyalash mustaqil ravishda pedagogik bilimlarni oshirishida qiziqish, moyillik, talablarni shakllantirish hamda ijodkorlikni rivojlantirish.</p> <p>Ilg'or pedagogik tajribani o'rganish.</p>
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	<p>Tadbirlarda bolalarning alohida extiyoji va qiziqishini qondirish.</p> <p>O'quvchilarda mustaqil ishlash va ijodiy ishlarni olib borish ko'nikmalarini rivojlantirish</p> <p>“Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan Davlat talablari” da bolaning ijtimoiy-hissiy rivojlanishi talablarini o'rganadi;</p> <p>MTT o'quv dasturida musiqiy rivojlanish qobiliyatlarini;</p> <p>kasbga doir musiqiy ko'nikmalarni egallaydi;</p> <p>o'zlashtirilgan bilimlar bo'yicha tajribalar o'tkaza oladi;</p> <p>bolalarni mustaqil ijodiy fikrlashga o'rgatadi.</p>
Bilimlar	<p>O'quv amaliyotining maqsad va vazifalarini;</p> <p>-ta'lim muassasasining ichki tartib qoidalarini;</p> <p>-sanitariya-gigiena holatlarini;</p> <p>-ta'limmuassasasiningo'quv-tarbiyaviyishlarini;</p> <p>-“ustoz-shogird” tizimini;</p> <p>-mashg'ulot honalarni qanday jihozlanishini;</p> <p>-davlat ta'lim standartlari talabi darajasida musiqqa mashg'ulotlarini rejalashtirishni;</p> <p>-tahlil daftarini yuritish qoidalarini;</p> <p>-mashg'ulotlarda bolalar davomatini, intizomini kuzatish va nazorat qilishni;</p> <p>-musiqqa rahbariniig ish hujjatlarini;</p> <p>-to'garak mashg'ulotlarida musiqiy faoliyatlarni;</p> <p>-turli yoshdagi bolalarga musiqqa tinglash faoliyatini;</p> <p>-kuylash faoliyatini;</p> <p>-turli yoshdagi bolalarga qo'shiq kuylash faoliyatini;</p> <p>-musiqaga mos ritmik harakatlar bajarish faoliyatini;</p> <p>-turli yoshdagi bolalarga musiqiy- ritmik harakatlar bajarish faoliyatini;</p> <p>-bolalar musiqqa cholg'u asboblariida ijro etish faoliyatini;</p> <p>-ko'rgazmali qurollarni tayyorlashni;</p> <p>-yangi pedagogik texnologiyalarni;</p> <p>-mashg'ulotlarda axborot- kommunikatsion texnikalaridan foydalanish usullarini;</p>

	<ul style="list-style-type: none"> -iqtidorli va bo'sh o'zlashtiruvchi bolalar bilan ishlash yo'llarini -mustaqil mashg'ulot berish ko'nikmalarini; -ota-onalar bilan ish olib borish usullarini; -mustaqil xolatda mashg'ulotlarni rejalashtirish va olib borishni; -sinfdan va maktabdan tashqari to'garaklarda mashg'ulotlarni rejalashtirish va olib borishni; -musiqa mashg'ulotini tahlil qilish qoidasini; -ko'rgazmali qurollar tayyorlashni; -ommaviy tadbirlarni o'tkazishni:
Ko'nikmalar	<p>Ta'lim muassasasining ichki tartib qoidalariga rioya qilish;</p> <ul style="list-style-type: none"> -sanitariya-gigiena holatlariga amal qilish; -ta'limmuassasasiningtarbiyaviyishlarini olib borish; -“ustoz-shogird” tizimini davom ettirish; -mashg'ulot xonalarini mustaqil jihozlash; -davlat ta'lim standartlari talabi darajasida musiqa mashg'ulotlarini tashkillashtirish; -tahlil daftarini yuritish; -mashg'ulotlarda bolalar davomatini, intizomini nazorat qilish; -to'garak rahbarining ish rejasini tuzish; -ko'rgazmali qurollarni tayyorlashni; -yangi pedagogik texnologiyalaridan samarali foydalanish; -mashg'ulotlarda axborot- kommunikatsion texnik vositalaridan foydalanish; -ota-onalar bilan ishlash; -o'quvchilar qobiliyatini inobatga olgan holda yakka tartibda ishlash; -ma'naviy-ma'rifiy tadbirlar ssenariylarini tuzish
O'quv rejaga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fanning nomi	Pedagogika va psixologiya, Maxsus fanlar
O'qitishning tashkiliy shakli	A-amaliy ta'lim
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhga tayinlangan dars tili asosida
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asoslanib
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Individualva amaliy topshiriqlar bajarish

T/r	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	o'qw yuklarna	O' qitishning tashkiliy shakli
1	Kollej o'quvchilarini amaliyot ish mazmuni bilan tanishtirish	Kollej o'quvchilari pedagogik amaliyotning maqsad va vazifalari bilan tanishtirish. Biriktirilgan ta'lim muassasirahbari hamda raqs o'qituvchisi bilan tanishish. Pedagogik amaliyot mazmuni va amalga oshirish haqida suhbat, topshiriq berish va bajarish uchun har bir mashg'ulot xonalari bilan tanishish.	6	A
2	Amaliyot o'quvchilarni guruhlariga bo'lish va ta'lim muassasa to'garaklari bilan tanishtirish. Amaliyot ish hujjatlarini yuritish tartibi bilan tanishtirish	Kollej amaliyot o'quvchilarni raqs to'garaklari bilan tanishtirish. Mashg'ulotlarning kun tartiblari, to'garak rahbarlari bilan tanishtirish. Amaliyot ish hujjatlari va hujjatlarning yurutilishi bilan tanishtirish	6	A
3	O'qituvchiningyillik, oylik ish rejalari bilan tinishtirish va ish uslublarini o'rganish	Turli to'garaklarning ish hujjatlari bilan tanishtirish.Raqs o'qituvchisi va to'garak rahbarining yillik va kunlik ish rejalari bilan tanishtirishva ish jarayonlarini o'rganish.	6	A
4	"Fortepiano" o'qituvchisining to'garagi ish hujjatlari bilan tanishtirish.Kuzatish va tahlil qilish	Amaliyot o'quvchilariga "Fortepiano" o'qituvchisi va to'garak rahbari bilan tanishtirish. To'garak ish hujjatlarining yuritilishi bilan tanishtirish. Mashg'ulotning olib borish jarayonini kuzatish va tahlil qilish. Amaliyot daftoriga yozib borish.	6	A
5	"Torli cholg'ular to'garagi" o'qituvchisining ish hujjatlari bilan tanishish. Mashg'ulot jarayonini kuzatib tahlil qilish. Amaliyot daftoriga yozib borish	Amaliyot o'quvchilariga ""Torli cholg'ular" o'qituvchisi va to'garak rahbari bilan tanishtirish. To'garak ish hujjatlarining yuritilishi bilan tanishtirish. Mashg'ulotning olib borish jarayonini kuzatish va tahlil qilish.	6	A
6	"Damli cholg'ular" o'qituvchisining to'garagi bilan tanishtirish. Kuzatish va tahlil qilish	O'quvchilarga "Damli cholg'ular" o'qituvchisi va to'garak rahbari bilan tanishtirish. to'garakning ish hujjatlarining yuritilishi bilan tanishtirish.Mashg'ulotni boshqa amaliyot o'quvchilari bilan kuzatib, tahlil qilish.	6	A
7	"Zarbli cholg'ular to'garagi" o'qituvchisining ish hujjatlari bilan tanishtirish. Mashg'ulot jarayonini kuzatib, tahlil qilish	Amaliyot o'quvchilariga "Zarbli cholg'ular" o'qituvchisi va to'garak rahbari bilan tanishtirish. To'garak ish hujjatlarining yuritilishi bilan tanishtirish. Mashg'ulotning olib borish jarayonini kuzatish va tahlil qilish. Amaliyot daftoriga yozib borish	6	A
8	"An'anaviy cholg'u ijrochiligi" o'qituvchisining to'garagi bilan tanishtirish.To'garakni kuzatish va tahlil qilish. Amaliyot daftoriga yozib borish	Amaliyot o'quvchilariga ""An'anaviy cholg'u ijrochiligi" o'qituvchisi va to'garak rahbari bilan tanishtirish. To'garak ish hujjatlarining yuritilishi bilan tanishtirish. Mashg'ulotning olib borish jarayonini kuzatish va tahlil qilish.	6	A

9	“An’anaviy xonandalik” o’qituvchisining to’garagi ish hujjatlari bilan tanishtirish. Mashg’ulotni kuzatish, tahlil qilish	Amaliyot o’quvchilariga “An’anaviy xonandalik” o’qituvchisi va to’garak rahbari bilan tanishtirish. To’garak ish hujjatlarining yuritilishi bilan tanishtirish. Mashg’ulotning olib borish jarayonini kuzatish va tahlil qilish.	6	A
10	“Bolalar xori” to’garagi bilan tanishtirish. To’garak ish hujjatlari bilan tanishtirish. To’garak jarayonini kuzatib, tahlil qilish	O’quvchilarga “Bolalar xori” o’qituvchisi va to’garak rahbari bilan tanishtirish. to’garakning ish hujjatlarining yuritilishi bilan tanishtirish.Mashg’ulotni boshqa amaliyot o’quvchilari bilan kuzatib, tahlil qilish.	6	A
11	“Estrada to’garagi” o’qituvchisining To’garak jarayonini kuzatish va tahlil qilish. To’garak hujjatlari bilan tanishtirish	O’quvchilarga “Estrada to’garagi” o’qituvchisi va to’garak rahbari bilan tanishtirish. to’garakning ish hujjatlarining yuritilishi bilan tanishtirish.Mashg’ulotni boshqa amaliyot o’quvchilari bilan kuzatib, tahlil qilish.	18	A
12	“Xoreografiya” o’qituvchisining to’garagi bilan tanishtirish. To’garak ish hujjatlari bilan tanishtirish. To’garak jarayonini kuzatish, tahlil qilish	“Xoreografiya to’garagi” o’qituvchisi bilan tanishtirish. To’garak hujjatlarining yuritilishi va to’garak rahbari bilan tanishtirish. raqs elementlari, ularning turlari va bolaning yoshiga mos qo’shiqlar tanlanishini kuzatish va tahlil qilish.	18	A
13	“Estrada cholg’u (fortepiano, torli cholg’ular, damli va zarbli)ijrochiligi” o’qituvchisining to’garagini to’garak rahbari bilan birgalikda olib borish. Boshqa amaliyot o’quvchilarini mashg’ulotlarini kuzatish va tahlil qilish	“Estrada cholg’u (fortepiano, torli cholg’ular, damli va zarbli)ijrochiligi” o’qituvchisining to’garagi bilan tanishuv. To’garak rahbarining hujjatlari bilan tanishtirish. Musiqa tahbari tomonidan musiqa mashg’ulotlarini kuzatish, tahlil qilish, amaliyot daftariga yozib borish.	24	A
14	“An’anaviy cholg’u” o’qituvchisining to’garagini musiqa rahbari bilan o’tkazish. Amaliyotchi o’quvchilari mashg’ulotlarini kuzatish, tahlil qilish	“An’anaviy cholg’u” o’qituvchisiva musiqa rahbari bilan birgalikda ish olib borish. Davomatni aniqlash, o’tgan darsdagi mavzuni tekshirish va yangi mavzu haqida ma’lumot berish. Bolalarni birgalikda ijro mahoratini oshirish.	24	A
15	Turli musiqa mashg’ulotlarini olib borish, kuzatib, tahlil qilish	Ta’lim muassasada xisobot konserti uchun ta’garak rahbarlari bilan birgalikda ssenariy tuzish. Qo’shiq va raqslar tanlash.	24	A
16	Hisobot konserti uchun o’qituvchilar bilan ssenariy tuzish	Turli to’garaklardagi musiqa mashg’ulotlarini to’garak rahbari bilan birgalikda o’tkazish. Boshqa amaliyot o’quvchilarning ishlarini kuzatish va tahlil qilish	24	A
17	Hisobot konsertini o’tkazishda ko’maklashish. Kuzatib tahlil qilish.	Hisobot konsertiga to’garak rahbarlari bilan tayyorgarlik ko’rish. Tanlangan qo’shiq va raqslarni tayyorlash. Ssenariy asosida konsertni o’tkazishga ko’maklashish. Xisobot konsertini kuzatish va tahlil qilish	24	A

18	Yillik hisobot yozish. O'tkazilgan dars natijalarini taxlil qilish, Yakuniy baho. Hujjatlarni topshirish.	Hisobot konsertini o'tkazish. Bajarilgan barcha ishlar, tadbirlar va bayramlar haqida hisobot tayyorlash. Amaliyot yuzasidan tayyorlangan barcha hujjatlarni tayyorlashva topshirish.	24	A
JAMI			240	

3. O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi. Baholash usullari og'zaki, yozma, test, individual vazifalar, kichik guruhlar tomonidan bajarilgan topshiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

4. Tavsiya etiladigan adabiyotlar ro'yxati

1. "Ta'lim to'g'risidagi qonuni"
2. "Kadrlar tayyorlash milliy dasturi"
3. "Ilk qadam" tayanch dasturi

Asosiy adabiyotlar

1. K. Abduraxmanova. "Kichkintoylar musiqasi".
2. D. Omonullayeva. "Uzbekiston tong yurtim".
3. Karimova D., Yaqubova Sh. "Bolalar musiqa asarlari ustida ishlash". Fan va texnologiya. 2012 yil.
4. Sharipova G. "Musiqa va uni o'qitish metodikasi". Toshkent. "Turon-Iqbol". 2006 yil.
5. X..Tursunova (Hasanova) "Qo'shiqlar sehri". Toshkent "Muharrir" 2012 yil.
6. D..A. Karimova, D.Q. Qodirov, S. Karimov "Musiqa to'garagini tashkil qilish" Toshkent "ILM ZIYO" 2012 yil.

Internet saytlari

1. www.maam.ru
2. www.dohcolonoc.ru
3. www.ped-kopilka.ru
4. www.alegri.ru
5. www.kladraz.ru
6. www.youtube.com
7. www.pinterest.com
8. www.note-store.ru
9. www.youplaymusic.ru
10. www.notamaniya.ru
11. www.musicnotes.info.com
12. www.pinterest.com
13. www.handskill.ru
14. www.naduvateli.ru

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

40211404-Maktabgach ta'lim tashkiloti xoreografiyasi kasbi bo'yicha

Diplom oldi amaliyotidan

O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiya(lar) nomi:

1. Maktabgacha ta'lim tashkiloti raqs o'qituvchisi

O'quv rejadagi tartib raqami: 2.2.8.

Ajratilgan soat: 180

Toshkent– 2022

O'quv dasturipedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi

yo`nalishlari bo`yicha o`quv metodik birlashmasining 2022 yil “ 29 ” avgustdagi 6- sonli majlis bayoni bilan ma`qullangan.

O`zbekiston Respublikasi Oliy, o`rta maxsus va professional ta`lim yo`nalishlari bo`yicha o`quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig`ilishida ma`qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchilar;	Abduxakimova Durdona Mamadjanovna	-	TDMRXOM, Xoreografiya kafedrası mudiriv.v.b. "Baletmeystrik san'ati" fan o'qıtuvchisi
	Maxmudova Umida Abdumalikovna		Toshkent pedagogika kolleji katta o'qıtuvchisi

Taqrizchilar:

Xadjayeva Dildora Nurmatovna	-	Namangan ixtisoslashtiruigan san'at maktabining "Xalq raqsi kafedrası" mudiri, Oliy toifali o'qıtuvchi
---------------------------------	---	--

I. O`quv dasturining umumiy talablari

Dastur nomi	Diplom oldi amaliyoti
Ajratilgan soat	180
Mavzular soni	24
Dasturning maqsadi	<p>Amaliyot jarayonida o'quvchilarda quyidagi kasbiy – pedagogik bilim va ko'nikmalar shakllanadi:</p> <ul style="list-style-type: none"> -tarbiyaning barcha masalalarini hal qilishda birlikni ta'minlash, kompleks yondashuv asosida bolalar bilan ta'lim – tarbiyaviy ishlarni olib borish; -ta'lim – tarbiyaviy ishning kalendar va istiqbol rejalarini tuzish; -bolalarning o'quv – bilim faoliyatini tashkil etishda ilmiy asoslangan noan'anaviy ish shakllaridan, uslub va vositalaridan foydalanish, mustaqil ish malaka va ko'nikmalarini o'rganish; -MMTda to'garak ishi va MTT da ta'lim – tarbiyaviy jarayonni tashkil etilganligini kuzatish va taxlil qilish, ilg'or pedagogik tajribani o'rganish va uni o'z faoliyatiga tatbiq etish; -pedagogik vaziyatlarni tahlil qilish, bola shaxsiga pedagogik ta'sir ko'rsatish usulini belgilash; -bolalarni yosh xususiyatlari va bilimidan, jamoachilik xususiyatlaridan kelib chiqqan holda shaxs va jamoani rivojlantirishni rejalash; -bolalar bilan yakka, kichik guruhlar va butun jamoa, ota – onalar, o'qituvchilar bilan pedagogik maqsadga qaratilgan o'zaro aloqani o'rnatish; -tarbiyaviy ishlarning eng samarali shakl va uslublaridan foydalanish; -o'qitishning texnik vositalaridan, ko'rgazmali qurollardan foydalanish; -ota – onalar o'rtasida pedagogik ishlarni olib borish
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	<p>Tadbirlarda bolalarning alohida ehtiyoji va qiziqishini qondirish.</p> <p>O'quvchilarda mustaqil ishlash va ijodiy ishlarni olib borish ko'nikmalarini rivojlantirish;</p> <p>“Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan Davlat talablari” da bolaning ijtimoiy-hissiy rivojlanishi talablarini o'rganadi;</p> <p>MTT o'quv dasturida musiqiy rivojlanish qobiliyatlari;</p> <p>kasbga doir musiqiy ko'nikmalarni egallaydi;</p> <p>o'zlashtirilgan bilimlar bo'yicha tajribalar o'tkaza oladi;</p> <p>bolalarni mustaqil ijodiy fikrlashga o'rgatadi.</p>
Bilimlar	<p>Mustaqil mashg'ulot berish ko'nikmalarini;</p> <ul style="list-style-type: none"> -Malakali pedagoglar ish tajribalarini; -Ota-onalar bilan ish olib borish usullarini; -Mustaqil xolatda mashg'ulotlarni rejalashtirish va olib borishni; -Maktabdan tashqari musiqa to'garaklarda mashg'ulotlarni rejalashtirish va olib borishni; -Raqs mashg'ulotini tahlil qilish qoidasini; -Raqs mashg'ulotini o'tish shakl va usullarini; -Ko'rgazmali qurollar tayyorlashni; - Ommaviy tadbirlarni o'tkazishni :
Ko'nikmalar	<ul style="list-style-type: none"> -Maktabgacha ta'lim muassasalari raqs togaragi rahbari lavozim vazifasi asosida ishni tashkil eta olish; -MTT turli yosh guruhlarda ertalabki badan-tarbiyani musiqa ostida o'tkazish; -turli yosh guruhlarda raqs mashg'ulotlarini o'tish; - raqs rahbari va amaliyotchilarning mashg'ulotlarini tahlil qilish;

	<p>-turli yosh bosqichidagi bolalarning individual-psixologik xususiyatlarini hisobga olgan holda ta'lim-tarbiya ishlarini tashkil etish;</p> <p>- oylik ish rejasini maqsadga muvofiq dastur asosida tuzish;</p> <p>- ta'lim-tarbiya jarayonida ta'lim berish vositasi sifatida o'yin turlaridan foydalanish;</p> <p>- mustaqil ravishda mashg'ulotlar o'tkazish va xisobot yozish;</p> <p>- MTTda bayram ertaligi ssenariysini tuzish va o'tkazish;</p> <p>-MTTda ko'ngilochar soatlarini o'tkazish (to'g'ilgan kun, qo'g'irchoq teatri, konsert);</p> <p>-maktabgacha ta'lim tashkilotida to'garak rejasini tuzish va tashkil etish.</p> <p>-raqs rahbari ish rejasi asosida amaliyotchilarga beriladigan vazifalarni bajarish;</p> <p>-mustaqil ravishda mashg'ulot rejasini tuzish, ko'rgazmali qurollar tayyorlash;</p> <p>-talim muassasasida raqs mashg'ulotlarini mustaqil o'tkazishni:</p> <p>-ta'lim muassasasida bayram tadbirlarini mustaqil olib borishni:</p> <p>- MTTda iqtidorli va o'zlashtirishi past bolalar bilan yakka holda ishlashni:</p> <p>- tajribali raqs rahbarlari tajribalaridan o'rganish va mashg'ulot o'tish shakl va usullari haqidagi bilimlarini boyitish</p>
O'quv rejaga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fanning nomi	Pedagogika va psixologiya,Maxsus fanlar
O'qitishning tashkiliy shakli	A-amaliy ta'lim
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhga tayinlangan dars tili asosida
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asoslanib
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Individualva amaliy topshiriqlar bajarish

2. O'quv dasturi mazmuni

	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	o'qw yuklarna	O' qitishning tashkiliy shakli	Mustaqil ta' lim
1	Raqsrabari lavozimi vazifasi asosida ishni tashkil eta olish.	Biriktilgan ta'lim muassasada raqs mashg'ulotlarini mustaqil olib borish: badantarbiya mashg'ulotlar, tanlangan qo'shiqlarni bolalarga raqslarni sahnalashtirish. Turli guruhlarda musiqa ostida badantarbiya mashg'ulotlarini tashkil etish. Ritmik faoliyatni olib borish. Bolalarni musiqa ohangiga mos badantarbiya mashqlarini bajarishga o'rgatish.	6	A	5
2	Turli yosh guruhlar uchun dastur asosida yillik, oylik, ish rejalari asosida musiqa mashg'ulotlarini mustaqil olib borish.	Turli yosh guruhlarga raqs mashg'ulotlarini ish rejalari asosida olib borish. Turli yosh guruhlarda raqs mashg'ulotlarini mustaqil bajarish. Buning uchun: turli guruhlarga yosh xususiyatlarini inobatga olib tanlangan kuy va qo'shiqlarni o'rgatish Musiqiy iqtidori yoki o'zlashtirishi past bolalar bilan yakka shug'ullanish. Bolalarda ijrochilik ustida ishlash.	6	A	5
3	MTT da turli yosh guruhlarda ertalabki badantarbiyani mashg'ulotlarini mustaqil musiqa ostida o'tkazish	Turli guruhlarda musiqa ostida badantarbiya mashg'ulotlarini tashkil etish. Ritmik faoliyatni olib borish. Bolalarni musiqa ohangiga mos badantarbiya mashqlarini bajarishga o'rgatish. Bolalarning jismoniy rivojlanishi; faol va faol bo'lmagan holatlarini kuzatish; ularni o'zaro munosabatlari va madaniy, gigienik ko'nikmalari darajasini aniqlash. 3 yoshga qadam qo'ygan bolalarni mustaqil musiqiy eshituvi va usulni his qilishini kuzatish	8	A	5
4	Raqs mashg'ulotlari uchun ko'rgazmali qurollar tayyorlash. Musiqa mashg'ulotini ko'rgazmali qurollar yordamida o'tkazish	Ta'lim muassasida raqs mashg'ulotlarini o'tkazishda mos ko'rgazmali qurollar tayyorlash (masalan; raqs harakatlari aks etgan rasmlar, mavzuga rasmlar va hakazo) Turli guruhlarda o'tkazilgan raqs mashg'ulotlarida tayyorlangan ko'rgazmali qurollar yordamida o'tkazish.	10	A	5
5	Turli yosh guruhlar uchun qo'shiq va raqslarni mustaqil tanlash va mashg'ulot davomida qo'llash	Turli guruhlarda raqs mashg'ulotlarni olib borishda tarbiyalanuvchilarning yoshiga mos qo'shiq va raqslarni mustaqil tanlash va raqs mashg'ulotlari davomida qo'llash.	10	A	5
6	Turli yosh guruhlari uchun qo'shiqlarni tanlash va	Turli guruhlarda raqs mashg'ulotlarni olib borishda tarbiyalanuvchilarning yoshiga mos	10	A	5

	qo'shiq kuylash faoliyatini mustaqil qo'llash	qo'shiqlarni tanlab olish va mos harakatlarni qo'llash.			
7	Turli yosh guruhlari uchun musiqa tanlash va musiqa tinglash faoliyatini mustaqil qo'llash	Turli guruhlarda raqs mashg'ulotlarni olib borishda tarbiyalanuvchilarning yoshiga mos musiqalarni tanlab olish va mashg'ulot davomida musiqa tinglash faoliyatini qo'llash.	10	A	5
8	Turli yosh guruhlari uchun kuy va qo'shiqlarni tanlash, musiqaga mos ritmik harakatlar bajarish faoliyatini mustaqil qo'llash	Turli guruhlarda raqs mashg'ulotlarni olib borishda tarbiyalanuvchilarning yoshiga mos kuy va qo'shiqlarni tanlab olish, musiqaga mos ritmik harakatlar bajarish faoliyatini mashg'ulot davomida qo'llash.	10	A	5
9	Mashg'ulot davomida bolalarga O'zbek va jahonning maxshur raqs ijrochilari (portretlari) bilan tanishtirish	Raqs mashg'uloti davomida milliy raqs namoyondalari bilan tanishish, ijodi haqida ma'lumot berish.	10	A	5
10	Turli guruhlarda musiqali harakatli o'yinlarni tashkil qilish va mustaqil o'tkazish	Turli guruhlarda raqs mashg'ulotlarini o'tkazishda musiqali harakatli o'yinlarni tashkil qilish va mustaqil o'tkazish.	10	A	5
11	Turli yosh guruhlarda ertalabki badantarbiyani va raqs mashg'ulotlarini o'tkazish.	Raqs mashg'ulotlari uchun ko'rgazmali qurollar tayyorlash. Raqs mashg'ulotlarini ko'rgazmali qurollar yordamida o'tkazish.	10	A	5
12	Turli yosh guruhlarda musiqa ostida ertalabki badantarbiya mashg'ulotlarni o'tkazish. Konsert dasturlariga tayyorgarlik ko'rish va uni o'tkazish.	Turli yosh guruhlarda raqs mashg'ulotlarini mustaqil o'tkazish. Musiqa ostida ertalabki badantarbiya mashg'ulotlarni o'tkazish. Konsert dasturiga tayyorgarlik ko'rish va o'tkazish.	10	A	5
13	Musiqa ostida ertalabki badantarbiya mashg'ulotlarini o'tkazish. Raqs mashg'ulotlarini to'liq o'tkazish. O'zlashtirishi past bolalar bilan yakka holda ish olib borish.	Badantarbiya mashg'ulotlarini mustaqil olib borish. Raqs mashg'ulotlarini reja asosida o'tkazish. O'zlashtirishi past bolalar bilan yakka holda ish olib borish.	10	A	5
14	Turli guruhlarda raqs mashg'ulotlarini o'tkazish. Guruh bolalariga harakatli o'yinlar o'tkazish.	Turli guruhlarda raqs mashg'ulotlarini reja asosida mustaqil olib borish. Turli guruhlarda harakatli o'yinlar orqali raqs mashg'ulotlarini o'tkazish.	10	A	5
15	Turli yosh guruhlarda reja asosida raqs mashg'ulotini to'liq o'tkazish.	Ta'lim muassasasida raqs mashg'ulotlarini turli guruhlarda reja asosida to'liq o'tkazish. Guruh bolalarini yoshiga mos raqs tanlash va ularni	10	A	5

		ijro etishga o'rgatish. Tanlangan qo'shiqlarga mos ritmik harakatlarni bajarish.			
16	MTTda turli yosh gurux bolalari bilan ko'ngilochar soatlarini mustaqil o'tkazish.	MTT da turli guruhlarda mustaqil ravishda ko'ngilochar soatlarni tashkil qilish va o'tkazish. Ko'ngilochar soatlarni o'kazishda mustaqil ravishda ssenariy tuzish, qo'shiq va raqslar tayyorlash.	10	A	5
17	Xisobot konserti uchun tayyorgarlik ko'rish. Ssenariyga mos mustaqil qo'shiqlar tanlash, raqslar sahnalashtirish	Xisobot konserti uchun ssenariy tayyorlash. Bolalarning yoshiga mos raqs tayyorlash va ularni mustaqil o'rgatish, raqslarni sahnalashtirish.	10	A	5
18	Hisobot konsertiga ssenariy asosida tayyorgarlik ko'rish.	Hisobot konserti uchun tayyorgarlik ko'rish. Ssenariy asosida qo'shiq va raqslarning ketma-ketligini ko'rib chiqish. O'quvchilarga butun amaliyot davomida o'rgatilgan eng sara asarlarini tanlab konsert dasturi tashkil etish.	8	A	4
19	Hisobot konsertini mustaqil o'tkazish.	Hisobot konsertini o'tkazish. Bajarilgan barcha ishlar, tadbirlar va bayramlar haqida hisobot tayyorlash.	8	A	4
20	Yakuniy mashg'ulot hujjatlarini to'ldirish, yakuniy baho	Amaliyot yuzasidan tayyorlangan barcha hujjatlarni tayyorlash va topshirish.	4	A	2
JAMI			180		90

3. Tarbiyalanuvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida tarbiyalanuvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi. Baholash usullari og'zaki, yozma, test, individual vazifalar, kichik guruhlar tomonidan bajarilgan topshiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

4. Tavsiya etiladigan adabiyotlar ro'yxati

1. "Ta'lim to'g'risidagi qonuni"
2. "Kadrlar tayyorlash milliy dasturi"
3. "Ilk qadam" tayanch dasturi

Asosiy adabiyotlar

1. K.Abduraxmanova. "Kichkintoylar musiqasi".
2. D.Omonullayeva. "Uzbekiston tong yurtim".
3. Karimova D., Yaqubova Sh. "Bolalar musiqa asarlari ustida ishlash". Fan va texnologiya. 2012 yil.
4. Sharipova G. "Musiqa va uni o'qitish metodikasi". Toshkent. "Turon-Iqbol". 2006 yil.
5. X.Tursunova (Hasanova) "Qo'shiqlar sehri". Toshkent "Muharrir" 2012 yil.
6. D.A.Karimova, D.Q.Qodirov, S.Karimov "Musiqa to'garagini tashkil qilish" Toshkent "ILM ZIYO" 2012 yil.

Internet saytlari

1. www.maam.ru
2. www.dohcolonoc.ru
3. www.ped-kopilka.ru
4. www.alegri.ru
5. www.kladraz.ru
6. www.youtube.com